

Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn
Skýrsla um starfsemina desember 1994 – 1999

Efnisyfirlit

HÁTÍÐARSAMKOMA 1. DESEMBER 1994	45
STJÓRNSÝSLA	45
Lög og reglugerðir.....	45
Stjórn.....	45
Skrifstofa landsbókavarðar.....	46
Skipurit.....	46
Safnráð.....	46
Aðild að háskólaráði og háskólafundi.....	46
Samkomulag gert við Háskóla Íslands.....	47
Árangursstjórnunarsamningur.....	47
Stefnumótun.....	47
Bókasafnið fimm ára.....	47
FJÁRMÁL	48
Þróun fjármála og fjárveitinga.....	48
SJÓÐIR OG STYRKIR	49
Menningarsjóður.....	49
Þjóðhátíðarsjóður.....	49
Nýsköpunarsjóður námsmanna.....	49
Rannsóknarleyfi.....	50
Rannsóknarsjóður Háskóla Íslands.....	51
Styrkir NORDINFO til starfaskipta.....	51
Atvinnuleysistryggingasjóður.....	51
Aðrir styrkir.....	52
STARFSMANNAHALD	52
Ráðning starfsmanna við upphaf starfseminnar.....	52
Forstaða deilda og starfspátta.....	52
Þróun starfsmannahalds.....	54
Kjaramál.....	55
Öryggisnefnd.....	56
Fræðslumál.....	56
Almennir starfsmannafundir.....	56
Fræðslu- og skemmtiferð.....	56
Viðhorfskönnun.....	56
Nemar í bókasafns- og upplýsingafræði.....	56
AÐFANGAÐEILD	57
Hlutverk.....	57
Skylduskil.....	57
Ritakaup.....	57
Tímaritahald.....	58
Gjafir.....	58
Sérstakur velunnari safnsins.....	59
Þjóðaráttak stúdenta 1994–95.....	60

Ritaskipti	60
Rit alþjóðastofnana.....	60
Aðfangabáttur Gegnis	61
Samskrá um erlend tímarit	61
NOSP.....	61
ISBN og ISSN	61
HANDRITAEILD	62
Hlutverk.....	62
Starfsmenn deildar.....	62
Afgreiðsla handrita	62
Aðföng.....	62
150 ára afmæli handritadeildar	73
Sagnanet	74
Dagur dagbókarinnar	74
Sýningar	74
SKRÁNINGARDEILD	74
Hlutverk.....	74
Helstu viðfangsefni	74
Almennt yfirlit.....	75
Staðsetning rita, lánastaða og eintakstengingar.....	75
Efnisgreining, efnisorðaskrár, flokkunarkerfi	76
Skráning og viðhald nafnmyndaskrár	76
Íslensk bókaskrá	78
Samvinna við aðildarsöfn Gegnis	79
Samskrá Gegnis, samskráþjónusta við önnur söfn	79
UPPLÝSINGAEILD	80
Hlutverk.....	80
Upplýsingaþjónusta.....	80
Handbókarými.....	81
Netið og gagnasöfn.....	81
Tölvuleitir.....	82
Notendafræðsla og aðrar kynningar	82
Bæklingar	82
Hvar eru rit í	83
Tímarit einstakra greina	83
Internet	84
Leiðbeiningar við gagnasöfn og heimildaleit.....	84
Ýmislegt	84
Á ensku.....	84
Önnur verkefni	85
Starfsmenn.....	85
Tón- og mynddeild	85
Skipulag og þróun tón- og mynddeildar.....	85
ÚTLÁNADEILD	86
Hlutverk.....	86
Afgreiðslutími	86
Notendaþjónusta/afgreiðsla.....	87

Útlán.....	87
Ritakostur.....	88
Lesrými.....	88
Námsbókasafn.....	88
Millisafnalán.....	89
Útibú utan Þjóðarbókhöðu.....	89
ÞJÓÐDEILD.....	91
Hlutverk.....	91
Afgreiðsla rita og upplýsingaþjónusta.....	91
Starfsmenn deildar.....	91
ISBN.....	91
Íslandskort á Netinu.....	92
Íslensk blöð og tímarit á Netinu.....	92
Gjafir.....	92
Bæklingar.....	92
Sýningar.....	93
Sérsöfn.....	93
Varaeintaka- og geymslusafn.....	93
Myndun.....	94
Óskráð efni.....	94
KVENNASÖGUSAFN ÍSLANDS 1996–1999.....	94
UPPLÝSINGAKERFI.....	96
Tölvukerfi.....	96
Netkerfi.....	97
Hugbúnaður.....	97
Kerfisþjónusta.....	99
Tölvuþjónusta.....	99
Tón- og mynddeild.....	100
ÞRÓUNARVERKEFNI Í UPPLÝSINGATÆKNI.....	101
Forn Íslandskort á Netinu.....	101
Sagnanetið.....	101
VESTNORD (Tímarit og blöð á Netinu).....	104
Vistun og varðveisla stafræns efnis.....	105
VARÐVEISLA.....	106
Bókbandsstofa.....	106
Viðgerðarstofa.....	106
Myndastofa.....	107
Fjölföldunarstofa.....	107
REKSTUR HÚSS OG LÓÐAR.....	108
Hlutverk.....	108
Almennt.....	108
Hússtjórnarkerfi.....	109
Hita-, loftræsi- og lagnakerfi.....	109
Viðhald loftræsikerfis og breytingar.....	109
Slökkvikerfi og brunavarnir.....	110

Viðhald og breytingar á brunavarnakerfi	110
Brunavarnanámskeið og æfing	111
Aðgangskerfi	111
Öryggiskerfi og öryggisvarsla	112
Viðhald og bilanir í öryggiskerfi	112
Ljósakerfi	112
Símkerfi	113
Hljóðkerfi	113
Stimpilklukkukerfi	114
Sjúkragögn	114
Framkvæmdir og nýsmíði	114
Viðhald	114
Þrif	115
Ýmis mál	115
Lóð	115
Hússkipan og húsbúnaður	116
Þjónustusamningar	116
Listskreytingar	116
Byggingarnefnd Þjóðarbóklöðu	117
FUNDIR OG NÁMSKEIÐ SEM MARGIR STARFSMENN SÓTTU	117
FUNDIR, RÁÐSTEFNUR, NÁMSKEIÐ OG KYNNISFERÐIR.....	121
FÉLAGS- OG NEFNDASTÖRF	142
RITVERK OG ERINDI.....	147
ÚTGÁFURIT SAFNSINS.....	166
1994	166
1995	166
1996	167
1997	167
1998	168
1999	168
GJAFIR.....	169
1994	169
1995	171
1996	171
1997	172
1998	172
1999	173
SÝNINGAR.....	174
1994	174
1995	174
1996	174
1997	175
1998	176
1999	177

GESTAKOMUR.....	178
1994.....	178
1995.....	178
1996.....	179
1997.....	180
1998.....	181
1999.....	183
STARFSMANNAFÉLAGIÐ.....	184
TÖFLUR.....	187
Tafla 1: Aðföng 1995–1999.....	187
Tafla 2: Skráning í tölvukerfi 1995–1999.....	188
Tafla 3: Fjöldi lánþega 1994–1999.....	189
Tafla 4: Fjöldi útlána 1994–1999.....	189
Tafla 5: Millisafnalán 1995–1999.....	189
Tafla 6: Útgáfa bóka og hljóðrita 1994–1999.....	190
Tafla 7: Þjóðdeild 1995–1999.....	190
Tafla 8: Handritadeild 1994–1999.....	191
Tafla 9: Upplýsingaþjónusta 1995–1999.....	191
Tafla 10: Bókbandsverk 1995–1999.....	192
Tafla 11: Yfirlit yfir stöðugildi árána 1995–1999.....	192
Tafla 12: Rekstrargjöld 1994–1999 (í þús. króna).....	193
Tafla 13: Framboð lessæta fyrir notendur í árslok 1999.....	193
Tafla 14: Lesstofur á vegum Háskóla Íslands.....	194
Skipurit 1.12.1994 – 1.12.1999.....	195
Skipurit frá og með 1.12.1999.....	197

HÁTÍÐARSAMKOMA 1. DESEMBER 1994

Samkoman hófst kl. 13 fimmtudaginn 1. desember. Jóhannes Nordal formaður stjórnar safnsins ávarpaði gesti í upphafi og stjórnaði samkomunni. Síðan flutti Finnbogi Guðmundsson formaður byggingarnefndar ávarp. Þá hélt Ólafur G. Einarsson menntamálaráðherra ræðu, lýsti safnið opnað og húsið tekið í notkun og afhenti Einari Sigurðssyni landsbókaverði lykilkort að byggingunni. Landsbókavörður flutti að því búnu ávarp.

Næst á dagskrá var flutningur Blásarakvintetts Reykjavíkur á þjóðlagasvítunni *Hræru* eftir Þorkel Sigurbjörnsson. Þá fluttu eftirfarandi gestir kveðjur og tilkynntu um gjafir: Bendik Rugás formaður NORDINFO, Erland Kolding Nielsen forstjóri Konunglega bókasafnsins í Kaupmannahöfn, Martin Næs landsbókavörður Færeyja, Anna Elín Bjarkadóttir formaður Bókavarðafélags Íslands og Torben Rasmussen forstjóri Norræna hússins, en landsbókavörður flutti þakkarávarp og bauð gestum að þiggja veitingar og skoða húsið.

Í lok hinnar formlegu dagskrár birtist Stúdentakórinn í anddyri hússins og söng nokkur lög, en auk þess lék blásarakvintettinn við upphaf og lok samkomunnar.

Fjölmenni sótti opunarhátíðina. Ríkisútvarpið sendi fyrri hluta hennar út í beinni dagskrá á Rás 1, og Morgunblaðinu fylgdi sérstakur blaðauki í tilefni dagsins.

Loks skal þess getið að Ferðaskrifstofa Íslands aðstoðaði við skipulagningu samkomunnar og gaf þá vinnu.

STJÓRNSÝSLA

Lög og reglugerðir

Safnið starfar samkvæmt lögum nr. 71/1994. Þau voru samþykkt á Alþingi 28. apríl 1994 og staðfest af forseta Íslands 11. maí sama ár. Lögin tóku nokkrum breytingum við setningu laga nr. 83/1997. Menntamálaráðherra mælti fyrir um deildir í safninu og safnráð með reglugerðum nr. 540/1994 og 558/1994. Sett voru nánari ákvæði um framkvæmd laganna með útgáfu reglugerðar nr. 706/1998.

Stjórn

Samkvæmt lögnum um safnið skipaði menntamálaráðherra því stjórn til fjögurra ára. Formaður, skipaður án tilnefningar, var Jóhannes Nordal; varaformaður Þorsteinn Ingi Sigfússon, tilnefndur af Háskóla Íslands, til vara Gunnar Helgi Kristinsson; Vésteinn Ólason, tilnefndur af Háskóla Íslands, til vara Kjartan Örn Ólafsson; Egill Skúli Ingibergsson, tilnefndur af Rannsóknarráði Íslands, til vara Haraldur Besson; Kristín Indriðadóttir, tilnefnd af Bókavarðafélagi Íslands, til vara Anna Torfadóttir. Fulltrúi starfsmanna með áheyrnaðild og tillögurétti Auður Gestsdóttir, til ársloka 1997, en síðan Ingibjörg Gísladóttir. Kristín Indriðadóttir gegndi ekki stjórnarsetu um eins árs skeið frá 1. október 1997 að telja, og tók þá varamaðurinn sæti hennar. Stjórnin hélt 79 fundi á þessu fyrsta starfstímabili sínu sem stóð til 31. ágúst 1998.

Nýja stjórnin, sem tók við 1. september 1998 og situr til 31. ágúst 2002, er þannig skipuð: Formaður, skipaður án tilnefningar, Jóhannes Nordal, til vara Guðbjörg Sigurðardóttir; varaformaður Vésteinn Ólason, tilnefndur af Háskóla Íslands, til vara Jón I. Magnússon; Margrét S. Björnsdóttir, tilnefnd af Háskóla Íslands, til vara Ásdís Magnúsdóttir; Vilhjálmur Lúðvíksson, tilnefndur af Rannsóknarráði Íslands, til vara Kristján Kristjánsson; Kristín Indriðadóttir, tilnefnd af Bókavarðafélagi Íslands, til vara Anna Torfadóttir. Fulltrúi starfsmanna með áheyrnaðild og tillögurétti Ingibjörg Gísladóttir, til aprílloka 1999, en síðan Sjöfn Kristjánsdóttir. Þessi stjórn hafði í árslok 1999 haldið 20 fundi.

Skrifstofa landsbókavörðar

Fyrstu árin störfuðu á skrifstofu landsbókavörðar, auk hans sjálfs, aðstoðarlandsbókavörður, sem jafnframt sá um starfsmannastjórn, fjármálastjóri, tækniráðgjafi, sem sá um þróunarmál á sviði upplýsingartækni, og tveir til þrír skrifstofumenn, en á þeim tíma sáu þeir m.a. um símsvörun á skiptiborði safnsins sem síðar fluttist til vaktmanna.

Á árinu 1998 urðu mannabreytingar á skrifstofunni sem leiddu til þess að stofnað var til stöðu sérstaks starfsmannastjóra. Á skrifstofu landsbókavörðar starfa því við lok tímabilsins, auk hans og tveggja skrifstofumanna, aðstoðarlandsbókavörður, fjármálastjóri og starfsmannastjóri. Þeir hafa samkvæmt skipuriti og starfslýsingu tilsjón með ýmsum starfsþáttum og starfseiningum, s.s. tölvuþjónustu og tækniþróun, fræðslumálum, kerfisþjónustu, sem sér um rekstur bókasafnskerfisins Gegnis, bókbandsstofu, viðgerðarstofu, myndastofu og fjölföldunarstofu, veitingarekstri, fatagæslu og sölubúð. Sýningarhald, útgáfu- og menningarstarf og fjölþjóðlegt samstarf heyrir beint undir landsbókavörð, en hann ber að sjálfsögðu endanlega ábyrgð á öllum rekstrarþáttum safnsins.

Skipurit

Gengið var frá drögum að skipuriti fyrir safnið í október 1994, og var unnið eftir því án teljandi breytinga fyrstu árin. Í nóvember 1999 var lokið við endurskoðun á skipuritinu. Meginþættir þess héldust þó óbreyttir, en dreifing ábyrgðar meðal yfirstjórnenda safnsins var aukin. Báðar gerðir skipuritsins eru birtar aftan við töflur.

Safnráð

Í 5. grein laganna um safnið segir að í reglugerð skuli „kveðið á um deildaskiptingu bókasafnsins, svo og safnráð, er sé samráðsvettvangur yfirmanna bókasafnsins og forstöðumanna deilda“. Í október 1994 var sett reglugerð um deildir í safninu og safnráð. Samkvæmt henni áttu sæti í safnráði: Landsbókavörður, forstöðumenn deilda (aðfangadeildar, handritadeildar, skráningardeildar, upplýsingadeildar, útlánadeildar og þjóðdeildar) og allt að þrír aðrir forstöðumenn einstakra starfsþátta. Til þess völdust aðstoðarlandsbókavörður, fjármálastjóri og forstöðumaður kerfisþjónustu. Þannig áttu ellefu starfsmenn sæti í safnráði allt til 1. mars 1999 en fækkaði þá í tíu við það að þáverandi forstöðumaður kerfisþjónustu fór í launalaust leyfi til fjögurra ára. U.þ.b. tíu fundir voru haldnir í safnráði í nóvember/desember 1994, 43 fundir 1995, 44 árið 1996, 42 árið 1997, 29 árið 1998 og 33 árið 1999.

Aðild að háskólaráði og háskólafundi

Í lögum um safnið nr. 71/1994, 7. gr., er kveðið á um þá breytingu á lögum nr. 13/1990 um Háskóla Íslands að landsbókavörður skuli eiga sæti í háskólaráði, en sú aðild var án atkvæðisréttar. Hést sú skipan þar til háskólaráð var lagt niður í þáverandi mynd, en síðasti fundur þess var 29. apríl 1999.

Í nýjum lögum um Háskóla Íslands nr. 41/1999 er mælt fyrir um háskólafund sem er nýr vettvangur innan háskólans:

Háskólafundur er samráðsvettvangur háskóladeilda og háskólastofnana. Háskólafundur vinnur að þróun og eflingu Háskóla Íslands og mótar og setur fram sameiginlega vísinda- og menntastefnu háskólans. Háskólaráð getur leitað umsagnar háskólafundar um hvaðeina sem varðar starfsemi háskólans og deilda hans.

Háskólafundur er ályktunarbær um þau málefni sem honum eru falin samkvæmt lögum þessum eða reglum settum með stöð í þeim. Ályktanir háskólafundar skulu kynntar háskólaráði, rektor, deildarforsetum, forstöðumönnum háskólastofnana og öðrum þeim er þær kunna að varða. Ákvörðunum háskólaráðs eða annarra stofnana háskólans verður ekki skotið til háskólafundar.

Samkvæmt reglugerð um Háskóla Íslands er Landsbókasafni ætlað að tilnefna einn fulltrúa með atkvæðisrétti til setu á háskólafundi. Stjórn safnsins ákvað á fundi sínum 12. október 1999 að landsbókavörður yrði fulltrúi þess á háskólafundi, en samkvæmt reglum um

háskólafund er sú tilnefning til tveggja ára. Fyrsti háskólafundurinn var haldinn 4.–5. nóvember 1999.

Samkomulag gert við Háskóla Íslands

Um er að ræða samkomulag um samvinnu safnsins og háskólans vegna fjármála og þjónustu, en í lögnum um safnið segir í 8. gr.: „Þá skal hluti af fjárveitingu til Háskóla Íslands renna árlega til bókasafnsins samkvæmt sérstöku samkomulagi milli bókasafnsins og Háskólans.“ Samkomulagið var undirritað af háskólarektor og stjórnarformanni safnsins 8. júlí 1997. Höfðu drög að því þá verið rædd á eigi færri en fimm fundum háskólaráðs. Inn í samkomulagið er felld ákvörðun um stofnun sérstaks ritakaupasjóðs til að kosta þau rit og önnur upplýsingagögn sem keypt eru vegna óska háskólans. Ákvörðun um stofnun sjóðsins var samþykkt í háskólaráði 7. nóvember 1996 og í stjórn safnsins 13. nóvember sama ár. Ritakaupasjóður er sérstakur liður á fjárlögum háskólans, og háskólinn ákveður í hvaða hlutföllum féð skiptist milli deilda skólans. Samkomulagið kveður að öðru leyti á um ýmsa þjónustu sem safnið lætur háskólanum í té, en einnig eru ákvæði um hlunnindi sem safnið og starfsmenn þess njóta af hálfu háskólans, svo sem í formi styrkja úr sjóðum hans.

Árangursstjórnunarsamningur

Þritugasta desember 1999 var undirritaður árangursstjórnunarsamningur milli safnsins og menntamálaráðuneytisins. Samningurinn er til þriggja ára, 2000–2002. Jafnframt var landsbókaverði sett erindisbréf.

Stefnumótun

Þegar leið að lokum þess tímabils sem hér er til umfjöllunar var birt niðurstaða þess stefnumótunarstarfs sem þá hafði staðið á annað ár. Gefið var út á prenti nokkurra blaðsíðna rit undir heitinu *Þekking, vísindi og menning við aldaskil*, en þar eru safninu annars vegar sett markmið til allra næstu ára, hins vegar er birt framtíðarsýn þess til næsta áratugar eða svo. Meðal annars er lagt til að á næstu þremur árum verði unnið að forsagnargerð vegna viðbyggingar við bóklhöðuna. Jafnframt var tekin saman miklu ítarlegri stefnumótun fyrir safnið og fjölfölduð með einföldum hætti til innri nota.

Bókasafnið fimm ára

Fimm ára afmælis safnsins miðvikudaginn 1. desember 1999 var minnst með margvíslegum hætti. Gefið var út þrjátíu blaðsíðna rit, ríkulega myndskreytt, sem er í senn ágríp af ársskýrslu og afmælisrit: *Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn fyrstu fimm árin, 1. desember 1994 – 1. desember 1999*. Síðar var skotið inn í hluta upplagsins átta blaðsíðna ágrípi á ensku. Þá birtust einnig á afmælisdaginn ofangreind stefnumótunarrit.

Hátíðarsamkoma var í safninu á afmælisdaginn kl. 13, að viðstöddum forseta Íslands. Jóhannes Nordal, formaður stjórnar safnsins, setti samkomuna og stjórnaði henni. Ávörp fluttu menntamálaráðherra, Björn Bjarnason, og Páll Skúlason háskólarektor. Landsbókavörður hélt ræðu þar sem hann gerði grein fyrir starfseminni fyrstu fimm árin og lýsti stefnu safnsins og framtíðarsýn. Tilkynnt var að í tilefni af afmæli safnsins hefði fjármálaráðherra ákveðið fyrir hönd ríkissjóðs að færa safninu til varðveislu stórt málverk (170x300 sm) af engjafólki eftir Gunnlaug Scheving. Myndinni var komið fyrir í aðallestrarsal safnsins á 1. hæð. Undir lok samkomunnar flutti Kaffileikhúsið leik- og söngatriði úr verki Karls Ágústis Úlfssonar og Hjálmars H. Ragnarssonar: Ó, þessi þjóð. Landsbókavörður flutti síðan loka- og þakkarorð, bauð til veitinga og vakti athygli gesta á sýningu sem sett hefði verið upp framan við salinn á útgáfuritum safnsins. Um leið og gengið var til veitinga var deilt út til starfsmanna nýjum barmmerkjum. Á samkomunni var nýr borðfáni stofnunarinnar notaður í fyrsta sinn. Einnig voru teknir í notkun nýir stofnunarfánar fyrir útistangir.

FJÁRMÁL

Þróun fjármála og fjárveitinga

Vorið 1994 þurfti að gera fjárhagsáætlun fyrir fyrsta rekstrarár hins sameinaða safns sem enn var ekki orðið til. Þessi vinna kom í hlut Samstarfsnefndar um nýtt þjóðbókasafn sem svo var nefnd. Þegar frumvarp til fjárlaga var lagt fram um haustið reyndist framlag sem ætlað var væntanlegu safni hvorki vera í samræmi við áætlun samstarfsnefndarinnar né heldur áætlun fjárlagaskrifstofu fjármálaráðuneytisins eins og hún var sett fram við undirbúning lagasetningar um safnið. Það gerði svo safninu enn erfiðara fyrir en ella að því var ekki lagt til neitt fé vegna desembermánaðar 1994, umfram það sem var á fjárlögum fyrir „gömlu“ söfnin, sem rekin voru við allt aðrar aðstæður.

Raunar má segja að safnið hafi átt í verulegum fjárhagslegum erfiðleikum öll þau rúmlega fimm ár sem hér eru til umfjöllunar. Til glöggvunar um þróunina fer hér á eftir yfirlit um fjárveitingar ríkisins til safnsins, og miðast tölur við verðlag hvers árs um sig. Sértekjur, þ.e. sjálfsaflafé safnsins, koma ekki fram í yfirlitinu, en í Töflu 12 koma fram heildarútgjöld hvers árs fyrir sig.

Áætlun Samstarfsnefndar 4. mars 1994:	299.0 millj. kr.
Áætlun fjárlagaskrifstofu fjármálaráðuneytis, mars 1994:	242.0 millj. kr.
Fjárlagafrumvarp fyrir 1995:	161.8 millj. kr.
Fjárlög 1995:	190.8 millj. kr.
Fjáraukalög 1995:	40.5 millj. kr.
Fjárveiting 1995:	231.5 millj. kr.
Fjárlagatillögur Landsbókasafns fyrir 1996:	321.3 millj. kr.
Fjárlagafrumvarp fyrir 1996	248.9 millj. kr.
Fjárveiting 1996:	248.9 millj. kr.
Fjárlagatillögur Landsbókasafns fyrir 1997:	307.4 millj. kr.
Fjárlagafrumvarp fyrir 1997:	264.5 millj. kr.
Fjáraukalög 1997:	7.0 millj. kr.
Fjárveiting 1997:	252.0 millj. kr.
Fjárlagatillögur Landsbókasafns fyrir 1998:	280.2 millj. kr.
Fjárlagafrumvarp fyrir 1998:	276.6 millj. kr.
Fjáraukalög 1998:	10.0 millj. kr.
Fjárveiting 1998:	296.0 millj. kr.
Fjárlagatillögur Landsbókasafns fyrir 1999:	346.0 millj. kr.
Fjárlagafrumvarp fyrir 1999:	296.0 millj. kr.
Fjárveiting 1999:	316.0 millj. kr.

Athuga ber að lækkun fjárveitingar 1997 miðað við frumvarp skýrist af því að þá var stofnað til Ritakaupasjóðs H.Í. með 31.5 millj. kr. framlagi sem kom til safnsins gegnum fjárlög

háskólans, svo að fjárveiting safnsins frá ríkinu að þessu viðbættu var **383.5 millj. kr.** á árinu 1997.

Á árinu 1998 nam Ritakaupasjóður H.Í. 46.5 millj. kr. svo að raunveruleg fjárveiting til safnsins frá ríkinu það ár var **342.5 millj. kr.**

Á árinu 1999 var Ritakaupasjóður H.Í. enn 46.5 millj.kr. Þá kom einnig til 14 millj. kr. fjárframlag til safnsins gegnum fjárlög háskólans vegna lengingar opnunartíma, þannig að raunveruleg fjárveiting frá ríkinu á árinu 1999 var **376.5 millj. kr.**

SJÓÐIR OG STYRKIR

Meningarsjóður

1996

Handritasafn Landsbókasafns. IV. aukabindi. Útgáfustyrkur kr. 300.000

1997

Passíusálmar Hallgríms Péturssonar. Útgáfustyrkur kr. 600.000

Þjóðhátíðarsjóður

1995

Viðgerð á eiginhandarriti Hallgríms Péturssonar að Passíusálmunum kr. 150.000

1996

Viðgerð á Corvinspostillu frá 1546 kr. 150.000

1997

Viðgerð á 75 innrömmuðum Íslandskortum kr. 180.000

1998

Viðgerð á 75 innrömmuðum Íslandskortum (framhaldsstyrkur) kr. 200.000

Nýsköpunarsjóður námsmanna

Nýsköpunarsjóður námsmanna hefur um árabíl veitt styrki til allmargra verkefna, yfirleitt í tvo mánuði í senn. Bókasafnið hefur notfært sér þetta og í flestum tilvikum greitt námsmönnum laun einn mánuð til viðbótar við styrkinn sem þeir hljóta úr sjóðnum. Þessi nýsköpunarverkefni hafa komið safninu að góðum notum.

1996

Björn L. Þórðarson	Íslandskort á Internetinu	2 mán.
Jökull Sævarsson	Íslandskort á Internetinu	2 mán.
Kristrún Halla Helgadóttir	Rannsókn og flokkun Reykjavíkurbréfa frá 19. öld	3 mán.
Skúli Björn Gunnarsson	Bréfasafn Halldórs Laxness	2 mán.

1997

Davíð Ólafsson	Skráning dagbóka í handritadeild Landsbókasafns	1,5 mán.
Karl Sigurðsson	Rannsókn á varðveislustöðu íslensks tónlistarefnis	2 mán.

Kristrún Halla Helgadóttir	Rannsókn og flokkun Reykjavíkurbréfa frá 19. öld	1,5 mán.
Sigrún Sigurðardóttir	Rannsókn á fjölskyldubréfum	1,5 mán.
Sólveig Ýr Sigurgeirsdóttir	Rannsókn á varðveislustöðu íslensks tónlistarefnis	2 mán.

1998

Drífa Kristín Þrastardóttir	Bréfasafn Halldórs Laxness (framhaldsrannsókn)	1 mán.
Guðrún L. Guðmundsdóttir	Rannsókn á íslenskum tónlistararfi	1,5 mán.
Hulda Ágústsdóttir	Íslensk prenthönnunarsaga	3 mán.
Kristján E. Guðmundsson	Geisli – bókfræðileg gagnasöfn á geisladiskum	2 mán.

1999

Bragi Þorgrímur Ólafsson	Íslensk blöð á vefnum	2 mán.
Sigrún Sigurðardóttir	Dagbækur og bréf: Líf og tilfinningar íslenskra alþýðukvenna	2 mán.

Rannsóknarleyfi

Samkvæmt kjarasamningi fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs og Félags háskólakennara er heimilt að veita starfsmönnum leyfi til framhaldsnáms eða rannsókna allt að tvo mánuði á sex ára fresti. Ákveðin upphæð er á fjárlögum vegna rannsóknarleyfa starfsmanna í fjárhagslega sjálfstæðum stofnunum sem tengjast Háskóla Íslands. Landsbókasafn hefur notið góðs af þessu, og hefur ferða- og dvalarstyrkjum verið úthlutað svo sem hér segir:

1997

Kári Bjarnason	Rannsókn á kvæðabók Ólafs Jónssonar á Söndum (1560–1627)	Danmörk	1 mán.
Sigbergur Friðriksson	SGML og bókasöfn	Danmörk, Finnland og Bandaríkin	2 mán.

1998

Áslaug Agnarsdóttir	Skrá um þýðingar á íslenskum fornþekktum 1950–96	England og Danmörk	2 mán.
Guðrún Karlsdóttir	Efnisorðaskrá og efnislyklun heimilda í tölvuvæddum gagnaböndum á Norðurlöndum	Danmörk, Noregur og Svíþjóð	2 mán.
Halldóra Þorsteinsdóttir	Nýjungar í upplýsingamiðlun og notendafræðslu	England og Wales	2 mán.
Hildur G. Eyþórsdóttir	Þróun og staða prentskilalaga og höfundarréttarmála á Norðurlöndum og í Bretlandi	Svíþjóð	2 mán.
Ingibjörg Árnadóttir	Gerð heimasíðu á Interneti. Fyrirkomulag upplýsingaþjónustu	Skotland	2 mán.
Kristín Bragadóttir	Doktorsnám í bókmennta- og félagsfræði	Svíþjóð	2 mán.

1999

Kári Bjarnason	Rannsókn á íslenskum tónlistararfi	Danmörk	1 mán.
Sigríður Lára Guðmundsdóttir	Rafræn tímarit og geymslusöfn	Danmörk, Finnland og Svíþjóð	2 mán.

Rannsóknarsjóður Háskóla Íslands

Landsbókasafn og vísindanefnd Háskóla Íslands gerðu með sér samkomulag 30. janúar 1996 um að bókasafnið leggi þeirri deild Rannsóknarsjóðs H.Í., sem ætlað er að styrkja skráningarverkefni sérstaklega, til ákveðin hundraðshluta sértekna sinna. Þó skal árlegt framlag safnsins aldrei vera lægra en 250 þús. kr., og það er sú upphæð sem safnið hefur lagt sjóðnum til þau ár sem hér er um að ræða. Hér fer á eftir yfirlit um þá styrki sem starfsmönnum safnsins hefur verið úthlutað úr sjóðnum:

1996

Guðrún Karlsdóttir og Kristín Bragadóttir, ásamt Einari G. Péturssyni	Samræmd nafnmyndaskrá íslenskra ritverka fyrir 1540 ásamt tilvísunum frá öðrum titilafbrigðum, heitum og málmyndum titla á öðrum tungumálum	kr. 300.000
---	---	-------------

1997

Áslaug Agnarsdóttir og Ingibjörg Árnadóttir	Skrá um þýðingar á íslenskum fornbókmenntum 1950–1996	kr. 100.000
Guðrún Karlsdóttir og Kristín Bragadóttir, ásamt Einari G. Péturssyni	Samræmd nafnmyndaskrá íslenskra ritverka fyrir 1540 ásamt tilvísunum frá öðrum titilafbrigðum, heitum og málmyndum titla á öðrum tungumálum	kr. 150.000
Ögmundur Helgason	Íslensk kvæðaskrá	kr. 150.000

1998

Guðrún Karlsdóttir og Kristín Bragadóttir, ásamt Einari G. Péturssyni	Samræmd nafnmyndaskrá íslenskra ritverka fyrir 1540 ásamt tilvísunum frá öðrum titilafbrigðum, heitum og málmyndum titla á öðrum tungumálum	kr. 300.000
---	---	-------------

1999

Rannver H. Hannesson	Íslenskt handritaband	kr. 250.000
----------------------	-----------------------	-------------

Styrkir NORDINFO til starfaskipta**1997**

Helgi Bragason	Þjóðbókasafnsdeildin í Mo i Rana, Noregi	1 mán.
----------------	--	--------

1998

Anna Jensdóttir	Statsbiblioteket, Árósum, Danmörku	1 mán.
-----------------	------------------------------------	--------

Atvinnuleysistryggingasjóður

Þá er þess að geta að atvinnuleysistryggingasjóður hefur öðru hverju veitt safninu heimild til að ráða starfsmenn til átaksverkefna gegn því að safnið greiddi mismun fullra launa og

atvinnuleysistryggingabóta. Um hefur verið að ræða störf í allt að sex mánuði í senn. Hafa þau nýst bókasafninu vel.

Aðrir styrkir

Safnið hefur notið styrkja víðar að en hér hefur verið talið, og vísast um það sérstaklega til kaflans *Þróunarverkefni í upplýsingatækni*.

STARFSMANNAHALD

Ráðning starfsmanna við upphaf starfseminnar

Í lögum um safnið er ákvæði til bráðabirgða þar sem mælt er svo fyrir að öll störf í fyrri söfnum, Landsbókasafni og Háskólabókasafni, skuli lögð niður frá 30. nóvember 1994 og að auglýsa beri lausar til umsóknar allar stöður í hinu nýja safni. Þar sem þessi tímamörk reyndust of þröng þegar safnið hóf starfsemi sína 1. desember 1994 fékkst heimild til þess að fresta þessu ákvæði til 28. febrúar 1995.

Landsbókavörður var ráðinn frá 1. október 1994; aðstoðarlandsbókavörður frá 1. nóvember; frá miðjum nóvember eða þar um bil voru ráðnir forstöðumenn aðfangadeildar, handritadeildar, skráningardeildar, upplýsingadeildar, útlánadeildar og þjóðdeildar, einnig tölvutæknifræðingur og yfirmatreiðslumaður; fjármálastjóri var ráðinn frá 1. desember; forstöðumaður kerfisþjónustu og átta deildarstjórar frá 1. janúar 1995, þ.e. tveir í aðfangadeild, tveir í skráningardeild, tveir í upplýsingadeild og tveir í útlánadeild; hússtjóri 1. júlí 1995.

Snemma í janúar 1995 var auglýst eftir umsækjendum um öll þau störf sem þá hafði ekki verið ráðstafað og ætlunin var að ráða í þegar á fyrsta starfsári safnsins. Í ljós kom að nær allir starfsmenn fyrri safna, bæði fastráðnir og lausráðnir, óskuðu eftir störfum í nýja safninu og gengu þeir fyrir um störf.

Í fjárlagafrumvarpi, sem samþykkt var rétt fyrir jól 1994, var miðað við að heildarupphæð til rekstrar safns og húss á árinu 1995 væri um 190 milljónir króna. Það var miklu lægri upphæð en áætlað hafði verið að þyrfti á fyrsta ári, og hlaut þetta að bitna mjög á starfsmannapættinum, einkum þeim störfum sem undanfarin misseri eða ár höfðu verið skipuð lausráðnu fólki, sem ráðið var fyrir fé úr byggingarsjóði til skráningar og til þess að undirbúa sameiningu safnanna og flutning þeirra. Þarna var um að ræða rúmlega 20 stöðugildi. Jafnframt var ljóst að rekstur safnsins fengi með engu móti staðist yrðu þessi störf látin falla niður. Málið var lagt fyrir menntamálaráðherra og liðsmenn hans í ráðuneytinu. Niðurstaðan varð sú að til bráðabirgða var heimiluð framlenging á lausráðningum um fjóra mánuði eða til miðs árs 1995. Tíminn sem þannig ynnist skyldi notaður til að freista þess að finna varanlegri lausn. Lausráðningar voru enn framlengdar út árið, en fé til þeirra það ár fékkst á fjáraulögum.

Frá öðrum ráðningum var hins vegar gengið með föstum samningum er giltu frá og með 1. mars 1995 og til ótiltekins tíma.

Árið 1996 rættist nokkuð úr fjármálum safnsins. Það ár fengu flestir lausráðnir starfsmenn ótímabundinn samning. Með tilstyrk menntamálaráðuneytisins tókst þannig að eyða óvissu sem ríkti í ráðningarmálum ýmissa starfsmanna.

Forstaða deilda og starfspátta

Þegar bókasafnið hóf starfsemi var forstaða fyrir helstu deildum og starfspáttum sem hér segir:

Skrifstofa landsbókavardar

Landsbókavörður: Einar Sigurðsson.

Aðstoðarlandsbókavörður: Þórir Ragnarsson.
Fjármálastjóri: Hrafnhildur Ásta Þorvaldsdóttir.
Tækniráðgjafi: Þorsteinn Hallgrímsson.

Aðfangadeild

Forstöðumaður: Þorleifur Jónsson.
Deildarstjóri (skylduskil o.fl.): Nanna Bjarnadóttir.
Deildarstjóri (almennt tímaritahald): Sigríður Lára Guðmundsdóttir.

Handritadeild

Forstöðumaður: Ögmundur Helgason.

Skráningardeild

Forstöðumaður: Guðrún Karlsdóttir.
Deildarstjóri (skráning íslenskra rita og ritstjórn Íslenskrar bókaskrár):
Hildur G. Eyþórsdóttir.
Deildarstjóri (skráning erlendra rita og þróun marksniðs): Sigbergur
Friðriksson.

Upplýsingadeild

Forstöðumaður: Halldóra Þorsteinsdóttir.
Deildarstjóri (tón- og mynddeild og notendaþjónusta á 4. hæð): Anna
Jensdóttir.
Deildarstjóri (uppbygging handbókakosts og notendaþjónusta á 2. hæð):
Ingibjörg Árnadóttir.

Útlánadeild

Forstöðumaður: Áslaug Agnarsdóttir.
Deildarstjóri (millisafnalán): Barbara B. Nelson.
Deildarstjóri (námsbókasafn og notendaþjónusta á 3. hæð): Ragnhildur Bragadóttir.

Þjóðdeild

Forstöðumaður: Kristín Bragadóttir.

Kerfisþjónusta

Forstöðumaður: Andrea Jóhannsdóttir.
Aðstoðarkerfisbókavörður: Sigrún Hauksdóttir.

Veitingastofa og mötuneyti

Matreiðslumaður: Hörður Valdimarsson.

Myndastofa

Umsjón: Edda Sigurjónsdóttir.

Rekstur húss og lóðar

Hússtjóri: Ólafur Guðnason

Forstöðumaður bókabandsstofu í Landsbókasafni hinu fyrra sagði starfi sínu lausu áður en hin nýja stofnun hóf starfsemi. Bókbandsvinnan fluttist úr Safnahúsinu við Hverfisgötu í júní 1995. Nýr yfirbókbindari, Þröstur Jónsson, var ráðinn frá 15. júlí 1996.

Starfsemi myndastofu var að hluta til flutt úr Safnahúsinu á miðju ári 1995. Lokið var við uppsetningu örfilmumyndavélar 13. apríl 1996. Þar með var myndastofan fullbúin tækjum. Ljósmyndari safnsins, Ágústa Edda Sigurjónsdóttir, sagði starfi sínu lausu frá 1. október 1995. Helgi Bragason var ráðinn umsjónarmaður myndastofunnar 1. nóvember 1995.

Fjölföldunarstofa á 3. hæð tók formlega til starfa í byrjun janúar 1997. Umsjón með henni hafði Örn H. Baldvinsson, en Sturla Þórðarson tók við starfi hans 11. október 1999.

Rannver Hólmsteinn Hannesson M.Sc. forvörður hóf störf sem umsjónarmaður viðgerðarstofu 2. febrúar 1998, og hófst þar með regluleg starfræksla hennar.

Kvennasögusafn Íslands er séreining innan Landsbókasafns. Við hönnun Þjóðarbókhlöðu hafði verið gert ráð fyrir að safnið mundi vistast í byggingunni. Þetta var endanlega afráðið með samningi árið 1996. Var safnið opnað í hinu nýja húsnæði 5. desember það ár. Erla Hulda Halldórsdóttir M.A. var ráðin forstöðumaður og hóf hún störf 1. september 1996.

Í hinu nýja safni var haldið áfram starfrækslu ISBN-skrifstofu svo sem verið hafði um árabíl í Landsbókasafni hinu fyrra. Umsjónarmaður hennar var Regína Eiríksdóttir til 1. september 1995. Þá tók Erna Sverrisdóttir við starfi hennar og gegndi því til 31. ágúst 1999.

Á fyrstu fimm árum starfseminnar hafa orðið nokkrar mannbreytingar í hópi þeirra sem hafa haft forstöðu fyrir deildum eða starfseiningum. Fyrir utan það sem áður er sagt skal eftirfarandi tekið fram:

Kristín Bragadóttir, forstöðumaður þjóðdeildar, var í launalausum leyfi í eitt ár frá 1. október 1997 að telja. Kristín Indriðadóttir, yfirkavörður Kennaraháskóla Íslands, gegndi starfi forstöðumanns á meðan.

Þórir Ragnarsson lét af störfum sem aðstoðarlandsbókavörður 1. maí 1998 og tók Þorsteinn Hallgrímsson við því starfi frá sama tíma. Herdís Þorgrímsdóttir var ráðin starfsmannastjóri frá 11. júní 1998, og var það ný staða.

Andrea Jóhannsdóttir fór í fjögurra ára launalaust leyfi frá 1. mars 1999 að telja. Tók hún við stöðu yfirkavardar í Norræna húsinu jafnlangan tíma.

Fjármálastjóri safnsins, Hrafnhildur Ásta Þorvaldsdóttir, lét af störfum 31. desember 1999. Við starfi hennar tók Edda G. Björgvinsdóttir, en hún hóf störf 25. október það ár.

Starfrækslu námsbókasafns var breytt frá 1. september 1999. Var námsbókasafnið þá flutt milli hæða innan húss og bókakostur þessarar einingar settur á sjálfbeina. Ragnhildur Bragadóttir deildarstjóri námsbókasafns lét af störfum 6. september sama ár.

Vegna aukins umfangs útlánadeildar sem einkum stafaði af lengdum opnunartíma var sett á fót ný staða deildarstjóra: aðstoðarmaður forstöðumanns. Bryndís Ingvarsdóttir var ráðin í þetta starf 1. janúar 2000.

Barbara Nelson deildarstjóri í útlánadeild sagði starfi sínu lausu frá 31. desember 1999. Þórný Hlynsdóttir tók við starfi hennar 1. desember sama ár.

Þróun starfsmannahalds

Í töflu 11 er að finna *Yfirlit yfir stöðugildi árunna 1995–1999*. Þar sést vel hvaða breytingar hafa orðið á fjölda stöðugilda í einstökum deildum og starfseiningum á þessu árabili. Þar sést einnig fjöldi stöðugilda eftir tegund rekstrar, ennfremur fjöldi stöðugilda í eftirfarandi flokkum: bókasafnsfræðingar; aðrir háskólamenntaðir; aðstoðarfólk; tæknifólk. Byrjað var 8. mars 1999 að taka ljósmyndir af öllu starfsfólki bókasafnsins. Myndunum er komið fyrir á stórum myndfleti nærri inngangi á 1. hæð. Þar eru þær í stafrófsröð eftir nöfnum starfsmanna og með upplýsingum um hvar hver og einn vinnur í stofnuninni.

Hér á eftir fara nánari skýringar á nokkrum breytingum sem orðið hafa.

The Andrew W. Mellon Foundation í Bandaríkjunum tilkynnti í bréfi dags. 24. mars 1997 að sjóðurinn hefði orðið við umsókn safnsins um styrk til að færa handrit og prentað efni í stafrænt form og veita aðgang að þessu efni um Netið. Þetta er samvinnuverkefni Landsbóka-

safnsins og Fiske-safnsins við Cornell-háskóla, með aðild Stofnunar Árna Magnússonar á Íslandi. (Sjá sérstakan kafla um þetta efni.) Hér er um tímabundið verkefni að ræða. Starfsmenn voru fyrst ráðnir til þess árið 1997, alls 5.2 stöðugildi. Fjöldi stöðugilda var orðinn 8.2 árið 1999. Verkinu lýkur á miðju ári 2001.

Sú breyting varð frá og með 1. október 1998 að næturvaktir í húsinu voru lagðar af. Síðan er safnið einnig óvaktað þá daga sem það er lokað notendum. Jafnframt var aðalskiptiborð safnsins fært til vaktmanna, en annað er til vara á skrifstofu safnsins. Við þessa breytingu var vaktmönnum fækkað um tvo.

Töluverðar breytingar urðu á starfsmannahaldi á árinu 1999. Má þar fyrst nefna að opnunartími lengdist 1. febrúar í 80 tíma í viku, en var áður 59 tímar í viku. Þessi breyting kallaði á nýtt vinnufyrirkomulag. Vaktavinna var tekin upp í þjónustudeildum safnsins og starfsfólki fjölgað í viðkomandi deildum. Í fatagæslu fjölgaði stöðugildum um 0.86 og í útlánadeild um 2.8. Vaktavinnukerfi var jafnframt tekið upp í þjóðdeild og handritadeild.

Í þjóðdeild urðu einnig breytingar árið 1999 sem hafa áhrif á fjölda stöðugilda. ISBN-skrifstofa var flutt frá þjóðdeild yfir í aðfangadeild (hálf stöðugildi). Á árinu var mynduð ný starfseining um sýningahald tímabundið til að mæta fyrirsjáanlegri fjölgun sýninga á árinu 2000. Aflað var töluverðra styrkja í þessu skyni. Emilía Sigmarsdóttir, starfsmaður í þjóðdeild, sem unnið hefur að sýningum undanfarin ár, var þá færð til þessarar nýju einingar sem umsjónarmaður (0.80 stöðugildi). Már Guðlaugsson hönnuður var ráðinn tímabundið frá 20. júní 1999 til þess að annast hönnun sýninga. Alls eru því tæp tvö stöðugildi við þessa starfsemi í árslok 1999. Í heildina má segja að fjölgun stöðugilda í þjóðdeild vegna vaktavinnukerfis hafi verið 0.7 stöðugildi 1999.

Hörður Valdimarsson matreiðslumaður tók að sér rekstur veitingastofu og mötuneytis með sérstökum samningi við bókasafnið sem undirritaður var 17. ágúst 1999, en hann hafði frá upphafi annast þennan rekstur á vegum safnsins. Starfsfólk mötuneytis og veitingastofu var því ekki lengur á vegum bókasafnsins, heldur hjá nýjum rekstraraðila. Þessi nýja skipan í rekstri hófst 1. september 1999.

Kjaramál

Félag háskólakennara og Starfsmannafélag ríkisstofnana fara með kjarasamninga fyrir langflesta starfsmenn safnsins.

Fjármálaráðherra og Starfsmannafélag ríkisstofnana gerðu með sér nýjan kjarasamning, dags. 24. apríl 1997. Þar er gert ráð fyrir að tekið verði í notkun nýtt launakerfi og sérstök aðlögunarnefnd skipuð fulltrúum frá stofnuninni og stéttarfélaginu komi sér saman um forsendur röðunar í launaflokka. Samkomulag aðlögunarnefndar var undirritað 30. janúar 1998. Nýja launakerfið tók gildi í safninu 1. apríl sama ár.

Fjármálaráðherra og Félag háskólakennara gerðu með sér nýjan kjarasamning, dags. 9. júní 1997. Í honum er einnig gert ráð fyrir að tekið verði upp nýtt launakerfi og aðlögunarnefnd skipuð fulltrúum frá stofnuninni og stéttarfélaginu komi sér saman um forsendur röðunar í launaflokka. Samkomulag aðlögunarnefndar var undirritað 30. september 1997, en nýja launakerfið tók gildi 1. desember sama ár.

Með hinum nýju samningum sem gerðir voru á árinu 1997 verður sú breyting að framkvæmd kjarasamninga færast frá fjármálaráðuneyti til stofnunar.

Trúnaðarmenn þeirra starfsmanna sem eru í SFR á árabílinu 1994–99: Ragnar Ágústsson var trúnaðarmaður frá desember 1994 til september 1995, Arnaldur Sigurðsson frá september 1995 til september 1997, til vara Karl Ágúst Ólafsson. Jón Ágúst Sigurðsson frá september 1997, til vara Silja Gunnarsdóttir. Jón Ágúst lét af störfum í febrúar 1998 en þá tók vara-trúnaðarmaður við og Helgi Bragason var kosinn til vara frá 29. febrúar 1998 til september 1999. Silja Gunnarsdóttir var kosin trúnaðarmaður frá september 1999 til september 2001 og

til vara Guðrún Örk Guðmundsdóttir. Silja Gunnardóttir lét af störfum á sínu kjörtímabili og Guðrún Örk tók við starfi aðaltrúnaðarmanns.

Trúnaðarmaður starfsmanna sem eru í Félagi háskólakennara á árabílinu 1994–99: Andrea Jóhannsdóttir 1994, Sigrún Hauksdóttir frá 1995, Örn Hrafnkelsson frá 1997–2001, og Hildur Gunnlaugsdóttir til vara 1997–2001.

Öryggisnefnd

Í bókasafninu starfar öryggisnefnd sem í eru tveir fulltrúar tilnefndir af starfsmönnum og tveir af stofnuninni. Öryggisnefndin er skipuð í samræmi við lög um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, nr. 46/1980. Nefndin skal annast mál er varða aðbúnað, hollustuhætti og sjá um öryggi innan stofnunarinnar, fræðslu starfsmanna um þessi efni og hafa eftirlit með því að ráðstafanir á þessu sviði beri tilætlaðan árangur. Starfsmenn tilnefndu Hildi Gunnlaugsdóttur og Örn Hrafnkelsson, en stofnunin Ólaf Guðnason og Þóri Ragnarsson. Fyrsti fundur var 23. janúar 1996. Nefndin sótti tveggja daga námskeið 18. og 19. mars 1997 á vegum Vinnueftirlits ríkisins um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustað.

Fræðslumál

Þann 10. júní 1999 var sett á fót nefnd um endurmenntun og starfsþjálfun starfsmanna safnsins. Safnráð tilnefndi fjóra nefndarmenn. Þeir voru Herdís Þorgrímsdóttir, Þorsteinn Hallgrímsson, Áslaug Agnarsdóttir og Ögmundur Helgason. Starfsmannafélagið tilnefndi einn fulltrúa frá hvoru stéttarfélagi. Það voru Helgi Bragason frá SFR og Þórný Hlynsdóttir frá FH. Fyrsti fundur nefndarinnar var haldinn 18. júní. Þann 26. október skilaði hún skýrslu sem m.a. fól í sér drög að starfsáætlun fyrir eitt ár og var stefnt að því að endurskoða starfsáætlunina að reynslutíma loknum. Starfsmannastjóra var falin umsjón með endurmenntun og starfsþjálfun starfsmanna.

Almennir starfsmannafundir

Almennir starfsmannafundir voru að jafnaði haldnir einu sinni á hverju missiri, en oftar ef sérstök tilefni gáfust til.

Fræðslu- og skemmtiferð

Í samvinnu við Starfsmannafélagið efndi safnið til fræðslu- og skemmtiferðar í Reykholt og víðar um Borgarfjörð 25. júní 1999. Fólk skoðaði skólahúsið og kynnti sér sögu þess, en framkvæmdir við breytingarnar í þágu bókasafnsins voru þá nýhafnar. Vegna ferðarinnar var Landsbókasafn haft lokað þennan dag.

Viðhorfskönnun

Fjármálaráðuneytið stóð fyrir viðhorfskönnun í ríkisstofnunum á árinu 1999, og fór sú könnun fram í safninu í október það ár. Niðurstöður, ásamt ýmsum fróðleik um starfsmannamál, birtust í eftirfarandi skýrslu: *Starfsumhverfi ríkisstarfsmanna við aldahvörf. Rannsóknar-niðurstöður*. Ritstjórn Ómar H. Kristmundsson. September 1999. 337 s.

Nemar í bókasafns- og upplýsingafræði

Nemar í bókasafns- og upplýsingafræði komu í safnið til vettvangsnáms 2.–6. janúar og 15.–19. maí 1995. Ennfremur kom einn nemi til vettvangsnáms á vegum Bréfaskólans í október 1995. Háskólaárið 1996–97 var tekin upp sú nýbreytni að kenna einnar einingar námskeið: Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn: Hlutverk, starfsemi og þjónusta. Námskeiðið er að öllu jöfnu haldið í janúar. Þar kynnast nemendur hlutverki, starfsemi og þjónustu Landsbókasafns. Námskeiðið hefur verið haldið háskólaárin 1997–98, 1998–99. Þar kynna forstöðumenn deildir safnsins: Aðfangadeild, handritadeild, kerfisþjónusta, skráningardeild, upplýs-

ingadeild, útlánadeild og þjóðdeild. Nemendur fengu einnig kynningu á tækniþróun innan safnsins sem aðstoðarlandsbókavörður sá um og landsbókavörður fjallaði um yfirstjórn safnsins. Frá 1999 hefur starfsmannastjóri haft umsjón með námskeiðunum, en fyrir þann tíma var það í höndum aðstoðarlandsbókavörðar. Nemendur hafa skrifað stuttar ritgerðir um starfsemi safnsins.

AÐFANGAÐEILD

Hlutverk

Hlutverk aðfangadeildar er að annast uppbyggingu safnkosts bókasafnsins. Deildin annast val og kaup á bókum, tímaritum og öðrum safngögnum, hún sér um skylduskil íslenskra prentaðra gagna svo og ritaskipti, og tekur á móti gjöfum sem berast safninu. Samskrá um erlend tímarit er á vegum deildarinnar sem annast enn fremur samskipti vegna þátttöku Íslands í NOSP og sér fyrir Íslands hönd um úthlutun á alþjóðabóknúmerum (ISBN) og alþjóðlegum númerum tímarita (ISSN).

Skylduskil

Lögin um skylduskil eru sá rammi sem mótar starfið í skylduskilum. Prentsmiðjur og aðrir skilaskyldir aðilar eiga að standa skil á fjórum eintökum til safnsins. Starfsfólk í skylduskilum veitir þessum eintökum viðtöku og sendir eitt eintak til Amtsbókasafnsins á Akureyri til varðveislu og notkunar þar en þrjú verða eftir í Landsbókasafni. Landsbókasafnseintökunum er síðan ráðstafað eftir ákveðnum reglum og þau send áfram, til flokkunar og skráningar (bækur), til þjóðdeildar (smælki), eða þau verða eftir í skylduskilum og bíða þar frágangs (blöð og tímarit) eða starfsfólk skylduskila sér um að raða þeim endanlega í geymslur. Þetta starf hefur verið í mótun allt tímabilið. Deildarstjóri í skylduskilum hafði einnig bókbands- umsjón með höndum á tímabilinu.

Frá 1997 hefur af hagkvæmnisástæðum þótt rétt að tón- og mynddeild hefði umsjón með skylduskilum hljóðrita. Árið 1999 fluttist umsjón með ISBN til skylduskila.

Mjög mikið af hvers kyns „frágangsvinnu“ fór fram á þessum árum í skylduskilum og fleira af svipuðum toga, t.d. var umsjá varaeintaka hvers árs hjá starfsfólki í skylduskilum mest allt tímabilið. Þetta var talið óæskilegt og þótti hamla hinu raunverulega aðfangastarfi, þ.e. eftirliti með skilaaðilum, innheimtu og öðru starfi við að fylla upp í ritakostinn.

Allmikið er um það að íslensku gjafaefni sé beint til skylduskila til úrvinnslu. Þetta á ekki síst við um tímarit, skýrslur og ýmislegt smærra efni. Oft er tímafrekt að vinna úr þessu efni og það krefst mikillar þekkingar á safnkostinum.

Skylduskilalögin sem nú eru í gildi eru frá 1977. Þau hafa reynst vel en vegna breytinga í útgáfuháttum eru þau orðin úrelt. Því skipaði menntamálaráðherra nefnd til að endurskoða þessi lög 1. ágúst 1997, og var Einar Sigurðsson landsbókavörður formaður hennar.

Ritakaup

Um aðfangastefnuna almennt er rétt að vísa til þess sem varðar það efni í lögum um safnið svo og til stefnumótunar safnsins, en reynt hefur verið eftir því sem kostur er að móta aðföngin í þeim anda sem þar kemur fram. Samkvæmt því er hægt að segja að eftirfarandi efni njóti nokkurs forgangs við kaup: Rit á handbókasali og fyrir námsbókasafn, eintök nýrra íslenskra rita, erlent efni sem varðar Ísland og Íslendinga, rit og annað efni í þágu kennslu og rannsókna við Háskóla Íslands. Það er fjölmennur hópur sem sendir inn tillögur um ritakaup á hverju ári og getur þannig haft áhrif á uppbyggingu ritakostsins þótt í litlu sé. Mest eru það háskólakennarar og bera þeir þá gjarnan fyrir brjósti hagsmuni nemenda sinna eða eigin rannsóknir.

Eins og tölulegu upplýsingarnar sýna drógust bókakaup saman á árunum 1995–97. Auk þess þurfti að skera niður kostnað við tímaritaáskriftir um 20–30% árin 1996–97. Í framhaldi af því fékkst nokkur hækkun á framlögum hins opinbera til ritaöflunarinnar. Einnig var ákveðið í samkomulagi milli bókasafnsins og Háskóla Íslands að stofna sérstakan *Ritakaupa-sjóð* og féllst fjárlaganefnd Alþingis á þá tilhögun. Í því felst að fjárveiting til ritakaupa vegna þarfa Háskólans verður sérstakur liður undir Háskóla Íslands. Skipting ritakaupafjár til deilda og stofnana Háskólans fer fram í Háskólanum eftir ákveðnum reglum en safnið annast ritaöflunina og annað sem lýtur að því í samráði við deildir. Þetta fyrirkomulag varð til þess að svigrúm til ritakaupa jókst hjá sumum deildum en það þrengdi að hjá öðrum, einkum þeim deildum sem hafa valið þann kost að fá dýr tímarit í áskrift, kannski fyrir upphæð sem nemur öllu ritakaupafénu, og var þá augljóslega lítið svigrúm til kaupa á öðrum safnkosti í þeirra þágu.

Tímaritahald

Í upphafi tímabilsins setti sameining safnanna mjög mark sitt á störfin í tímaritahaldi, það þurfti að sameina tímaritakost gömlu safnanna, segja upp aukaáskriftum, vinna að uppröðun, flytja tímarit úr útibúum o.s.frv. Jafnframt var unnið að því að lagfæra upplýsingar um staðsetningu, leiðréttu forðafærslur og setja inn færslur fyrir óskráð tímarit. Algengt er að eldri árgangar tímarita berist Landsbókasafni til varðveislu frá öðrum söfnum.

Stór hluti af tímaritakostinum er á sjálfbæina og skiptir miklu að þar séu allar merkingar sem skýrastar. Frá opnun hefur verið unnið með hléum að því verkefni og sér nú við árslok 1999 fyrir endann á því. Einnig hefur verið unnið að gerð hillulista og merkingum og frágangi á þeim hluta tímaritakostsins sem er í kjallara.

Fyrstu misserin eftir flutningana var unnið að því í tímaritahaldinu að taka tímaritabátt Gegnis í notkun. Nú í lok tímabilsins er alveg treyst á hann við að halda utan um tímaritin, bæði gjafir og ritaskipti og það sem keypt er. Ennfremur er tímaritabátturinn notaður við að fylgjast með útgjöldum vegna tímaritakaupa.

Áskriftir safnsins eru alltaf í endurskoðun og a.m.k. einu sinni á ári er kannað á hverju sviði hvort breytinga sé þörf. Til þess að tryggja sem greiðastan aðgang að íslenskum tímaritum strax við útkomu var bætt við allmörgum nýjum áskriftum fyrir 3ju hæð 1994 og 1995. Annars var afar lítið tekið af nýjum áskriftum þessi ár og árið 1996 reyndist nauðsynlegt að grípa til niðurskurðar. Fækkaði áskriftum erlendra tímarita því umtalsvert 1996 og 1997 sem kom mjög illa við marga háskólamenn, þó misjafnlega eftir deildum. Eftir stofnun Ritakaupa-sjóðs hefur áskriftum farið fjölgandi aftur.

Nokkuð hefur verið hugað að aðgangi að rafrænum tímaritum síðustu árin þó að uppbygging hafi ekki verið þar sem skyldi. Safnið hefur nú í árslok 1999 rafrænan aðgang að tugum tímarita sem það kaupir í pappíráskrift og bíður eftir að geta boðið aðgang að í gegnum heimasíðu sína. ABI/Inform var fyrsta stóra gagnasafnið með tímaritum sem keyptur var aðgangur að (1998) og í árslok 1999 hafði þar að auki verið samið um aðgang að gagnasöfnum frá OVID í félagi við læknisfræðibókasafnið á Landspítalanum o.fl.

Gjafir

Umfangsmikill verkþáttur í aðfangadeild er að vinna úr gjöfum sem berast safninu og aðfangaskrá þær. Stundum gefst safninu kostur á að velja gjafirnar, en annars þarf að fara yfir þær og ráðstafa ritunum, t.d. til skráningar eða í tvítakasafn. Við opnun safnsins barst fjöldi góðra gjafa (sjá sérstaka skrá á s. 172–77). Óhætt er að segja að gjafir berist stöðugt, frá einstaklingum og stofnunum, öðrum bókasöfnum, útgefendum, notendum safnsins og öðrum velunnurum, og að efni til eru þessar gjafir mjög margbreytilegar. Algengast er að menn gefi stök rit eða fáeinar bækur en stundum er um stærrí gjafir að ræða, allt upp í heil söfn með nokkur þúsund bindum. Á árunum eftir flutninginn komu gjafir sér einkar vel þegar þurfti að

fjölga eintökum íslenskra bóka á sjálfbeina og byggja upp ritakostinn í handbókasafni Þjóðdeildar. Hér verða taldir nokkrir gefendur hinna stærri bókgjafa sem safninu hafa borist á tímabilinu án þess að þeim séu gerð frekari skil:

1995

Austurrísk stjórnvöld (austurrískar bækur, afhentar af sendiherra Austurríkis). – Árni Blandon (bókmenntafræði o.fl.). – Antonio Badini sendiherra (og nokkrar ítalskar fjármálastofnanir; m.a. ítalskar listaverkabækur). – Beatrice Bixon (gyðingleg fræði). – British Embassy (enskar bækur). – Ann Gwyn (m.a. bækur er varða Lafcadio Hearn). – Japansk-íslenska vináttufélagið og Scandinavia-Japan Sasakawa Foundation (bækur sem varða Japan, flestar á ensku). – Jón Ísberg (lögfræðirit). – Jurist- og Økonomiforbundet (lögfræðirit). – Kirsten Helgadóttir (bækur úr eigu Kirstínar Valgerðar Þorsteinsdóttur Briem og sr. Þorsteins Ólafssonar Briem). – Kgl. dansk Ambassade (danskar bækur). – Magnús Z. Sigurðsson (hagfræðirit). – Ólöf Bjarnadóttir (íslensk rit). – Pro Helvetia (svissneskar bækur). – Stofnun Dante Alighieri á Íslandi (ítalskar bækur). – Alison Tartt (bókmenntir og bókmenntafræði). – Ennfremur skal nefna það að Samband íslenskra sveitarfélaga gaf 12 fágæt Íslandskort úr safni Kjartans Gunnarssonar og síðar á árinu sameinuðust nokkur fjármálafyrirtæki um að festa kaup á og gefa Landsbókasafni það sem eftir var í safni Kjartans, um 70 kort.

1996

Austurrísk stjórnvöld (bækur og tónlistarefni, afhent af Elisabeth Gehrer menningarmálaráðherra Austurríkis). – Dr. Theodore R. Beck (rit á sviði eðlis- og efnafræði). – Beatrice Bixon (rit um gyðingleg efni). – Elsa E. Guðjónsson og Þór Guðjónsson (ýmis rit, einkum íslensk; einnig fræðirit á sviði líffræði). – Hilmar Þór Bjarnason (íslensk rit, mest sagnfræði). – Jurist- og Økonomiforbundet (lögfræðirit). – Dr. Hermes Massimo (heimspakirit o.fl.). – Norræna sakfræðiráðið. – Ennfremur héldu nokkrar ítalskar fjármálastofnanir áfram að senda rit.

1997

Arnór Hannibalsson o.fl. (íslensk rit). – Austurrísk stjórnvöld (bækur og myndbönd, dr. Robert Marschik sendiherra afhenti). – Árni Sigurjónsson (bókmenntafræði og ýmis rit). – Beatrice Bixon (rit sem varða Gyðingdóm o.fl.). – Guðrún Guðsteinsdóttir (kanadískar bækur). – Hilmar Þór Bjarnason (íslensk rit). – Ítölsk fjármálafyrirtæki (ítalskar bækur). – Jurist- og Økonomiforbundet (lögfræðirit).

1998

Ásdís Hafliðadóttir (bækur úr eigu Baldurs Línalds). – Áslaug B. Ólafsdóttir og Halldór Vilhelmsson (m.a. prógrömm frá ýmsum tímum). – Elías Davíðsson (erlend rit). – Erlendur Einarsson og Margrét Helgadóttir (íslensk rit). – Fjóra Sigmundsdóttir (íslenskar bækur). – Guðný Ýr Jónsdóttir (bækur úr safni Sigfúsar Daðasonar). – Haraldur Ágústsson (bækur um viðarfræði). – Ingi Jónasson (sænskt Íslandsefni). – Ítölsk fjármálafyrirtæki (ítölsk rit). – Jurist- og Økonomiforbundet (lagabækur). – Kristófer Svavarsson (erlend rit, mest bókmenntir). – Landsbókasafnið í Grænlandi (rit á grænlensku). – Menningarstofnun Bandaríkjanna (bækur og myndbönd). – Oddný Thorsteinsson (mest bækur um rússnesk málefni úr safni þeirra Péturs Thorsteinssonar). – Pétur M. Jónasson (tímarit, sérprentasafn o.fl.). – Vésteinn Lúðvíksson (austræn trúarbrögð o.fl.). – Vésteinn Ólason (rit í bókmenntafræði). – Vigdís Finnbogadóttir (íslensk og erlend rit). – Þjóðminjasafn Íslands (mest íslensk rit).

1999

Áslaug Boucher (enskar bókmenntir). – Beatrice Bixon (bækur um sögu og trúarbrögð). – Bergur Bjarnason (blandað efni). – Dr. Finnboði Guðmundsson (ljósprentun Munksgaards af íslenskum handritum). – Guðrún Jónsdóttir (mannfræði og ýmis íslensk rit). – Gylfi Már Guðbergsson (fræðibækur úr dánarbúi hans). – Helga Þorvarðardóttir (rit sem varða feminisma). – Jurist- og Økonomiforbundet (lagabækur). – Ólafur F. Hjartar (íslensk rit). – Pétur Sigurjónsson (textílfraði). – Vilbergur Júlíusson (bækur varðandi Ástralíu úr hans eigu). – Vittorio Marchitto (ítalskar bækur). – María Bergmann (rit í mannfræði o.fl.) – Ottó Másson (bækur um marxisma o.fl.). – Pro Helvetia (svissneskar bókmenntir). – Dr. Sigurður Helgason (stærðfræðirit). – Sigurður St. Helgason (bækur úr eigu Pálma Hannessonar). – University of Iowa, English Department (enskar bókmenntir). – Þorleifur Kristmundsson (guðfræðirit o.fl.). – Þorvarður Magnússon (stórt einkabókasafn, mest íslenskar bækur og tímarit). – Þórir Stephensen (guðfræðirit).

Sérstakur velunnari safnsins

Dr. Hermes Massimo frá Vínarborg lést þar í borg 7. maí 1999, 84 ára að aldri. Hermes starfaði í Háskólabókasafni nokkra mánuði á hverju sumri um margra ára skeið, og þegar

stofnað var til nýs sameinaðs safns gerði hann sér sérstaka ferð hingað til lands til að vera við opnunina. Hermes hélt svo uppteknum hætti og starfaði í nýja safninu um a.m.k. nokkurra vikna skeið á sumri hverju, nú sem sjálfboðaliði.

Hermes færði safninu að gjöf mestallt einkabókasafn sitt árið 1996, um 350 bindi, og áður en hann lést hafði hann einnig ákveðið að gefa safninu mikið safn litskyggna sem hann hafði tekið á gönguferðum sínum um landið, en þær stundaði hann tíu sumur samfellt áður en hann hóf að starfa í Háskólabókasafninu. Litskyggurnar komu til landsins um ári eftir lát gefandans, og fylgdu með nokkur hundruð þúsund krónur sem safnið hyggst nota til umhirðu og skráningar á myndunum.

Þjóðaráttak stúdenta 1994–95

Árið 1994 hleyptu stúdentar við H.Í. af stokkunum miklu söfnunaráttaki til að efla bókakost safnsins (sjá um það *Ritmennt* 1 (1996), s. 151–53). Var þetta áttak lærdómsríkt og kom sér vel við uppbyggingu ritakosts safnsins, ekki síst þar sem það féll til á þeim tíma þegar hvað mest kreppti að með fjármagn til ritakaupa. Munaði mest um fjölmargar tímaritaáskriftir sem fyrir-tæki tóku að sér að greiða og fyrirheit sem nokkur bókaforlög gáfu um útgáfurit sín næstu árin. Safnið nýtur enn góðs af þessum atbeina stúdenta því fyrirheit voru í sumum tilvikum um stuðning til allt að tíu ára.

Ritaskipti

Í framhaldi af flutningnum í Þjóðarbókhöfðu var unnið markvisst að því að draga úr umfangi ritaskipta og kostnaði frá því sem var í gömlu söfnunum. Einkum var dregið úr kaupum á ritum til að nota í ritaskiptum enda stefnt að því að þau kaup leggist að mestu af. Árið 1999 var um 150 þús. kr. varið til þessara kaupa.

Safnið býður nú í skiptum (a) eigin útgáfurit, (b) rit Vísindafélags Íslendinga, (c) doktorsritgerðir frá H.Í. Auk þess hafa fáein önnur rit verið send, mest eftir beiðni, og *Studia Islandica* er enn send til allmargra safna. Frá 1997 hefur forritið Access verið notað til þess að halda utan um skiptaskrána.

Í reynd er oft erfitt að skilja á milli ritaskipta og gjafa. Safnið fær m.a. í staðinn fyrir það efni sem sent er út tímarit og ritraðir ýmissa vísindafélaga, doktorsritgerðir frá tilteknum háskólum og svonefnda tvítakalista yfir bækur sem við getum valið af. Sumt af þessu efni er mikilsverður safnkostur.

Rit alþjóðastofnana

Safnið fær send ókeypis rit margra alþjóðastofnana og samtaka, og má þar nefna Sameinuðu þjóðirnar, Alþjóðavinnuáttastofnunina, Alþjóðakjarnorkuáttastofnunina, Alþjóðagjaldeyris-sjóðinn, Menningarmáttastofnun Sameinuðu þjóðanna, Atlantshafsbandalagið, Evrópu-sambandið, Alþjóðaheilbrigðisstofnunina, Efnahagssamvinnu- og þróunarstofnunina, Norræna ráðherraráðið o.fl. Stundum er um að ræða flest útgáfurit viðkomandi stofnana, stundum tiltekna ritraðir eða stök rit. Þetta efni er tekið inn í safnið eftir sömu reglum og önnur rit og gert aðgengilegt svo sem kostur er með því að skrá það, ýmist sem bækur eða ritraðir. Þessu efni er hins vegar ekki hægt að veita forgang við núverandi aðstæður og því er afarmikið sem ekki er skráð og verður því ekki hluti af safnkostinum.

Annars er öflun rita þessara stofnana og alþjóðasamtaka margra hverra aðeins ein hlið á stærra máli sem safnið myndi gjarnan vilja huga betur að heldur en unnt er að gera eins og nú stendur á. Það háir safninu að ekki hefur reynst unnt að byggja upp þjónustu þar sem notendur er leiðbeint um störf og rit stofnananna og aðgang að þeim. Árið 1998 var kannað hvort vilji stjórnvalda stæði til þess að hefja uppbyggingu á þessu sviði og átti sendiherra Evrópusambandsins á Íslandi nokkurt frumkvæði að því. Þrátt fyrir ítrekuð tilmæli frá bæði sendiherranum og safninu sáu stjórnvöld sér ekki fært að koma til móts við safnið í þessu efni.

Aðfangapáttur Gegnis

Aðfangapáttur Gegnis, sem var tekinn í notkun í ársbyrjun 1994, er eitt helsta tækið við aðfangastarfíð; hann er notaður við að fylgjast með ritum í pöntun, við móttöku þeirra, færslu reikninga o.s.frv. Í upphafi voru það fyrst og fremst aðföng bóka sem voru tölvuvædd en hægar gekk með tímaritapáttinn, enda allmikil vinna við að gera spár og fleira sem hann varðar, og var unnið af kappi að því að koma honum í gagnið 1995 og fram á árið 1996. Í kjölfarið var farið að nota aðfangapáttinn við að fylgjast með skylduskilum íslenskra tímarita.

Í árslok 1999 var staðan sú að gjafir og ritaskipti (bækur og tímarit) og því sem næst allt keypt efni var tekið inn í safnið í gegnum aðfangapáttinn en bækur og hljóðrit sem berast í skylduskilum svo og smáprent af ýmsum toga og smælki var undanskilið.

Samskrá um erlend tímarit

Samskrá um erlend tímarit hefur verið haldið við jafnt og þétt allt tímabilið og hefur fjöldi þátttökusafna lítið breyst; þau eru nú um 60.

Vorið 1995 lauk starfsmaður skráningardeildar við að skrá inn í Gegni, eftir hinni prentuðu samskrá, færslur fyrir tímarit án ISSN (hins alþjóðlega tímaritanúmers) sem eftir var að skrá þar, og hafði þar með allt efni prentuðu skrárinnar sem kom út 1990 verið flutt yfir í Gegni. Ennfremur var á árinu 1995, í framhaldi af flutningunum, mikið unnið að lagfæringum á upplýsingum um forða og staðsetningu tímarita í Landsbókasafni, sem kom samskrá að sjálfsögðu til góða.

Árið 1998 var að athuguðu máli horfið frá því að gefa samskrána út í prentuðu formi. Skrá um þátttökusöfnin með grunnupplýsingum um þau, heimilisföngum, símanúmerum o.s.frv., hefur verið haldið við í aðfangadeild. Frá 1997 hefur forritið Access verið notað til að halda utan um þá skrá.

Langflest þátttökusöfnin senda upplýsingar um leiðréttingar og breytingar árlega, en þess ber að geta að aðildarsöfn Gegnis hafa frá 1995 séð að mestu sjálf um að skrá upplýsingar um sinn eigin forða. Samkvæmt talningu 2. október 1999 var fjöldi færslna í samskrá 12.837. Færslur án ISSN voru á sama tíma 1.523, en lítið er á þær færslur sem bráðabrigðafærslur.

NOSP

Aðild okkar að NOSP – Samskrá um tímarit í bókasöfnum á Norðurlöndum – var með sama sniði og verið hefur um langt skeið, þ.e. tímaritasamskráin í heild var send tvisvar á ári til birtingar í NOSP, en NOSP kom út tvisvar á ári á fisjum (NOSP-mikro), aðgangur var að henni á tölvutæku formi og auk þess var farið að gefa hana út á geisladiski árið 1995. Á geisladiskinum voru tekin með tímarit án ISSN. Árlega var gefin út prentuð bók með upplýsingum um þátttökusöfnin.

Umsjón með þátttöku okkar í NOSP fluttist til tímaritahalds árið 1998 og þar er, í tengslum við tímaritasamskrána, unnið að því að halda við lista með upplýsingum um hin íslensku þátttökusöfn. Þrír samráðsfundir þar sem fjallað var um stöðu NOSP og framtíðarsýn voru sóttir á tímabilinu.

ISBN og ISSN

Árið 1999 var ákveðið að flytja ISBN-skrifstofuna yfir til aðfangadeildar, en hún hafði frá opnun safnsins heyrt undir þjóðdeild. Mun starfsmaður í skylduskilum sjá um að sinna þeim verkefnum sem lúta að ISBN ásamt öðrum verkefnum í skylduskilum. Safnið hefur tekið að sér að útvega ISSN-númer á íslensk tímarit eftir beiðni og hefur sá verkþáttur verið í umsjá ISBN-skrifstofunnar. Við skipulagsbreytingarnar var ákveðið að flytja þann verkþátt í tímaritahald.

Reyndar var árið 1998 sótt fyrir Íslands hönd til Unesco um að opna landsskrifstofu fyrir ISSN í safninu. Í árslok 1999 var ekki búið að ganga frá þessu máli af hálfu utanríkisráðu-

neytisins og Unesco en gert er ráð fyrir því að þegar þar að kemur verði starfsemin innan tímaritahaldsins.

HANDRITADEILD

Hlutverk

Markmið handritadeildar er að annast söfnun, varðveislu, skráningu og rannsóknir íslenskra handrita sem ekki heyra undir lögbundin skylduskil til Þjóðskjalasafns Íslands eða héraðs-skjalasafna. Deildin sér til þess að sem tryggilegast sé búið um þennan safnkost og greiðir fyrir notkun hans, m.a. með útgáfu handritaskráa og með því að færa handrit á aðra miðla eftir þörfum. Jafnframt annast deildin kynningu á handritum og þjónustu við safngesti.

Starfsmenn deildar

Stöðugildi eru fjögur. Hafi fastir starfsmenn tekið annað orlof en sumarleyfi, svo sem launalaust leyfi vegna annarra verkefna eða starfa, hefur venjan verið sú að ráða aðra tímabundið í þeirra stað. Deildin hefur notið styrkja til sérstakra verkefna sem unnin hafa verið af háskólastúdentum. (Sjá nánar kafla um sjóði og styrki.)

Afgreiðsla handrita

Handrit eru lánuð á lestrarsal sem er sameiginlegur með þjóðdeild (aðskilinn með glervegg). Handritadeildarmegin eru 18 lesborð. Um fjölda handritalána sjá *Töflu 8*. Ef um lokunar-kvaðir er að ræða á því efni sem um er beðið, er það aðeins lánað að fengnu samþykki réttra aðila. Prentaðar handritaskrár, sem pantað er eftir, eru á lestrarsal. Er í þeim að finna bæði efnislykla og mannanafnaskrár. Einn bæklingur hefur verið gefinn út um hvað er að finna innan deildarinnar.

Aðföng

Haldin er aðfangaskrá, bæði yfir afhent eða gefin og keypt handrit. Um fjölda færslna í aðfangabók á ári hverju, sjá *Töflu 8*. Það efni sem borist hefur frá því Þjóðarboðkhlaðan var opnuð er eftirfarandi (einstaka lokuðum gögnum er sleppt):

1994

2. desember. Snær Jóhannesson fornbóksali afhenti brot af málsháttasafni í tveimur kverum. – 6. desember. Ragnar Ágústsson, húsvörður í Safnahúsinu, afhenti myndir, flestar af Magnúsi Þór Jónssyni (Megasi), og fyrir hans hönd. – 4. desember. Einar Vilhjálmsson yfirtollvörður afhenti minnismiða Sveins Benediktssonar, formanns sildarútvegsnefndar, um sildarleit úr lofti og fleira varðandi síldveiðarnar sumarið 1949. – 20. desember. Erla S. Árnadóttir lögfræðingur afhenti gögn Friðu Sigurðsson, fyrir hönd dánarbús hennar. Er þau lokuð fyrst um sinn, sbr. meðfylgjandi bréf. – 20. desember. Keypt af Guðmundi Axelssyni, fyrrum fornbóksala, ýmis handrit, þar á meðal Friðþægingarljóð frá 18. öld, Grasfræði Odds Hjaltalín, Almanök með minnispunktum Gunnlaugs Þ. Stefánssonar í Hvammi í Norðurárdal og ærtalsbók Sigurðar Sigtryggssonar Draumland á Sunnuhvoli við Akureyri; einnig er um að ræða bréf frá Guðmundi Böðvarssyni skáldi á Kirkjubóli og fleira. – 15. og 21. desember. Komu úr heimavörslu Haralds Hannessonar, bókavardar Seðlabankans, fóru Jóns Pálssonar (d. 1946) frá Stokkseyri, aðalféhirðis Landsbanka Íslands, í 40 númeruðum bindum og einu að auki, ásamt efnisskrá Haralds yfir allt safnið. Á sínum tíma hafði samist þannig á milli landsbókavardar og Haralds, að hinn síðarnefndi, sem varðveitti þetta safn heima hjá sér, skilaði því ekki fyrr en hægt yrði að flytja það beint í Þjóðarboðkhlaðu. Í þessu safni er mikið efni, er einkum varðar Árnæssýslu og Árnésinga, bæði eftir Jón og eins það sem hann dró að sér. Efnisskráin er 300 vélritaðar síður.

1995

4. janúar. Hildur Eypórsdóttir bókavörður afhenti 3 gjörðabækur Bókavaraðafélags Íslands, 1960–72, 1972–82, 1982–87. – 10. janúar. Már Magnússon söngvari afhenti ýmis gögn úr eigu ömmu sinnar, Kristínar Guðmundsdóttur (1897–1986), sbr. meðfylgjandi bréf. – 11. janúar. Unnur Kolbeinsdóttir, ekkja Sigurðar Ólasonar hæstaréttarmála- færslumanns, afhenti Gerðabók Nýja stúdentafélagsins 1929–31. – 13. janúar. Keypt 2 kver af

Bókarmönnum, Gunnari Valdimarssyni og Snæ Jóhannessyni. A) Smásögur o.fl. „þýddar af Þórhalli Jóhannessyni frá Dalhúsum“, skráðar á Akureyri 1903–04; B) „Ruslaskrína litla Bjarna“ – að mestu eða öllu leyti uppskriftir á prentuðu efni frá um aldamót. – 3. febrúar. Keypt af Guðmundi Axelssyni fornboksala ýmis handrit, þar á meðal Gunnlaugs saga ormstungu, Hugvekjur á aðfanga- og gamlárskvöld 1903, eftir Pétur Pétursson biskup, ýmiss kveðskapur, draumar, almanak o.fl.; – einnig sendibréf frá Grími Thomsen, Björgu Þorláksdóttur, Jóhanni Magnúsi Bjarnasyni, Stefáni Einarsyni o.fl., o.fl., svo sem sveitarblaðið Barði af Barðaströnd 1924. – 9. febrúar. Frá NN barst í dag eiginhandarrit ævisögu Bjarna Thorsteinssonar amtmanns (sjá Merka Íslendinga) og hluti af dönsku þýðingunni, með óþekktri hendi. – 16. febrúar. Þórður Pálsson, Melhaga 15, afhenti úr fórum Aðalsteins Sigmundssonar kennara Fundargerðabók Friðarvinafélags Íslands (Den nordiske foreningen mellanfolkligt samarbeite för fred) 1937–40, ásamt fylgigögnum. – 17. febrúar. Þorgils Jónasson sagnfræðingur afhenti 6 bréf, sem Valgeir Sigurðsson, fræðimaður frá Þingskálum í Rangárvallasýslu ritaði honum 1989–93, auk tveggja ljósrita af bréfum til annarra. – 24. febrúar. Keypt af Guðlaugi Steinari Guðmundssyni (Egilssonar (d. 1991) fornboksala) 13 handrit, þar með talið dagbók, sögur, kvæði, rímur og skólabyðingar. – 9. mars. Bergljót Gunnarsdóttir, Guðjónssonar skipamiðlara og Unnar Magnúsdóttur Jónssonar prófessors og ritstjóra Eimreiðarinnar, afhenti handrit með kveðskap Arnar Arnarsonar (Magnúsar Stefánssonar) og bréf frá honum til Magnúsar, fyrir sína hönd og systkina sinna. – 9. mars. Jón Jónsson, fyrrv. forstöðumaður Hafrannsóknarstofnunar, afhenti handrit Bjarna Sæmundssonar náttúrufræðings, fyrir atbeina Heimis Þorleifssonar sagnfræðings, en kona hans er dótturdóttir Bjarna. – 9. mars. Jón Jónsson, fyrrv. forstöðumaður Hafrannsóknarstofnunar, afhenti ýmis erindi og ræður, sumt flutt í útvarp en fæst prentað, frá árabílinu 1956–85. – 15. mars. Björn Þ. Þórðarson læknir í Reykjavík afhenti 4 bréf og 3 póstkort (1929–30 og 1939) frá Gunnari Gunnarssyni skáldi til Poul Lorensen í Kaupmannahöfn, en þessi gögn keypti hann á uppboði hjá Klausturhólum fyrr á árum. – 20. mars. Ingibjörg Ebba Magnúsdóttir á Apavatni í Grímsnesi afhenti prentaða bók, „Apavatn í Grímsnesi“, eftir Guðna Jónsson prófessor – með innskotsblöðum, þar sem Ingibjörg rekur ættir sér tengdar og fleira. Með liggja ljósrít með fleiri ættfærslum. – 21. mars. Inga Ólafsdóttir Wendel afhenti bréf, sem Magnús Stefánsson (Örn Arnarson) skáld, sendi föður hennar, Ólafi Jónssyni í Vík í Mýrdal. Með liggur mynd af Ólafi og nafnspjald hans. – 21. mars. Séra Gísli Kolbeins afhenti einkaskjöl tengdaföður síns, Bjarna Bjarnasonar, bónda á Brekkubæ í Nesjum. Eru þessi gögn lokuð, nema með leyfi Gísla. Einnig afhenti Gísli gögn, er varða Helga Péturs náttúrufræðing. – 7. apríl. Björn Halldórsson gullsmíður seldi safninu handritasafn sitt, tæplega 70 númer. Eru elstu handritin frá 18. öld, flest frá 19. öld, en nokkur frá 20. öld. Mun þetta vera stærsta handritasafn í einkaeigu á síðari árum. – 10. apríl. Gytha M. Rupp í New Brunswick í Bandaríkjunum sendi safninu annálbók Sigurðar B. Sívertsen prests á Útskálum yfir árin 1831–68, en hann var forfaðir hennar. – 18. apríl. Keypt af Steinari Guðmundssyni (sjá einnig 20. febrúar) leikritið „Allt í grænum sjó“, uppskrift Jóns Helgasonar prófessors 1919. – 21. apríl. Anna Maack afhenti uppskrift Eggerts Briem eldra frá laganámi hans í Kaupmannahöfn 1836–37. – 21. apríl. Edda Sigurjónsdóttir ljósmyndari afhenti námsvinnubækur Pálinu Á. Sveinsdóttur, föðursystur sinnar, í Júnkaragerði í Höfnum, þegar hún gekk í barnaskólann í þorpinu. – 24. apríl. Valdimar Tómasson afhenti fingrarímsstafróf, teiknað 1848. – 26. apríl. Séra Gísli Kolbeins afhenti ræðusafn föður síns, séra Halldórs Kolbeins, sem og ræðutíning fleiri presta, er lágu með í ræðubankanum. – 5. maí. Keypt af Guðmundi Axelssyni ýmis handrit Stefáns Jónssonar rithöfundar, svo sem 13 stílabækur, undir nafninu „Rithöfundar og skáld“, ásamt registri og einni bók ótölusettri, möppu um látna Borgfirðinga á árunum eftir 1960 og fleira – þar með talið nokkrar af bókum Stefáns með breytingum fyrir 3. útgáfu. – 11. maí. Guðsteinn Þengilsson læknir afhenti 20 bindi dagbóka Hannesar Stefánssonar, móðurbróður síns, frá Þórðarstöðum í Fnjóskadal, yfir tímabilið 1917–44, en Hannes bjó lengst af á Akureyri. – 12. maí og 18. ágúst. Friðrik Einarsson fyrrv. yfirlæknir afhenti, ásamt Hálfðani, bróður sínum, vísnaðsafn föður þeirra, Einars Friðrikssonar (1878–1953), bónda á Hafnarnesi í Suður-Múlasýslu, í eiginhandarriti, er hann ritaði kominn á áttræðisaldur. Í síðara skiptið bættist enn við kveðskapur, auk æviminninga, sjóferðafrásagna og fleira. – 22. maí. Hrafnhildur Jónasdóttir móttökustjóri Lbs.–Hbs., afhenti fyrir hönd manns síns, Sæmundar Jónssonar skrifstofumanns, kver með kveðskap og hug-vekjum, tengt blaðinu Dverg, frá 1927. Móðir hans, Anna Ólöf Benediktsdóttir frá Breiðuvík á Tjörnesi átti kverið. – 6. og 19. júní. Bergsteinn Jónsson, fyrrv. prófessor, afhenti þrjá ordnara frá séra Sigurjóni Guðjónssyni, með þýðingum sagna og leikrita (margt ljósrít (sjá einnig 4. og 7. maí 1993)). – Sex ordnarar bættust við 19. júní. – 12. júní. Jón Samsonarson handritafræðingur afhenti þrjár fundabækur Þjóðvarnarflokksins 1953–62. – 13. júní. Guðrún Stephensen leikkona afhenti „Aurora“, blað ónefnds stúdentahóps, uppskrift leikrits, „Æfintýri í Rósenborgargarði“ og bók, þar sem skráðir eru boðsgestir á sýningar Leikfélags stúdenta, með hendi Lárusar Sigurbjörnssonar, og uppskrift leikritsins „Annarhvor“, merkt Thorvaldsensfélaginu í Reykjavík. – 15. júní. Marteinn Másson lögfræðingur afhenti fundargerðabækur Lögmannafélags Íslands fyrir árin 1979–93, alls 7 bækur. – 18. júní. Egill Snorrason yfirlæknir í Kaupmannahöfn afhenti tvær ættartölubækur með hendi Ættartölu-Bjarna Guðmundssonar, það er ættartölu Lárusar Snorrasonar, kaupmanns á Ísafirði, og Sigríðar Einarsdóttur Magnússon, konu Eiríks Magnússonar í Cambridge. – 23. júní. Keyptur kassi af Sigríði Helgadóttur fornboksala með ýmsum handritum Jochums Eggertssonar rithöfundar. – 30. júní. Björn Th. Björnsson listfræðingur afhenti handrit flestra fagurbókmenntalegra verka sinna. – 5. júlí. Smári Ólason organisti afhenti fyrir hönd Ingibjargar Styrgerðar Haraldsdóttur, konu sinnar, ferðatösku fulla af gögnum Stefáns

Einarssonar prófessors, sem viðbót við önnur gögn hans. – 6. júlí og 10. júlí. Arnór Hannibalsson prófessor bætti við gögn föður síns. – 7. júlí. Torfi Jónsson, fyrrv. rannsóknarlögreglumaður, afhenti vélrit af Grimseyinga sögu eftir Gísla Konráðsson (Lbs. 403 4to (?)) og tveimur þáttum eftir sama, sem og tölvudisk með sama efni. – 14. júlí. Lára Sigurbjörnsdóttir afhenti handrita og bréfasafn föður síns, séra Sigurbjarnar Á. Gíslasonar. – 27. júlí. Ólafur Pálmason bókavörður afhenti uppskriftir Stefáns Péturssonar þjóðskjalavardar, sem varða Jón Arason biskup, mest eða allt eftir prentuðum heimildum. – Lagt með öðrum gögnum Stefáns. – 3. ágúst. Elín Brynjólfsdóttir (Niels Frederikssensvej 18, Kornerup, 4000 Roskilde / sími +46384104), afhenti gögn föður síns, Brynjólfs Bjarnasonar, fyrrv. ráðherra. Þau eru lokuð fyrst um sinn, nema með leyfi hennar. – 4. ágúst. Bjarki Eliasson, fyrrv. yfirlögregluþjónn, afhenti einkadagbækur sínar, sex að tölu, frá 1964–66. Eru þær innsiglaðar og skulu geymast lokaðar í 20 ár frá afhendingardegi. – 15. ágúst. Dóra og Hólmfríður Sigurjónsdætur, bónda á Stóra-Ármóti í Flóa, afhentu skrautritað stafróf frá 1761. – 18. ágúst. Hannes Þorsteinsson fyrrv. aðalféhirðir afhenti „framhaldsúrvinnslu“ föðurbróður síns, Hannesar Þorsteinssonar þjóðskjalavardar, á bók hans, Íslensk mannanöfn; – einnig bréf til Hannesar frá Eiríki Magnússyni í Cambridge, Benedikt Sveinssyni sýslu- og alþingismanni, Hannesi Hafstein ráðherra o.fl., auk ýmissa gagna frá þingmannaförinni til Danmerkur 1906. – 21. ágúst. Magnús Blöndal Jóhannsson tónskáld afhenti handrit 66 verka sinna, sem Bjarki Sveinbjörnsson tónlistarfræðingur hafði raðað og gengið frá. Með fylgir listi yfir tónverkin. – 22. ágúst. Kristín Helgadóttir Nickerson afhenti kirkjuræður afa síns, Þorsteins Briem, prófests og ráðherra o.fl. Kristín er búsett í 75 River Birch Dr. Great Falls, Virginia 22066 í Bandaríkjunum (sími 703–759–3079). – 24. ágúst. Jóhann Már Guðmundsson afhenti eigið skrif um verkfall ófaglærðs starfsfólks á Kleppi árið 1982. – 25. ágúst. Ólafur Gunnarsson rithöfundur afhenti bréf til sín frá Alfreð Flóka. – 6. september. Elsa E. Guðjónsson búningafræðingur og Þór Guðjónsson, fyrrv. veiðimálastjóri, afhentu handrit af Passíusálmunum, Hugvekju-sálmum Gerhards og fleira efni í einni bók, ritað 1830, með fagurlega dregnum upphafsstöfum. – 7. september. Þorsteinn Hallgrímsson, verkfræðingur og starfsmaður Lbs.–Hbs. afhenti nótnablöð, sem verið höfðu í fórum föður hans, Hallgríms Sigtryggssonar. – 13. september. Guðbjörg Andrésdóttir afhenti kveðskaparhandrit manns síns, Jónasar Jóhannssonar frá Skógum á Fellsströnd í Dalasýslu, bónda á Valþúfu í sömu sveit. – 14. og 20. september. Keypt af Guðmundi Axelssyni m.a.: ljóðmæli, er Ólafur Runólfsson safnaði og skráði 1920; líffærafræði, rituð upp á Hvanneyri af Karli Ingólfssyni frá Vopnafirði 1903, kennd af Þóri Guðmundssyni; nótnasafn Sigurðar Þórðarsonar tónskálds, er allt varðar óperettuna Í álögum, sem og texti Dagfinns Sveinbjarnarsonar. – 15. september. Dóra og Hólmfríður Sigurjónsdætur frá Stóra-Ármóti í Flóa, Laugarásvegi 44, afhentu skrautritað stafróf frá 1761. – 25. september. Áslaug Agnarsdóttir afhenti fyrir hönd afkomenda Agnars Klemens Jónssonar bréf frá Ólöfu Sigurðardóttur frá Hlöðum til langafa hennar, Jóns Borgfirðings, og skrá yfir ritverk Þorsteins Erlingssonar, sem Jón Borgfirðingur tók saman. – 28. september. Guðrún Einarsdóttir hjúkrunarkona afhenti úrklippualbúm Stefáns Íslandi óperusöngvara frá fyrstu söngárum hans á Ítalíu og hér á Norðurlöndum. Hefur hann skráð nöfn og dagsetningar viðkomandi blaða. – 2. október. Tómas Helgason frá Hnífsdal afhenti frumteikningu, unna eftir ljósmynd, eftir frímerki því, sem kom út í tilefni af 150 ára afmæli Landsbókasafns, 30. október 1968. – Fyrirmyndir persónanna á teikningunni voru bókaverðirnir Guðrún Karlsdóttir og Helgi Magnússon. – 5. október. Keypt af Guðmundi Axelssyni póesíubók Friðfríðar Simonardóttur Dalaskálds frá um 1905–09 og Ferðasaga frá Reykjavík til Dettifoss og aftur til Reykjavíkur 4.–17. júlí 1942 (í ljóðum), eftir ókunnan höfund. – 6. október. Óskar Jóhannsson prentari afhenti stílakompu með vísum eftir eða ritaðar af Þórunni Ketilsdóttur (d. um 1950), sem dvaldist í elli sinni hjá afa hans og ömmu, Gísla Ingvasyni og Sigríði Brandsdóttur, á Uppsölum í Vestmannaeyjum. – 17. október. Ólöf Hraunfjörð bókavörður afhenti dagbók, ljóð, drauma o.fl. föður síns, J. Péturs Hraunfjörð, en mest af þessu efni gaf hún út 1993. – Ólöf afhenti einnig dagbækur bróður síns, Péturs P. Hraunfjörð, 1975, 79, 81 og 83–84, til viðbótar þeim dagbókum, sem áður hafa verið afhentar. – 8. október. Margrét Þorvaldsdóttir hjá Íslenskri tónverkamiðstöð afhenti nótnahandrit með sönglögum eftir Karl O. Runólfsson, runnin frá nótnasafni Ríkisútvarpsins. – 18. október. Árni Sigurjónsson, fyrrv. bankafulltrúi, afhenti úr safni séra Friðriks Friðrikssonar æskulýðsleiðtoga brot af latn.-ísl. orðasafni, sem ekki er með hans hendi, en líklega séra Hjörleifs Einarssonar (sbr. bréf dags. 10 júlí 1910 í bréfasafni F.F.). – 20. október. Ingibjörg Tönsberg gjaldkeri, Glæsibæ 13, afhenti gjörðabækur „Det danske selskab“ í Reykjavík 1925–73, samtals 11 bækur. – 10. nóvember. Anna Þorsteinsdóttir, kona séra Kristins Hóseassonar, afhenti þýðingu á þýskum spakmælum í almanaki Thomsens 1905, eftir móðurföður sinn, séra Guttorm Vigfússon á Stöð. – 21. nóvember. Árni Hermannsson seldi safninu fjögur handrit, þar á meðal rímur eftir Gísla Konráðsson og uppskrift af Passíusálmunum. – 6. desember. Hanna G. Sigurðardóttir útvarpsmaður og móðir hennar, Hanna Þórðardóttir, afhentu ræðusöfn föður síns, afa og langafa, feðganna séra Þórðar Oddgeirssonar og Oddgeirs (Þórðarsonar) Guðmundsen.

1996

4. og 12. janúar. Keyptur ýmiss tiningur af Guðmundi Axelssyni. Þar er meðal annars bókhaldsbók Halldórs Guðmundssonar, fyrsta íslenska raffræðingsins, 1906–14, ásamt reikningum frá 1915; stríðsáraminningar (vélrit), undirritaðar af Nordal Grieg; kveðskapur eftir Einar Benediktsson (próförk) og kvæði eftir Þórodd Guðmundsson frá Sandi (ehdr.); ritdómar eftir Guðmund Finnbogason um rit séra Björns O. Björnssonar um V.-

Skaftafellssýslu og Magnús Finnbogason um Björn formann eftir Davíð Þorvaldsson; Þrjú bréf frá Guðmundi Magnússyni (Jóni Trausta ?) til óþekkts sýslumanns. – 5. janúar. Keyptar af skiptaráðanda, um hendur Guðmundar Axelssonar, myndir af ýmsum þjóðþekktum mönnum, er hafa áritað þær til Haralds Ólafssonar forstjóra Fálkans. – 25. janúar. Sigurður Flosason bifreiðastjóri í Kópavogi afhenti æviminningar frænku sinnar, Kristjönu V. Hannesdóttur kennara (sjá Breiðfirðing), um hendur Einars G. Péturssonar sérfræðings á Árnastofnun. – 29. janúar. Sæmundur Björnsson, fyrrum kaupmaður á Reykhólum, afhenti verslunargögn sín o.fl. einkagögn. – 6. febrúar. Þorsteinn Ársælsson vélstjóri afhenti ýmislegt úr fórum föður síns, Ársæls Árnasonar útgefanda, þar á meðal áskrifendalista að ferðabók Vilhjálms Stefánssonar landkönnuðar, meðmælabréf og skeyti. Þar eru einnig skissur af fornköppum, sem spurning er, hvort gætu verið eftir Barböru Árnason, mágkonu Ársæls. – 23. febrúar. Sibyl og Eiríka, dætur dr. Victors Urbancic, afhentu 10 tónverka hans – fleiri koma síðar – ásamt skrá yfir þau, með hendi Sibyl. – 29. febrúar. Áslaug Agnarsdóttir afhenti fyrir hönd afkomenda Klemensar Jónssonar, úr fórum Jóns Borgfirðings, Smásögur eftir eldri handritum, sem Helgi Jónsson á Skarfstöðum í Dölum safnaði, en Sighvatur Grímsson Borgfirðingur ritaði við athugasemdir. – 29. febrúar. Sigrún Árnadóttir, ekkja Haralds Sigurðssonar bókavaraðar, afhenti um hendur Þorleifs Jónssonar forstöðumanns, ófrágengið handrit að útgáfu á kveðskap Sigurðar Péturssonar sýslumanns. – 5. mars. Einar Már Jónsson, lektor við Parísarháskóla, afhenti 17 möppur með handritum móður sinnar, Þórunnar Elfu Magnúsdóttur skáldkonu. – 7. mars. Afhentar úr þjóðdeild ritaðar og vélritaðar fóru Davíðs Björnssonar (1890–1981) rithöfundar í Winnipeg, er hingað komu með prentuðum bókum hans til Háskólabókasafns. – 11. apríl. Skúli Halldórsson tónskáld afhenti tvær verslunarbækur J.Th. Christensens verslunar í Hafnarfirði 1871–74 og arftaka hans C. Zimsen 1887–89. – Einnig fundargerðabók Kaupfélags Ísfirðinga 1896–1901 og reikningabók sama félags 1897–1901, en það ár var það lagt niður. – 12. apríl. Þóra Karítas Árnadóttir afhenti fundargerðabækur og fleiri gögn Thorvaldsensfélagsins, til viðbótar því, sem áður er komið. – 16. apríl. Bjarki Sveinbjörnsson tónlistarfræðingur afhenti vísna- og leikrita-uppskriftir Jónasar Ásgeirssonar (f. 1907) frá Ásgarði á Stokkseyri, en Jónas var ömmubróðir hans. – 17. apríl. Björn Th. Björnsson afhenti handrit að bók sinni Hraunfólkinu. – 30. apríl. Björn Stefán Bjartmarz afhenti fyrir milligöngu Einars Gunnars Péturssonar gögn Breiðfirðingaheimilis í Reykjavík, m.a. fundargerðabækur félagsins og hlutabréf. Félagið starfaði frá 1945–83, er því var slitið. Björn var í skilanefnd, ásamt föður sínum, Óskari Bjartmarz og Kristni R. Sigurjónssyni, og hafa þessi gögn verið í hans vörslu frá þeim tíma. – 4. júní. Björn Jónsson, áður á Bergstaðastræti 34 í Reykjavík, en nú á Víðigrund 17 á Sauðárkróki, sendi slitur af gjörðabók Framfarafélags Reykjavíkur frá 1897 eða 8 til 1903. Í bréfi, sem með fylgir, segir hann svo frá: „Fundargerðabókin fannst þegar verið var að rífa húsið Bergstaðastræti 36, eign Reykjavíkurborgar, áður Gísla Þorbjarnarsonar. Í kjallara hússins voru kassar með glerplötum (filmum) og fleira tilheyrandi Óskari Gíslasyni. Ég átti heima á nr. 34. Tókst mér að ná nokkrum kössum Óskars, en var rekinn burtu (með harðri hendi) af verkstjóra Reykjavíkurborgar, þegar ég reyndi að ná því sem eftir var af ýmsum bókum, þar á meðal fundargerðabókum Framfarafélagsins. Þessi er sú eina sem ég náði. Þetta gerðist haustið 1968.“ – 5. júní (150. afmælisdagur handritadeildar). Þorbjörg Leifs, ekkja Jóns Leifs tónskálds, afhenti gögn hans. – 12. júní. Ólöf Kolbrún Harðardóttir afhenti fóru Stefáns Íslandi, sem verið höfðu í Íslensku óperunni. Er það að langmestu leyti prentað efni, en einnig bréf, ráðningarsamningar og fleiri persónuleg gögn. – 18. júní. Haraldur Ágústsson viðarfræðingur afhenti handrit að námskeiðum og fyrirlestrum og fleira í fjórum möppum, flest skráð á árunum 1937–81. (Tvær möppur voru afhentar þjóðdeild, þar sem um var að ræða fjölfaldaðar útgáfur). – 19. júní. Óskar Sigvaldason bílstjóri afhenti bréfasafn bróður síns, Benjámin Sigvaldasonar fræðimanns, þ.e. það sem hann bjargaði frá eyðileggingu á eyðibýlinu Gilsbakka í Öxarfirði. – 20. júní. Pétur Jónasson prófessor í Kaupmannahöfn afhenti bréfgögn o.fl. lauslegt af skjalasafni Fræðafélagsins í Kaupmannahöfn í 5 möppum. – 17. júlí. Elín Hannam, Rafstöðvarvegi 13, afhenti ýmis gögn, sem vinkona hennar, Ísafold Jónsdóttir frá Miðfelli í Þingvallasveit, lét eftir sig. Þar er m.a. um að ræða ættfræðilegt efni, það er varðar ættir hennar, og handdregið kort af Þingvallavatni eftir korti, sem Bjarni Sæmundsson teiknaði 1902. Með fylgja minningarorð Elínar um Ísafoldu. – 17. júlí. Keypt ýmis handrit af Valdimar Tómassyni, sem flest virðast hafa verið í eigu Díomedesar Davíðssonar á Hvammstanga, bæði sagna- og rímnahandrit með fornu sem og síðari alda efni; einnig meðal annars um ræktun kálgarða, um norræn stjarnaheiti og doðrantur með margvíslegri efnablöndu, er ritað hefur fjölfræðingurinn Jón Bjarnason í Þórormstungu; samtals um það bil 16 smáar og stórar bækur. – 19. júlí. Finnbogi Guðmundsson, fyrrv. landsbókavörður, afhenti bréf til Stephans G. Stephanssonar, til viðbótar bréfum sem komin voru löngu fyrr á safnið. – 20. júlí. Heimir Pálsson cand.mag. sendi í pósti lítið vísnaðver, kallað Sprang, er verið hafði í fórum föður hans, Páls H. Jónssonar á Laugum í Reykjadal. – 22. júlí. Kristín Helgadóttir Nickerson afhenti bréf afa síns og ömmu, Þorsteins Briem og Valgerðar Lárusdóttur; – einnig skrif Kristínar Ólafsdóttur kennslukonu, sem og gögn, sem varða verslunarstörf Péturs Péturssonar Gudjohnsen á Vopnafirði. (Sjá einnig 22. ágúst 1995). – 31. júlí. Haraldur Jóhannsson í Vínarborg í Austurríki afhenti dagbækur sínar frá undanförunum 40 árum. Þær verða lokaðar, uns hann ákveður annað. – 7. ágúst. Guðrún Einarsdóttir hjúkrunarkona afhenti ýmis gögn úr fórum föður síns, Einars Bogasonar frá Hringisdal í Arnarfirði, meðal annars kveðskap og bréf. – 12. ágúst. Guðrún Einarsdóttir hjúkrunarkona afhenti vasabækur Stefáns Íslandi, 30 að tölu, sem og símanúmerabók 1947–87. (Sjá einnig 2. október 1995). – 16. ágúst. Bjarki Sveinbjörnsson tónlistarfræðingur afhenti nótur og önnur gögn Árna Kristjánssonar píanóleikara, sem og Önnu

Steingrímisdóttur, konu hans, þar á meðal bréf o.fl. úr ætt hennar. – 21. ágúst. Halldór Guðmundsson hjá Máli og menningu afhenti „Livet I Sverige från 1951–1986“ eftir Guðbjörgu Þórðardóttur og samkvæmt beiðni hennar, en hún er búsett í Stokkhólmi. – 29. ágúst. Ármann Jakobsson íslenskunemi afhenti fyrir hönd Jónu Garðarsdóttur hjúkrunarfræðings æviágrip og vegabréf afa hennar, Svavars Sigurbjörnssonar. – 29. ágúst. Torfi Jónsson afhenti ýmislegt vélritað efni, langmest dánarminningar og afmælisgreinar, sem hann hefur vélritað upp úr ýmsum heimildum. – 3. september. Einar Vilhjálmsson yfirtollvörður afhenti minnisbækur og kveðskap í þremur kverum, sem virðast stafa frá Seyðisfirði um aldamót. – 9. september. Keypt af Jóni Halldórssyni Skarðstrendinga saga Gísla Konráðssonar, með hendi Skúla Sivertsen (fyrri hluti). – 26. september. Sibyl Urbancic afhenti annan hluta tónsmíðahandrita föður síns, dr. Victors Urbancic, samtals 10 verk (sbr. einnig 23. febrúar þessa árs). – 9. október. Séra Gísli Kolbeins afhenti þrjár ræður föður síns, séra Halldórs Kolbeins, er tengjast drukknun Aðalsteins Ólafssonar og Magnúsar Nielssonar árið 1923 á Breiðafirði o.fl. – 28. október. Ólafur Gunnarsson rithöfundur afhenti handrit að bók sinni Tröllakirkju. – Einnig afhenti hann dagbók Ragnheiðar Gudjohnsen, sem fór til Vesturheims 1914. – 15. nóvember. Einar Vilhjálmsson yfirtollvörður afhenti ævisögubátt Björns Jónssonar á Borgarfirði eystra, sem Halldór Pjetursson ritaði. – 15. nóvember. Anna Þórhallsdóttir söngkona afhenti nokkur persónuleg gögn, sem meðal annars varða bróður hennar, Geir Þórhallsson, er andaðist í Kanada 1976. – 21. nóvember. Guðmundur Gunnarsson, skrifstofumaður á skattstofu Akureyrar, afhenti vísnamál Péturs Jóhannssonar (1900–1994) frá Litla-Bakka í Miðfirði, verkamanns til heimilis á Grettisgötu 71 í Reykjavík. – 22. nóvember. Séra Ragnar Fjalar Lárusson lét í skiptum fyrir prentaðar bækur tvö Passiusálmahandrit, fæðingarhistoríu séra Stefáns Halldórssonar á Myrká og jólaversaflokk séra Sigfúsar Jónssonar á Höfða í sömu bók, rímur af Elenu sorgmæddu eftir Gunnar Ólafsson, málsháttasafn, almanök frá 1809 og 1820, að viðbættum tíningi frá 19. öld í skinnkápu. – 29. nóvember. Hannes Pétursson afhenti kassa með ýmsum handritum, sem hann hefur eignast, en varða hann ekki, nema kvæðaþýðingar Maj-Lis Holmberg, Ivars Orgland og P.M. Pedersen. Aðrir, sem koma við sögu, eru m.a. Björn J. Blöndal, Guðmundur Böðvarsson, Guðmundur Halldórsson frá Bergsstöðum, séra Helgi Konráðsson, Jóhann Briem, Jón Dúason, Karl Ísfeld, Kolbeinn Kristinsson á Skriðulandi í Kolbeinsdal, Jón Gíslason skólastjóri, Óskar Aðalsteinn Guðjónsson, Kristmann Guðmundsson, Sverrir Kristjánsson, Þorsteinn Valdimarsson og Þórleifur Bjarnason. – 12. desember. Egill Skúli Ingibergsson verkfræðingur afhenti lausamennskubréf föður síns, Ingibergs Jónssonar í Vestmannaeyjum árið 1923. – 17. desember. Jóhann Guðmundsson frá Flatey á Breiðafirði, deildarstjóri hjá Pósti og síma, nú Arahólum 4, R., afhenti handrit að þýðingu séra Guðlaugs Sveins-sonar að För pilgrímsins eftir J. Bunyan. Er þetta handrit ritað árið 1800 af Sveini Guðnasyni. – 19. desember. Hannes Pétursson afhenti bréf og fleiri gögn foreldra sinna, Péturs Hannessonar og Sigríðar Sigtryggisdóttur, handrit að nokkrum verka sinna og hluta af bréfasafni (látna bréfitara), alls 7 kassa með nákvæmum greinargerðum, nema um eigin verk (Sjá einnig 29. fyrra mánaðar). – 23. desember. Maður, sem ekki vill láta nafns síns getið, afhenti fyrstu fundargerðabók Stúdentafélags Háskóla Íslands 1915–27, er talin hefur verið glötuð. Kvað hann bókina hafa fundist í rusli í húsi, sem verið var að rífa í Þingholtunum. – 30. desember. Marteinn Másson framkvæmdastjóri Lögmannafélagsins afhenti ýmsar færslubækur félagsins, aðrar en gjörðabækur, samtals 7 að tölu. (Sjá 15. febrúar 1995).

1997

7. janúar. Guðný Ýr Jónsdóttir, ekkja Sigfúsar Daðasonar, afhenti ýmis gögn, sem voru í höndum Sigfúsar, og hann hafði búið til afhendingar fyrir dauða sinn. Er það viðbætur við fórum Kristins E. Andréssonar og Málfríðar Einarsdóttur, en einnig ljóðahandrit Jóns Helgasonar og Snorra Hjartarsonar o.fl. – 3. janúar. Þuríður Kristjansdóttir prófessor afhenti kvæðisuppskrift um skipaskaða á Suðurnesjum 27. janúar 1758, er var í eigu Gilberts Sigurðssonar sölumanns. – 21. janúar. Keypt af Guðmundi Axelssyni plögg er tengjast útgáfu á verkum Matthíasar Jochumssonar upp úr aldamótum og útgáfulandrit Alexanders Jóhannessonar háskólarektors að nokkrum greinum sínum, sem aldrei kom þó út. – 3. febrúar. Haraldur Jóhannsson í Vínarborg sendi dagbók sína frá síðastliðnu ári, til viðbótar við fyrri bækur (sjá 31. júlí '96). – 6. febrúar. Hannes Þorsteinsson, fyrrv. aðalféhirðir, afhenti Prestatal og prófasta, sem föðurbróðir hans og nafni, Hannes Þjóðskjalavörður, átti og hefur ritað í mikinn viðbótarfróðleik. – 9. febrúar. Sigurbjörg og Ragnheiður Böðvarsdætur afhentu fórum systur sinnar Ingibjargar lyfjafræðings, ættfræðilegs eðlis og ýmis gögn frá stríðsárunum í Kaupmannahöfn. – 16. febrúar. Paul S. Johnson, lögmaður og aðalræðismaður Íslands í Chicago, afhenti þýðingu á Grágás, er faðir hans Sveinbjörn Johnson, síðast lagaprófessor við Illinoisháskóla vann, en var aldrei prentuð. Fór þessi afhending fram fyrir atbeina Þorleifs Haukssonar cand.mag. og Sigurðar Líndal prófessors. – 20. febrúar. Sigurjón Ísaksson seldi á sama verði og hann keypti kassa með margvíslegu handritaefni, sem verið hafði í fórum Finns Sigmundssonar landsbókavárðar. Seljanda var ekki getið. – 7. mars. Úlfur Friðriksson (Wolf von Seefeld) afhenti bréf til sin frá Rósu, dóttur Stephans G. Stephanssonar, ásamt greinargerð. – 11. mars. Erna Árnadóttir afhenti úr fórum föður síns, Árna Böðvarssonar, fyrirlestra frá námi hans í íslensku hjá Birni Guðfinnssyni, „Um hljóðstig í indógermönskum málum“ og „Þættir úr íslenzkri málsögu“ frá vetrinum 1948–49. – 17. mars. Hildur G. Eyþórsdóttir afhenti leiðbeiningar Aðalheiðar Eliníusardóttur (f. 1910) við frönskukennslu. – 14. apríl. Keypt af Guðmundi Axelssyni kvæðabók með hendi Bólu-Hjálmars. – 22. apríl. Torfi Sigurðsson bankamaður frá

Bæjum á Snæfjallaströnd afhenti ættartölu sína í vélriti og niðjatal frá foreldrum sínum, Sigurði Ólafssyni og Mariu Rebekku Ólafsdóttur í Hærribæ í Bæjum. – 6. maí. Guðsteinn Þengilsson læknir afhenti bréf o.fl. handrit úr förum stjúpföður síns, Hallgríms Sigfússonar kennara frá Grjótárgerði í Fnjóskadal. – 9. maí. Guðný Ýr Jónsdóttir, ekkja Sigfúsar Daðasonar, afhenti gögn, er varða Kristin E. Andrésón, Málfríði Einarsdóttur og Þórberg Þórðarson (sjá 7. janúar á þessu ári). – 12. maí. Geir Þórolfsson afhenti gögn föðurbróður síns, Árna Ólafssonar, skálds frá Blönduósi. – 14. maí. Sumarliði Ísleifsson sagnfræðingur afhenti gögn tengdaföður síns, Sigurðar Ólasonar læknis, er varða störf hans í Hólmavíkurlæknishéraði 1947–51, og föður hans Óla P. Kristjánssonar, póstmeistara á Akureyri. – 5. júní. Halldór Gunnarsson sjómaður, Kársnesbraut 19 í Kópavogi afhenti Draum Jóns Jóhannssonar í uppskrift Narfa Einarssonar 1904, sem hann fann á öskuhaugunum hér í bæ um 1950. Auk þess afhenti hann Prestabrag (def.) úr förum móður sinnar, Arndísar Tómasdóttur. – 6. júní. Keypt af Guðmundi Axelssyni Fundabók AA samtaka fanga á Litla-Hrauni 1972–73, ritaða af Þorvaldi Ara Arasyni lögfræðingi, og fleiri gögn. – 9. júní. Baldur Möller, fyrrv. ráðuneytisstjóri, afhenti nótnahandrit Péturs Guðjohnsen organista að sálma- og messubók, sem prentuð var 1861. Dóttir Péturs, Guðrún Sigríður, kona séra Jens Pálssonar í Görðum á Álftanesi, hafði átt bókina. – 12. júní. Örn Ólafsson sendi frá Ósló nokkrar stílabækur úr dánarbúi Guðrúnar Hilt, dóttur Þorsteins Briem prófats og ráðherra, að mestu skólabækur. – 20. júní. Ásdís Jónsdóttir frá Ytrafelli í Eyjafirði, nú húsfreyja á Reyðarfirði, afhenti Passiusálmablending, bæði prentað og ritað mál, sem verið hafði í eigu föður hennar, Jóns Heiðars Kristínssonar, sem ættaður var frá Möðrufelli. – 20. júní. Elsa E. Guðjónsson og Þór Guðjónsson afhentu eiginhandarrit Sigfúsar Jónssonar að Rímum af Manfred og Fedóru og Messu diktur, eignaðar Hallgrími Péturssyni. (Sjá einnig 6. september 1995). – 23. júní. Guðfinnur S. Finnbogason í Móhúsum í Broddaneshreppi á Ströndum afhenti ýmis gögn, meðal annars dagbækur afa síns, Björns Finnbogasonar, og föður síns, auk nokkurra bréfa o.fl. – 2. júlí. Sigurþór Sigurðsson bókbindari afhenti bréf úr bókarspjaldi um Sigurð Gottsveinsson Kambsránsmann. – 17. júlí. Kristín Helgadóttir Nickerson afhenti gögn úr búi móður sinnar, Kristínar V. Briem. (Sjá 22. 8. 95). – 7. ágúst. Helga Þorsteinsdóttir, ekkja Árna Björnssonar tónskálds, og dætur þeirra, Katrín og Björg, afhentu öll nótnahandrit Árna, sem hafa verið í förum fjölskyldunnar. – 7. ágúst. Séra Þorleifur Kristmundsson afhenti eitt bréf og þrjú brot úr bréfum frá Jóhanni Jónssyni skáldi til föður síns, Kristmundar Þorleifssonar gullsmíðs í Reykjavík. – 7. ágúst. Georgia Magnea Kristmundsdóttir sálfræðingur afhenti latinustílabók Bjarna Thorlacius úr Bessastaðaskóla 1844–45 og stílabók, meðal annars með málfræðiuppskrift úr Eiðaskóla o.fl., með hendi Georgs Magnússonar á Reyðarfirði. Höfðu þessar bækur verið í eigu Láru Magnúsdóttur, systur Georgs. – 13. ágúst. Arnór Hannibalsson prófessor afhenti kver með Rímum af Loðvík og Súlímu eftir Gísla Konráðsson. – 26. ágúst. Helena Kadecková afhenti nokkur bréf, sem henni rituðu Þórbergur Þórðarson og Margrét Jónsdóttir, kona hans. – 1. september. Gunnar Sveinsson skjalavörður afhenti bréf, sem verið hafði í förum föður hans, séra Sveins Víkings, og er með hendi séra Matthíasar Jochumssonar, undirritað Öku-Þór, en vera mun til Skafta Jósefssonar ritstjóra á Seyðisfirði. – 4. september. Jón Steingrímsson verkfræðingur afhenti handrit föður síns, Steingríms Jónssonar rafmagnsstjóra, að óútgefinni bók um fyrstu sjö áratuginu af sögu rafvæðingar hér á landi. – 8. september. Unnur Ragna Benediktsdóttir, Sigtúni 45, afhenti kveðskaparsyrpur fösturföður síns, Ingbórs Sigurbjörnssonar málara. – 10. september. Inga Rós Ingólfssdóttir og Guðríður Sigurðardóttir afhentu fundargerðabók Félags íslenskra tónlistarmanna 1940–80. – 14. september. Jóhannes Nordal, fyrrv. Seðlabankastjóri, og Jón Nordal tónskáld hófu að afhenda formlega handritasafn Sigurðar, föður síns. – 16. september. Júlíana Gottskálksdóttir listfræðingur afhenti bréf sem Hermann Fischer, kaupmaður í Reykjavík, ritaði systur sinni, Christian, sem gift var L.A. Winstруп, arkitekt dómkirkjunnar (eins og hún lítur út nú á dögum). Bréfin eru gjöf frá Idu Haugsted fornleifafræðingi í Kaupmannahöfn. – 30. september. Elías Davíðsson tónskáld afhenti fjórar möppur um afskipti hans af samfélags- eða alþjóðamálum, sbr. meðfylgjandi bréf. – 7. október. Anna J. Long afhenti Vesturfarabréf, sem tengjast afa hennar, Árna Árnasyni frá Vestmannaeyjum. – 8. október. Systkinin Árne, Eysteinn og Solveig Jóhannsbörn afhentu sögubók frá um 1850, sem átt hafði Jóhann, faðir þeirra, og þar á undan Jónas Jónsson, faðir hans, bóndi í Skógum á Fellströnd. – 13. október. Kristín Pétursdóttir, skjalavörður í Landsbanka Íslands, sendi æviágrip Eggerts Briem og Ingibjargar Eiríksdóttur, lengst af sýslumannshjóna í Skagafjarðarsýslu. Er um að ræða vélrit með handskrifuðum viðbótum, sennilega eftir Sigurð, son þeirra, sem hafði legið í gögnum Söfnunarsjóðs Íslands í bankanum. – 20. október. Gerður Gestsdóttir afhenti Grettisrímur eftir Magnús Jónsson á Laugum í Sælingsdal, ritaðar 1854. Rímurnar hafði átt Guðmundur Einarsson bóndi og fræðimaður á Brjánslæk, tengdafaðir hennar. – 28. október. Trausti Jónsson afhenti veðurfræðileg gögn, flest frá síðari hluta 19. aldar, sem legið hafa á Veðurstofunni. Eru þau sama eðlis og hér eru varðveitt frá veðurfræðistofnuninni í Kaupmannahöfn, og munu upphaflega hafa tengst Bókmenntafélaginu. – 31. október. Finnbogi G. Lárússon í Laugarbrekku á Snæfellsnesi seldi safninu bréf frá Jóhannesi Kjarval listmálara til sín, um hendur Sveins Indriðasonar garðyrkjufraedings. – 3. nóvember. Ásdís Karlsdóttir, bróðurdóttir Jóns Dúasonar, afhenti gögn hans, fyrir sína hönd og Gríms, bróður síns, en þau höfðu verið í vörslu föður þeirra og síðan hennar sjálfrar síðari ár. – 5. nóvember. Halldór Þorsteinsson, fyrrv. gjaldkeri Landsbókasafns, seldi safninu eiginhandarrit Davíðs Stefánssonar að kvæðinu „Helgu jarlsdóttur“. – 5. nóvember. Karl Theodór Sæmundsson, byggingameistari og iðnskólakennari, afhenti gögn föður síns, Sæmundar (Sæmundssonar) Guðmundssonar kennara og ljósmyndara frá Kolsholtshelli í Flóa. Þar eru meðal annars ljósmynda-

viðskiptabækur Sæmundar frá 1900–28, kveðskapur eftir hann og uppskriftir um plöntufræði. Einnig fylgir ættartala, sem Karl hefur ritað. – 27. nóvember. Þuríður Halldórsdóttir afhenti um hendur Sigríðar Alfreðsdóttur ýmsar fðurur föður síns, Halldórs Jónssonar í Miðdalsgröf, til viðbótar við fyrri efni, margt fagurlega skráð og teiknað. Einnig fylgja tvö bréf frá Niels Jónssyni til Alfreðs, sonar Halldórs. – (Sjá einnig 11.2. 1991.) – 28. nóvember. Jón Proppe afhenti ferðatösku með handritum Steinars Sigurjóns-sonar. – 2. desember. Oddur B. Björnsson verkfræðingur afhenti ýmis gögn Björns Magnús-sonar prófessors, er varða ættfræði og guðfræði. – 15. desember. María Indriðadóttir afhenti handrit manns síns, Sigurðar Róbertssonar rithöfundar. Eru það aðallega leikrit, einkum útvarpsleikrit, í vélriti eða fjölríti, sums staðar með skrifuðum breytingum. – 16. desember. Keypt af Guðmundi Axelssyni myndir úr handriti frá um 1700 og ýmislegt er varðar Ingólf Espholin, sem og bréf og fleira til eða varðandi Þorvald Ara Arason lögfræðing. – 17. desember. Ólafur Gunnarsson rithöfundur afhenti eiginhandarrit að skáldsögu sinni Blóðakri, sem út kom 1995. – 18. desember. Séra Erlendur Sigmundsson afhenti, fyrir milligöngu Jóns Benedikts Guðlaugssonar, kveðskaparhandrit Karls Jónassonar (1865–1932) spítala-haldara á Seyðisfirði. – 19. desember. Unnur Ragna Benediktsdóttir, Sigtúni 45, seldi safninu þýtt heimspekirit, kennt við Daniel Cohnis, frá síðari hluta 18. aldar. (Sjá 8. september).

1998

3. janúar. Haraldur Jóhannsson í Vínarborg sendi æviágrip Bjargeyjar Kristjánisdóttur frá Berlin við Hofsó. – 6. janúar. Jón Á. Gissurarson skólastjóri afhenti dagbækur bróður síns, Gissurar Gissurarsonar, bóndi í Selkoti í Mýrdal, fjórar að tölu, yfir árin 1981–84. Er það gert með samþykki Önnu, dóttur hans. Með fylgir æviágrip Gissurar. – 12. janúar. Lúðvík Kristjánsson afhenti personaliu sína og Helgu Proppe konu sinnar, ásamt bréfasafni þeirra hjóna. Hann afhenti einnig bréfasafn Jóns Proppe, föður hennar. – 23. janúar. Svana Guðmundsdóttir og Gunnar Ingi Guðmundsson sjómaður, áður í Hafnarfirði en nú búsett á Flateyri, afhentu gögn móður sinnar Sigurunnar Konráðsdóttur (1917–97) skáldkonu frá Kurfi á Skagaströnd og fósturföður síns, Guðna Bjarnasonar vélstjóra frá Flatey. Voru þau lengst af búsett í Hafnarfirði. – 26. janúar. Í dag barst sending frá Helga Haraldssyni prófessor í Osló, það er bréf frá Þórbergi Þórðarsyni til Valeri Berkov prófessors í Pétursborg. Með fylgja skýringar frá Berkov er varða kynni hans af Þórbergi, sem og þýðing Áslaugar Agnarsdóttur bókavardar. – 2. febrúar. Torfi Ólafsson skrifstofumaður afhenti uppskrift Jóns Finnbogasonar í Firði af Um föðurjurtir eftir Torfa Bjarnason í Ólafsdal, en þar nam Jón búfræði um 1895. – 20. febrúar. Anna S. Snorradóttir afhenti þrjá kassa. Í þeim fyrsta er handrit af The Dog eftir Mark Watson, er bróðurdætur hennar Hildur og Kristín Hauksdætur ritstjóra afhentu henni eftir dauða hans 1958, en Haukur og Watson voru vinir frá fyrstu ferð hins síðarnefnda hingað sumarið 1937. Í öðrum kassanum er myndaalbúm frá Íslandsferðinni fyrrnefnt ár. Í þriðja kassanum eru bréf, m.a. tengd kaupum Watson á íslenskum hundum til ræktunar. – 23. febrúar. Séra Ragnar Fjalar Lárússon afhenti ólöglegar ræður, bréf og blöð frá síðari heimsstyrjaldarárunum, sem Sigurd Fjær, dómprófastur í Niðarósi, sendi séra Jakobi Jónssyni. – 23. febrúar. Tryggvi V. Líndal félagsfræðingur afhenti handrit móður sinnar, Amalíu Líndal rithöfundar, að útgefnum og óútgefnum skáldritum og fleira, sem og bréfasafn hennar. – 27. febrúar. Sibyl Urbancic afhenti 10 möppur með verkum Victors, föður síns (sbr. einnig 23. 2. og 26. 9. 1996). – 11. mars. Sigurður Helgason skrifstofustjóri afhenti bréf, er Halldór Laxness ritaði móðursystur hans, Kristínu Guðmundardóttur, konu Hallbjarnar Halldórssonar prentara, frá Salt Lake City í Bandaríkjunum árið 1959. – 13. mars. Torfi Jónsson afhenti gögn, sem hann hafði varðveitt frá Skúla Guðjónssyni á Ljótunnarstöðum, þar á meðal vélrit Skúla að eigin ævisögu og frá Íþróttakennaraskólanum á Laugarvatni frá um 1940, er varða leikfimi- og fimleikakennslu.; – einnig nýlegt vísnamor, sumt bréfað. – 18. mars. Árni Gestsson forstjóri afhenti ýmis gögn, sem varða Árna Halldór Hannesson, annálsritara Snæfellinga, meðal annars ævisöguþátt og viðbætur við árbók hans, sem hingað kom fyrir áratugum. – 19. mars. Gunnar Valdimarsson fornbóksali afhenti kassa með kvæðagögnum Þorsteins Valdimarssonar, bróður síns. – 30. mars. Ólafur Pálsson verkfræðingur afhenti skrá yfir bókasafn Árna Pálssonar verkfræðings. – 31. mars. Magnús H. Helgason sagnfræðingur afhenti Fundargerðabók Íslendinga-félagsins í Árósum 1973–87. – 20. apríl. Einar Torfason afhenti í vélriti „Flucht nach Helvetia / Roman / von / Jón Laxdal“, er hann keypti á útsölu hjá Íðunni 1995. – 21. apríl. Kristín Indriðadóttir yfirbókavörður í Kennaraháskólanum afhenti Þátt Grafar-Jóns og Staðarmanna og fleira efni í uppskrift Daða Davíðssonar, ömmubróður hennar, sem og bréf frá Þorsteini Konráðssyni fræðimanni til Daða. Með fylgir jafnframt eitt bréf frá Ásgeiri Ásgeirssyni forseta til Indriða Guðmundssonar, föður Kristínar. – 24. apríl. Keyptur margvíslegur tiningur af Guðmundi Axelssyni, sem meðal annars varðar Björn Jónsson, prentsmiðjustjóra. – 30. apríl. Þorgils Jónason afhenti bréf frá Kristni S. Kristóferssyni (ritað í Hull), sjómanni úr Sandgerði til Jónasar Þ. Guðmundssonar úr Vestmannaeyjum. – 30. apríl. Arnfríður Jónatansdóttir afhenti sérútgáfu sögunnar Draumsins eftir Ástu Sigurðardóttur, sem Ásta sendi henni með árituðu kvæði. – 4. maí. Björn Halldórsson gullsmiður afhenti útskriftir úr afsals- og veðmálabók Norður-Múlasýslu, sem varða jarðir í Húsavík, þar í sýslu. – 5. maí. Tómas Á. Jónasson læknir afhenti nokkur gögn, leikrit og kveðskap eftir Tómas Jónsson á Þórðarstöðum í Fnjóskadal og fleira. Þessi gögn voru í förum Helgu Tómasdóttur, föðursystur Tómasar læknis, sem búsett var á Ísafirði, en börn hennar, Arnþrúður og Jónas Magnúsarbörn, báðu hann fyrir þessi gögn. – 5. maí. Lúðvík Júlíusson flugnemi afhenti persónuleg gögn úr ætt sinni, er varða langafa og langömmu hans í móðurætt, Gísla Kristjánsson og Styrgerði Jóhannsdóttur, sem og

Lúðvík Vilhjálmsson, tengdason þeirra og afa hans. – 8. maí. Hannes Pétursson afhenti ýmis gögn, sem honum hafa áskotnast, en tengjast honum ekki beinlínis, svo sem kveðskaparhandrit frá Kristjáni Karlssyni og fleira í bundnu máli, sögur eftir Helga Sæmundsson og ættfræðilegt efni; – einnig gögn frá Jóni Helgasyni prófessor vegna ritunar Hannesar um Steingrím Thorsteinsson, sem og vinnuþýðingar Ingegerd Fries og Inge Knutsson á kvæðabókum skáldsins Hannesar sjálfs. – Þá afhenti Hannes viðbót við áður komin bréf (sem vera skulu lokuð um sinn, nema með hans leyfi. – Sjá einnig 29. nóvember og 19. desember 1996). – 12. maí. Jón Á. Gissurarson skólastjóri afhenti dagbækur bróður síns, Gissurar Gissurarsonar, bónda í Selkoti í Mýrdal, 9 níu að tölu, frá árunum 1959–80. (Sjá einnig 6. janúar). – 15. maí. Ásgeir Markússon afhenti ýmis gögn, er varða Torfa Bjarnason í Ólafsdal og bændaskólahald hans. Er þetta til viðbótar öllu því, sem áður er komið af sama toga. Með fylgir nákvæm skrá yfir þetta efni. – 19. maí. Kristín Ásgeirsdóttir afhenti handrit Einars Sveins Frímann kennara, móðurafa síns. Er einkum um að ræða vísur og smásögur. – 22. maí. Magnús Rafnsson kom ásamt föður sínum, Rafni Kristjánssyni og afhenti handrit afa hans og langafa síns, Rögnvalds Guðmundssonar á Uppsölum í Seyðisfirði við Ísafjarðardjúp. Er um að ræða sögur, sagnþætti og þjóðsögur. Einnig fylgdu með ljósrít af rímum og öðrum skáldskap eftir Rögnvald. – 25. maí. Séra Björn Jónsson á Akranesi afhenti ýmis handrit, þar á meðal latínuskólaglósur Guttorms Vigfússonar, síðar prests á Stöð í Stöðvarfirði, með skinnblaðskápu frá katólskri tíð, rímna- og bænakver og fleira. – 2. júní. Birna Mjöll Sigurðardóttir þjóðfræðinemi afhenti fyrir hönd móður sinnar, Lilly Sigríðar Guðmundsdóttur, Barrholti 26 Mosfellsbæ, ættartölu Þórólfs Jónssonar og Þórunnar Ríkhardsdóttur Long í Árnagerði í Fáskrúðsfirði, með hendi Jóns Sigfússonar á Eskifirði. – 11. júní. Hanna G. Sigurðardóttir tónlistarfræðingur afhenti heimilisbókhald móður sinnar, Hönnu Þórðardóttur, Kleppsvegi 46, á árunum 1957–58 og 64–87. – 26. júní. Bjarki Elíasson yfirlögregluþjónn afhenti afrit af bréfum, sem Arnbjörg Jónsdóttir á Gimli í Kanada, ritaði systur sínum, Stefaníu í Bændagerði og Önnu á Dalvík. – 1. júlí. Komu í hús tíu kassar af handritum og skjölum, sem Pétur R. Jónasson, prófessor í Kaupmannahöfn sendi og varða Fræðafélagið. (Sjá einnig 20. júní 1996). – 9. júlí. Sigurður Gylfi Magnússon sagnfræðingur afhenti gögn Valgerðar Helgadóttur hjúkrunarkonu, föðursystur sinnar. Eru það bréf og annar samtíningur. – 10. júlí. Þóra Elfa Björnsson afhenti viðbótargögn við handrit foreldra sinna, Halldóru B. Björnsson og Karls Leós Björnssonar. – 12. ágúst. Skúli Ólafsson afhenti fyrir sína hönd og systkina sinna ýmis gögn, sem varða móðurföður þeirra, Þorstein Egilson (son Sveinbjarnar Egilssonar) kaupmann í Hafnarfirði. Þar á meðal eru dagbækur hans, bréf og fleiri gögn. – 24. ágúst. Haraldur Jóhannsson í Vínarborg afhenti dagbók sína fyrir árið 1997 og bréfasafn, það er bréf, sem honum hafa verið send eftir að hann fluttist til borgarinnar. (Sjá einnig 31. júlí '96 og 3. febrúar '97). – 26. ágúst. Kristján Garðarsson, nemi í arkitektúr, afhenti tvo grallara frá 18. öld og Úthýsinguna eftir Tómas Jónasson á Hróarsstöðum í Fnjóskadal, er áður hafði átt Hallgrímur Helgason tónskáld, og handarskoðunarfræði úr eigu móðurafa hans, Sigurðar Pálssonar, menntaskólakennara á Akureyri. – 27. ágúst. Tekið á mótí þremur bókum og möppu úr dánargjöf Þóris Kr. Þórðarsonar prófessors til safnsins. Þar á meðal er „Memoranda“ hans. – 28. ágúst. Skúli Halldórsson tónskáld afhenti til varðveislu 15 eigin hljómsveitarverk. – 2. september. Anna Agnarsdóttir afhenti, fyrir hönd Önnu Bjarnadóttur móðursystur sinnar og dóttur séra Bjarna Jónssonar vígslubiskups, nótur að laginu Friður á jörðu, eftir Sigvalda Kaldalóns, er hann hafði áritað og gefið séra Bjarna. – 7. september. Nelson Gerrard á „Eyrarbakka“ í Manitoba sendi bréfgjöfning, sem virðist hafa verið í bókarkápu, um jörðina Hnefilsdal á Jökuldal frá 1780. – 11. september. Friða Björg Eðvarðsdóttir landslagsarkitekt afhenti gögn móðursystur sinnar, Kristínar Jónsdóttur, og manns hennar, Geirs Jónassonar skjalavarðar. – 18. september. Inge Knutsson þýðandi í Knislinge í Svíþjóð afhenti bréf frá íslenskum skáldum og rithöfundum til sín vegna þýðinga á verkum þeirra; – einnig skrá yfir þýðingar fram á þennan dag. – 18. september. Páll Lýðsson afhenti bréf til afa síns og nafna, Páls Guðmundssonar í Hlíð í Gnúpverjahreppi frá Einari Jónssyni myndhöggvara, Páli Melsteð sagnfræðingi og Magnúsi Stephensen landshöfðingja. – 18. september. Torfi Sigurðsson afhenti reikningshald sitt vegna byggingar Árbæjarblettis 7 á árunum 1956–64. (Sjá einnig 22.4.97). – 6. október. Bjarki Sveinbjörnsson tónlistarfræðingur afhenti fyrir hönd Árna Kristjánssonar píanóleikara bréf foreldra hans, Kristjáns Árnasonar, kaupmanns á Akureyri, og Hólmfríðar Gunnarsdóttur, konu hans; einnig bréf frá Kristjáni til föður síns, Árna Kristjánssonar í Lóni í Kelduhverfi, og bréf frá Gunnari Benediktssyni á Ketilsstöðum á Tjörnesi, föður Hólmfríðar, til hennar. – 12. október. Ólafur Elímundarson, cand. mag., fyrrv. bankastarfsmaður, afhenti kvæðabók föðurafa síns, Ögmundar Jóhannessonar, í Einarslóni og á Hellissandi, ásamt fleira efni, er honum tengist. Handritið var í eigu Jóhannesar Ögmundssonar og síðar sonar hans Ögmundar, en varðveitt hjá Elímundi og síðan Ólafi, sem afhenti það að beiðni frænda síns. – Einnig fylgir tölvuútskrift af þessu efni. – 14. október. Ólafur Elímundarson (sjá hér næst á undan) afhenti bréf frá Ólafi Sigurðssyni skipstjóra til konu sinnar, Christine. Er Ólafur afhendandi systur-sonur Ólafs skipstjóra. – 15. október, dagur dagbókarinnar. Steingrímur Hermannsson, fyrrv. forsætisráðherra, afhenti dagbók tengdaföður síns, Guðmundar Gíslasonar skólastjóra, 1920–21, sem Edda kona hans hefur varðveitt. – 15. október. Friðrik G. Gunnarsson afhenti fyrir hönd föður síns, Gunnars J. Friðrikssonar, formanns Vinnuveitendasambandsins, ýmis gögn Einars Ásmundssonar alþingismanns í Nesi, afa hans. Hafði Guðrún Magnússon sendiherrafrú varðveitt þessi gögn. Þar er meðal annars dag- og minnisbók og bréf til Einars á síðustu árum hans. – Ásta S. Reynis afhenti dagbækur, samtíningabækur og bréfasafn Þórðar Þórðarsonar Grunnvíkings frá því um og eftir síðustu aldamót. Kona

Þórðar, Sólveig Jónsdóttir, hafði varðveitt þessi gögn, en síðan sonur þeirra, Indriði, og loks Ásta. – Ólafur Engilbertsson leiktjaldahönnuður afhenti fimm skáldsögur (eina óheila) eftir langafa sinn, Rögnvald Guðmundsson á Uppsölum í Seyðisfirði eystra. Fram til þessa hefur Halldóra Danielsdóttir, móðursystir afhendanda, varðveitt handritin. – Ingibjörg Benediktsdóttir héraðsdómari afhenti dag- og færslubækur Páls Árnasonar lögregluþjóns í Reykjavík, 11 að tölu, frá árabílinu 1904–30. – Sigríður Matthíasdóttir sagnfræðingur afhenti dagbækur ömmu sinnar, Jóhönnu Sigríðar Arnfinnsdóttur, en þær hafði geymt Matthías Eggertsson, faðir hennar. Bækurnar eru 15 að tölu og ná yfir tímabilið 1930–65. – Annadís Gréta Rúdólfsdóttir félagssálfræðingur afhenti tvær dagbækur, sem hún ritaði sem barn, 1974–75. – Svavar Hávarðsson sagnfræðingur afhenti dagbækur, sem hann ritaði á bernskuárum sínum, 1978 og 1981–82. Svavar Jóhannesson verkamaður í Kópavogi afhenti dagbækur konu sinnar Hallfríðar Böðvarsdóttur frá Hrutstöðum í Dalasýslu frá því upp úr 1980. – Margrét Halldórsdóttir afhenti úr fótum Margrétar Sigurjónsdóttur æskuminningar föður hennar, Sigurjóns Gunnarssonar verkamanns og bílstjóra í Hafnarfirði. – Sigurður Gylfi Magnússon sagnfræðingur afhenti fyrir hönd föður síns, Magnúsar Helgasonar forstjóra, efnahagsreikningabók 1908–21 og efnahagsbók 1922–32, fyrirtækisins Helgi Magnússon og Co í Reykjavík. – Sigurður Gylfi Magnússon sagnfræðingur afhenti bréfasafn föðursystur sinnar, Katrínar Helgadóttur skólastjóra Húsmæðraskóla Reykjavíkur. – Jón Þórarinnsson afhenti tónlistargögn Markúsar Kristjánssonar tónskálds, sem Gunnlaugur Snædal prófessor færði honum til eignar fyrir um það bil tveimur áratugum. – 16. október. Sigríður Kristjánsdóttir læknaritari afhenti 3 dagbækur frá táningsaldri, 1984–90 (eiga að vera lokaðar til 2038), og pennavinabréf frá unglungum í ýmsum löndum. – Séra Ragnar Fjalar Lárusson afhenti dagbók móðurföður síns, Björns Jónssonar, prófasts á Miklabæ í Skagafirði, yfir árið 1906. – Björn Jóhannsson afhenti sjóferðadagbækur föður síns, Jóhanns Sigurbjörnssonar, og fleira efni frá um 1930 og fram undir þennan dag, samtals 23 bækur. – Sigríður Þorgrímsdóttir sagnfræðingur afhenti fyrir hönd föður síns, Þorgríms Starra Björgvinssonar, og systkina sinna ýmis gögn er varða rithöfundarferil konu hans, Jakobínu Sigurðardóttur, handrit, bréfasafn, útgáfusamninga og fleira. – Sesselja Þórðardóttir, Pálssonar bónda í Sauðanesi á Ásum í A.-Hún. afhenti dagbók afa síns, Páls Jónssonar í Sauðanesi, yfir tímabilið 1917–22, og einnig ljósrít af dagbók frá 1910, sem ekki er vitað hvar muni niður komin, ásamt tölvuútskrift. – Guðmundur Guðni Guðmundsson kennari og rithöfundur afhenti eigin gögn, meðal annars annála sem hann hefur tekið saman frá landnámsöld. – 17. október. Sigrún Jónsdóttir spænskunemi afhenti bréfasafn móður sinnar, Sigríðar Steingrimsdóttur kaupkonu, og foreldra hennar, Steingrims Björnssonar gjaldkera í Landsbankanum og konu hans Emilíu K. Bjarnadóttur. – Margrét Gunnarsdóttir afhenti fyrir hönd Margrétar og Ingibjargar Þorsteinsdætra dagbóka- og bréfasafn Ara Brynjólfssonar alþingismanns á Þverhamri í Breiðdal. Anna Kristín Aradóttir hafði varðveitt þessi gögn, en Margrét og Ingibjörg eru dætur hennar. – 19. október. Borghild Jónsson hjúkrunarkona afhenti nokkur viðbótargögn, námsskýrslur og fleira, sem varða mann hennar, Björn Jónsson skólastjóra (sbr. Aðfangabók 8. maí 1981 og 8. apríl 1992). Svala Magnúsdóttir afhenti eftirfarandi gögn föður síns, Magnúsar V. Jóhannessonar skipasmiðs: Ferðadagbók frá skipasmiðjaferð til Kolding í Danmörku 1917, gögn barnastúkunnar Unnar í Reykjavík og fleira. – Einar Bragi Sigurðsson skáld afhenti reikningabók og tvær dagbækur séra Jóhanns Þorkelssonar dómkirkjuprests frá árunum 1896–1908 og 1929–36. Þessar bækur fann Einar í kjallara húss þess, sem hann keypti og býr í við Suðurgötu hér í borg. – Ögmundur Frímánnsson símamaður afhenti vinnudagbækur móðurbróður síns, Guðlaugs Narfasonar verkamanns í Reykjavík 1937–42, alls fjórar bækur, auk umslags með lausum miðum. – Guðsteinn Þengillsson lækni afhenti dagbækur sínar frá árunum 1941–66. – Kristinn Snæland farmaður og leigubílstjóri afhenti fjórar sjóferðabækur á Mælifelli 1980–83. – 20. október. Anna Guðmundsdóttir húsmæðraskólakennari afhenti 29 dagbækur sínar frá námsárunum í Húsmæðraskóla Reykjavíkur og jafnframt kennsluárum í sama skóla, 1958–98. – Guðrún Bjarnadóttir menntaskólakennari afhenti uppskriftir Rögnvalds Hjartarsonar úr Ólafsdalsskóla 1896, en hann var föðurfaðir hennar. – 21. október. Alma Elisabet Arason afhenti bréfaskipti Guðrúnar Björnsdóttur Arason, síðast á Sauðárkróki, við systur sínar, Sigrúnu (kaupmannsfrú Laxdal) og Kristínu (fyrsta fulltrúa Íslands hjá Sameinuðu þjóðunum) og fleiri. – 26. október. Komu í pósti – án nokkurrar meðfylgjandi bendingar – tvö ljóð í eiginhandarriti Jóns Helgasonar prófessors í Kaupmannahöfn. – 27. október. Sveinn Indriðason garðyrkjufræðingur afhenti veðurdagbók frá hluta árs 1944 og dagbók yfir verknám í Garðyrkjuskóla Íslands 1951–53. – 28. október. Sigrún Sigurðardóttir sagnfræðingur afhenti fyrir hönd föður síns, Sigurðar Ingvarssonar deildarstjóra hjá Flugleiðum, „Dagbók fyrir verknám á Hvanneyri 1952–53“. Einnig var afhent bréfasafn Sigfríðar Tómasdóttur, móður Ingvars. – Vigdís Jónsdóttir á Selfossi sendi í pósti „Vinnubók í snyrtingu“ frá námskeiði sem haldið var skömmu eftir 1960. – 29. október. Ólafur Jón Ólafsson fulltrúi afhenti dagbók frá 1870–71, er verið hafði í eigu föður hans, Ólafs Helgasonar lækni, en óvíst er hver ritað hefur [Björn Jónsson riststjóri?]. – 2. nóvember. Skúli Halldórsson tónskáld afhenti handrit af 15 kammerverkum. (Sjá einnig 28. ágúst). – 6. nóvember. Thorvaldsens-konur afhentu frumrit af jólamerkinu í ár. – 12. nóvember. Keyptar af Sigríði Helgadóttur fornbókasala nótur Þórarins Guðmundssonar að lagi hans „Dísa“. – 13. nóvember. Dóra Thoroddsen bókavörður afhenti Huldu, kvæðaskrínu Framtíðarmanna í M.R. 1923–25, Sváfni, blað gagnfræðadeildar M.R. 1919–23 og félagatal Hins Íslenska stúdentafélags 1913–17, og 1924–29. Þessar bækur höfðu legið í Bústaðaútibúi Borgarbókasafns. – 16. nóvember. Lilja Árnadóttir afhenti úr Þjóðminjasafni trékistu, sem í er seðlasafn Páls Þorkelssonar gullsmiðs, einkum með málsháttum. – 18. nóvember. Böðvar Kvaran afhenti stórfóliant, sem í eru tvö bindi af

Sýslumannaævum Boga Benediktssonar í Flatey, uppskrifaðar og auknar af Friðrik Eggerts 1836 og 1838. – Sigríður Kristjánsdóttir læknafróðgæfari afhenti fjórtán dagbækur í tveimur kössum, í framhaldi af þeim sem bárust 16. október. Hvíla sömu kvaðir á þessum bókum og hinum fyrri. – 19. nóvember. Ólafía Sigurðardóttir meinatæknir á Selfossi afhenti gjörðabók Kvenfélags Stokkseyrar 1923–30. Hún afhenti einnig gögn Guðrúnar Sigurðardóttur og Andrésar Ólafssonar, langömmu og langafa hennar í kvenlegg, sem bjuggu í Beinateg í Stokkseyri. – 20. nóvember. Sigríður og Rúnar Guðmannsbörn afhentu akstursbækur föður síns, Guðmanns Hannessonar bifreiðarstjóra í Reykjavík. – 23. nóvember. Lúdvík Kristjánsson afhenti afrit af eigin bréfum, en þeim hefur hann haldið saman frá 1964. – 26. nóvember. Kristinn Snæland leigubifreiðarstjóri afhenti ættargögn Snælandsættar, skjöl og bréf, auk ættartölu. – 30. nóvember. Svanur Jóhannesson prentari afhenti ljóð eftir föður sinn, Jóhannes úr Kötlum, er hann orti til konu sinnar á fyrstu jólum eftir fæðingu sonarins og lítið kvæðakver, sem hann orti og gaf Margrétu Gísladóttur í Hjarðarholti í Dölum árið 1910. – 2. desember. Matthías Johannessen ritstjóri afhenti vélrit að kvæðinu um Stubb eftir Tómas Guðmundsson með handskrifuðum breytingum. – 9. desember. Björn Ingi Stefánsson, verkefnisstjóri í iðnaðarráðuneyti, afhenti leifar af ræðu- og bænásafni og fjögur bréf föðurföður síns, séra Björns Stefánssonar á Sandfelli í Öræfum. – 10. desember. Gyða Jóhannsdóttir afhenti gögn úr dánarbúi föður síns, Jóhanns Sæmundssonar læknis og alþingismanns. – 14. desember. Jón Kristinsson, forstöðumaður Dvalarheimilis aldraðra í Skjaldarvík, afhenti dagbækur sínar á tímabilinu 1966–85. – 14. desember. Margrét Gísladóttir forvörður á Þjóðminjasafni afhenti bréf frá útlendingum til móðurföður síns, Sigurðar Jónssonar skólustjóra og bæjarfulltrúa í Reykjavík, en hann var stundum við leiðsögumannsstörf yfir sumartímann. – 17. desember. Valgerður (Vala) Þórsdóttir afhenti leikrit eftir sig, bæði á íslensku og ensku. – 18. desember. Páll Lýðsson í Litlu-Sandvík í Flóa afhenti átta síðustu sendibréfin, sem send voru Gestu Einarssyni á Hæli. Ágústa Einarisdóttir, systir Gestu, bað Pál fyrir þessu bréfi. – 28. desember. Svavar Sigmundsson forstöðumaður Örnefnastofnunar afhenti ungmennafélagsblaðið Viljann, 1922–34, úr Steingrímsfirði. Guðbrandur Magnússon á Siglufirði hafði komið blaðinu til Örnefnastofnunar. – 29. desember. Böðvar Guðmundsson sendi frá Nivá bréfasafni og fleiri gögn foreldra sinna og eldri ættmenna, meðal annars frá Vesturheimi.

1999

6. janúar. Oddur Helgason ættfræðingur afhenti minnisbækur Ólafs og Rafns Siggeirssona á Hólum í Eyjafirði, meðal annars vegna aksturs þeirra fyrir ýmsa aðila, á árabílinu 1941–92. – 7. janúar. Guðjón Jensson bókavörður afhenti handrit að kveri um lengd, breidd og þykkt, það er „Hagnýting á lengdar, flatar og rúmfræði handa iðnaðar-mönnum“, eftir Bárð G. Tómasson á Ísafirði. Hafði þetta handrit legið meðal bóka Iðnskólans í Reykjavík. Ath. Kverið var prentað á Ísafirði. – 8. janúar. Sótt til Gunnars J. Friðrikssonar, formanns Félags íslenskra iðnrekenda gögn föður hans, Friðriks Einarssonar iðnrekenda. Þar er meðal annars að finna ættargögn, svo sem Einars Ásmundssonar í Nesi í Aðaldal, föður Friðriks. (Sjá einnig 15. október). – 18. janúar. Sif Sigurðardóttir, systurdóttir Þorbjargar Leifs, afhenti, ásamt Árna Heimi Ingólfssyni tónlistarfræðingi, 17 möppukassa með ýmsum gögnum Jóns Leifs. – 18. janúar. Hallsteinn Sigurðsson myndhöggvari afhenti eftirfarandi gögn: dagbók frá 1982–99, ævisögudrög frá 1961–82, minningabrot um Hallstein Sveinsson, föðurbróður afhendanda, gestabækur frá eigin sýningum og fleira. – 2. febrúar. Ásta Valdimarsdóttir kennari afhenti nótna-söngbók, sem séra Sigtryggur Guðlaugsson á Núpi, afabróðir hennar, gerði og tileinkaði Ólöfu Sigtryggs-dóttur, fyrri konu sinni. Þessa bók hafði Sigtryggur gefið Ólöfu Kristinsdóttur, bróðurdóttur sinni, sem bar nafn konu hans. Ólöf yngri dó barnlaus og gaf síðan Ástu, bróðurdóttur sinni, bókina. – 3. febrúar. Sigmundur Magnússon læknir og Guðbjörg Sigurgeirsdóttir afhentu handrit að óútgefni þýðingu á Lorna Doone eftir R.G. Blackmore. Þetta handrit hafði verið í fórum Svanhildar, systur Guðbjargar, sennilega komið frá Sigurgeiri Sigurðssyni biskupi, föður þeirra. Svo er að sjá sem þýðingin sé eftir Jóhannes Eiríksson (1864–1948) í Winnipeg, en hann muni hafa sent hana hingað heim til að reyna að koma henni á prent. – 9. febrúar. Leifur Sveinsson lögfræðingur afhenti ferðadagbækur Elínar Magnúsdóttur, þriðju eiginkonu föður síns, Sveins Jónssonar í Völundi. – 10. febrúar. (Sibyl Urbancic afhenti ljósrít af doktorsritgerð föður síns, Vicors (Urbantschitsch – eins og nafnið var ritað þá – en frumritið er varðveitt í Háskólabókasafni Vínarborgar). – 8. mars. Einar Sigurbjörnsson prófessor afhenti í samráði við Áslaugu Sigurðardóttur fyrirlestra föður hennar, Sigurðar Einarssonar dósents og sóknarprests í Holti, í trúfræði við Háskóla Íslands 1936–43, en þeir höfðu nú síðast verið varðveittir í guðfræðistofnun, eins og kemur fram í meðfylgjandi bréfi. – 10. mars. Aðalsteinn Jóhannsson meindýraeyðir í Reykjavík afhenti ýmis gögn er varða starf hans, sem hann hefur unnið sem verktaki víða um land. – 17. mars. Jón Torfason skjalavörður afhenti gögn Benonýs Benediktssonar skákmeistara, sem tengjast bók þeirra Jóns, Braga Halldórs-sonar menntaskólakennara og Helga Ólafssonar stórmeistara um Benoný. Hér er um að ræða skákkompur, bréf og ýmislegt fleira, í frumriti, ljósríti, vélriti og tölvuútskrift. – 25. mars. Björn Stefánsson skrifstofustjóri afhenti fyrir sína hönd og Ólafs lögfræðings bróður síns bréf, sem Hjálmar Jónsson, það er Bólu-Hjálmar, ritaði Oddi Jónssyni á Dagverðareyri, langafa þeirra. Er ættakningin þannig að Oddur átti Stefán, einnig bónda á Dagverðareyri, sem var faðir Stefáns Jóhanns ráðherra, föður gefendanna. – 30. mars. Kjartan Ólafsson afhenti ýmis gögn Samtaka herstöðvarandstæðinga. – 7. apríl. Áslaug Agnarsdóttir bókavörður afhenti fyrir hönd fjölskyldu sinnar stúdentatöl sem ná yfir tímabilið 1743 – 1896. Hefur Klemens Jónsson landritari lagt síðustu

hönd á þetta efni. Einnig fylgir Kortsætt. – 9. apríl. Gísli H. Kolbeins afhenti „Niðjatal séra Eyjólf Kolbeins Eyjólfssonar og Þóreyjar Bjarnadóttur“, samið 1990, og Aldarminningu séra Halldórs Kolbeins og Láru, konu hans með fleiru, frá 16. Febrúar 1993. – 19. apríl. Guðjón Friðriksson sagnfræðingur afhenti gögn er varða Eyjólf Guðmundsson í Hvammi í Landssveit og eitt bréf frá Ágústi Eyjólfssyni, syni hans, að beiðni Ævars Pálma Eyjólfssonar, fjórða bónda í karlegg á bænum. – 20. apríl. Auðunn Bragi Sveinsson kennari afhenti vísnaðsafn föður síns, Sveins Hannessonar frá Elivogum, í fimm mjög misstórum bókum, og er þar einnig ræða, sem hann flutti í Reykjavík 1934. – 21. apríl. Auðunn Bragi Sveinsson kennari afhenti dagbækur konu sinnar, Ulla Sveinsson, fædd Jacobsen 1977–83. eru þær tólf að tölu. – 21. apríl. Hermann Þorsteinsson framkvæmdastjóri afhenti dagbækur tengdaföður síns, Magnúsar Gíslasonar (1881–1958) frá Arakoti á Skeiðum. eru það 13 bindi. Magnús ritaði bókina Á hvalveiðislóðum, en hann vann hjá Norðmönnum bæði hér heima og á suðurslóðum á þeim vettvangi. – 23. apríl. Auðunn Bragi Sveinsson kennari afhenti eigin námsverkefni úr barnaskóla, héraðsskóla og kennaraskóla, samtals 50 bækur. – 7. maí. Þorgils Jónasson sagnfræðingur afhenti bréf úr dánarbúi foreldra sinna, Jónasar Þ. Guðnasonar og Ólafíu I. Þorgrímsdóttur (Lóu). – 10. maí. Hannes Pétursson afhenti í sjö öskjum: „Vinnublöð“ við ljóðagerð eftir Innlönd, efni er tengist Kvæðafylgnum, sem og þjóðfræðilegum skrifum í bókunum Misskipt er manna láni og Frá Ketubjörgum til Klaustra; – einnig bréf frá nákomnustu ættingjum og fleirum og ættarsöguleg gögn. (Sjá einnig 29. nóv. og 19. des. 1996 og 8. maí 1998). – 10. maí. Pétur Sigurjónsson trefjaiðnaðarfræðingur afhenti tvær möppur, „Bindungslehrer. Binding uppi-stöðu og ívafs í vefnaði“ og „Rannsókn á uppbyggingu ofinna efna“. – 11. maí. Eysteinn Þorvaldsson afhenti síðustu gögn Þorsteins Valdimarssonar skálds hingað í hús. – 17. maí. Haraldur Jóhannsson sendi frá Vínarborg dagbók sína frá síðasta ári, og er hún lögð með fyrri bókum frá honum. – 20. maí. Tryggvi Líndal félagsfræðingur afhenti skrá um verk sín til þessa dags. – 28. maí. Hilda Hinriks, ekkja Ingólfs Kristjánssonar rithöfundar, afhenti nokkur handrit, bæði að frumsömdum og fræðilegum verkum manns síns. – 8. júní. Þorgeir Þorgeirson rithöfundur afhenti uppskrift af viðtölum á segulbandi við Líneyju Jóhannesdóttur sem liggja til grundvallar bókinni Það er eitthvað sem enginn veit og fleira efni þessu tengt. – 11. júní. Gunnsteinn Gunnarsson lækni afhenti handritaförur föður síns, Gunnars M. Magnúss. – 16. júní. Ólafur Elíundarson sagnfræðingur afhenti „Optegnelser fra søen“, dagbók, sem Ólafur Sigurðsson skipstjóri sendi konu sinni síðla árs 1918, er hann hefur slegið inn á tölvu eftir ljósriti (sbr. einnig 12. og 14. október 1998). – 21. júní. Sveinn Skorri Höskuldsson afhenti ýmis gögn Jóns Thoroddsen (1898–1924) skálds yngra. Hafði Sigurður verkfræðingur, bróðir hans, léð þau Sveini, og kallast þau afhent úr búi Sigurðar og konu hans, Ásdísar Sveinsdóttur, í samráði við dóttur þeirra, Ásdísi Thoroddsen. – 21. júní. Kristín Bragadóttir húsmóðir og skrifstofumaður frá Laugarási í Biskupstungum afhenti eigin gögn, dagbækur, hugleiðingar og ósend bréf, sem og óbirtan skáldskap. Þessi gögn verði lokuð öðrum en henni og Þorvaldi Bragasyni, bróður hennar. – 23. júní. Hertha Töpfer-Mixa söngkona afhenti hluta af tónverkasafni eiginmanns síns, Franz Mixa. Er sumt í ljósriti, en frumritin varðveitt í Vínarborg. – 1. júlí. Kristín Erna Arnardóttir afhenti fyrir sína hönd og Alfreðs Sturlu Böðvarssonar drög að kvikmyndahandriti, byggðu á sögu Jóns Trausta um Önnu á Stóruborg. – 2. júlí. Helmut Neumann afhenti tölvuhandrit af tónverki sínu, Quintett für Fagott und zwei Violinen, Viola und Violoncello, sem er Opus 82. – 12. júlí. Magnús Guðmundsson skjalavörður afhenti ýmis gögn Jóhannesar Steinssonar skrifstofumanns og rithöfundar frá Stóru-Heiði fyrir hönd dóttur hans, Hildigunnar, í Snæbýli í Skaftártungu. – 19. júlí. Böðvar Björgvinsson afhenti bréf til móðurafa síns, séra Böðvars Bjarnasonar á Hrafnseyri frá Ólafi Davíðssyni stærðfræðingi. – 20. júlí. Hrafn Sveinbjarnarson afhenti skjöl frá Félagi íslenskra stúdenta í Kaupmannahöfn 1943 – 1999, ásamt afhendingarskrá. – 27. júlí. Elín Guðmundsdóttir húsfreyja í Reykjavík afhenti bréfaögn föður síns Guðmundar Halldórssonar frá Miðhrauni, sem og nokkrar ræður föðurbróður síns, séra Lárusar Halldórssonar á Breiðabólstað á Skógarströnd. – 28. júlí. Katrín Ólafsdóttir Hjaltested afhenti handrit með sönglögum fyrri manns síns, Franz Mixa, sem og gögn síðari manns síns, Ólafs P. Hjaltested lækni, er varða berklaveikimálefni hérlendis. – 5. ágúst. Hallfríður Guðbrandsdóttir Schneider, dóttir Guðbrands Magnússonar forstjóra, afhendi bréfaskipti sín og foreldranna, en hún hefur verið búsett í Bandaríkjunum um langt skeið. Með fylgdi bréfaböggull frá ýmsum ónafngreindum einstaklingum, sem ekki má opna fyrr en árið 2015. – 11. ágúst. Sveinbjörn Blöndal, sendiráðsstarfsmaður í París, afhenti bréf og greinargerðir varðandi franska fiskimenn við Íslandsstrendur á árunum 1847–48, er keypt var á uppboði í Lyon í síðasta mánuði. Hafa þau heyrtil gögnum Barlatier-Demas (De Mas?) flotaforingja. – 13. ágúst. Inga Bjarnason afhenti formlega handrit Leifs Þórarinssonar, eiginmanns síns, fyrir sína hönd og barna hans, Hákonar, Öldu Lóu og Þórarins Böðvars. – 19. ágúst. Jón Viðar Jónsson leikhúsfraeðingur afhenti fyrir hönd Odds Björnssonar mörg leikrita hans, bæði birt og óbirt, sem og óperutexta. Fylgir skrá yfir verkin. – 20. ágúst. Guðbjörg Snót Jónsdóttir bókasafnsfræðingur afhenti tvö kvæði í eiginhandarriti Davíðs Stefánssonar. Móðir hennar, Jóhanna Guðmundsdóttir, sendi honum aðdáendabréf sem unglingsstúlka á Seyðisfirði og fékk þá sen þessi kvæði með kveðju frá skáldinu. – 23. ágúst. Anna Þorsteinsdóttir afhenti ýmis gögn er varða föður hennar Þorstein Þorsteinsson Mýrmann, ættartölur, kveðskap og bréf, sumt í ljósriti. – 2. september. Jón Karl Helgason bókmenntafræðingur afhenti bréfasafn, Helga Helgasonar, kaupmanns og leikara, og konu hans, Kristínar Sigurðardóttur og fleira smálegt frá árunum 1901–30. Er Jón langafabarn Helga og Kristínar í föðurætt sína. – 13. september. Keypt af Guðmundi Axelssyni brunaleifar af bréfasafni séra Bjarna Jónssonar dómkirkjuprests og bókaskrár Steindórs Steindórssonar menntaskólakennara og Ingólfs Ingólfssonar verslunarmanns í Reykjavík. –

17. september. Lilja Ólafsdóttir, safnvörður í Þjóðminjasafni, afhenti kassa með gögnum, sem þangað höfðu lent, en meðal annars varða útgáfu Halldóru Bjarnadóttur á vefnaðarbók hennar. – 28. september. Anna Þorsteinsdóttir afhenti æviminningar og fleira efni, sem hún hefur ritað, svo sem eftirmæli. (Sjá einnig 23. ágúst). – 7. október. Afhent út bókum Sörens Sörenssonar, sem eru í þjóðdeild, kver merkt Jóhanni Jónssyni skáldi, mest með kveðskapartilraunum frá 1912–13. Þetta kver er án efa þannig til komið að Nikkolína Árnadóttir, fyrri kona Jóhanns, varð síðar kona Sörens, og mun það hafa fylgt fórum hennar. – 8. október. Ásgeir Markússon verkfræðingur afhenti ýmis gögn, sem varða Torfa Ólafsson í Ólafsdal og fólk hans, en Torfi var afi Markúsar. Einnig afhenti Ásgeir bréfasafn foreldra sinna, Markúsar Torfasonar kaupfélagsstjóra og Sigríðar G. Brandsdóttur, sem og minnisbækur, kveðskap og fleira persónulegt efni. Þá afhent Bjarnþór Karlsson, bróðursonur Ásgeirs, bréfasafn foreldra sinna, Karls Ó. Torfasonar, aðalbókara í Reykjavík, og Ástu G. Guðmundsdóttur. – 14. október. Vala Kristjánsson söngkona afhenti nótur í eiginhandarriti Leifs Þórarinssonar, sem hún átti. – 15. október. Ásdís Kristín Ingvadóttir afhenti „afmælisbók“, eiginlega póesiubók, Bjarna Kolbeinssonar í Mástungu, að mestu ritaða á Hvítárbrakkaskóla 1912. – 21. október. Gunnar Sveinsson skjalavörður afhenti fyrir hönd Helga Haraldssonar, prófessors í Oslo, endurminningar afa hans, Eiríks Sigurðssonar í Görðum í Staðarsveit. – 25. október. Ágústa Gísladóttir afhenti handrit að enskri þýðingu á skáldsögunni Björn formaður eftir Davíð Þorvaldsson, en skáldið og maður hennar, Davíð Ólafsson seðlabankastjóri, voru systkinabörn. Ekki er vitað hver þýddi söguna, en hún mun ekki hafa komið út í þýðingunni. – 27. október. Afhent af Guðmundi Axelssyni fyrir hönd skiptaráðanda heimatilbúin fréttablöð, sem Grímur Engilberts, síðar ritstjóri Æskunnar, gerði á unglingsárum sínum. Voru þau í dánarbúi Birgis leikritaskálds, sonar hans. – 3. nóvember. Gunnar Helgason lögfræðingur afhenti nótnahandrit og fleiri gögn bróður síns, Hallgríms Helgasonar tónskálds. – 4. nóvember. Svanur Jóhannesson prentari afhenti síðustu gögn föður síns, Jóhannesar skálds úr Kötlum, sem nú verða sameinuð á einum stað. Fylgir nákvæm skrá yfir alla þessa gjöf. – 5. nóvember. Afhent úr þjóðdeild gögn Sörens Sörenssonar læknis og orðabókarhöfundar. – 8. nóvember. Ólafur Haukur Ólafsson kennari afhenti vísnaafn eigin vísna, mest á miðum, og dagbækur frá tveggja ára bili. – 15. nóvember. Sigurður Gústavsson lögfræðingur seldi safninu „Dies- und jenseits des Polarkreises. Reiseskizzen von Paul Schneider (1927)“. Þetta vérlit keypti Sigurður að sögn af erlendum fornsala. – 19. nóvember. Sigríður Friðjónsdóttir tónlistarkennari afhenti sagnaskrif sem merkt eru Halldóri B. Skagfjörð í New York 1907 og 1908. Móðir hennar var Björk Halldórsdóttir, Sigurðssonar frá Geirmundarstöðum í Skagafirði, sem lengst af var sparisjóðsstjóri í Borgarnesi, en sá afi hennar átti blöðin. Móðir Halldórs var Ingibjörg Halldórsdóttir, dóttir þess Halldórs, sem skrifaði það sem hér um ræðir. Halldór sá var Bjarnason og kallaði sig Skagfjörð eftir að hann fluttist til Vesturheims, en kona hans neitaði að fara með honum og dvaldist áfram í Skagafirði. – 22. nóvember. Árni Jón Konráðsson sjómaður afhenti „Ýmsa kviðlinga eptir nokkra fimmtubekkinga 1898–99. Safnað hefur og ritað Lárus Halldórsson“, síðar prestur. – 23. nóvember. Sigfús Gunnarsson, verslunarmaður í Reykjavík, afhenti fyrir hönd niðja Guðjóns Jónssonar bónda í Gilsfjarðarmúla rúmlega tvo tugi dagbóka hans og barna hans, Friðbjarnar gull- og járnsmiðs, Hallfríðar, óg. í Reykjavík, Jóhönnu í Múla, Margrétar í Múla og Steins, sem dó ungur. – 24. nóvember. Keypt af Magna R. Magnússyni frímerkjakaupmanni eiginhandarrit Sigfúsar Jónssonar á Laugalandi í Eyjafirði að rimum hans af Fedor og Efemíu. – 26. nóvember. Afhent úr aðfangadeild fjögur vérlit Péturs Sigurjónssonar trefjaefnaverkfræðings, um bólstrun húsgagna, leður, þurrhrensun og gróf- og finleika ullar. – 26. nóvember. Unnur Ragna Benediktsdóttir afhenti viðbótargögn sem hafa tilheyrt móður hennar, Unu Pétursdóttur, og fösturföður, Ingþóri Sigurþórssyni málara. (Sjá 8. sept. og 19. des. 1997). – 12. desember. Sveinn Einarsson leikhúsfraðingur og Ásta, dóttir hans, afhentu ýmis gögn föður síns og afa, Einars Ólafs Sveinssonar prófessors. Þar á meðal eru dagbókarbrot, almanök, veðurfarslýsingar og fleira frá öfum Einars, Sveini Ólafssyni á Höfðabrekku og Einari Einarssyni á Strönd í Mýrdal. Frá samtíma Einars er helst að nefna hálfan sjöunda tug bréfa frá Halldóri Laxness, sem og Snorra-Eddu útgáfu R. Rasks, er hann gaf Sveinbirmi Egilssyni, og er full af atugana- og minnisgreinum hins síðarnefnda. – 16. desember. Haraldur Jóhannsson í Vínarborg afhenti bréfasafn sitt, sem verður lokað á meðan hann er ofar moldu. (Sjá síðast 17. maí á þessu ári). – 21. desember. Ásgeir Guðmundsson sagnfræðingur afhenti afrit og ljósrit af bréfasafni Ernst Fresenius garðyrkjumanns, sem hér dvaldist á árunum 1926 til um 1940. Eru þetta einkum bréf rituð til foreldra hans. Með fylgir æviágrip eftir Ásgeir. – 22. desember. Ásgeir Guðmundsson sagnfræðingur afhenti innsiglað umslag með gögnum, sem varða íslenska nasista í Danmörku í stríðslok. Þetta umslag má opna árið 2015. – 22. desember. Hrafn Sveinbjarnarson afhenti enn skjöl Félags íslenskra stúdenta í Kaupmannahöfn, nú frá árunum 1943–93. – 23. desember. Benedikt S. Bendikz bókavörður sendi lausblaðaefni með hendi Benedikts Þórarinssonar kaupmanns, þar sem meðal annars er að finna sagnir um Benedikt Sveinsson sýslumann og aðrar úr Álftafirði, sem og vasabók með minnispunktum sem varða íslensk fræði. – 28. desember. Keypt af erfingjum Hauks Thors framkvæmdastjóra, fyrir milligöngu dóttur hans, Katrínar leikkonu, eiginhandarrit Eggerts Ólafssonar að eigin kveðskap frá 1763.

150 ára afmæli handritadeildar

Árið 1996 voru liðin 150 ár frá því stofnað var formlega til handritasafns innan Landsbókasafns. Af þessu tilefni var efnt sérstaklega til þriggja sýninga, er samanlagt stóðu mestan hluta

ársins. Hin fyrsta var sýnishorn af þeim handritum er mynduðu frumstofn handritasafnsins; á annarri gat að líta nokkur af þeim handritum sem talin eru til gersema safnsins; þriðja sýningarefnið voru eiginhandarrit Halldórs Laxness að nokkrum verkum frá ólíkum tímum. Einnig var þáttaröð, 17 þættir, í útvarpinu, til kynningar á handritadeild. Í tilefni af afmælinu gaf safnið út ljósprentun á Passíusálmum Hallgríms Péturssonar, stafréttan texta og lestexta.

Sagnanet

Í byrjun júlí 1997 var hafist handa við skráningu og myndun handrita inn í Sagnanetið. Um er að ræða fornt efni, Íslendingasögur og Íslendingaþætti, goðsagnaefni, fornaldarsögur, riddarasögur og biskupasögur, auk kveðskapar, þar með talið rímnaefni.

Dagur dagbókarinnar

Dagur dagbókarinnar var haldinn 15. október 1998 með þátttöku handritadeildar. Var það efni sem barst vistað í deildinni.

Sýningar

Handritadeildarefni hefur verið notað á flestum sýningum á vegum safnsins, og hafa sumar sýningarnar eingöngu verið handritasýningar. (Sjá nánar sérkafla um sýningar.)

SKRÁNINGARDEILD

Hlutverk

Markmið skráningardeildar er að sjá til þess að gögn safnsins séu efnisgreind og skráð samkvæmt viðurkenndum reglum og stöðlum. Deildin sér m.a. um uppbyggingu gagnasafna í bókasafnskerfinu Gegni. Deildin annast þróun skráningarsniðs og útgáfu flokkunarkerfis á íslensku. Hún sér einnig um útgáfu þjóðbókaskrár og leggur til íslenskt efni í erlendar skrár. Deildin lætur öðrum bókasöfnum í té samskrárbjónustu og veitir aðstoð og ráðgjöf á sviði efnisgreiningar og skráningar.

Helstu viðfangsefni

Veigamikill þáttur í starfseminni er efnisgreining og skráning allrar íslenskrar útgáfu fyrr og síðar, þ.m.t. skráning greina í íslenskum tímaritum. Í deildinni er ritstjórn *Íslenskrar bókaskrár* sem unnin er í Gegni og gefin út af safninu, en í bókaskránni er m.a. birt sundurliðað tölulegt yfirlit um íslenska útgáfu á hverju ári. *Íslensk hljóðritaskrá* fylgir bókaskránni. Ekki er prentuð sérstök skrá um efni tímarita. Skráning efnis sem varðar Ísland eða íslensk efni, hvar sem það er gefið út í heiminum, fellur undir skrána *Islandica extranea*, en hún er ekki gefin út prentuð. Árlega er Unesco send skrá sem dregin er út úr Gegni, um erlent efni sem þýtt hefur verið á íslensku, til birtingar í skránni *Index translationum* ásamt þýðingum á önnur tungumál, en þessi skrá hefur verið gefin út á geisladiski um nokkurra ára skeið (var áður gefin út í prentuðu formi). Safnið fær á ári hverju mikið af erlendum ritauka sem deildin sér um skráningu á. Handritaskráning er unnin í Gelmi. Ritstjórn og þróun skráningarsniðs, þ.e. *Marksniðs Gegnis*, fer fram í deildinni. Einnig umsjón með þýðingarvinnu og útgáfu á *Flokkunarkerfi Deweys*, en fyrirhuguð útgáfa byggist í aðalatriðum á Deweykerfinu, 13. styttri útgáfu frá 1997. Við skráningu er farið eftir alþjóðlegum skráningarreglum, AACR2, útgáfa frá 1998 og eftir styttri gerð reglnanna í íslenskri þýðingu frá 1988. Við bókfræðilega lýsingu er farið eftir alþjóðlegum staðli, sem einnig hefur verið þýddur á íslensku, m.a. um upptekt og röð atriða.

Safnið hefur samkvæmt lögum sérstakar skyldur á sviði uppbyggingar bókfræðilegra gagnasafna og er skráningardeild ætlað að hafa forystu um verkefni er taka til stöðlunar og

samræmingar á sviði efnisgreiningar, bókfræðilegrar skráningar og útgáfu handbóka á þessum og skyldum sviðum. Margvísleg ráðgjöf og fyrirgreiðsla er veitt söfnum víðs vegar um landið, ennfremur einstaklingum sem eftir leita. Á árinu 1995 var settur á fót tölvupóstlistinn vanda@bok.hi.is í því skyni að auðvelda dagleg samskipti aðildarsafna um bókfræðileg atriði og skylda þætti. Bókfræðiráð skráningardeildar heldur samráðsfund einu sinni á ári, oftast í janúar eða febrúar, með þeim sem starfa að efnisgreiningu heimilda og bókfræðilegum viðfangsefnum í aðildarsöfnunum.

Almennt yfirlit

Deildin hefur starfað frá 1. desember 1994. Starfsmenn deildarinnar komu úr þrem áttum, sumir úr þjóðdeild Landsbókasafnsins eldra, aðrir úr erlendri deild þess, og þriðji hópurinn kom svo úr skráningardeild Háskólabókasafns.

Fyrir árslok 1994 höfðu þrír starfsmenn verið formlega ráðnir til starfa í deildinni, forstöðumaður hennar og tveir deildarstjórar, en aðrir höfðu ráðningu til febrúarloka 1995. Gengið var frá allmörgum fastraráðningum snemma árs 1995 og ráðningarsamningar lausráðinna starfsmanna framlengdir.

Forstöðumaður deildar kallaði strax í upphafi eftir upplýsingum frá starfsmönnum um fyrri störf þeirra og tók saman yfirlit sem byggðist á lýsingu hvers starfsmanns á því starfi sem hann hafði gegnt. Þá var tekin sú ákvörðun að menn skyldu áfram starfa að sömu eða sem líkustum verkefnum og þeir höfðu unnið við áður nema sérstakar óskir kæmu fram um annað. Þessi háttur sem hér hefur verið lýst var hafður á til þess að viðbrigðin vegna umskiptanna yrðu sem minnst, en jafnframt var þetta liður í áætlanagerð sem miðaði að því að fyrir öllum helstu starfspáttum væri séð og komið í veg fyrir skörun. Með þessu voru orðin til drög að verkefna- og starfslýsingum skráningardeildar. Staðlaðar og nokkru ítarlegri starfslýsingar voru unnar í samráði við hvern starfsmann snemma árs 1997, og hafa þær verið endurskoðaðar eftir þörfum síðan og tekin saman sérstök verkefnaskrá, sem er endurskoðuð árlega og tekur m.a. mið af mannafla. Sú venja hefur skapast að forstöðumaður deildar kallar í byrjun hvers árs eftir yfirliti frá hverjum starfsmanni um verkefni næstliðins árs. Þetta auðveldar úttekt á starfseminni í heild og getur haft forsagnargildi um hvort og þá í hvaða átt þarf að breyta áherslum.

Til þess að stuðla að samræmdum starfsháttum og skýra ferli rita milli deilda og innan deildar tók forstöðumaður saman *Starfshandbók skráningardeildar* og dreifði á fyrsta starfsmannafundinum í deildinni, 14. desember 1994. Með starfshandbókinni var dreift sem fylgigögnum ýmiss konar leiðbeiningum og yfirlitum sem áður höfðu verið tekin saman en ekki allir haft undir höndum. Má þar nefna reglur um breytingar á afrituðum OCLC færslum frá ritstjóra *Marksniðs Gegnis*, lista um safndeildarkóta safnsins, lista um aðildar- og samskrár-söfn, svo og yfirlit um stöðu afturvirktrar skráningar íslenskra rita þjóðdeildar frá ritstjóra *Íslenskrar bókaskrár*. Þessi gögn hafa verið endurnýjuð síðan eftir því sem tilefni hefur verið til og nýjum gögnum og upplýsingum bætt við jafnóðum, svo sem reglum og ákvörðunum sem varða efnisgreiningu, bókfræðigreiningu og skráningu.

Staðsetning rita, lánastaða og eintakstengingar

Kótalistar samrunasafnanna um safndeildir, sérsöfn og útibú þurftu endurskoðunar við eftir sameiningu þeirra í Þjóðarbókhöfðu. Eftir því sem leið á afturvirka skráningu var staðsetningarkótum fyrir hinar ýmsu safndeildir bætt við eftir þörfum og tekin upp fleiri atriði sem endurspegluðu þær reglur sem giltu um safnkostinn, s.s. lánastaða og texti fyrir merkingar á stríkamiða. Stríkamiðarnir eru með eintaksnúmerum, sem samsvara eintaksnúmerum ritanna í færslum en staðsetningarkótar kalla fram vistfang rits í safni og birta í staðsetningarskjámynd hvernar færslu hvar tiltekin eintök eru vistuð. Hver safndeild hefur sinn eigin kóta og má draga tölfræðilegar upplýsingar út samkvæmt kótunum.

Efnisgreining, efnisorðaskrár, flokkunarkerfi

Á árinu 1995 var unnið markvisst að undirbúningi endurskoðunar og samræmingar flokkunar. Gerð var úttekt á hvar misræmi var í beitingu flokkunarkerfisins og teknar ákvarðanir um hvað skyldi gilda hverju sinni þegar um valkosti væri að ræða í flokkun. Valkostir höfðu verið nýttir nokkuð á mismunandi veg í eldri söfnunum tveimur, og því þurfti að taka ýmsar stefnumarkandi ákvarðanir um samræmingu. Í höfuðdráttum gildir sú regla að safnkostur allra deilda er flokkaður eftir nýjustu alþjóðlegri útgáfu kerfisins, en lengd flokkstölu í útgefnum bókfræðiritum, svo sem *Íslenskri bókaskrá*, miðast við íslenska útgáfu flokkunarkerfis. Í Greini, greinasafnskerfi fyrir tímaritsgreinar, var strax í upphafi tekin sú ákvörðun að gefa tveggja stafa flokkunarkóta um leið og greinar eru efnislyklaðar, þ.e. nota fyrstu tvo stafi flokkstölu. Því miður hefur sjaldnast unnist tími til að lykka íslenskar tímaritsgreinar til fulls jafnharðan, heldur hefur finlyklunin að mestu verið unnin eftir á. Þar sem lyklun eykur mjög leitarheimtur ber í framtíðinni að leggja aukna áherslu á að þessum þætti sé sinnt jafnóðum og efnið er skráð.

Sú meginstefna gildir nú að farið er eins með íslenskt efni og erlent í flokkun enda er því raðað saman á sjálfbeina án tillits til uppruna. Þá var m.a. ákveðið að leggja ekki að svo komnu máli vinnu í endurflokkun á öðru efni en því sem sett var á sjálfbeina, nema þar sem um nýjar útgáfur/gerðir af eldra verki væri að ræða. Beðið var með að hefja átak í endurflokkun safnkostsins til ársins 1996, en þá kom 21. alþjóðlega útgáfa Deweykerfisins út og þurfti einnig að taka mið af breytingum í henni. Átak við endurflokkun hljóðrita hófst síðar og stóð enn yfir við árslok 1999. Tölvuútgáfa af Dewey, *Dewey for Windows*, kom út 1996 og eignaðist safnið hana, ennfremur uppfærslur frá 1998 og 1999. Þessi útgáfa hefur reynst mjög gott hjálpartæki, ekki einungis við flokkun heldur einnig við efnisorðasmíð og efnisorðagjöf, þar sem efnisorðaskrá þjóð- og þingbókasafns Bandaríkjanna, *Library of Congress Subject Headings (LCSH)*, fylgir með auk efnislykilsins að sjálfu flokkunarkerfinu.

Í árslok 1996 var tekin sú ákvörðun að setja meiri kraft í verkefni sem lengi höfðu verið unnin í háverkum, svo sem efnislyklun íslenskra rita og efnisorðaskrá Gegnis. Vel fer á því að vinna þessi verk saman. Með þessu starfi er lagður grundvöllur að markvissum efnisheimtum úr gagnasöfnunum. Ljóst var þó að ekki var mannaflí til að sinna öllum verkefnum af fullum krafti samtímis og að hægja yrði á afturvirkri skráningu meðan átakið stæði yfir. Á árinu 1999 var keyptur nýr hugbúnaður fyrir efnisorðaskrárgerð. Er hann bandarískur og nefnist *MultiTes*. LCSH sem áður var getið um hefur verið notuð til hliðsjónar við samantekt efnisorðaskrár Gegnis ásamt fjölmörgum erlendum efnisorðaskráum á sérsviðum. Þarna er um staðlaða (kerfisbundna) efnisorðaskrá að ræða og byggir hún á reglum sem settar eru fram í ÍST 90. Þátttakendur í þessu verkefni eru auk þessa safns, sem veitir því forystu, Bókasafn Listaháskóla Íslands, Bókasafn Kennaraháskóla Íslands og Upplýsingaþjónusta Alþingis.

Seint á árinu 1997 hófst vinna við sérverkefni á flokkunarsviði, þ.e. undirbúningur nýrrar útgáfu á styttri gerð Dewey-kerfisins, byggðri á 13. stytta amerísku útgáfunni, en eldri þýðing á íslensku kom út 1987. Leyfi menntamálaráðuneytis fékkst til að nota að hluta fé úr búi fyrrum Samstarfsnefndar um upplýsingamál til þýðingarinnar, sbr. bréf ráðuneytisins 10. desember 1996. Unnu nokkrir starfsmenn safnsins við þýðinguna sem sjálfstætt verkefni, og var hún komin allvel áleiðis í árslok 1999, en fyrir höndum var þá mikið samræmingarstarf og vinna við efnislykil ritsins og skýringarkafla.

Skráning og viðhald nafnmyndaskrár

Vinna við samtímaskráningu nýrra aðfanga íslenskra og erlendra rita og afturvirka skráningu íslensks efnis hafði áfram forgang meginhluta þessa tímabils, en hlutur efnisgreiningar og efnisorðaskrár var þó aukinn haustið 1996 frá því sem áður var. Þá var og gert átak í skráningu á uppsöfnuðum erlendum ritauka þjóðdeildar, en það voru um fimm þúsund rit.

Skráð var allt bundið efni, um þrjú þúsund rit, en afgangurinn skráður jafnóðum og hann kom úr bandi.

Í safninu var frá upphafi fylgt þeirri reglu að gera í aðfangadeild aðfangafærslur fyrir keypt rit. Í skráningardeild er svo gengið frá samræmingu nafnmyndaskráa um leið og aðfangafærsla er orðin til og pöntun hefur verið send. Ritin eru tekin til fullrar skráningar, flokkuð og lykluð þegar þau berast safninu, og er síðan gengið frá þeim í deildinni til varðveislu og notkunar. Rit sem komu gegnum skylduskil, ritaskipti eða bærust sem gjafir á þessu tímabili fengu hins vegar framan af ekki færslur í kerfinu fyrir en þau bærust skráningardeild. Mun meira efni var farið að aðfangaskrá undir lok tímabilsins, og er ætlunin að öll rit verði þannig meðhöndluð í framtíðinni. Færslur fyrir erlend rit voru að stórum hluta fluttar úr OCLC og einnig úr SLS gagnaböndunum eftir að aðgangur var opnaður að þeim árið 1996, en fyrst í stað var safnið prófunarstöð (beta test site) fyrir þennan aðgang.

Hvað varðar afturvirka skráningu þjóðdeildarefnis í Gegni var forgangsroðin í stórum dráttum eftir flokkum. Fyrir árslok 1995 var að mestu lokið skráningu efnis í flokkunum 001–299 og 700–999 en skráning efnis í flokkunum 200–600 var að meginhluta unnin á árunum 1996, 1997 og síðar. Sérprent í þessum flokkum voru skráð jöfnum höndum og efni á öðru útgáfuformi. Upp úr 1997 færðist þunginn af afturvirku skráningunni yfir á íslensk hljóðrit, íslenskt og erlent fágæti og sérstakar einingar innan þjóðdeildar, svo sem ársskýrslur og kennslubækur. Afturvirkri skráningu ársskýrslna lauk síðla árs 1998, en skráning kennslubóka fór í biðstöðu. Síðustu tvö árin, 1998–99, hefur verið unnið að greiniskráningu efnis í safnritum, fyrst og fremst efni í ævisögulegum safnritum og bókmenntasöfnum.

Samhliða því sem hér hefur verið talið hefur ávallt verið unnið meira eða minna að skráningu sérsafna þjóðdeildar. Sérsöfnin voru tekin í forgangsroð sem mörkuð hafði verið í gömlu söfnunum en síðan í þeirri röð sem óskað var eftir í þjóðdeild nýja safnsins. Fyrstu sérsöfnin sem tekin voru til skráningar voru *Laxnesssafn*, *Benediktssafn* og *Fiskesafn* (skákrit) og var skráningu þeirra lokið á fyrstu þremur starfsárum safnsins. Önnur sérsöfn sem lokið var við skráningu á í megindráttum fyrir árslok 1999 eru þessi: *Bíblúsafn Ragnars Þorsteinssonar* (lokið 1998), *Sænska safnið* (að mestu lokið 1998), safn *Davíðs Björnssonar* (lokið 1999, að frátöldum tímaritum), safn *Jóns Steffensens* (skráningu íslensks efnis lokið 1999, erlent efni þess óskráð), *Nonnasafn* (skráningu útgefins efnis lokið 1999, handrit, bréf og úrklippuefni þá enn óskráð), *Watsonsafn* (lokið 1999, að undanskilinni fágætisstæðu). Skráning á safni *Gunnars Gunnarssonar* sem barst hingað 1999 hófst sama ár en var ekki lokið. Sama er að segja um kortasafn þjóðdeildar, skráning hófst 1999 en var hvergi nærri lokið. Efni annarra sérsafna var óskráð.

Afturvirkri skráningu íslenskra og erlendra rita á sjálfbeina og í útibúum var lokið fyrir samruna safnanna. Dagleg umsjón þessa efnis heyrir undir útlánadeild. Töluvert af erlendu efni í geymslum útlánadeildar var þó enn óskráð við lok þessa tímabils og sama er að segja um smáprent og gráprent í geymslusöfnum.

Samtímaskráning lokaverkefna stúdenta við Háskóla Íslands stóð allt tímabilið og tókst að skrá jafnóðum allt nýtt efni sem barst af þessu tagi jafnframt afturvirkri skráningu eldri loka- verkefna og var því átaki lokið fyrir árslok 1999. Á því ári var einnig lokið við að skrá afturvirkir í Gegni erlend tímarit sem ekki höfðu ISSN-númer í útgefni *Samskrá um erlend tímarit*, en færslur fyrir önnur tímarit í þeirri skrá höfðu verið fluttar yfir í Gegni löngu fyrir samruna safnanna, þ.e. á árinu 1991. Þótt afturvirkri skráningu íslenskra tímarita með hefðbundnu sniði sé einnig að meginhluta lokið er mikil vinna eftir í tímaritahaldi (aðfangadeild) við forða- og eintakstengingar þeirra og sama máli gegnir um tengingar erlendra tímaritshefta sem berast.

Alþjóðleg skrá um þýðingar sem áður er getið, *Index translationum*, er árlega gefin út á vegum Unesco. Upphaf skrárinnar má rekja aftur til ársins 1932 og var hún þá í umsjá Þjóðabandalagsins (League of Nations) og hélst sú tilhögun þar til 1948 að Unesco tók við henni.

Unesco gaf skrána lengi vel út í prentuðu formi en síðari ár hefur hún verið gefin út á geisladiski. Bókfræðilegar upplýsingar um nýjar þýðingar erlendra rita á íslensku hafa verið sendar í tölvutæku skráningarsniði á ári hverju frá því þetta safn hóf starfsemi sína.

Afturvirk vinna við nafnmyndaskrár lá að mestu niðri frá því í desember 1995 en hófst aftur í ágúst 1996 og var lögð áhersla á að samræma nafnmyndir sem mest jafnóðum, erlendar sem íslenskar. Við afturvirka skráningu á íslensku skýrsluefni var byrjað að taka saman nafnmyndaskrá stofnana, þ.m.t. nafnmyndir skóla. Í þessari skrá eiga að koma fram allar nafnmyndir sem tiltekin stofnun eða fyrirtæki hefur gengið undir. Sú nafnmynd sem skráð er á er sérstaklega auðkennd og fylgja henni tilheyrandi tilvísanir ásamt upplýsingum um hvenær stofnunin gekk undir hverju nafni og breytingu á starfseminni þegar svo ber undir. Stefnt er að því að fjölfalda skrána eða gefa út með einhverjum hætti og dreifa til þeirra sem á þurfa að halda.

Skráning tímaritsgreina fer fram í greinasafnskerfinu Greini. Þarna er fyrst og fremst um að ræða skráningu á efni íslenskra tímarita. Bókasafn Kennaraháskóla Íslands tekur þátt í greiniskráningunni að nokkru marki og Safnasvið Seðlabanka Íslands annaðist afturvirka greiniskráningu eins tímarits. Ný hefti tímarita sem tekin eru til greiniskráningar eru greiniskráð jafnóðum og þau berast, en auk þess hafa allmörg tímarit til viðbótar verið greiniskráð afturvirkt að einhverju eða öllu leyti. Þetta efni er að hluta til efnislyklað og er stefnt að því að allt efni tímarita verði að lokum bæði skráð og lyklað. Lögð hefur verið sérstök áhersla á að skrá markvisst í Greini greinar eftir starfsmenn Háskóla Íslands, að meðtöldum starfsmönnum í nýja safninu og eldri söfnunum, forverum þess. Úr erlendum tímaritum eru aðeins skráðar greinar eftir Íslendinga og greinar sem tengjast Íslandi á einhvern veg, og verður sá háttur hafður á áfram, enda sjá aðrar þjóðir um skráningu á efni sem gefið er út hjá þeim. Þetta Íslandstengda efni í Greini og samkynja efni í Gegni gengur einu nafni undir heitinu *Islandica extranea*.

Flokkunarkótar, einn eða fleiri, eru settir í færslur í Greini um leið og efnislyklað er og er samkvæmt þeim unnt að draga út úr kerfinu skrár um tiltekin efnissvið, t.d. það sem skrifað hefur verið á sviði grasfræði eða uppeldisfræði, og gera um það sérefnisskrár. Annar kóti er miðaður við samvinnu við aðra gagnabanka. Færslur, þannig merktar, má draga út eða afrita eftir þörfum og flytja í tölvutæku formi í annan/aðra gagnabanka á sérsviði.

Skráning handrita í Gelmi hófst árið 1997 undir formerkjum Sagnanets, en frá því segir nánar á kaflanum *Þróunarverkefni í upplýsingatækni*. Verkefnið er unnið í samvinnu við bókasafn Cornell-háskóla í Bandaríkjunum, og tekur Árnastofnun einnig þátt í því. Hvert handrit er myndað til varðveislu í stafrænu formi um leið og það er skráð og verður hvort tveggja, handritið og bókfræðilýsing (lýsigagnið), aðgengilegt á veraldarvefnum.

Íslensk bókaskrá

Íslensk bókaskrá er ársskrá sem gefin er út af Landsbókasafni og fylgir henni *Íslensk hljóðritaskrá*. Á árunum 1974 til 1994 voru skrárnar unnar í þjóðdeild Landsbókasafnsins eldra og gefnar út af því (síðast skrárnar fyrir árið 1991). Fyrsta skráin sem gefin var út eftir samruna Landsbókasafns og Háskólabókasafns kom út snemma árs 1995, og var það skráin fyrir árið 1992. Skrár fyrir tvö næstu ár, árin 1993 og 1994, voru einnig gefnar út á þessu fyrsta starfsári safnsins. Hafði þá unnist upp sá dráttur sem orðið hafði á *Íslenskri bókaskrá* síðustu árin fyrir samruna safnanna, og kom skráin reglulega út eftir það á ári hverju. Skráin er dregin út úr tölvukerfi safnsins, Gegni. Við bókfræðilega lýsingu í skránum er farið eftir alþjóðlegum staðli sem gefinn er út af IFLA, og gildir hann um upptekt og röð atriða og föst greinarmerki.

Í *Íslenska bókaskrá* er fært bókarefni (bækur og bæklingar) sem unnið er (prentað eða fjölfaldað með öðrum hætti) hér á landi á kostnað innlendra aðila eða erlendra, ennfremur sams konar efni sem unnið er erlendis og gefið út að öllu eða einhverju leyti af Íslendingum. Sérprent voru áður tekin upp í bókaskrána, en því var hætt eftir 1995 og frá sama tíma var einnig

hætt að færa í hana ársskýrslur félaga og stofnana og reikninga þeirra. Blöð og tímarit eru færð í sérskrá í ritinu og það sama á við um kort. Myndbönd voru í fyrsta skipti tekin með árið 1998 og birtust í sérskrá 1999. Ýmsar aðrar tegundir efnis eru undan felldar í skránni, einkum smáprent. Meðal slíks efnis eru kynningarbæklingar (s.s. verðlistar, ferðabæklingar og leiðarvísar um notkun varnings og tækja), dagbækur, kjarasamningar, leikskrár og símaskrár, ennfremur gögn sem ætluð eru til mjög staðbundinna nota (í fyrirtækjum eða stofnunum). Frá þessu eru þó gerðar undantekningar ef sérstaklega er í slík rit borið og þau virðast hafa óvenjulegt gildi. Efni undir fimm síðum er öllu sleppt nema það gangi inn í ritröð sem annars er skráð. Ársskránni fylgir hverju sinni endurskoðað töluyfirlit um íslenska bókaútgáfu og yfirlit um ársútgáfuna eins og hún verður ráðin af þessari skrá á þeim tíma sem skráin kemur út.

Samvinna við aðildarsöfn Gegnis

Upphaf samskrár Gegnis má rekja aftur til ársins 1990, er fyrstu tölvutæku færslur safnanna tveggja sem áttu og ráku bókasafnskerfið, Landsbókasafns Íslands og Háskólabókasafns, voru settar inn í kerfið og auðkenndar safntáknum þeirra. Nýja safnið, Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, sem tók við af þeim 1. desember 1994, yfirtók jafnframt eignir og rekstur eldri safnanna. Fleiri söfn fengu aðild að kerfinu á næstu árum og hófu skráningu á sínu safnefni. Þau hafa ekki eignaraðild að kerfinu en hafa þó heimild til að nota það sem heimakerfi. Samskrá verður að hluta til sjálfkrafa til með skráningu þátttökusafnanna (aðildarsafnanna) í kerfið en að hluta til með samskrárþjónustu Landsbókasafns við önnur söfn.

Eftirtalin söfn voru með aðild að Gegni í árslok 1994: Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, Bókasafn Kennaraháskóla Íslands (á árinu 1998 bættust þar við safndeildir nýrra skora skólans, þ.e. íþróttaskorar, leikskólaskorar og þroskaþjálfaskorar, en þær voru áður bókasöfn sjálfstæðra skóla sem ekki áttu aðild að Gegni, þ.e. Íþróttakennaraskólans á Laugarvatni, Fósturskóla Íslands og Þroskaþjálfaskóla Íslands), Bókasafn Myndlista- og handíðaskóla Íslands (frá og með árinu 1999 Bókasafn Listaháskóla Íslands), Bókasafn Seðlabanka Íslands, Bókasafn Stofnunar Árna Magnússonar, Bókasafn Þjóðminjasafns Íslands, Bókasafn Stjórnarráðs Íslands (dómsmálaráðuneyti, fjármálaráðuneyti, iðnaðarráðuneyti, menntamálaráðuneyti og síðar utanríkisráðuneyti) og Bókasafn Háskólans á Akureyri. Bókasafn Hagstofu Íslands og Bókasafn Alþingis bættust í hóp virkra aðildarsafna Gegnis á árinu 1996 og Bókasafn Örnefnastofnunar Íslands (fyrrum Örnefnastofnun Þjóðminjasafns) árið 1998 og voru aðildarsöfnin þá orðin ellefu. Þessi söfn nota Gegni sem heimakerfi, þ.e. þau nota öll skráningarþátt kerfisins og sum einnig fleiri kerfisþætti.

Skrásetjarar sem hefja störf hjá aðildarsöfnum koma í safnið í vettvangsþjálfun í skráningardeild og fá þar leiðbeiningar og reynslu af skráningu í Gegni undir leiðsögn sérfræðings. Námskeið hafa einnig verið haldin á vegum deildarinnar fyrir starfsmenn aðildarsafna. Sumir sérfræðingar deildarinnar hafa tekið að sér kennslu á vegum Endurmenntunarstofnunar Háskóla Íslands. Starfsmenn deildarinnar annast einnig að einhverju marki stundakennslu í bókasafns- og upplýsingafræði við félagsvísindadeild Háskóla Íslands, m.a. í skráningu, flokkun og lyklu, auk þess sem starfsemi skráningardeildar er hluti af kennsluefni á námskeiðinu Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn: Hlutverk, starfsemi og þjónusta, sem tók við af vettvangsþjálfun í safninu 1996 og hefur verið haldið árvisst síðan.

Samskrá Gegnis, samskrárþjónusta við önnur söfn

Á árinu 1993 var stigið fyrsta skrefið í átt til samskrárþjónustu við söfn sem ekki áttu beina aðild að Gegni, þegar allur safnkostur Lögmannafélags Íslands var skráður í kerfið og auðkenndur safntákni þess. Á sama tíma var gerð í samvinnu við nokkur sérfræðisöfn á sviði náttúrufræði og skyldra greina könnun á samskráningu í þeim tilgangi að meta raunhæft vinnuframlag við samskráningu og annan útlagðan kostnað, s.s. verð á aðkeyptum færslum, tengitímakostnað og

vinnuframlag við afritaðar færslur og frumskráningu. Tók könnunin til 700 færslna frá sjö söfnum og leiddi hún m.a. í ljós hlutfallið milli frumskráðra færslna og færslna sem afritaðar voru úr OCLC. Sú reynsla sem fékkst við samskráningu rita Lögmannafélagsins og þessara 700 færslna reyndist góð undirstaða fyrir mótun reglna um stöðlun aðsendra upplýsinga og dró fram atriði sem unnt var að leysa á fleiri en einn veg og huga þurfti að lausnum á. Söfnin sem tóku þátt í tilrauninni settu fram tilteknar óskir sem unnt var að verða við.

Á árinu 1994 bættust nokkur söfn í þann hóp sem taka þátt í samskrá með einum eða öðrum hætti, þ.e. samtímaskráningu, afturvirkri skráningu eða eingöngu í *Samskrá um tímarit*. Söfn sem taka þátt þurfa að uppfylla eftirtalin skilyrði:

1. Samskráarsafn veitir lágmarksaðgang að ritum. Með lágmarksaðgangi er átt við að safnið láti í té aðstöðu fyrir utanaðkomandi til að lesa ritin og/eða unnt sé að fá rit í millisafnalán.
2. Samskráarsafn skuldbindur sig til að tilkynna ef rit falla brott úr safnkosti.
3. Ef upp koma álitamál um hvernig rit skuli skráð, þá ræður sá skráningarháttur sem viðhafður er í gagnasafni Gegnis.
4. Æskilegt er auk þess að bókasafn sem leggur til samskrárupplýsingar hafi aðstöðu til að tengjast kerfinu.

Samskráning fyrir önnur söfn nálgast 30 þúsund bindi í árslok 1999, og er þá meðtalin samskráning erlendra tímarita.

UPPLÝSINGAÐEILD

Hlutverk

Meginhlutverk upplýsingadeildar er að veita faglega upplýsingaþjónustu í þágu vísinda, rannsóknna, stjórnsýslu, atvinnuvega og hvers kyns menningarmála í landinu og að annast leiðsögn við safngesti varðandi heimildaleit og notkun gagnasafna. Deildin hefur umsjón með handbókarými á 2. hæð safnsins, sér um val og aðgang að tölvutækum gögnum, annast fræðslu og leiðsögn við notendur og sér um rekstur tón- og mynddeildar á 4. hæð safnsins. Fram til haustsins 1998 sá deildin ennfremur um þjónustu við notendur á 4. hæð. Stöðugildi í deildinni hafa verið u.þ.b. fimm.

Upplýsingaþjónusta

Aðalupplýsingaþjónusta safnsins er á handbókarýminu á 2. hæð. Afgreiðsla hennar er opin 55 stundir á viku af þeim 80 stundum sem safnið er opið yfir vetrartímann en skemur á sumrin. Þjónustan felst m.a. í því að svara fyrirspurnum á staðnum, afgreiða tímafrekar fyrirspurnir sem berast með ýmsu móti og aðstoða notendur við lausn sérhæfðra verkefna, t.d. með heimildaleit í rafrænum gagnasöfnum og í erlendum upplýsingamiðstöðvum. Leitast er við að veita faglega þjónustu og ráðgjöf en jafnframt að stuðla að sjálfstæði notenda við upplýsingaöflun, s.s. með einstaklingsbundnum leiðbeiningum og kennslu á einstök gagnasöfn. Upplýsingaþjónustan stendur þeim til boða sem í safnið koma, hringja eða senda fyrirspurnir með tölvupósti, faxi eða pósti.

Auk fyrirspurna sem beint er til upplýsingadeildar tekur deildin á móti fyrirspurnum sem sendar eru á almennt netfang safnsins, afgreiðir þær eða sendir áfram til þeirra, innan safns eða utan, sem málið varðar. Áhersla er lögð á skjóta og faglega þjónustu og er leitast við að svara fyrirspurnum innan sólarhrings. Hafi ekki verið unnt að svara fyrirspurn innan þess tíma er móttaka hennar staðfest með tilkynningu um að verið sé að vinna að úrlausn eða hvert henni hafi verið vísað, hafi þurft að vísa henni annað.

Þegar safnið var opnað árið 1994 var afgreiðsla upplýsingadeildar fremst í safninu nálægt innganginum. Þeir sem í safnið komu sneru sér því eðlilega fyrst þangað með fyrirspurnir sem oftast voru mjög almenns eðlis, en merkingar í safninu voru þá að mestu ófráegnar. Stað-

setning upplýsingaborðsins varð til þess að þar fór fram önnur þjónusta en til var ætlast í upphafi og almenn afgangsla varð óhjákvæmilega á kostnað faglegrar þjónustu. Í ágúst 1997 var ráðin bót á þessu og skipulagi afgangslustöðva á 2. hæð breytt. Upplýsingaborðið var flutt innar á hæðina en útlánaborð sem þar var fyrir var flutt frammar í safnið þar sem Gegnisskjáir voru, en þeim var komið fyrir á fyrri stað upplýsingaborðsins. Þessi ráðstöfun hefur reynt mjög til bóta, ekki aðeins fyrir markmið og þjónustu upplýsingadeildar heldur einnig fyrir notendabjónustu safnsins í heild.

Handbókarými

Á handbókarými á 2. hæð eru nú um 16 þús. bindi handbóka sem ekki eru lánaðar út og 16 tölvur og skjáir sem veita aðgang að margvíslegum gagnasöfnum. Þarna eru uppsláttar-, yfirlits- og alfræðirit á öllum fræðasviðum auk bókræðirita og ýmissa rafrænna gagna til frekari upplýsingaöflunar. Vinnuástaða er fyrir þá sem eru að nota gögn á handbókarýminu, alls um 30 sæti við tölvuskjái og tveggja eða fjögurra manna lesborð. Skýrslur Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum liggja frammi til skoðunar.

Sumarið 1995 var hafist handa um að setja upp merkingar og gengið var frá bæði hillu- og gaflmerkingum. Þegar afgangsluborð upplýsingaþjónustunnar var flutt til sumarið 1997, bættist talsvert af hillum við handbókarýmið. Í framhaldi af því var svæðið endurskipulagt, bókræðirit voru grisjuð og átak var gert varðandi endurnýjun ritakostsins. Á árinu 1998 barst talsvert af nýjum handbókum í kjölfar pöntunarátaksins árið áður, samtals um 250 titlar, þ. á m. allmörg vönduð fjölbindaverk. Þá barst einnig nokkuð af eldra efni, bæði rit frá Ameríska bókasafninu sem lagt var niður árið 1993 og uppsláttarrit úr Þjóðdeild sem eðlilegra þótti að hafa á 2. hæð. Þjóðdeildin fékk í staðinn nokkuð af ritum sem þóttu henta betur þar. Af þesum sökum þurfti bæði árin að endurraða hluta af handbókakostinum og voru hillumerkingar endurnýjaðar samhliða því verki. Listar yfir ný aðföng á handbókarými eru teknir saman tvisvar á ári og leitast er við að vekja athygli á áhugaverðum nýjungum.

Netið og gagnasöfn

Frá opnun safnsins hafa allir safnnotendur haft aðgang að veraldarvef Netsins á tveimur tölvum á handbókasvæðinu og var safnið hið fyrsta hér á landi til þess að bjóða slíkan aðgang. Notkun hefur verið án endurgjalds og takmörkuð við einnar klukkustundar notkun á mann á dag. Stúdentar við H.Í., sem notendur háskólanetsins, hafa aftur á móti aðgang að öllum þáttum Netsins í notendatölvum safnsins. Á handbókarýminu eru einnig sérstakir skjáir fyrir skrár á vegum safnsins, þ.e. Gegni og Greini, en aðrar tölvur veita aðgang að Feng, Gagnasafni Morgunblaðsins, Þjóðskrá og fjölda annarra gagnasafna á geisladiskum, sem ýmist eru á innhússneti safnsins eða á einstaklingstölvum.

Gagnasafn Morgunblaðsins og Þjóðskráin voru fyrstu gjaldskyldu gagnasöfnin sem safnið veitti aðgang að um Netið. Vorið 1997 var fyrsta áskriftin að erlendu gagnasafni tekin með aðgangi um Netið. Það var ABI/Inform sem vísar í efni um 1100 tímarita og birtir heildartexta um 600 tímarita á sviði viðskipta og stjórnunar. Upphaflega var samið um sameiginlega áskrift fyrir fimm bókasöfn en nú hafa fleiri bæst í hópinn. Árið 1998 tók menntamálaráðuneytið á landsvísu að alfræðiritinu Encyclopedia Britannica. Í árslok 1999 gerði safnið í samvinnu við nokkur önnur bókasöfn í landinu samninga um sameiginlegan aðgang um Netið að um 30 gagnasöfnum: *Cambridge Scientific Abstracts*, *Ei Engineering Village* með *CompendexWeb* og nokkrum gagnasöfnum á sviði heilbrigðis- og félagsvísinda frá dreifingaradílunum OVID. Aðgangur að þessum gagnasöfnum er einungis á tölvum á háskólasvæðinu en notendur utan háskólans þurfa að koma í safnið til þess að nota þau. Samsvarandi gagnasöfnum á geisladiskum eða í prentaðri útgáfu verður sagt upp.

Tölvuleitir

Undir tölvuleitir flokkast heimildaleitir í erlendum upplýsingamiðstöðvum, s.s. *Dialog*, *Data-Star* og *Questel – Orbit*, sem selja aðgang að þjónustu sinni. Í þessum upplýsingamiðstöðvum er hægt að leita heimilda í miklum fjölda sérhæfðra gagnasafna og fer kostnaður við leitir í þeim eftir magni upplýsinga sem sóttar eru og í sumum tilvikum einnig þeim tíma sem notandinn er tengdur við gagnasafnið. Í Háskólabókasafni var þessi þjónusta veitt allt frá árinu 1984 og greiddu notendur útlagðan kostnað safnsins við leit. Aukið framboð gagnasafna í raf-rænu formi, fyrst á geisladiskum og nú á Netinu, hefur leitt til þess að hefðbundnum tölvuleitum fer fækkandi og öflun sérhæfðra upplýsinga færist æ meir í hendur notendanna sjálfra. Frá árinu 1995 til ársins 1998 fækkaði tölvuleitum úr 100 í 50, sá fjöldi jókst aftur í 70 á árinu 1999 vegna sérverkefna. Kostnaður við notkun gagnasafna á geisladiskum og áskriftir á Netinu eru nú fast árgjald sem safnið greiðir og veitir það viðskiptavinum aðgang að efninu án endurgjalds. Starfsmenn upplýsingadeildar annast hefðbundnar tölvuleitir fyrir þá sem þess óska og greiða viðskiptavinir útlagðan kostnað safnsins.

Notendafræðsla og aðrar kynningar

Sem bókasafni Háskóla Íslands ber safninu að styðja við kennslu og rannsóknir í Háskólanum. Í því felst að kynna safnið og þau gögn sem það veitir aðgang að og kynna helstu upplýsingaleiðir og aðferðir við heimildaleit. Þetta er gert með ýmsu móti. Við upphaf haustmisseris er lögð áhersla á að kynna sem flestum nýnemum Háskóla Íslands safnið. Oftast er um að ræða fyrirlestra með tölvuglærum, þar sem tilhögun og aðstaða, reglur og umgengnisvenjur eru kynntar auk sýnikennslu á tölvuskra safnsins, Gegni. Í mörgum tilvikum er jafnframt boðið upp á skoðunarferð um safnið og stundum fá nemendur verkefni til að leysa úr eða gera verklegar æfingar í tölvuveri.

Leitast er við að veita nemendum viðbótarfræðslu síðar á námstímanum. Þá er farið í helstu atriði varðandi heimildaleit, helstu gagnsöfn viðkomandi greinar eru kynnt, svo og leitartækni í þeim. Markmið safnfræðslunnar er að gera notendur sjálfstæða við upplýsingaöflun og um leið að kynna safnkostinn og stuðla að betri nýtingu safngagna. Kynningar á safninu og kennsla á safngögn er látin í té öðrum sem þess óska. Flestar kynninganna fara fram í fyrirlestrarsal safnsins sem er vel tækjum búinn. Í einstaka tilvikum, einkum þegar um mjög stóra hópa nýnema er að ræða, fara kynningar fram í öðrum fyrirlestrasölum á háskólasvæðinu.

Á fyrsta starfsári safnsins kom auk háskólastúdentu mikill fjöldi innlendra og erlendra hópa í heimsókn í safnið. Smám saman hefur þessum hópum farið fækkandi. Enn er þó nokkuð um að félagasamtök óski eftir skoðunarferð eða hópar komi í tengslum við ráðstefnuhald. Einnig hafa ferðaskrifstofur óskað eftir kynningum fyrir hópa erlendra ferðamanna og hafa þær kynningar einkum verið á vegum handritadeildar.

Fjöldi kynninga og nemenda við H.Í sem fengið hafa frumkynningu á safninu hefur verið svipaður frá ári til árs, en óskir um framhaldskynningar hafa aukist. Flestar kynninganna eru fyrir nemendur í heimspekideild, félagsvísindadeild og lagadeild. Frá árinu 1995 hefur kennurum verið boðið upp á sérstök námskeið um Gegni, Netið og önnur gagnsöfn, mismörg frá ári til árs. Haustið 1999 var í fyrsta sinn haldin kynning fyrir fjarnema með fjarkennslubúnaði og var hún fyrir nemendur í ferðamálafræði.

Bæklingar

Bæklingar, leiðbeiningarit og annað kynningarefni er veigamikill þáttur í fræðslustarfinu og stuðlar að sjálfstæði safnnotenda. Á þeim fimm árum sem safnið hefur starfað hafa um 100 bæklingar um mismunandi efni verið gefnir út á vegum upplýsingadeildar. Í fyrstu var einna mest þörf fyrir almennar upplýsingar um safnið og um notkun ritvinnsluforríta og tölvupósts. Nú virðist vera aukin ásókn í upplýsingar um gagnsöfn á ýmsum sérsviðum og leiðbeiningar um notkun þeirra. Sem dæmi um bæklinga sem nú eru í boði eru leiðbeiningar við heimilda-

leit, bæklingar um safnkost sem varðar um 30 af þeim 57 námsbrautum sem kenndar eru við Háskóla Íslands, m.a. um tímarit þessara greina og með ábendingum um gagnlegar upplýsingaveitur á Vefnum. Bættar vefsíður safnsins koma til með að leysa hluta þessara bæklinga af hólmi. Nokkrir bæklinganna sem gefnir voru út fyrstu árin eru ekki lengur í notkun en flestir eru endurnýjaðir árlega og sumir oft. Hér fyrir neðan er listi yfir bæklinga upplýsingadeildar 1995–1999. Ártal merkir hvenær bæklingurinn var gefinn út í fyrsta sinn og þá hvenær hann var endurútgefinn með viðbótum og lagfæringum.

Hvar eru rit í ...

Hvar eru rit í bókasafns- og upplýsingarræði? 1998, 1999.
 Hvar eru rit í bókmenntum? 1998.
 Hvar eru rit í ensku? 1998, 2000.
 Hvar eru rit í ferðamálafræði? 1999.
 Hvar eru rit í félagsfræði? 1997, 1998, 1999.
 Hvar eru rit í fjölmiðlafræði? 1999.
 Hvar eru rit í frönsku? 1998.
 Hvar eru rit í guðfræði? 1998.
 Hvar eru rit í hagfræði? 1998.
 Hvar eru rit í heimspeki? 1998, 1999.
 Hvar eru rit í hjúkrunarfræði? 1999.
 Hvar eru rit í mannfræði og þjóðfræði? 1997, 1998, 1999.
 Hvar eru rit í íslenskum bókmenntum og málfræði? 1998, 1999.
 Hvar eru rit í jarðfræði? 1998, 1999.
 Hvar eru rit í landafræði? 1998, 1999.
 Hvar eru rit í ljósmóðurfræði? 1999.
 Hvar eru rit í lyfjarfræði? 1997.
 Hvar eru rit í lögfræði? 1997, 1998, 1999.
 Hvar eru rit í mannfræði og þjóðfræði? 1997, 1998, 1999.
 Hvar eru rit í sagnfræði? 1997, 1998, 1999.
 Hvar eru rit í sálarfræði og uppeldisfræði? 1997, 1998, 1999.
 Hvar eru rit í sjúkraþjálfun? 1997, 1998, 1999.
 Hvar eru rit í spænsku? 1998, 1999.
 Hvar eru rit í stjórnmálafræði? 1998, 1999.
 Hvar eru rit í verkfræði? 1998.
 Hvar eru rit í viðskiptafræði? 1997, 1998.
 Hvar eru rit í þýsku? 1997, 1999.

Tímarit einstakra greina

Tímarit í bókasafns- og upplýsingafræði. 1999.
 Tímarit í bókmenntum. 1998.
 Tímarit í félagsfræði. 1997, 1998.
 Tímarit í guðfræði. 1998.
 Tímarit í hagfræði. 1998.
 Tímarit í heimspeki. 1998.
 Tímarit í hjúkrunarfræði. 1999.
 Tímarit í lögfræði. 1998.
 Tímarit í mannfræði. 1997.
 Tímarit í málvísindum. 1998.
 Tímarit í sagnfræði. 1997.
 Tímarit í sálarfræði. 1997.

Tímarit í stjórn málafræði. [án útgáfuárs.]
Tímarit í uppeldisfræði. 1997.
Tímarit í viðskiptafræði. 1997.
Tímarit í Greini. 1997, 1998, 1999.

Internet

Internet – nokkur vefföng varðandi bækur, blöð og tímarit. 1999.
Internet – bækur og bókasöfn. 1998.
Internet – Bibsys, Rex og Melvil. 1996.
Internet – Bonis. 1995, 1996.
Internet – nokkur vefföng í heimspeki. 1999.
Internet – nokkur vefföng í jarðfræði, landafræði og ferðamálafræði. 1999.
Internet – tímabundinn aðgangur að gagnasöfnum í hug- og félagsvísindum. 1999.
Internet – tímabundinn aðgangur að gagnasöfnum. Febrúar 1999.
Internet – tímabundinn aðgangur að gagnasöfnum. Nóvember 1999.

Leiðbeiningar við gagnasöfn og heimildaleit

ERIC á CD-ROM. 1997, 1998.
Gagnasafnið UnCover. 1995.
Gagnasöfn á CD-ROM geisladiskum. 1997.
Greinir efnisskrá valinna íslenskra tímarita. 1995, 1998, 1999.
Heimildaleit. 1995.
Heimildaleit í Gegni. 1995.
Lokaverkefni við Háskóla Íslands og leit í Gegni. 1999.
MLA á CD-ROM. 1998.
PAIS á CD-ROM. 1995, 1997.
PsycLit á CD-ROM. 1996, 1997, 1998, 1999.
Um Alþingistíðindi. 1996.
Um heimildir í guðfræði. 1997.
Um heimildir í mannfræði. 1997
Um Stjórnartíðindi. 1996
Gegnir á norsku. (Frá kerfisþjónustu) 1995 eða 1996.
Gegnir á ensku. (Frá kerfisþjónustu) 1995 eða 1996.

Ýmislegt

Dewey flokkunarkerfið. 1995, 1997.
Flokkun efnis í sagnfræði.
Fyrirkomulag á próftíma. 1996, 1997, 1998, 1999.
Geymsluskápar. 1996, 1997, 1998.
Listskreytingar í Þjóðarbókhöfðu. 1998.
Lyfjafræði: nokkur uppsláttar- og leiðbeiningarit. 1995.
Nokkur orð um notendatölvur. 1995, 1996.
Tölvupóstur. 1996, 1997.
Tón- og mynddeild. 1998.
Velkomin í Þjóðarbókhöfðu. 1995, 1996, 1997, 1998, 1999.
Word. 1996, 1997.

Á ensku

Art Works in the Library. 1998.
Welcome. 1995, 1996, 1997, 1998, 1999 (2 útg.).

Önnur verkefni

Unnið hefur verið að ýmsum verkefnum með starfsmönnum annarra deilda. Má þar nefna hillumerkingar, umsjón með geymsluskápum, kannanir á notkun og starfsemi safnsins, s.s. talningar á nýtingu lesborða og nokkrum þjónustuþáttum. Á árunum 1998 og 1999 hefur verið leitast við að auka tengsl við deildir háskólans með viðræðum við bókasafnsfulltrúa hinna ýmsu deilda. Einnig hefur verið unnið að stefnumótun safnsins og kröfulýsingu vegna nýs bókasafnskerfis.

Starfsmenn

Stöðugildi í deildinni hafa haldist mjög svipuð á þessu tímabili, eða verið rúmlega fimm, þeir eru: forstöðumaður deildar, deildarstjóri upplýsingaþjónustu, deildarstjóri tón- og mynddeildar og 3–4 aðrir starfsmenn í um tveimur stöðugildum. Nokkuð hefur verið um tímabundnar fjarvistir og mannabreytingar sem hafa leitt til þess að allmikil vinna hefur farið í þjálfun nýrra starfsmanna. Kemur það óhjákvæmilega niður á starfi svo fámennrar deildar. Nokkrir starfsmanna hafa einnig fengið rannsóknarleyfi og átt þess kost að sækja endurmenntun og starfsreynslu til erlendra stofnana sem eru framarlega á starfssviðum deildarinnar. (Sjá í kafla um rannsóknarleyfi og ráðstefnur).

Tón- og mynddeild

Hlutverk tón- og mynddeildar er tvíþætt. Annars vegar að safna, varðveita og veita aðgang að öllu útgefnu íslensku tónlistarefni og skapa þar með aðstöðu til rannsókna á íslenskrari tónlist, hins vegar að afla tón- og myndefnis í samræmi við hlutverk safnsins sem rannsóknarbókasafns og veita aðstöðu til þess að hlusta á þetta efni og skoða. Landsbókasafn hefur notið skylduskila hljóðritaðs efnis frá og með árinu 1977 en eldri hljóðritum hafði einnig verið safnað, svo og ýmiss konar efni tengdu íslensku tónlistarlífi. Einnig átti safnið töluvert af erlendum nótum. Í Landsbókasafni var því vísur að tónlistardeild. Í Háskólabókasafni voru aftur á móti nokkur hljómplötusöfn með íslenskrari og erlendri tónlist, nótur, hljóðsnældur með erlendu efni, safn íslenskra og erlendra myndbanda, einkum fræðslu- og kennslugögn. Þessi gögn voru aðalefniskostur tón- og mynddeildar við sameiningu Landsbókasafns og Háskólabókasafns 1994. (Upplýsingar um safnkost deildarinnar og notkun gagna er að finna í töflum. Í Töflu 1 eru upplýsingar um aðföng.)

Skipulag og þróun tón- og mynddeildar

Skipulag deildarinnar var í mótun við opnun safnsins og er reyndar enn. Hönnun rýmisins lauk á árinu 1995 og hófust framkvæmdir við uppsetningu hlustunar- og myndbandstækja í ágústmánuði sama ár. Tengingu við stýribúnað lauk þó ekki fyrr en seint á árinu 1996. Frá árslokum 1996 hefur verið aðstaða til þess að hlusta á geisladiska, snældur og plötur í 18 sætum og horfa á myndbönd í tíu básum. Hillur, búnaður fyrir safngögn og jötur fyrir sýniseintök voru settar upp um svipað leyti.

Frá upphafi hefur verið unnið að uppbyggingu ritakosts tengdum efni deildarinnar, þó einkum á sviði íslenskrar tónlistar. Aukaeintök íslenskra bóka, nótur og smáprent hefur verið gert aðgengilegt í deildinni og þar er nú allgott handbóka- og nótnasafn. Átaksverkefni varðandi frágang myndbanda og hljómdiska í sýnihillur o.fl. voru unnin með aðstoð tímabundinna starfsmanna um nokkurra mánuða skeið á tímabilinu 1996–98. Á árinu 1997 fékkst einnig styrkur (6 mannmánuðir) úr Nýsköpunarsjóði námsmanna til verkefnis sem bar heitið: *Rannsókn á varðveislustöðu íslensks tónlistarefnis*. (Verkefnið unnu Karl Sigurðsson og Solveig Ýr Sigurgeirsdóttir.)

Haustið 1995 gerðist tón- og mynddeild aðili að IAML – International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres. Samtökin gefa út tímaritið *Fontes artis musicae* og sendir deildin árlega skrá um nýjar íslenskar bækur á sviði tónlistar til birt-

ingar í því. Frá árinu 1996 hefur deildin ennfremur verið aðili að IASA – International Association of Sound and Audiovisual Archives og formlegur aðili að samstarfi Norðurlanda í þeim samtökum, IASA Nordic Branch. Árið 1998 varð safnið aðili að Tónlistarráði Íslands.

Í ársbyrjun 1998 tók deildarstjóri tón- og mynddeildar við innheimtu skylduskila hljóðrita af Ragnari Ágústssyni sem hafði sinnt því verki í aukavinnu. Þessi verkþáttur er tímafremur en jafnframt nauðsynlegur til þess að skapa eðlileg tengsl deildarinnar við útgefendur. Þá var einnig gert átak við skráningu safnkostsins, en aðeins hluti þess efnis sem deildinni tilheyrir hafði verið skráður í Gegni. Nú hefur að mestu verið lokið við að skrá alla hljómdiska í eigu safnsins en þeir fyrstu komu út árið 1987. Allar íslenskar hljóðbækur eru skráðar svo og hljóðsnældur frá og með árinu 1992. Skráð safngögn eru fullfrágengin og aðgengileg í deildinni. Barnahljóðbækur og mestur hluti kennsluhljóðbóka frá Námsgagnastofnun er þó varðveittur í þjóðdeild eins og aðrar barnabækur og kennslubækur grunnskólastigsins. Bæklingur um deildina kom fyrst út árið 1998. Unnið hefur verið að ýmsum skráum um efni deildarinnar, s.s. skrá um tungumálanámskeið, kvikmyndir og efnisflokkaðri skrá um myndbönd.

Útlánnum kvikmynda á myndböndum var hætt í ársbyrjun 1998, en fræðslumyndbönd og hljóðsnældur eru áfram til útláns. Skylduskilaefni deildarinnar, hljómplötur, diskar og önnur hljóðrit, er aðeins til notkunar á staðnum. Hlustun á hljóðrit til afþreyingar er ekki lengur heimil á próftíma. Deildarstjórinn er eini fasti starfsmaður deildarinnar en hann hefur notið óreglulegrar aðstoðar samstarfsmanna í upplýsingadeild. Meginverkefnið í deildinni eru auk innheimtu skylduskila, aðföng, skráning og frágangur safnkosts. Upplýsingaþjónusta varðandi efni deildarinnar vex jafnt og þétt. Frá haustinu 1998 hefur almenn þjónusta á 4. hæð verði á vegum útlánadeildar, en deildarstjóri tón- og mynddeildar sér eftir sem áður um ýmsar afleysingar.

ÚTLÁNADEILD

Hlutverk

Markmið útlánadeildar er að sjá um lánastarfsemi bókasafnsins og gæta þess að fylgt sé settum reglum í því efni. Deildin starfrækir m.a. námsbókasafn og sér um almenna upplýsingaþjónustu á 3. og 4. hæð, varðveitir safn lokaritgerða nemenda við Háskóla Íslands og hefur umsjón með lesrýmum, bókarýmum og úthlutun lesherbergja. Millisafnalán eru á vegum deildarinnar, og hún hefur jafnframt umsjón með safndeildum utan aðalsafns.

Afgreiðslutími

Afgreiðslutími gömlu safnanna, Landsbókasafns og Háskólabókasafns, raskaðist lítið meðan á flutningum stóð haustið 1994. Lestrarsal Landsbókasafnsins var ekki lokað fyrr en 26. nóvember kl. 17 og afgreiðsla Háskólabókasafns var höfð opin til hádegis þann 1. desember (vegna desemberprófa við Háskóla Íslands). Bókakostur Háskólabókasafns á opnu rými var að mestu fluttur í nóvember 1994 og voru skipulagðar fastar ferðir milli safnanna og bækur sóttar samdægurs í nýja safnið eftir þörfum. Nýja safnið var svo opnað í Þjóðarbókhöllu kl. 9 að morgni 2. desember og var því, í tengslum við flutningana, aðeins lokað í öllum söfnunum einn eftirmiðdag meðan opunarhátíð nýja safnsins stóð yfir.

Á árunum 1995–98 var bókasafnið yfirleitt opið 59 tíma í viku yfir vetrarmánuðina, en 45 tíma í viku mánuðina júní til ágúst. Á tíma vorprófa og desemberprófa var þó opið 76 tíma í viku. Á fjárlögum 1999 fékk Háskólinn sérstaka fjárveitingu til þess að mögulegt yrði að halda safninu opnu enn lengur. Var afgreiðslutíminn því lengdur 1. febrúar í 80 tíma í viku, níu og hálfan mánuð ársins.

Lengdur afgreiðslutími hafði í för með sér að ráða þurfti fleiri starfsmenn og voru þeir nýir bókaverðir ráðnir til deildarinnar um haustið það ár. Auk þess reyndist nauðsynlegt að taka

upp vaktavinnukerfi fyrir starfsmenn deildarinnar í fullri vinnu og unnu starfsmenn því á vöktum frá og með 16. ágúst. Ávallt var einn fastur starfsmaður í húsinu á meðan það var opið en háskólanemar aðstoðuðu við afgreiðslu á kvöldin og um helgar.

Notendapjónusta/afgreiðsla

Hin almenna notendapjónusta safnsins er aðallega í höndum útlánadeildar og upplýsingadeildar.

Mönnun afgreiðslustöðva, sem eru fleiri en í gömlu söfnunum, útheimtir talsverðan mannafla. Þegar safnið var opnað höfðu útlánadeild og upplýsingadeild samvinnu um þjónustu við safngesti á almennu rými safnsins á 2., 3. og 4. hæð með öðrum hætti en síðar varð. Starfsfólk útlánadeildar starfaði við útlánaborðin á 2. og 3. hæð og veitti jafnframt upplýsingar um blaða- og tímaritakost safnsins en starfsfólk upplýsingadeildar veitti sérhæfða upplýsingaþjónustu á 2. hæð og almenna upplýsingaþjónustu á 4. hæð auk þess sem það lánaði út myndbandsspólur og snældur úr tón- og mynddeild. Haustið 1998 tók útlánadeildin að mestu leyti við afgreiðslunni á 4. hæð af upplýsingadeildinni og sá þá um að manna vaktir á öllum hæðum almenna rýmisins allan tímann sem safnið var opið. Upplýsingadeildin fékk þá rýmri tíma til að sinna faglegri upplýsingaþjónustu á 2. hæð safnsins.

Starfsfólki notendapjónustu þótti staðsetning afgreiðsluborðanna á 2. hæð ekki gefa nógu góða raun. Vorið 1997 var því ákveðið að færa útlánsborðið nær inngangi safnsins. Afgreiðsluborð upplýsingaþjónustu skyldi jafnframt fært innar í safnið á þann stað sem útlánaborðið hafði staðið áður. Borðin voru svo flutt í ágústmánuði sama ár. Tilgangur þessara skipulagsbreytinga var m.a. að veita starfsfólki upplýsingadeildar meira næði til að sinna einstökum safngestum og auðvelda starfsfólki útlánadeildar umsjón með öryggishliðinu.

Í lok árs 1999 voru vaktstöðvar útlánadeildar þrjár. Á 2. hæð er almenn afgreiðsla útlánadeildar. Hér eru bókasafnsskirteini afgreidd, bækur lánaðar út og þeim veitt viðtaka að lánstíma liðnum. Á 3. hæð eru lokaritgerðir nemenda við Háskóla Íslands varðveittar og lánaðar til lesturs í safninu. Hér er einnig afgreiðsla og upplýsingaþjónusta um blaða- og tímaritakost safnsins og leiðbeint við notkun lesvéla og lesprentvéla. Á þessari hæð eru jafnframt varðveitt gömul próf við Háskólann. Á 4. hæð er námsbókasafn á opnu rými. Hér eru veittar upplýsingar um bókakost safnsins og rit lánuð út. Hér er tón- og mynddeild staðsett og eru fræðslumyndbönd, nótur og snældur lánuð út en einnig er hægt að skoða myndbönd á staðnum og hlusta á tónlist og upplestur á geisladiskum og snældum.

Útlán

Mikil aukning varð á útlánum árið 1995 eins og við mátti búast eða um 54% frá árinu áður. Árið 1996 varð enn aukning um 16%. Síðan hefur útlánum fækkað örlítið, þ.e. um 4.5% árið 1997, rúmlega 7% 1998 og 0.3% árið 1999. Lánþegum fjölgaði árið 1995 um tæp 60%, árið 1996 um 40% en fækkaði svo árið 1997 um 9%, árið 1998 um 14.5% og árið 1999 um 2.5%.

Nemendur Háskóla Íslands tóku flest rit í lán og jukust lán til þeirra um 36% árið 1995. Mest aukning útlána varð þó það ár í hópi almennra lánþega, þ.m.t. nema í öðrum skólum eða 157%. Árið 1999 voru útlán þessa hóps 28.5% allra útlána (þar af 8.5% til nema í öðrum skólum), útlán kennara við Háskóla Íslands voru 12.5% og útlán nema við Háskóla Íslands voru 56%. (Sjá nánar Tölur 3 og 4.)

Útlánum fækkaði jafnt og þétt í öllum útibúum nema Lögbergi en þar voru útlán nokkuð svipuð öll árin. Útlánum var hætt í nokkrum útibúum á tímabilinu og var þá mestallur bókakostur þeirra fluttur í Þjóðarbókhöfðu. Í nokkrum útibúum voru sett upp handbókasöfn fyrir kennara og nema í framhaldsnámi. (Sjá nánar í kafla um útibú, s. 79–80).

Myndbönd voru lánuð út til 31. desember 1997. Þá var ákveðið að hætta almennum útlánum myndbanda en lána þó áfram út fræðslumyndbönd. Útlán þeirra minnkuðu þá um 72% milli ára.

Bókasafnsskirteini voru gefin út án endurgjalds allt árið 1995, en 1. janúar 1996 var tekið upp árgjald 700 kr. Nemendur og starfsmenn Háskóla Íslands voru þó áfram undanþegnir árgjaldi. Bæklingur með upplýsingum um útlán og reglum safnsins þar að lútandi var endurskoðaður reglulega. Sérhver nýr lánþegi fékk bæklinginn afhentan með skirteininu.

Þegar tölur um útlán eru skoðaðar ber að hafa í huga, að mikið af bókum og tímaritum er notað á staðnum, án þess að um skráð lán sé að ræða.

Ritakostur

Þegar safnið var opnað 1. desember 1994 var langt frá því búð að flytja allan ritakost þess í hús. Fyrstu árin var unnið áfram að flutningi erlends ritakosts úr Safnahúsinu og að skipulagi hans á opnu rými safnsins og í kjallara. Gífurlegt magn efnis af ýmsu tagi var einnig í geymslu Landsbókasafns í Tryggvagötu 15. Sú geymsla var tæmd í júlímánuði 1995 og var efnið ýmist flutt í Þjóðarbókhöfðu eða til áframhaldandi geymslu og úrvinnslu í Safnahúsinu. Einnig var talsvert mikið efni flutt úr þremur útibúum (sjá nánar í kafla um útibú s. 79–80). Í kjölfarið þurfti að leggja mikla vinnu í ýmsan frágang, svo sem val á bókum til flutnings úr geymslum á opið rými, endurflokkun þeirra, lagfæringu strikamiða, öryggismerkingu og kjalmerkingu.

Allur ritakostur deildarinnar er skráður í Gegni. Flest rit útlánadeildar eru á opnu rými á 4. hæð safnsins. Þar geta safngestir gengið um, skoðað og fundið sjálfir þær bækur sem þeir eru að leita að. Fljótlega eftir að safnið var opnað voru settar upp almennar merkingar á hæðinni og hillumerkingar á göflum bókastæðanna. Árið 1997 var hafinn undirbúningur að hillumerkingum fyrir hverja hillu á 3. og 4. hæð. Í lok árs 1999 var sú hillumerking langt komin á 3. hæð og nokkuð áleiðis á 4. hæð. Ritum sem hefur verið skilað er raðað í hillur samdægurs.

Hluti ritakostsins er í geymslum í kjallara hússins. eru þar eldri rit og lítið notuð, bæði íslensk og erlend, rit sem eru fágæt eða illa farin og svo aukaeintök rita sem ekki þykir ástæða til að hafa á opnu rými. Auk þess eru sérstakar geymslur fyrir smáprent, stofnanaprent, barnabækur og þýdda reyfara.

Lesrými

Í Þjóðarbókhöfðu eru um 700 sæti fyrir þá sem vilja hafa afnot af gögnum safnsins með einum eða öðrum hætti. Á 3. og 4. hæð er almennt lesrými með 408 lessætum við borð (með eða án tölvu), þar af 20 sæti í hópvinnuherbergjum. Á 3. og 4. hæð eru einnig 83 lágsæti, sum við lágborð og sum í tón- og mynddeild. (Sjá ennfremur Töflu 13: Framboð lessæta fyrir notendur í árslok 1999 og Töflu 14: Lesstofur á vegum Háskólans.)

Fjöldi safngesta á lesrýminu var kannaður reglubundið með talningum, bæði á daginn og á kvöldin og einnig um helgar. Var það gert í því skyni að fylgjast með nýtingu lesrýmisins svo að hægt væri að veita sem besta og mesta þjónustu á álagstímum. Lesrýmið var mest notað af nemum Háskóla Íslands og var því nýting eðlilega mest á próftímum. Einnig var góð nýting meðan kennsla stóð yfir.

Í safninu eru 28 lesherbergi sem safngestir geta fengið afnot af til ákveðins tíma. Safnið leigir út 26 lesherbergi til fræðimanna, háskólanema í framhaldsnámi og annarra aðila sem eru að vinna að rannsóknarverkefnum og þurfa að nota rit safnsins í því skyni. Mikil eftirspurn var eftir þessum herbergjum og voru þau fullnýtt bæði á veturna og á sumrin. Eitt lesherbergi er ætlað fötluðum og annað sjónskertum til almennrar notkunar.

Námsbókasafn

Námsbókasafnið er safn bóka, ljósríta og annars efnis sem kennarar við Háskóla Íslands hafa óskað eftir að sé aðgengilegt nemendum í tengslum við tiltekin námskeið sem eru kennd við Háskólann. Námsbókasafnið er á opnu rými á 4. hæð safnsins.

Námsbókasafnið var í upphafi starfrækt á 3. hæð safnsins og var staðsett í lokuðu rými. Haustið 1999 var það flutt á 4. hæðina og því komið fyrir í hillum á opnu rými. Var það gert í því skyni að auka hagræði nemenda og kennara við Háskóla Íslands en ítrekaðar beiðnir um það höfðu komið frá báðum aðilum. Gaf það góða raun og vakti almenna ánægju hjá kennurum jafnt sem nemendum.

Á árunum 1995-1999 var að jafnaði í námsbókasafninu efni sem tengdist milli 60 og 70 námskeiðum. Námsbókasafnið er einungis starfrækt að vetri til.

Millisafnalán

Með millisafnalánnum er átt við það að bókasafn útvegar notanda rit að láni eða ljósrit af grein úr öðru bókasafni. Ef rit er ekki til á íslensku safni, útvegar Landsbókasafn ljósrit eða bækur að láni úr erlendum bókasöfnum. Safnið hefur einnig milligöngu um að fá ljósrit frá innlendum söfnum. Hverjum sem er, bæði einstaklingum og stofnunum, er heimilt að nýta sér þessa þjónustu. Árið 1998 var farið að veita einstaklingum, stofnunum og fyrirtækjum, innan Háskóla Íslands og utan, ljósritunarþjónustu úr gögnum safnsins. Öll þjónusta millisafnalána er gegn gjaldi. Þrír starfsmenn störfuðu í deildinni í fullu starfi.

Fjöldi beiðna um millisafnalán sem bárust safninu jókst nokkuð á árunum 1995-1999. Þó er ef til vill mest um vert að nefna mjög svo stytta biðtíma notanda eftir greinum úr tímaritum vegna samvinnu safnsins við bókasöfn á Norðurlöndum um NORFRI og NORDKVIK verkefni sem hófst árið 1997. Þessi samvinna felst aðallega í útvegum greina með faxi án sérstaks endurgjalds og miðast við afgreiðslu beiðna innan sólarhrings frá pöntun. Árið 1999 bárust 51% allra aðsendra greina með þeim hætti.

Árið 1996 jókst eftirspurn eftir millisafnalánnum um 4%, en árið 1997 varð fækkun um 9%, árið 1998 jókst eftirspurnin aftur um 12% milli ára og 1999 varð aukningin 10% og beiðnir þá orðnar nærri 8500 á ári en höfðu verið 7100 árið 1995. Fækkun millisafnalánabeiðna árið 1997 verður að telja sérstakt því að jafnaði verður einhver aukning milli ára, hin síðari nálægt 10 af hundraði og er ekki ástæða til að álykta annað en að sú verði raunin áfram. Aukningin hin síðari ár er að öllum líkindum vegna bættrar þjónustu sem var m.a. til komin vegna fyrrnefnds samstarfs við norræn söfn og vegna þess að notendur fengu tilkynningar um komu rita og greina í tölvupósti.

Miklar breytingar urðu á því með hvaða hætti beiðnir bárust deildinni og var, í lok árs 1999, orðið sjaldgæft að handskrifuðum beiðnum væri skilað inn, en allar slíkar beiðnir höfðu starfsmenn þurft að slá inn í Gegni frá því að hann var tekinn í notkun við millisafnalán árið 1993. Notendur sáu að mestu leyti sjálfir um að slá beiðnir sínar inn í Gegni eða senda deildinni tölvupóst sem hægt var að yfirfæra í Gegni. Þetta gaf starfsmönnum aukið svigrúm til að bæta þjónustuna.

Útibú utan Þjóðarbókhlöðu

Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn starfrækir allmörg útibú sem eru staðsett bæði á háskólalóðinni og utan hennar. Í sumum útibúum var bókavarsla tiltekinn tíma dag hvern. Í öðrum útibúum var um að ræða umsjón, sem fólst í reglubundnum eftirlitsferðum einu sinni til tvisvar í viku eða sjaldnar. Sú meginstefna hafði verið mörkuð að útibúin yrðu handbókasöfn og ritakostur þar ekki til útláns. Þau skyldu einkum þjóna kennurum og sérfræðingum, en stúdentum var fremur beint til hins nýja bókasafns. Í samræmi við þessa stefnu var meginhluti ritakosts fjögurra útibúa, þ.e. bókastofunnar í Árnagarði, safndeildar enskukennslu að Aragötu 14, bókasafns námsbrautar í sjúkrahjálfun og Guðfræðideildarstofu í aðalbyggingu háskólans fluttur í Þjóðarbókhlöðu, en handbækur, sum aukaeintök rita og tímarit skilin eftir.

Árnagarður. Bókastofunni var breytt í handbókasafn í júlímánuði 1995. Var þá bókakostur hennar að mestu leyti fluttur í Þjóðarbókhlöðu og útlánnum hætt. Er sá ritakostur sem eftir varð

hýstur í lokuðu rými og ætlaður kennurum og nemendum í MA eða doktorsnámi í heimspeki-deild. Bókaverðir: Sigríður Helga Sverrisdóttir til 1. maí 1995, Sólveig Jónsdóttir til 1. júlí 1995. Arnaldur Sigurðsson hafði umsjón með bókastofunni frá 1. janúar 1998 til ársloka 1999.

Lektoröt (danska, finnska, norska og sænska). Bókasöfn sem tengjast kennslu í norrænum tungumálum eru til húsa á skrifstofum viðkomandi lektors í Norræna húsinu. Útlán eru eingöngu með leyfi lektors. Umsjón hafði Sólveig Jónsdóttir. Eftirlit var oftast einu sinni í mánuði.

Bókasafn **Enskuskorar** var til húsa í Aragötu 14 til 1998 en þá var það flutt í Nýja Garð. Bókastofunni var breytt í handbókasafn kennara og nemenda í enskuskor í júnímánuði 1995. Var þá útlánum hætt og ritakosturinn að mestu fluttur í Þjóðarbókhöfðu. Sólveig Jónsdóttir hafði umsjón með safninu til 1. júní 1995 en síðan hefur eftirlit verið eftir þörfum.

Guðfræðideildarstofa er á 3. hæð í aðalbyggingu háskólans. Í júnímánuði 1995 var stofunni breytt í handbókasafn kennara og nemenda í guðfræði. Var þá hluti ritakostsins fluttur í Þjóðarbókhöfðu og útlánunum hætt. Eftirlit var eftir þörfum.

Rannsóknarstofa í heilbrigðisfræði. Stofan er til húsa að Sóltúni 1. Safnið er handbókasafn og þar eru engin útlán. Umsjón hafði Karl Ágúst Ólafsson.

Námsbraut í hjúkrunarfræði. Þetta útibú sameinaðist Bókasafni Landspítalans árið 1993 og hefur verið starfrækt þar síðan. Ritin eru þó áfram eign safnsins og laun tveggja bókavarða voru greidd af safninu.

Jarðfræðahús. Hér er bókasafn í jarðfræði og landafræði. Siglinde Sigurbjarnarson annaðist rekstur útibúsins til 15. september 1999. Rósfríður Sigvaldadóttir hafði umsjón með safninu til 31. desember sama ár. Útlán voru úr þessu útibúi öll árin.

Lögberg. Lagabókasafn á 2. hæð Lögbergs. Opið var á vor- og haustmisseri kl. 10-18. Lokað var yfir sumarmánuðina. Auður Gestsdóttir annaðist rekstur útibúsins. Auk hennar önnuðust laganemar gæslu á afgreiðslutíma. Útlán voru úr þessu útibúi öll árin.

Lyfjafræði lyfsala í Haga. Ritakostur þessa útibús var fluttur úr Íþróttahúsi háskólans (efri hæð) í Haga á árinu 1994. Húsnæði safnsins var breytt í tölvuver árið 1998 og voru þá flest rit þess flutt í Þjóðarbókhöfðu en einn árgangur tímarita og örlítill handbókakostur hafður áfram í Haga.

Lesstofa í líffræði, Grensásvegi 12. Stofan var opin kl. 08:00-17:00. Umsjón hafði Karl Ágúst Ólafsson. Útlán voru úr þessu útibúi öll árin.

RH - Bókasafn Raunvísindastofnunar Háskólans. Umsjón með safninu hafði Sólveig Jónsdóttir. Engin útlán. Eftirlit tvisvar í viku. Raunvísindastofnun greiddi safninu fyrir vinnu bókavarðar að hluta til.

RL - Rannsóknarstofa í lyfjafræði, Ármúla 30. Engin útlán. Starfsmaður Rannsóknarstofunnar, Jóhanna Edvald, hafði umsjón með safndeildinni.

Námsbraut í sjúkráþjálfun, Vitastíg 8. Útibúinu var breytt í handbókasafn kennara og nemenda í sjúkráþjálfun í júnímánuði 1998 og voru þá flest rit námsbrautarinnar flutt í Þjóðar-bókhöfuð og höfð til útláns þar. Útibúið var opið á skrifstofutíma. Umsjón hafði Karl Ágúst Ólafsson. Eftirlit tvisvar í mánuði.

VR II - Bókasafn verkfræðideildar og raunvísindadeildar við Hjarðarhaga. Húsið var opið kl. 07:00-22:00 og 07:00-18:00 um helgar. Bókavörður var Siglinde Sigurbjarnarson og var viðvist hennar frá kl. 11:30-14:30. Útlán voru úr þessu útibúi öll árin.

VR III - Bókasafn verkfræðideildar og raunvísindadeildar við Hjarðarhaga. Handbóka-safn kennara, engin útlán. Umsjón hafði Sólveig Jónsdóttir. Eftirlit 1-2 sinnum í viku.

ÞJÓÐDEILD

Hlutverk

Markmið þjóðdeildar er að varðveita íslenskan ritakost, forn og nýjan, og veita aðgang að honum. Þjóðdeild hefur m.a. umsjón með aðaleintaki og varaeintaki íslenskra rita, sér um lestrarsal deildarinnar og þjónustu við fræðimenn sem þangað leita. Deildin annast um sérsöfn bókasafnsins.

Afgreiðsla rita og upplýsingaþjónusta

Fólk sem stundar rannsóknir á íslenskum málefnum á að eiga hér aðgang að svo kölluðu aðal-eintaki þjóðdeildar. Af þeim fjórum eintökum sem Landsbókasafn tekur á móti í skylduskilum eru tvö varðveitt í þjóðdeild. Eins og fyrr greinir, er hér um að ræða svokallað aðaleintak (notkunareintak) sem léð er á lestrarsal. Hitt eintakið er varaeintak sem varðveitt er til fram-tíðar í sérstökum lokuðum geymslum.

Vegna varðveisluskyldu deildarinnar er ekkert lánað út úr deildinni. Lánþegar vinna með ritin á lestrarsal þjóðdeildar. Tölvuvæðing útlána á lestrarsal hófst árið 1996. Lán á lestrarsal voru 10.730 árið 1999 og hafa þau verið svipuð árabilið 1997–99. Hins vegar voru tölur nokkru hærri árin 1995 og 1996 (sjá Töflu 7).

Upplýsingaþjónusta um séríslensk málefni hefur verið allnokkur öll árin.

Í lestrarsal þjóðdeildar eru borð fyrir 38 gesti, þar af eru 6 búin tölvum. Fjögur borð eru ætluð gestum á sérsafnarými. Tölur um fjölda gesta á lestrarsölum handrita- og þjóðdeildar sjá Töflu 7.

Starfsmenn deildar

Stöðugildi hafa verið 6.5 til 7.6 þegar mest var, og munar þá töluvert um að deildin hefur notið þess að fá tímabundið vinnuafli fyrir tilstuðlan atvinnuleysistryggingasjóðs. Árið 1999 urðu nokkrar tilfærslur á starfsmönnum. ISBN-skrifstofan sem hafði hálf stöðugildi og var jafnan innan vébanda þjóðdeildar var flutt í aðfangadeild seint á árinu 1999. Ennfremur var ákveðið það ár að færa 80% af stöðugildi til stjórnsýslunnar þar sem sýningar voru umsvifa-miklar árið 2000. Forstöðumaður deildarinnar, Kristín Bragadóttir, var í launalausum leyfi í eitt ár frá 1. október 1997. Kristín Indriðadóttir, yfirkavörður Kennaraháskólans, gegndi starfi forstöðumanns á meðan.

ISBN

Umboðsskrifstofa ISBN, alþjóðlega bóknúmerakerfisins, tilheyrði þjóðdeild þar til í septem-ber 1999, svo sem fyrr var vikið að. Skrifstofan er ábyrg fyrir kynningu á númerakerfinu hér á landi og sér einnig um útbreiðslu þess. Um er að ræða eins konar kennitölu fyrir hverja

einstaka útgefna bók. Slík tala gagnast m.a. við söluþreifingu og birgðahald. ISBN-númer eru veitt úgefanda, ekki prentsmiðju nema hún sé kostnaðar- og ábyrgðaraðili.

Íslandskort á Netinu

Landsbókasafn á gott úrval af sögulegum Íslandskortum. eru þau um 220 talsins og ná yfir tímabilið 1540–1900. Samband íslenskra sveitarfélaga afhenti Landsbókasafni að gjöf hluta af kortasafni Kjartans Gunnarssonar lyfsala á 50 ára afmæli sambandsins í júní 1995. Á ársafmæli safnsins, 1. desember 1995, gáfu sjö bankar og greiðslukortafyrirtæki safninu önnur kort Kjartans og hafði það þá eignast kortasafn hans í heild, um níutíu kort.

Ákveðið var að nota peningagjöf frá NORDINFO til að færa kort þessi á stafrænt form og veita aðgang að þeim um Netið. Auk þess styrkti Nýsköpunarsjóður námsmanna verkefnið árið 1996 og unnu tveir háskólanemar að þessu verkefni. Samstarfsaðili var þjóðbókasafnsdeild Norðmanna í Mo í Rana. Lýsing kortanna á Netinu er bæði á íslensku og ensku. Við lýsinguna var mjög stuðst við *Kortasögu Íslands* eftir Harald Sigurðsson, auk þess kom að góðu haldi bókasafn það um kort og kortagerð sem Haraldur og kona hans, Sigrún Á. Sigurðardóttir, gáfu hinu nýja safni á opunardegi þess 1. desember 1994.

Íslensk blöð og tímarit á Netinu

Forvinna að verkefninu Íslensk blöð og tímarit á Netinu hófst sumarið 1999 en þá var skoðað ýmislegt sem tengist OCR-vinnslu (Optical Character Recognition) og hvernig slíkum forritum tekst að yfirfæra íslenska sérstafi á stafrænt form, þetta eru t.d. stafirnir þ og ð. Nýsköpunarsjóður námsmanna og RANNÍS verkefninu lið og einnig fékk það styrk frá NORDINFO með því skilyrði að það væri gert að samstarfsverkefni Íslendinga, Færeyinga og Grænlandinga. Í árslok 1999 er verkefni þetta enn á tilraunastigi.

Gjafir

Stór og smá söfn hafa borist sem gjafir. Stór söfn sem gefin hafa verið eru söfn Þorvarðar Magnússonar (um 10 þúsund bindi) og sérprentasafn Þorleifs Einarssonar. Úrklippusafn Ólafs Jónssonar gagnrýnanda var afhent safninu á Degi bókarinnar 23. apríl 1997. Gögn úr forum Haralds Björnssonar leikara voru afhent í apríl. Oddný Thorsteinsson, ekkja Péturs Thorsteinssonar sendiherra, afhenti í október 1998 á þriðja hundrað bindi úr eigu þeirra hjóna. Andrés Ásmundsson hefur gefið deildinni bækur og tímarit. Finnbogi Guðmundsson, fyrrverandi landsbókavörður, færði safninu að gjöf 4. janúar 1999 tuttugu binda ljósprentun Munksgaards af íslenskum handritum. Safn Gunnars Gunnarssonar skálds var gefið safninu og er nú eitt af sérsöfnum þjóðdeildar. Gjafabréf um afhendingu þess var undirritað 20. janúar 1999.

Bæklingar

Bæklingar þjóðdeildar hafa orðið til jafnt og þétt. Þeir eru almennt um deildina og auk þess um sérsöfnin. Allir eru þeir til á íslensku, sumir auk þess á ensku og Norðurlandamáli. Auk þessa hafa bæklingar verið gefnir út í sambandi við sýningar safnsins á sýningarsvæði og í forsal þjóðdeildar. Hér fyrir neðan er listi yfir bæklinga þjóðdeildar 1995–1999. Ártal merkir hvenær bæklingurinn var gefinn út í fyrsta sinn og þá hvenær hann var endurútgefinn með viðbótum og lagfæringum.

Alþjóðleg bóknúmer. [Án útgáfuárs.]

Benedikt S. Þórarinnsson 1861–1940. September 1996. Maí 2000.

Biblíusafn Ragnars Þorsteinssonar. Janúar 1998.

Gömul Íslandskort á veggjum forsala þjóðdeildar. Október 1996.

Jón Steffensen prófessor 1905–1991. [1995]

Kortadeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. Janúar 1998.

Lárus Sigurbjörnsson 1903–1974. Janúar 1998.
 National department. Júlí 1998. Maí 2000.
 Nationalavdelningen. Desember 1996.
 Professor Jón Steffensen 1905–1991. 1995.
 Sérstöfn. Drög að bæklingi. Janúar 1998.
 Sérstöfn. September 1998.
 Special Collections. September 1998.
 Stofnun þjóðbókasafns á Íslandi. Aðdragandi og upphaf. Janúar 1997.
 Watsonsafn. Richard Mark Watson 1906–1979. Janúar 1997. Maí 2000.
 Willard Fiske 1831–1904 og skákritagjöf hans. Desember 1996. Maí 2000.
 Þjóðdeild. Desember 1995. Október 1996. Júlí 1998. Maí 2000.

Sýningar

Þjóðdeild hefur komið að sýningum hússins með einum eða öðrum hætti. Verða þær helstu taldar hér: Sýning um sögu læknisfræðinnar helguð Jóni Steffensen var opnuð í júní 1995. Læknafélag Íslands greiddi kostnað við gerð veglegs bæklinga. Sýning á Íslandskortum úr nýfengnu safni Kjartans Gunnarssonar var sett upp í forsal þjóðdeildar 1996. Sýning var haldin í desember sama ár um Carl Christian Rafn (1795–1864), frumkvöðul að stofnun Landsbókasafns. Sýning um Íslandsvininn William Morris (1896–1996) var opnuð 8. júní 1996. Í tilefni af 200 ára afmæli Bólu-Hjálmars var haldin sýning í forsal þjóðdeildar í október sama ár. Ljóðsýning vegna áttæðisafmælis Jóns úr Vör var opnuð 21. janúar 1997 með myndskreytingum Kjartans Guðjónssonar myndlistarmanns. Sýning sem helguð var Halldóru B. Björnsson var opnuð í forsal þjóðdeildar 19. apríl 1997 og sýningin *Ásjónur skáldsins* var opnuð í sýningarrými á annarri hæð á 95 ára afmælisdegi Halldórs Laxness 23. apríl, sem jafnframt var Dagur bókarinnar. Sumarsýning safnsins *Ísland – himnaríki eða helvíti?* var opnuð 2. júní. Prestaskólinn í Reykjavík 150 ára, 1847–1997, sýning af því tilefni opnuð á hátíðarsamkomu í safninu 4. október. Sýning um Passíúsálma Hallgríms Péturssonar var opnuð 9. febrúar 1998 og sýning um annað og annars konar skáld, Sigurð Breiðfjörð, var opnuð 4. mars. Minningarsýning um Harald Sigurðsson bókavörð var opnuð í safninu 4. maí, en hann hefði orðið níráður sama dag. Sýning í tilefni af 350 ára ártíð Arngríms lærða (1568–1648) var opnuð 27. júní. Sýning á þýðingum íslenskra bókmennta á önnur mál var opnuð 14. september. Sýning helguð Þjóðólfi 150 ára var opnuð 5. nóvember. Sýningin *Undir bláum sólarali* um Eggert Ólafsson (1726–1768) var opnuð 5. júní 1999 á vegum safnsins og Þjóðminjasafns. Sýning um Jóhannes úr Kötlum (1899–1972) var opnuð 4. nóvember á 100 ára afmæli skáldsins. (Sjá einnig sérkafla um sýningar.)

Sérstöfn

Sérstöfnin eru þrettán talsins og hafa flest verið gefin Landsbókasafni og Háskólabókasafni af einstaklingum og stofnunum með þeim skilyrðum að þeim yrði haldið saman. Mörg söfnin eru gefin til minningar um fyrri eigendur. Sérstöfnin eru eftirfarandi: Safn Benedikts S. Þórarinssonar, Biblíusafn Ragnars Þorsteinssonar, Safn Einars Benediktssonar skálds, Skákrítasafn Williard Fiske, Safn Jóns Steffensens prófessors, Safn rita Halldórs Laxness, Leikbókmenntasafn Lárusar Sigurbjörnssonar, Nonnasafn (Jóns Sveinssonar), Watsonsafn, Sænska safnið, Safn Vestur-Íslendinga Davíðs Björnssonar, Safn Gunnars Gunnarssonar skálds og Kortasafn. Hvert um sig hefur menningarsögulegt gildi og er til stuðnings rannsókn-um á viðkomandi sviði.

Varaeyntaka- og geymslusafn

Eftir að Landsbókasafn Íslands og Háskólabókasafn höfðu verið sameinuð árið 1994 í Þjóðar-bókhlöðu kom brátt í ljós að sitthvað af efni Landsbókasafns yrði ekki flutt í hið nýja hús.

Þetta efni var flutt úr Safnahúsinu við Hverfisgötu fyrir árslok 1998, og lenti safnið þá á hrak-hólum með varaeintakasafn íslenskra rita. Einnig var þar mikið af ýmiss konar geymsluefni, aukaeintökum íslenskra og erlendra rita, efni sem bíður úrvinnslu o.s.frv.

Menntamálaráðherra skipaði nefnd 2. september 1997 til að gera tillögur um útvegum húsnaðis fyrir geymslusafn og varaeintakasafn. Auk landsbókaværðar voru í nefndinni Guðmundur Jóhannsson úr fjármálaráðuneyti og Hermann Jóhannesson úr menntamálaráðuneyti, og var hann formaður nefndarinnar. Til bráðabirgða var gripið til þess ráðs að flytja efnið sem var í Safnahúsinu í hús ríkisins að Laugarnesvegi 91 sem áður var í eigu Sláturfélags Suðurlands. Leitað var ýmissa kosta um framtíðarlausn, og varð ofan á að taka skólahúsið í Reykholti til þessara þarfa, en ljóst var að áður þyrftu að fara fram miklar endurbætur á húsinu og gera á því breytingar. Var í fyrstu miðað við að Landsbókasafn fengi allt húsið til sinna þarfa, en þegar til kastanna kom vildu heimamenn nýta minni álmu hússins (sundlaugarálmuna) með öðrum hætti. Eftir það var ljóst að vart mundi meira en varaeintakasafnið rúmast í þeim hluta hússins sem Landsbókasafni var ætlaður. Menntamálaráðuneytið fól Framkvæmdasýslu ríkisins að sjá um nauðsynlegar framkvæmdir á staðnum, og voru endurbætur á álmu bóka-safnsins langt komnar í árslok 1999.

Myndun

Allmikið er afgangur af pöntunum á ljósritum og myndum úr gögnum þjóðdeildar, og er nán samvinna um það við ljósmyndastofu og fjölföldunarstofu. Ekki er ljósritað úr eldri ritum en frá 1910. Nokkurt magn gamalla bóka og blaða hefur verið myndað á örfilmur. Landsbóka-safn gerði samning við *Morgunblaðið* um filmun blaðsins 2. mars 1999. Nán samvinna er einnig við bókbandsstofu og viðgerðarstofu. Eldri kort kortasafns voru vandlega yfirfarin og búið um þau að nýju í sýrufríum umbúðum.

Óskráð efni

Smárit ýmiss konar eru flokkuð og sett í sýrufríar öskjur. Áhersla er lögð á að gera efnið að-gengilegt þó svo að það sé ekki tölvuskráð. Þjóðdeildin fær yfirleitt tvö eintök af þessu efni og er áætlað að um 10.000 einingar berist þjóðdeildinni á ári. Plaköt og auglýsingar fá sömu meðferð.

KVENNASÖGUSAFN ÍSLANDS 1996–1999

Kvennasögusafn Íslands tók formlega til starfa í Þjóðarbókhöfuð 5. desember 1996. Safnið hafði verið starfrækt á heimili Önnu Sigurðardóttur, stofnanda þess, frá 1975, en fluttist í Þjóðarbókhöfuð við andlát hennar snemma árs 1996. Erla Hulda Halldórsdóttir var ráðin forstöðumaður safnsins og tók hún til starfa 1. september. Guðrún Dís Jónatansdóttir bókmenntafræðingur gegndi starfi forstöðumanns í forföllum Erlu Huldu 1. janúar – 31. ágúst 1998. Samkvæmt samningi við Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn var skipuð sérstök stjórnarnefnd Kvennasögusafns Íslands. Í stjórnarnefnd safnsins 1996–99 sátu Erna Sverrisdóttir bókmenntafræðingur, fulltrúi Landsbókasafns, Sigríður Th. Erlendsdóttir sagnfræðingur, fulltrúi Rannsóknastofu í kvennafræðum og Stefanía María Pétursdóttir formaður, fulltrúi Kvenfélagasambands Íslands. Í stjórnarnefnd safnsins 1999–2002 sátu þær Stefanía María og Sigríður áfram, en Emilía Sigmarsdóttir B.A. í íslensku hefur tekið sæti Ernu Sverrisdóttur.

Bókum og tímaritum Kvennasögusafns Íslands var, samkvæmt samningi, dreift meðal safnkosts Landsbókasafns en handritum og blaðaúrklippum komið fyrir í rými Kvennasögusafns.

Starfsárið 1996 var aðeins fjórir mánuðir og fólst aðallega í uppsetningu safnsins og undirbúningi fyrir formlega opnun þess. Við það tækifæri var sett upp sýning á gögnum og munum úr förum safnsins og haldin kvöldvaka.

Kvinnasögusafn Íslands hefur það að markmiði að safna, skrá og varðveita heimildir um sögu kvenna. Það miðlar þekkingu um kvinnasögu og aðstoðar þá sem til þess leita við öflun heimilda vegna rannsókna á sviði kvenna- og kynjafræða. Þau ár sem safnið hefur starfað í Þjóðarbókhöfðu hefur forstöðumaður leitast við að starfa eftir ofangreindum markmiðum. Til safnsins leita einkum nemandar og fræðimenn sem vinna hvort heldur að stórum eða smáum rannsóknarverkefnum. Þá berast safninu fyrirspurnir frá einstaklingum sem fást við greina- og bókaskrif. Stærstur hluti notenda safnsins kemur á staðinn en talsvert er um að upplýsingar séu gefnar í gegnum síma og í tölvupósti.

Kvinnasögusafnið hefur átt gott samstarf við NIKK, Nordisk institutt for kvinne- og kjønnsforskning, en sú stofnun er rekin af Norrænu ráðherranefndinni og er með aðsetur í Osló. Forstöðumaður sótti fundi í Kaupmannahöfn á vegum NIKK 1997 og 1998 þar sem rætt var um stofnun norræns kvenna- og kynjarannsóknabókasafns á netinu. „Bókasafnið“ varð aðgengilegt á netinu árið 1999. Slóðin er *www.nikk.uio.no* og smellið á Q bibliotek. Forstöðumaður Kvinnasögusafns Íslands tók saman greinargerð um Ísland vegna þessa verkefnis en enginn íslenskur kvenna- eða kynjafræðagagnagrunnur var tiltækur á tölvutæku formi við vinnslu þessa verkefnis.

Við opnun Kvinnasögusafns Íslands 5. desember 1996 var haldin kvöldvaka með ljóðalestri, söng og fyrirlestrum fræðimanna á sviði kvenna- og kynjafræða. Kvöldvakan þótti heppnast vel og var sú ákvörðun tekin að gera hana að árvissum viðburði. Alls hafa fimmtán konur úr hópi fræðimanna haldið fyrirlestra á kvöldvöku safnsins, sem haldin hefur verið fjórum sinnum. Þá hafa skáldkonur lesið eigin ljóð og annarra, auk tónlistar, sem flutt hefur verið af konum.

Á þeim árum sem Kvinnasögusafnið hefur starfað í Þjóðarbókhöfðu hefur það staðið fyrir nokkrum sýningum á gögnum og munum sem tengjast sögu kvenna.

Snemma árs 1997 kviknaði sú hugmynd að endurbæta fjölritað hefti sem Anna Sigurðardóttir tók saman árið 1976, *Ártöl og áfangar í sögu íslenskra kvenna 1746–1975*. Ákveðið var að hrinda þessari hugmynd í framkvæmd og var Guðrún Dís Jónatansdóttir bókmenntafræðingur ráðin til þess að vinna að verkinu. *Ártöl og áfangar í sögu íslenskra kvenna*, uppfletti- og heimildarit, kom út í ágúst 1998. Þar er sagt frá konum sem rutt hafa brautina á margvíslegum sviðum þjóðlífsins – í námi, starfi, listum og íþróttum. Þá er fjallað um samtök, félög, blöð og tímarit sem konur stofnuðu. Auk þess er samantekt á lögum og reglugerðum, allt frá Grágás til okkar tíma, er varða rétt og stöðu kvenna. Bókin er 210 blaðsíður með ítarlegri tilvísana- og heimildaskrá. Styrkir til útgáfunnar fengust hjá Jafnréttisnefnd Reykjavíkurborgar, Menningarsjóði og Þjóðhátíðarsjóði.

Kvinnasögusafni Íslands hefur borist töluvert af gögnum þau ár sem það hefur starfað í Þjóðarbókhöfðu. Gefendur eru bæði einstaklingar og margvísleg samtök kvenna. Umfangsmest eru líklega gögn þingflokks Kvinnalistans 1983–99 sem afhent voru í maí 1999. Þá hafa borist fundargerðarbækur frá Kvenréttindafélagi Íslands, Menningar- og minningarsjóði kvenna og Hvítabandinu, svo fáein samtök séu nefnd. Af gögnum einstaklinga má nefna bréf og dagbækur Maríu Skúladóttur Thoroddsen, nótnasafn Maríu Thorsteinsson tónskálds, ritgerðir á sviði kvenna- og kynjafræða, málverk Gunnaugs Blöndal af Bríeti Bjarnhéðinsdóttur o.fl.

Kvinnasögusafn hlaut í apríl 1998 500.000 kr. styrk frá Menningarsjóði Sjóvár-Almennra til að hanna og setja upp heimasíðu fyrir safnið og skrásetja gögn þess.

Um sýningar Kvinnasögusafns Íslands, fyrirlestra, ráðstefnur og ritstörf forstöðumanns má lesa í sérstökum skránni annars staðar í þessari skýrslu.

Nánari upplýsingar um Kvinnasögusafn Íslands og starfsemi þess má finna á heimasíðu safnsins www.kona.bok.hi.is og í ársskýrslum safnsins fyrir starfsárin 1998 og 1999.

UPPLÝSINGAKERFI

Tölvukerfi

Tölvuvæðing fyrri safna, Landsbókasafns og Háskólabókasafns, hófst seint. Notkun tölva hófst árið 1980 þegar *Íslensk bókaskrá* var fyrst tölvuvædd. Fyrsta einmenningstölvan var keypt til Landsbókasafns 1983, og upp frá því fór smám saman í vöxt að slíkar tölvur væru notaðar við skráningu í söfnunum. Tölva af gerðinni IBM/XT var keypt til Háskólabókasafns 11. september 1984 og síðan prentari af gerðinni NEC 3510. Þessi fyrsta tölva Háskólabókasafns var fyrst um sinn aðallega notuð til ritvinnslu. Fyrsti CD-ROM diskurinn var keyptur 1986. Árið 1989 var tekin ákvörðun um að yfirfæra spjaldskrár safnanna á tölvutækt form og setja upp nútíma bókasafnskerfi þar sem hægt væri að skrá safnkostinn, hafa eftirlit með útlánum o. fl. Fyrir valinu varð bókasafnskerfi sem kallast LIBERTAS (á íslensku *Gegnir*) frá SLS Information Systems í Bretlandi. Þetta kerfi hefur verið notað í fjölmörgum bókasöfnum þar, í Svíþjóð og á Spáni. Kerfið var sett upp á árinu 1990, og þá var meginhluti spjaldskrár safnanna fluttur yfir í kerfið. Jafnframt fór í gang mikil átaksvinna við skráningu íslenskra rita. Þó er talsvert óskráð enn. Á árinu 1991 var kerfið komið í notkun.

Framkvæmd öll miðaðist við að hér yrði um að ræða bókasafnskerfi hins nýja sameinaða safns. Gegnir gefur kost á að leitað sé að færslum samkvæmt fjölbreyttum skilyrðum og er þar að finna bókfræðilegar upplýsingar um meginhluta rita og hljóðrita Landsbókasafns og öll útlán eru skráð í kerfinu. Auk þess eru sérstakir þættir fyrir aðfangaskráningu, tímaritahald, millisafnalán og fleira sem er ómissandi í starfi safnsins.

Aðildarsöfn kerfisins, þ.e. söfn sem nota Gegni sem sitt bókasafnskerfi, voru átta þegar safnið var opnað, en allmörg söfn hafa samskráráðild, þ.e. rit þeirra eru skráð í kerfið að hluta eða öllu leyti. Við hliðina á aðalskrá Gegnis er sérstakt gagnasafn, nefnt Greinir, þar sem skráð er efni í íslenskum blöðum og tímaritum. Gelmir er nýjasta viðbótin, en hún hefur að geyma skráningu handrita og tengist Sagnanetinu.

Gegniskerfið byggir á VMS frá DEC og VT-skjám. Auk um 30 skjáa voru til í söfnunum einkatölvur sem notaðar voru við leit á bókfræðilegum geisladiskum, ritvinnslu og við not smærri skráningarkerfa í söfnunum. Tölvurnar voru lagðar af, en skjáirnir voru fluttir í Þjóðarbókhöðdu og eru notaðir þar.

Við undirbúning að sameiningu Landsbókasafns og Háskólabókasafns í Þjóðarbókhöðdu var ákveðið að allir starfsmenn hefðu tölvu og að talsverður fjöldi tölva væri til afnota fyrir safngesti. Þessi búnaður ásamt tilheyrandi netstýrikerfi og ýmsum grunnhugbúnaði var boðinn út í mars 1994. Gerðar voru m.a. kröfur um að aðgangur væri að Gegni, ýmsum forritum svo sem ritvinnslu, töflureikni, póstkerfi, Netinu, ásamt sérstöku nettengdu geisladiskakerfi og að stúdentar gætu haft afnot af gögnum sínum hjá Reiknistofnun Háskóla Íslands (RHÍ). Samið var við EJS um einkatölvur, þjóna, prentara, netstýrikerfi og flestan annan hugbúnað. Einnig var samið við HP á Íslandi (nú Opin kerfi hf.) um netbúnað og sérstakt nettengt geisladiskakerfi. Þessi búnaður var settur upp og kominn í notkun 1. desember 1994 þegar safnið var opnað. Að sjálfsgöðu komu fram ýmsir byrjunarörðugleikar en það tókst tiltölulega fljótt að bæta úr flestum þeirra.

Upplýsingakerfi Landsbókasafns var byggt upp miðað við þarfir safnsins, og markmiðið var að tryggja að safnið gæti sinnt skyldum sínum sem þjóðbókasafn og háskólabókasafn, uppfyllt þarfir starfsmanna og gesta um greiðan aðgang að upplýsingum og verið hjálpartæki við dagleg störf. Eins og áður er getið var lögð áhersla á að allir starfsmenn og talsverður fjöldi safngesta hefði aðgang að tölvu og viðeigandi hugbúnaði. Eftirfarandi er upptalning á

netbúnaði og á helsta hugbúnaði og vélbúnaði sem kominn var í notkun í safninu við opnun þess.

Netkerfi

Staðarnet safnsins er sá grunnur sem upplýsingakerfið byggir á. Um húsið liggja strengir sem geta flutt a.m.k. 100 Mbit/s. Ýmsar stofnlagnir eru annaðhvort um ljósleiðara eða samása (coaxial) strengi. Ljósleiðari tengir staðarnet safnsins við staðarnet Háskóla Íslands. Staðarnetið er nú 10 Mbit/s Ethernet, en hægt er að auka flutningsgetuna á hluta þess eða á því öllu í 100 Mbit/s, og árið 1999 var sett upp fyrsta 100 Mbit/s undirnetið. Meginhönnunarforsendur við uppbyggingu staðarnetsins voru:

- að skilja að tölvur starfsmanna og notenda til þess að skapa sem mest öryggi, auðvelda stjórnun og viðhald hugbúnaðar og jafna álag á tölvunetið.
- að koma þjónum, gáttum og öðrum sameiginlegum tölvum fyrir þannig að greiður aðgangur væri að þeim.
- að geta aukið flutningsgetu á hluta kerfisins.

Hugbúnaður

Þjónar

- Gegnir, þ.e. Libertas bókasafnskerfið frá SLS.
- System V R.4 (Solaris 2.4) UNIX stýrikerfi á SUN þjónum.
- NFS netstýrikerfi frá SUN.
- NIS+ öryggiskerfi.
- Hugbúnaður fyrir nettengda geisladiska frá Logicraft (Opin kerfi hf.).

PC vinnustöðvar

- Windows 3.11 og Windows 95.
- PC-NFS 5.1 netstýrikerfi frá SUN.
- MS skrifstofukerfi, þ.e. MS mail póskerfi, Schedule+ dagbókarkerfi, Word ritvinnsla, Excel töflureiknir og Powerpoint fyrir gerð kynningarefnis.
- Telnet skjáhermar fyrir netaðgang og aðgang að Gegni.
- Netscape fyrir aðgang að Netinu.
- MS Publisher fyrir umbrot.
- MS Access gagnagrunnur fyrir PC.
- Procite fyrir bókfræðilega gagnagrunna.

Vélbúnaður

- DEC 3000-600 AXP tölva fyrir Gegniskerfið.
- Þrjár SUN UNIX netþjónar (SUN SPARCserver 20, 48 Mb með 2 Ethernetspjöld hver).
- HP þjónn fyrir geisladiskakerfi (486 DX/66, 32 Mb, 1 Gb).
- Gáttir fyrir póst og fax (386 SX tölvur).
- Rafbakhjarl fyrir ofangreindan búnað.
- Einkatölvur af gerðinni AST Bravo MS 4/50, (486 SX, 8 Mb, 170 Mb). Þar af voru 85 fyrir starfsfólk, 85 fyrir safngesti og 5 í sérverkefni og til vara.
- Prentarar voru fjölmargir bæði fyrir starfsfólk og gesti.

Annar tölvubúnaður

- DEC VT320 skjáir fyrir Gegni
- Skannar.

- Sjálfsafgreiðsluvélar fyrir útlán, þ.e. tvær 486 SX einkatölvur ásamt skjá, strikamerkjalesara, kvittanaprentara og talnahnappaborði. Þær voru tengdar við Gegni og gátu safngestir með hjálp þeirra tekið bækur að láni. Þessi búnaður er frá 3M og SLS.

Geisladiskakerfi

Settur var upp hugbúnaður og vélbúnaður frá Logcraft sem gerði safninu mögulegt að bjóða upp á aðgang að allt að 28 geisladiskum frá öllum tölvum á Netinu. Þessi búnaður gaf einnig kost á aðgangi um símakerfið, en sá kostur var aldrei nýttur. Vélbúnaður samanstóð af einni HP einkatölvu með 1 Gb föstum diskum, 28 geisladiskadrifum og tveimur gáttum fyrir fjarvinnslu. Opin kerfi hf. sáu um uppsetningu á kerfinu.

Búnaður fyrir sjónskerta og hreyfihamlaða

Sérstök ástæða er til að nefna að settur var upp mjög fullkominn búnaður fyrir fatlaða. Þessi búnaður hefur því miður verið of illa nýttur, en vonandi tekst að vekja meiri athygli á honum og ná betur til þessa hóps safngesta. Í aðalatriðum er búnaðurinn eftirfarandi: Þrjár vinnustöðvar fyrir hreyfihamlaða með sérstökum lykklaborðum auk tenginga fyrir sérhæfðan búnað ásamt samskiptahugbúnaði (til að auðvelda innslátt og stjórnun), og tvær vinnustöðvar fyrir sjónskerta með tveimur talgervlum, blindraleturskjá og blindraletursprentara, stækkunar-búnaði bæði fyrir tölvuletur, rit- og myndefni ásamt tilheyrandi hugbúnaði.

Tölvuþjónusta við safnnotendur

Tölvuþjónusta við safnnotendur hefur frá upphafi verið tvískipt, þ.e. fyrir almenna notendur annars vegar og stúdenta, kennara og aðra tengda Háskóla Íslands hins vegar. Allir notendur fengu aðgang að bókasafnskerfunum Gegni og Greini, ritvinnslu, töflureikni, Orðabók Aldamóta og Powerpoint. Á nokkrum tölvum er einnig aðgangur að nettengdum geisladiskum. Almennigur hefur einnig aðgang að Netinu en takmarkaðan, þ.e. eingöngu að vefnum. Stúdentar hafa aðgang að meiri þjónustu, og byggist það á því að safnið er bókasafn Háskóla Íslands, og samkvæmt samkomulagi við Reiknistofnun Háskóla Íslands (RHÍ) geta þeir frá notendatölvum safnsins: 1. Náð í eigin gögn hjá RHÍ og unnið með þau. 2. Fengið fullan aðgang að Netinu. 3. Flutt skrár yfir Netið. 4. Prentað á geislaprenturum í Landsbókasafni.

Tölvur safngesta eru dreifðar um allar hæðir safnsins, en flestar eru á almennu lesrými á 3. og 4. hæð. Einnig eru tölvur í lestrarsal þjóðdeildar, og á 2. hæð eru tölvur fyrir ýmis sérforrit svo sem Netið, Feng o.fl. Í 20 af 26 lesherbergjum sem leigð eru út eru tölvur.

Kynnir

Ástæða er til að nefna Kynni sem var kerfi er veitti leiðbeiningar um starfsemi og þjónustu safnsins. Þetta kerfi er á einkatölvu með snertiskjá sem staðsett er við aðalinngang safnsins, en einnig er aðgangur að því um vef safnsins.

Þróun

Skipulag upplýsingatæknimála safnsins hefur tekið nokkrum breytingum frá því safnið var opnað. Í upphafi var öll þjónusta við bókasafnskerfin og tölvukerfi safnsins á vegum kerfisþjónustu, en þróunarverkefni á vegum tækniþróunar. Því var breytt 1998 þannig að tölvuþjónusta var sameinuð tækniþróun, og 1999 varð sú breyting að tækniþróun var lögð niður sem slík og tölvuþjónusta, kerfisþjónusta og þróunarverkefni voru færð á forræði aðstoðarlandsbókavardar.

Upplýsingatæknimál safnsins hafa eins og ýmis önnur starfsemi safnsins ávallt búið við of lítið fé til rekstar og endurnýjunar búnaðar. Þróun upplýsingakerfa safnsins hefur því oft gengið mun hægar en æskilegt væri og á það jafnt við um hugbúnað, vélbúnað og þjónustu.

Kerfisþjónusta

Landsbókasafn hefur frá upphafi borið ábyrgð á og séð um rekstur bókasafnskerfisins Gegnis og hliðarkerfa þess, Greinis fyrir tímaritsgreinar og síðar Gelmis fyrir skráningu handrita í Sagnaneti. Aðildarsöfn kerfisins, þ.e. söfn sem nota Gegni sem sitt bókasafnskerfi, eru tíu. Reiknistofnun Háskóla Íslands hefur séð um rekstur þeirrar tölvu er hýsir kerfin, en kerfisþjónusta hefur séð um alla þjónustu við notendur í aðildarsöfnum Gegnis. Einnig sér kerfisþjónusta um alla notendabjónustu vegna bókasafnskerfisins fyrir starfsmenn safnsins. Sumarið 1997 var ákveðið að skrá handrit í Sagnaneti í Gegniskerfið, og var keyptur aukagrunnur sem kallaður er Gelmir fyrir þá skráningu.

Safnið hefur öðlast einkaleyfi á heitinu *Gegnir*. Skráningarnúmer leyfisins er 273/1999 og skráningardagur 3. mars 1999. Skráningin er til tíu ára, og er hægt að endurnýja hana ótakmarkað, til tíu ára í hvert skipti.

Gegniskerfið (hið breska Libertas) er að stofni til frá 1985, og þótt því hafi ávallt verið haldið við og það þróað í samræmi við breyttar kröfur var eðlilegt að gera ráð fyrir endurnýjun þess er aldamót nálgudust. Þróunin varð þó talsvert önnur en ráð var fyrir gert því í maí 1997 var SLS Information Systems, framleiðandi kerfisins, keyptur af fyrirtækinu Innovative Interfaces Inc. sem staðsett er í Kaliforníu. Við kaupin var því heitið að Gegniskerfinu yrði haldið við í a.m.k. 3–5 ár. Jafnframt var ljóst að kerfið yrði ekki þróað eða því breytt þannig að það uppfyllti þær kröfur og væntingar sem gera þyrfti til bókasafnskerfa við aldahvörf. Þetta kom af stað umræðu hjá aðildarsöfnum Gegnis um framhaldið, og jafnframt kom í ljós að Fengur, bókasafnskerfi sem Borgarbókasafn og mörg önnur bókasöfn hafa notað, var að syngja sitt síðasta og að það þyrfti að endurnýja það. Í framhaldi af þessari þróun skipaði menntamálaráðuneyti í samráði við helstu hagsmunaaðila nefnd í mars 1998 til að gera tillögur um val á bókasafnskerfi sem gæti hentað fyrir öll bókasöfn á landinu, þ.m.t. Landsbókasafn, almenningsbókasöfn, skólabókasöfn og rannsóknarbókasöfn. Nefndin hefur síðan unnið að þarfagreiningu kerfisins og stefndi að því að bjóða kerfið út í árslok 1999. Það tókst ekki, en stefnt er að því að það verði gert mjög fljótlega á árinu 2000. Ef það gengur eftir má gera ráð fyrir að fyrstu söfnin taki upp nýja kerfið á árinu 2001 og að Landsbókasafn verði eitt þeirra.

Tölvuþjónusta

Miðlægir UNIX-þjónar fyrir starfsmenn og notendur eru enn þeir sömu og í upphafi, en bætt hefur verið við þá minni og diskapláss aukið verulega. Margir þjónar hafa bæst við vegna aukinna verkefna, nýs hugbúnaðar og þróunarverkefna, og er ástæða til að nefna NT-þjóna fyrir netpóst, viðverukerfi, tímaskráningu og tengingu við einkatölvur og UNIX-þjón fyrir Sagnanet.

Ekki tókst að endurnýja sem skyldi einkatölvur safnsins, en 1997 voru keyptar nokkrar einkatölvur af Pentium gerð, og það var einnig gert á árunum 1998 og 1999. Flestar tölvurnar voru settar upp hjá starfmönnum. Í ársbyrjun 1998 var stýrikerfi allra starfsmannatölvu uppfært í Windows 95, og tekið var upp Outlook póstkerfið. Nýjar starfsmannatölvur voru með Windows 97 skrifstofuhugbúnað. Ekki var gerlegt að uppfæra skrifstofufuhugbúnað á elstu tölvunum, og myndaðist því misræmi sem olli nokkrum erfiðleikum. Í árslok 1999 voru enn í notkun 66 starfsmannatölvur frá því að safnið hóf starfsemi. Tölvur notenda höfðu ekki verið endurnýjaðar svo heitið geti, en haustið 1999 voru allar notendatölvur ásamt hugbúnaði boðnar út. Samið var við EJS um rekstrarleigu á 80 tölvum, en hugbúnaðurinn, þ.e. NT 4.0 stýrikerfi ásamt Windows 2000 skrifstofuhugbúnaði, var keyptur. Áætlað er að setja búnaðinn upp og taka í notkun í janúar 2000.

Árið 1995 var settur upp vefur safnsins. Hann hefur að mestu verið óbreyttur síðan, en ráðgert er að gera nýjan vef fyrir safnið á árinu 2000. Notkun Netsins hefur stóraukist frá því

safnið tók til starfa, og á það jafnt við um starfsmenn sem notendur, en núverandi tölvukostur hentar mjög illa til vinnu um Netið.

Fljótlega eftir opnun safnsins var farið að huga að því hvert stefndi varðandi tækniþróun bókasafna og greinilegt að þar sem víða annars staðar myndi upplýsingatæknin skipta mestu. Ljóst var að Netið yrði ráðandi miðill og að búast mætti við stöðugri þróun á tölum til að miðla og ná í upplýsingar um Netið og að safnið yrði að vera viðbúið að breyta aðgangi eða framsetningu til samræmis við það í framtíðinni. Upplýsingakerfi bókasafna hafa aðallega veitt bókfræðilegar upplýsingar um safnkostinn, þ.e. hvaða bækur, tímarit og greinar eru til, hvar þetta efni er staðsett og fleira í þeim dúr. Nú eru söfn í auknum mæli að koma efni greina, tímarita, bóka og myndefni, svo sem kortum og ljósmyndum, yfir á tölvutækt form með það í huga að veita aðgang að því um tölvunet. Einnig hefur framboð um Netið á bókfræðilegum gagnasöfnum stóraukist á þeim fimm árum sem liðin eru. Þeim var upphaflega dreift á geisladiskum, en flestir framleiðendur stefna að því að bjóða aðgang að þeim um Netið, og jafnframt stóreykst þar framboð á rafrænum tímaritum, oft á þann veg að tenging er á milli bókfræðigrunna og rafrænna tímarita þannig að hægt er að fá aðgang að öllum texta tímaritanna. Mikill áhugi er á samvinnu íslenskra bókasafna um aðgang að upplýsingagagnasöfnum og rafrænum tímaritum, og safnið átti fulltrúa í nefnd sem menntamálaráðuneyti skipaði árið 1998 til að kanna möguleika á því að ná samkomulagi við seljendur upplýsingagagna um landsaðgang að þessu efni, þ.e. aðgang hvaðan sem er af landinu. Nefndin skilaði skýrslu í apríl 1999, og er þar mælt með því að þetta verði reynt og sett fram áætlun um hvernig það verði framkvæmt. Það verk er enn ekki hafið í árslok 1999.

Tón- og mynddeild

Í forskrift fyrir starfsemi sameinaðs Landsbókasafns og Háskólabókasafns var ákveðið að taka frá myndarlegt rými á 4. hæð Þjóðarboðhlöðu fyrir tón- og myndefni. Gert var ráð fyrir að allur safnkostur til útláns yrði í þessu rými og aðstaða fyrir starfsfólk og nauðsynleg tæki til að vinna með safnkostinn. Einnig var gert ráð fyrir aðstöðu fyrir safngesti þar sem þeir gætu hlustað og horft á tón- og myndefni. Árið 1994 var hugað að nauðsynlegum tækjabúnaði til miðlunar tón- og myndefnis til safngesta og fyrir starfsfólk til vinnslu á þessu efni. Fyrir safngesti var ákveðið að setja upp miðlæga tækjasamstæðu til dreifingar tón- og myndefnis til 10 lesborða fyrir mynd og hljóð og 10 sæta fyrir hljóð eingöngu. Auk þess var gert ráð fyrir að hægt væri að miðla mynd og hljóði í eitt hópvinnuherbergi, tvö lesherbergi og til fyrirlestrasalar. Ákveðið var að safngestur gæti stjórnað framvindu afspilunar eftir því sem við á, að hann gæti tengst fleiri en einum miðli og að hægt væri að flytja frá einum miðli til alls að 10 sæta samtímis. Fyrir starfsmenn var talið nauðsynlegt að hafa tæki til að yfirfæra efni af hljómplötum á stafræn segulbönd.

Í júlí 1994 leitaði safnið til Nicholas Browse ráðgjafa í Bandaríkjunum og óskaði eftir ráðgjöf og tillögum um hentugan tækjabúnað fyrir deildina. Niðurstaðan var að keyptur var miðlunarbúnaður frá Crestron og í lok febrúar 1995 var samið við Nýherja hf um forritun búnaðarins. Talsverður dráttur varð á því að búnaðurinn kæmist í notkun því að það gerðist ekki fyrr en í október 1996.

Í miðlægum tækjaskápum eru myndbandstæki, geisladiskaspilarar, snælduspilarar, plötuspilari fyrir 33 og 45 snúninga plötur og móttaka á sjónvarpi. Í lesbásum eru 14 tommu sjónvarpstæki með heyrnartólum, en við hljóðsæti eru heyrnartól. Í lesbásum og við hljóðsæti eru hnappaborð sem notandinn notar til að stjórna framvindu afspilunar. Í tækjarými deildarinnar eru einnig tæki til að prófa safngögnin og til að afrita efni milli miðla.

Reynslan af tækjunum er mjög góð og óhætt að fullyrða að aðstaðan sem tón- og mynddeild býður upp á er með því besta sem þekkist á bókasöfnum.

ÞRÓUNARVERKEFNI Í UPPLÝSINGATÆKNI

Snemma á árinu 1995 var farið að huga að því hvernig Landsbókasafn gæti nýtt sér nýjustu tölvutækni í þágu hins rita menningararfs og tileinkað sér þá þekkingu og reynslu sem nauðsynleg er. Leiddi það til þess að safnið hófst handa við verkefni á sviði upplýsingatækni. Við athugun á heppilegum verkefnum var varðveisluhlutverk safnsins haft í huga, og féll það mjög vel saman við að á undanförunum árum hafa bókasöfn víða um heim unnið að því að endurgera á stafrænu formi margvíslegt efni sem söfnin eiga og veita aðgang að því um Netið. Ýmist er þetta efni sem ekki er vel aðgengilegt nema í söfnunum, t.d. handrit, efni sem nauðsynlegt er að takmarka notkun á til að varðveita það, eða efni sem liggur vel við dreifingu um Netið. Landsbókasafn hóf því árið 1996 að vinna að verkefnum á þessu sviði. Hinu fyrsta, Forn Íslandskort á Netinu, var lokið 1997, og í árslok 1999 er unnið að tveimur verkefnum: Sagnanetinu og VESTNORD, báðum í samvinnu við erlend söfn.

Forn Íslandskort á Netinu

Kveikjan að þessu fyrsta þróunarverkefni safnsins var sú að ákveðið var að nota peningagjöf sem NORDINFO (Norræna samvinnunefndin um vísindalegar upplýsingar) gaf safninu við stofnun þess til verkefnis á sviði upplýsingatækni. Landsbókasafn á gott úrval af sögulegum Íslandskortum. Eru þau um 220 talsins og ná yfir tímabilið 1540–1900. Ákveðið var að færa þessi kort á stafrænt form og veita aðgang að þeim um Netið og láta fylgja hverju korti stutta sögulega lýsingu á íslensku og ensku. Var við textagerðina mjög stuðst við *Kortasögu Íslands* eftir Harald Sigurðsson Auk þess kom að góðu haldi bókasafn það sem Haraldur og kona hans Sigrún Á. Sigurðardóttir gáfu hinu nýja safni á opnunardegi þess 1. desember 1994.

Verkefnið var talið heppilegt vegna þess að það var viðráðanlegt og unnt að ljúka því án mikils kostnaðar og á tiltölulega skömmum tíma. Hjálpaði þar mjög til að verkefnið var unnið í samvinnu við þjóðbókasafnsdeild Norðmanna í Mo í Rana, og auk þess naut það styrks frá Nýsköpunarsjóði námsmanna. Landsbókasafn sá um hönnun, forritun og alla vinnu sem viðkom kortunum sjálfum, svo sem myndatöku, rannsókn á sögu þeirra, flokkun og skráningu. Ljósmyndir af kortunum voru sendar til tæknideildar þjóðbókasafnsdeildarinnar í Mo, þar sem þær voru yfirfærðar á stafrænt form. Verkið hófst vorið 1996. Um sumarið voru teknar myndir af kortunum og vinna hafin við forritun. Um haustið voru stafrænar myndir frá Noregi settar í gagnagrunn og unnið áfram að forritun og prófunum. Verkinu lauk í mars 1997. Þykir flestum sem vel hafi til tekist, og eru vefsíður kortaverkefnisins mikið sóttar hvaðanæva að úr heiminum. Netfangið er: *kort.bok.hi.is*. (Sjá *Ritmennt* 2 (1997), s. 148–52.)

Sagnanetið

Árið 1997 veitti Andrew W. Mellon stofnunin í Bandaríkjunum rúmlega 42ja milljóna króna (600.000 dala) styrk til þessa verkefnis. Sagnanetið er rannsóknar- og varðveisluverkefni og helstu markmið þess eru:

1. Að velja heildstætt safnefni íslenskra fornsagna úr öllum handritum, þ.e. skinn- og pappírshandritum, er geyma þetta efni og þátttökusöfnin varðveita, ásamt því sem ritað hefur verið um þessar bókmenntir fram til ársins 1900. Gerðar eru stafrænar ímyndir efnisins og veittur aðgangur að þeim um Netið. Valin eru handrit úr Landsbókasafni og Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi, en prentuð rit verða valin úr íslenska Fiskebókasafninu í Cornell-háskóla. Stefnt var að því að færa um 1.000 handrit með um 350.000 blaðsíður yfir í stafrænt form og um 450 prentuð rit með um 150.000 blaðsíður, eða alls um 500.000 síður.
2. Að gera könnun meðal notenda vefsins á kostum og göllum við að vinna eingöngu um Netið með þetta efni. Háskólinn í Cornell sér um framkvæmd þessa þáttar.

3. Að kanna kostnað og ávinning fyrir annars vegar þau bókasöfn sem standa að verkefninu og leggja til efnið, og hins vegar fyrir þau bókasöfn sem munu nota þessa þjónustu. Könnunin er gerð af Hagfræðistofnun Háskóla Íslands.

Sagnanetið er samvinnuverkefni Landsbókasafns og Cornell-háskóla, með aðild Stofnunar Árna Magnússonar á Íslandi.

Sérkenni verkefnisins er að leitast er við að veita aðgang að heildstæðu völdu efni í handritum og prentuðum bókum. Með því að veita fræðimönnum aðgang að efni um Netið er unnt að rannsaka gildi þess að hafa aðgang að því á þennan hátt. Ísland hefur nokkra sérstöðu hvað þetta varðar. Þótt íslenskar bókmenntir séu litlar að umfangi miðað við bókmenntir flestra annarra þjóða þá hafa þær mikið menningarlegt gildi og magnið kemur ekki í veg fyrir að unnt sé að ljúka verkinu á hæfilegum tíma.

Í Sagnanetið eru valdar íslenskar bókmenntir frá 12.–14. öld. Upphaflega var gert ráð fyrir að taka fyrir meginhluta íslenskra miðaldabókmennta, þ.e. fyrstu íslensku lagatextana, Íslendingasögur og -þætti, norræna goðafræði, biskupasögur, samtíðarsögur (Heimskringlu og Sturlungu), riddarasögur, fornaldarsögur og jafnframt rímur sem ortar eru um þetta efni. Það kom þó fljótlega í ljós að umfangið yrði alltof mikið, og ákveðið var að í Sagnanetinu yrðu í heild Íslendingasögur og -þættir ásamt biskupasögum og drjúgur hluti norrænnar goðafræði, helgisagna, postulasagna og samtíðarsagna. Einnig voru Landnáma og Íslendingabók teknar með. Ennfremur er talsvert af öðru efni, svo sem rímum, því að hvert handritabindi sem hefur að geyma valið efni er tekið í heild. Flest handrit sem til eru á Íslandi og prentaðar útgáfur og þýðingar, ásamt fræðilegum útgáfum, sem gefnar hafa verið út fyrir 1900 eru hafðar með í Sagnanetinu.

Elstu handritin, u.þ.b. 40.000 blaðsíður, eru í Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi, en flest handrit eftir síðari hluta sautjándu aldar, u.þ.b. 300.000 blaðsíður, eru í Landsbókasafni. Hið prentaða efni, um 150.000 blaðsíður, er fengið frá íslenska Fiske-bókasafninu við Cornell-háskóla. Þegar fram líða stundir verður unnt að bæta við Sagnanetið efni sem er í öðrum bókasöfnum eða með því að tengja það við sams konar stafræn söfn. Ennfremur verður unnt að bæta við það nýjum verkum.

Teknar eru stafrænar myndir af handritum og bókum, efnið er skráð og aðgangur veittur um Netið. Hugtakið „heildstætt safnefni“ tekur til alls efnis safnanna sem tilheyrir þeim efnisflokki sem valinn er, þ.e. handrita og prentaðra bóka, en tímarit og greinar eru undanskildar. Til að unnt sé að uppfylla skilyrði sjóðsins um að meta árangurinn þarf efnið að hafa bókmenntalegt gildi og höfða til stórs notendahóps utan Íslands. Íslendingasögur og -þættir, norræn goðafræði og fleira þóttu vera góður kostur.

Forsaga

Það var frá upphafi ljóst að svo stórt verkefni sem Sagnanetið yrði ekki leyst af hendi nema til kæmu verulegir fjármunir að utan. Árangursríkar umsóknir til erlendra aðila kalla einatt á mikla vinnu og flókið ferli, og því verður rakin hér sérstaklega forsaga þessa stóra verkefnis.

Aðdragandi þess að hafnar voru viðræður við Andrew W. Mellon Foundation í New York um mögulegan styrk frá sjóðnum er sá að stjórnendur safnsins höfðu lengi velt því fyrir sér hvernig safnið gæti uppfyllt skyldur sínar um að varðveita íslensk rit sem best og veita greiðan aðgang að þeim. Meðal þess efnis sem er í hættu vegna aldurs eða lélegs ástands er ýmislegt fágæti, einkum frá fyrri öldum, mörg handrit frá ýmsum tímum og talsvert af bókum, blöðum og tímaritum sem prentuð eru á lélegan pappír. Besta aðferðin til að varðveita efnið er að koma í veg fyrir notkun þess. Það er að sjálfsögðu ekki nothæf lausn því að þá er efnið gagnslaust. Þess vegna þarf að afrita efnið á einhvern hátt þannig að hægt sé að nota afritin við alla venjulega vinnu. Frumritin eru þá eingöngu notuð í sérstökum tilvikum. Hin hefðbundna aðferð var að gera örfilmur af efni og annaðhvort nota þær beint eða taka ljósrit af þeim til notkunar. Örfilmur hefur þann ómetanlega kost að hún er besti og öruggasti geymslumiðill sem völ er á, en talið er að örfilmur geti við rétt skilyrði varðveist í 500 til 1000 ár og tæknin sem þarf til að skoða filmurnar er mjög einföld. Örfilmurnar taka einnig lítið pláss. Þær eru hins vegar ekki þægilegar í notkun og oft seinlegt að finna það efni sem leitað er að. Þegar Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn var

stofnað var keypt ný örfilmumyndavél fyrir safnið. Við athugun á því hvernig best væri að nýta vélina og haga myndatökum á þeim safnkosti sem brýnt var að mynda kom fljótt í ljós að safnið mundi að óbreyttum fjárveitingum ekki hafa til umráða þann mannafla sem þyrfti til að nýta vélina sem skyldi í þessu skyni.

Landsbókasafni var kunnugt um að Andrew W. Mellon Foundation í New York hafði styrkt ýmis verkefni hjá bókasöfnum, bæði í Bandaríkjunum og víða um heim. Meðal annars hafði British Library fengið stóran styrk (eina milljón dala) til að taka örfilmur af hluta safnskots síns. Á ráðstefnu evrópskra þjóðbókavarda í september 1995 fékk Einar Sigurðsson landsbókavörður nánari upplýsingar um Mellon-sjóðinn. Í október 1995 hafði Þorsteinn Hallgrímsson samband við Richard H. Ekman framkvæmdastjóra sjóðsins í síma og sendi honum síðan stutt bréf þar sem leitað var eftir styrk til verkefnis sem tæki til einhvers eftirfarandi þátta:

- Varðveislu viðkvæms og illa farins prentaðs efnis Landsbókasafns frá upphafi prentlistar til þessa dags.
- Varðveislu og skráningar á handritasafni Landsbókasafns.
- Athugunar á hvernig best væri að veita almenningi aðgang að viðkvæmu efni, t.d. með því að setja efnið á stafrænt form.

Richard H. Ekman tók í símtalinu mjög vel undir þessa málaleitan Landsbókasafns og óskaði eftir frekari upplýsingum bæði um safnið, hlutverk þess, safnkostinn og hvaða magn um væri að ræða. Upplýsingarnar voru veittar og í nóvember 1995 barst svar frá Richard H. Ekman þar sem fram kom að Mellon-sjóðurinn hefði breytt um áherslur frá því sem var og hefði ekki lengur áhuga á að styrkja verkefni sem eingöngu tækju til varðveislu efnis á örfilmu. Mellon-sjóðurinn hefði hins vegar mikinn áhuga á að styrkja verkefni á sviði nýrrar tækni til miðlunar upplýsinga og þ.m.t. safnefnis. Markmið sjóðsins væri að styrkja verkefni sem tækju til heildstæðs efnis („collection of record“) og gætu nýst fræðimönnum víða um heim. Sjóðurinn væri tilbúinn að íhuga styrkveitingu til verkefnis sem fælist í að setja safnkostinn á stafrænt form, veita öðrum löndum aðgang að efninu og meta árangurinn bæði með tilliti til notagildis, kostnaðar og fjárhagslegs ávinnings. Þótt svo virtist e.t.v. ekki við fyrstu sýn varð fljótt ljóst að í raun féllu markmið safnsins og Mellon-sjóðsins mjög vel saman. Því var hafist handa við að greina safnkostinn og meta hvaða úrtak væri eðlilegt að setja á stafrænt form. Við það verk þurfti að hafa í huga annars vegar að efnið væri það þýðingarmikið og efnismikið að það höfðaði til stórs hóps fræðimanna en hins vegar mátti það ekki vera meira en svo að það væri viðráðanlegt og að hægt væri að ljúka verkefninu á hæfilegum tíma, þ.e. 2–3 árum.

Í desember 1995 skrifaði Landsbókasafn Richard H. Ekman og tjáði honum að Landsbókasafn hefði mikinn áhuga á verkefni sem samrýmdist óskum og kröfum Mellon-sjóðsins og að bókasafnið þyrfti nokkurn tíma til að kanna málið betur. Við þessa athugun kom í ljós að Fiske-safnið vann að umfangsmiklu verkefni við að taka örfilmur af ýmsum verkum safnsins. Markmiðið var að taka myndir af um 7.000 bindum. Með hliðsjón af þessu taldi Landsbókasafn að eðlilegt væri að hafa samband við Fiske-safnið og kanna möguleika á samvinnu safnanna, sérstaklega til að forðast tvítekingu við myndun safnefnisins. Í lok mars 1996 ræddi Þorsteinn Hallgrímsson við Patrick J. Stevens starfsmann Fiske-safnsins í síma, og kom þá fram að hann hefði áhuga á þessu verkefni og taldi að yfirmenn Cornell bókasafnanna myndu einnig vera sama sinnis. Þá sendi safnið bréf til Mellon-sjóðsins og tjáði honum að safnið væri að vinna að undirbúningi umsóknar og að það myndi hafa samband við Fiske-safnið til að kanna betur hvaða samvinna væri möguleg milli safnanna. Það var mikil tilviljun að um þetta leyti kom út vetrar/vor hefti rits Cornell bókasafnanna, og fjallaði það aðallega um Fiske-safnið. Þetta rit var sent til Mellon stofnunarinnar og sendi Richard H. Ekman bréf til Cornell þar sem hann greindi frá viðræðum við Landsbókasafnið og stöðu málsins og Cornell svaraði á þann veg að það væri mjög álitlegt að stofna til samvinnu milli Cornell og Landsbókasafns. Í apríl barst svar frá Mellon-sjóðnum. Þar kom fram að Richard H. Ekman hefði hitt H. Thomas Hickerson yfirmann fagætissafna hjá Cornell-háskólanum og fengið upplýsingar hjá honum um áætlanir Cornell um að tryggja varðveislu og bæta aðgengi að eldri bókakosti Fiske-safnsins og að Mellon-sjóðurinn hefði áhuga á samvinnuverkefni milli Cornell og Landsbókasafns á því sviði. Í bréfinu getur Richard H. Ekman þess að brátt mundi verða síðustu forvöð að fá styrk frá Mellon-sjóðnum til verkefnis af þessu tagi. Sjóðurinn mundi breyta um áherslur og umsókn þyrfti að berast fyrir lok ágúst 1996.

Þann 23. apríl 1996 sendi Landsbókasafn stutt bréf til Fiske-safnsins þar sem kynntar voru hugmyndir um hvaða efni kæmi til greina að setja á stafrænt form. Í svari Fiske-safnsins kom fram að það vildi gjarnan eiga samvinnu við Landsbókasafn og bauð aðstoð við að ganga frá umsókn til Mellon-sjóðsins enda hefði Cornell mikla reynslu í að skrifa slíkar umsóknir. Ennfremur komu tillögur um efni sem talið var að mundi höfða til fræðimanna víða um heim. Þann 15. maí 1996 barst safninu bréf frá Sendiráði Íslands í Washington er innihélt minnisblað um fund H. Thomas Hickerson með sendiráðinu 13. maí 1996 og afrit af bréfi sendiráðsins til utanríkisráðuneytisins þar sem skýrt var frá fundinum og óskað upplýsinga um hvort menntamálaráðuneytið vilji lýsa stuðningi við þetta verkefni með því að óska eftir mótframlagi frá ríkinu til verkefnisins.

Niðurstöður viðræðna við Richard H. Ekman voru þær að Mellon-sjóðurinn hafði ekki áhuga á varðveislunni sem slíkri en:

- vildi styrkja verkefni á sviði nýrrar tækni til miðlunar heildstæðs safnefnis til notenda um alla veröld;
- vildi meta árangurinn með tilliti til notagildis, kostnaðar og fjárhagslegs ávinnings bæði fyrir þau söfn sem standa að dreifingunni og þau sem notfæra sér þessa þjónustu;
- vildi styrkja samvinnu milli Landsbókasafns og Fiske-bókasafnsins við Cornell-háskóla um svona verkefni;

vildi ekki bera allan kostnað af verkefninu og ætlaðist til mótfamlags af hálfu samstarfsaðilanna, þ.e. Landsbókasafns og Cornell.

Í lok júlí 1996 kom Patrick J. Stevens til Íslands og ræddi við Landsbókasafn um verkefnið. Í lok ágúst heim sóttu Kristín Bragadóttir og Þorsteinn Hallgrímsson Cornell-háskóla til viðræðna um umsóknina, og seinni hluta september komu Anne Kenney, Patrick J. Stevens og H. Thomas Hickerson frá Cornell til Íslands. Mellon-sjóðurinn veitti 14.000 dala styrk til þessara funda. Á fundunum var ákveðið að senda umsókn og að Landsbókasafn ætti að stjórna verkinu.

Það var ávallt gert ráð fyrir í umræðum um verkefnið að það yrði tengt öðrum verkefnum á sama sviði ef svo vildi verkast. Því var leitað til Stofnunar Árna Magnússonar á Íslandi um samstarf, og varð niðurstaðan að stofnunin ætti aðild að verkefninu.

Í desember 1996 var send forumsókn til Andrew W. Mellon-sjóðsins. Henni var vel tekið, en óskað var skýringar á ýmsum atriðum og voru þær veittar. Í byrjun febrúar 1997 var lokaumsókn um samvinnuverkefni Landsbókasafns og Cornell-háskóla, með aðild Stofnunar Árna Magnússonar á Íslandi, send. Áætlaður heildarkostnaður við verkefnið var um 92 milljónir króna, og þar af var beinn kostnaður áætlaður um 82 milljónir króna. Í marsmánuði 1997 samþykkti Mellon-sjóðurinn umsóknina og veitti 42ja milljóna króna (600.000 dala) styrk til verkefnisins að því tilskildu að umsækjendur öfluðu þess viðbótarfjár sem til þyrfti miðað við kostnaðaráætlun. Það tókst í maí 1997.

Ekki er ástæða til að rekja í smáatriðum hvernig verkið hefur gengið eða hvernig það hefur verið leyst, en gerð verður grein fyrir helstu áföngun og stöðu. Nánari upplýsingar er að finna á vefsíðu Sagnanets: *sagnanet.is*. Vinna við Sagnanetið hófst sumarið 1997 með skráningu handrita, forritun og leit að stafrænni myndavél. Haustið 1997 var gengið frá helstu álitamálum um skráningu handrita. Ákveðið var að skrá þau í Gegniskerfinu, og keypt var viðbótareintak af kerfinu og það nefnt Gelmir. Í upphafi voru þrír starfsmenn í u.þ.b. 2,5 stöðugildum við skráningu, og hefur það haldist að mestu. Ákveðið var að kaupa stafræna myndavél af gerðinni KONTRON Eyelike frá fyrirækinu Jenoptik í Þýskalandi. Hún var sett upp í desember 1997. Upp komu vandamál, og varð að senda myndavélina til viðgerðar. Í byrjun mars 1998 hófust tilraunir með myndatöku, og í byrjun apríl hófst myndataka fyrir Sagnanetið. Settur hafði verið upp Informix gagnagrunnur fyrir myndir og upplýsingar um handrit vegna notendaviðmóts, og einnig hafði verið forritað framleiðsluferli mynda frá myndatöku og til þess er myndir voru settar í gagnagrunninn. Verkinu miðaði vel árið 1998, og í árslok höfðu verið skráðar 97.000 blaðsíður og 77.500 myndaðar. Á árinu 1999 kom tvennt fram sem olli seinkun, þ.e. að annars vegar reyndist skráning handrita mun erfiðari og tímafrekari en gert var ráð fyrir og hins vegar komu fram bilanir í stafrænu myndavélinni. Í árslok 1999 höfðu 501 handrit með um 155.000 blaðsíður verið skráð í bókfræðigrunninn *Gelmi*, og voru þau flest úr Landsbókasafni. Í gagnagrunninum voru 433 handrit með um 120.400 blaðsíður, allar myndaðar í Landsbókasafni. Vinna við yfirfærslu prentaðra verka í Cornell hafði og tafist og hófst ekki fyrr en á miðju ári 1999. Ljóst var að henni mun ekki ljúka fyrr en um vorið 2000. Vinna við forritun var talsvert vel á veg komin, en það tafði verkið að ekki reyndist unnt að byggja leit á fyrirbyggjandi bókasafnskerfum eins og ráðgert hafði verið því bæði í Cornell og hjá Landsbókasafni hafði þróun bókasafnskerfa þeirra stöðvast með þeim afleiðingum að Z39.50 tæknin sem byggja átti á var ekki tiltæk. Áætlað var að ljúka verkinu 30. júní 2000, en ljóst varð að það næðist ekki. Verklok eru því ákveðin á miðju ári 2001.

VESTNORD (Tímarit og blöð á Netinu)

Árið 1999 sótti Landsbókasafn um verkefnisstyrk til RANNÍS á sviði upplýsingatæknilegrar aðlögunar að menningu og tungu, og var fyrirsögnin: Íslensk blöð og tímarit 19. aldar á vefnum. Sagnfræðingar eru sammála um að ein mikilvægasta heimildin um menn og málefni seinni tíma sé blöð og tímarit. Þar koma fram atriði sem ekki er að finna í öðrum heimildum og nýtast á ýmsum sviðum hugvísinda, svo sem sagnfræði, þjóðfræði, bókmenntafræði, mannfræði og félagsfræði. Landsbókasafn hefur þaulsafnað þessu efni frá upphafi útgáfu á Íslandi, og markmiðið er að stórbæta aðgengi að þessum gögnum sem í heild eru einungis til í

Landsbókasafni og í Amtsbókasafninu á Akureyri. Talsvert af þessu efni er mjög viðkvæmt og brýnt að varðveita það vel, en eftirspurn til notkunar er mikil.

RANNÍS veitti safninu tveggja milljóna króna styrk. Gerður verður rannsóknargagnagrunnur yfir öll íslensk blöð og tímarit frá upphafi útgáfu þeirra til 1920. Um er að ræða um 160.000 blaðsíður. Efnið verður yfirfært á stafrænt form, og ímynd hverrar síðu verður vistuð í gagnagrunninum. Gerð verður skrá yfir blöðin og tímaritin, og einnig verða allar síður lesnar með tölvulestri (Optical Character Recognition) til að gera efnisyfirlit. Efnisorðin verða síðan tengd við þær blaðsíður þar sem þau koma fyrir. Gert verður leitarforrit ásamt vefforritum til að vinna með grunninn og birta ímynd blaðsíðnanna um Netið.

Verkið hófst sumarið 1999. Nokkru áður höfðu söfn í Danmörku, Finnlandi, Noregi og Svíþjóð ráðist í sams konar verkefni, og nefnist það TIDEN. Það er styrkt af NORDINFO. Landsbókasafn sótti í samvinnu við þjóðbókasöfn Færeyja og Grænlands um sambærilegan styrk til NORDINFO, til að gera öll tímarit og blöð útgefin í löndunum þremur frá upphafi til 1920 aðgengileg um Netið. NORDINFO veitti í lok árs 1999 styrk til verkefnisins sem kallað er VESTNORD, og var þá ákveðið að sameina verkefni VESTNORD og Íslensk blöð og tímarit á Netinu. Gert er ráð fyrir að ljúka verkinu árið 2002.

Vistun og varðveisla stafræns efnis

Flest lönd leitast við að varðveita menningararf sinn sem best og veita aðgang að honum. Á Norðurlöndum hafa þjóðbókasöfn hvers lands varðveitt ritað efni með því að þaulsafna handritum og útgefnu prentuðu efni. Söfnin hafa fylgt tækninýjungum eftir með því að safna einnig útgefnu rafrænu efni á geisladiskum og eftir föngum rafrænum tímaritum. Til þess að safna til hlítar sem mestu efni án óhóflegs kostnaðar hafa þjóðbókasöfnin treyst á lög um skylduskil. Fram til þessa hefur árangur verið mjög góður, en tilkoma Netsins og veraldarvefsins (Vefsins) hefur gjörbreytt fyrri lögmálum um útgáfu. Þær miklu breytingar sem þessi þróun hefur valdið á útgáfu verður til þess að nú birtst talsvert efni eingöngu á Netinu, og í framtíð mun hlutur þess fara stigvaxandi. Ef núverandi hugmyndir um skylduskil eiga rétt á sér er ljóst að það er knýjandi nauðsyn að láta þau lög einnig ná til Vefsins og Netsins. Ef það er ekki gert mun mikilvægur hluti menningararfsins glatast ásamt upplýsingum um þær menningarbreytingar sem eru að gerast. Á Íslandi eru lög um skylduskil á öllu útgefnu prentuðu efni og hljóðritum. Í lögnum (sem eru frá 1977) er ekki getið um myndefni svo sem myndbönd og þaðan af síður um margmiðlunarefni eða annað tölvuefni. 1. ágúst 1997 skipaði menntamálaráðherra nefnd til að semja ný lög um skylduskil, og mun þar verða tekið á skylduskilum stafræns efnis. Þetta er í samræmi við þróun á Norðurlöndum, en þau hafa ýmist breytt lögum um skylduskil, eða eru að vinna að breytingum á þeim í þá veru að heimila söfnun alls efnis sem gefið er út á Vefnum. Aðgangur að efninu mun í flestum tilvikum verða háður höfundarréttarlögum hvers lands. Þjóðbókasöfn Norðurlanda hafa gert tilraunir með að safna eingöngu völdu efni, en það hefur reynst bæði erfitt og dýrt, og það nær aðeins til lítils hluta af því sem gefið er út á Vefnum. Söfnin eru sammála um að besta lausnin sé að safna öllu vefefni hvers lands í vefsafn og varðveita það til frambúðar. Það eru mörg vandamál sem þarf að leysa í þessu sambandi, og eru þau bæði tæknileg og efnisleg. Norrænu þjóðbókasöfnin hafa því sameinast um þróun tækni og aðferða til þess að safna sífellt öllu vefefni hvers lands og veita fræðimönnum og almenningi aðgang að því samkvæmt réttmætum þörfum og höfundarréttarlögum. Tryggja þarf að reglum um aðgang verði fylgt, en ekki er gert ráð fyrir að tekið sé gjald fyrir aðganginn.

Upphaf þessa má rekja til Kulturarw³ verkefnisins sem Svíar hófu árið 1996 og fólst í að safna öllum sænskum vefsíðum eða réttara sagt að taka nokkurs konar augnabliksmynd af Vefnum. Þetta hefur nú verið gert sex sinnum. Þróaðar voru aðferðir til að safna vefsíðum og vista þær, en ekki voru gerð forrit til að vinna með það efni sem safnað hafði verið. Sumarið 1997 hófu norrænu þjóðbókasöfnin óformlegt samstarf um að safna vefsíðum hvers land og

vista til frambúðar. Þetta varð seinnihluta 1998 að formlegu samstarfi um „Nordic Web Archive“ (Norræna vefsafnið). Á árinu 1999 hefur verið unnið að því að skilgreina hvernig eigi að safna vefsíðum og kanna aðferðir til öruggrar og hagkvæmrar langtímarvarðveislu þeirra. Einnig þarf að taka tillit til að varðveisla og aðgengi verða að fara saman frá upphafi. Þessari vinnu verður fram haldið á árinu 2000.

VARÐVEISLA

Bókbandsstofa

Hlutverk bókbandsstofu er að binda inn safnefni sem berst óbundið eða veita því annan hentugan umbúnað. Þar er fyrirferðarmest safnefni sem berst í skylduskilum, einkum tímarit og blöð, en einnig talsvert af bókum. Þá er bundið nokkuð af ritum sem keypt eru fyrir Háskóla Íslands og ritum til almennra nota. Bókbandsstofa sér einnig um viðhald og viðgerðir á eldri ritum safnkosts.

Fyrir stofnun Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns lét Háskólabókasafn binda eftir þörfum utan safnsins, en Landsbókasafn starfrækti bókbandsstofu með þremur starfsmönnum og voru tæki þaðan flutt í bókbandsstofu hins nýja safns. Bætt var við talsverðu af tækjum, og er bókbandsstofan þannig búin öllum þeim tækjakosti sem þarf til þess að geta sinnt þörfum safnsins um vandað nytjaband jafnt sem hefðarband, einfaldan frágang af ýmsu tagi, öskjagerð og bókbandsviðgerðir. Nokkurn tíma tók að fullbúa bókbandsstofuna, en starfsemi bókbandsstofu Landsbókasafns var færð í Þjóðarbókhlöðu 13. júní 1995, og voru starfsmenn þá tveir, en ári síðar bættist einn starfsmaður við. Hinu nýja safni berst meira af efni en eldri söfnunum, m.a. gjafir sem huga þarf að. Þetta ásamt því að safnefni hefur ekki verið sent til bands utan safnsins hefur leitt til þess að ekki hefur tekist að binda allt efni jafnóðum. Upp hefur safnast efni sem biður bands. Safnið taldi nauðsynlegt að leita leiða til umbóta og fékk John Dean, yfirmann bókbands- og viðgerðarstofu bókasafna Cornell-háskóla, til að koma í heimsókn til safnsins í eina viku í febrúar 1998 og vinna með starfsmönnum bókbandsstofu og fleirum að athugun á starfsemi. Hann skilaði skýrslu um dvöl sína, og koma þar fram ýmsar tillögur um breyttan umbúnað rita og ný viðhorf um hlutverk bókbands. Farið var yfir tillögurnar, og hefur sumt af því sem hann lagði til verið tekið upp, en annað er í athugun. Þrátt fyrir þetta er ljóst að bókbandsstofa getur ekki, miðað við þær kröfur sem til hennar eru gerðar og með núverandi mannafla, annað því efni sem henni berst árlega.

Á árinu 1998 var samið við Gutenberg um að binda Stjórnartíðindi jafnóðum og þau koma út, þrjú eintök; og við Bókbandsstofu Einars Sigurjónssonar um að binda inn Alþingistíðindi jafnóðum og þau koma út, einnig þrjú eintök.

Safnið átti á tímabilinu nokkur samskipti við bókbandsfyrirtækið Riley, Dunn & Wilson Ltd. í Falkirk í Skotlandi. Fyrirtækið batt á árinu 1998 nokkra tugi tugi bóka úr safninu án endurgjalds, til að sýna mismunandi efnisnotkun og frágang eftir því um hvers konar rit var að ræða. Fyrirtækið hélt kynningarnámskeið hér í safninu 23. febrúar 1999. Þátttakendur voru allt að fimmtíu, úr hinum ýmsu bókasöfnum. Síðar á sama ári keypti Landsbókasafn hjá fyrirtækinu viðgerð á nokkrum gömlum bókum, en af frekari viðskiptum hefur ekki orðið.

Viðgerðarstofa

Viðgerðarstofa hefur umsjón með forvörslu og viðgerðum á safnefni. Á þetta einkum við handrit og fágætar bækur safnsins. Með forvörslu er bæði átt við aðhlyningu safngripa og stýringu varðandi það umhverfi sem gripirnir eru varðveittir í. Við viðgerð er þess ávallt gætt að hún sé afturkræf og valdi ekki skemmdum á safngripnum.

Hvorugt hinna fyrri safna, Landsbókasafn Íslands eða Háskólabókasafn, starfrækti viðgerðarstofu. Landsbókasafn naut hins vegar í vissu mæli þjónustu viðgerðarstofu þeirrar sem

var í Safnahúsinu og Þjóðskjalasafn sá um rekstur á. Við flutning safnanna í ný og fullkomin húsakynni var ákveðið að gera á þessu bragarbót. Í forvinnu að Þjóðarbókhlöðu var tekin ákvörðun um að í byggingunni yrði rekin viðgerðarstofa. Hún tók til starfa 1. febrúar 1998, og starfar þar einn forvörður í fullu starfi. Stofan er búin fullkomnum tækjabúnaði og getur sinnt viðgerðum á pappírs- og skinnhandritum, svo og bókbandi þeirra. Þar sem viðgerðarþáttur forvörslunnar er afar tímafrekur hefur fyrirbyggjandi forvarsla fengið æ meira vægi hin síðari ár.

Um mánaðarskeið haustið 1998 starfaði á viðgerðarstofu tékkneskur forvörður, Linda Reháková. Á haustmánuðum 1999 var unnið að könnun og skrásetningu á gerð og ástandi íslensks handritabands. Tillögur voru gerðar um úrbætur á ástandi gamals bands, og unnið var að gerð nýs hagkvæms bands þeirra handrita sem þörfuðust endurbands. Til samstarfs og ráðgjafar um þennan þátt var fenginn breskur forvörður, Robert Proctor, sérfræðingur í gömlu bókbandi við Fitzwilliam Museum, Cambridge, og vann hann að verkinu um tveggja mánaða skeið, 1. september – 29. október 1999. Styrkur fékkst til verkefnisins frá Rannsóknasjóði Háskóla Íslands. Unnið var að eftirfarandi viðgerðarverkefnum fyrir styrki úr Þjóðhátíðarsjóði: Eiginhandarit Hallgríms Péturssonar að Passíusálmunum (1995), Corvinspostilla frá 1546 (1996), 75 innrömmuð Íslandskort (1997 og 1998). Ingibjörg Áskelsdóttir, nemi í forvörslu, starfaði í viðgerðarstofunni í mánaðartíma kringum jól 1999.

Myndastofa

Hlutverk myndastofu er að sinna almennri þjónustu fyrir safngesti, einkum myndun til útgáfu úr verkum safnsins eða afritun á örfilmur af einstökum verkum, varðveisluverkefnum er felast í afritun á örfilmur af eldra og nýrra efni, sérstaklega dagblöðum, aðstoða við uppsetningu á sýningum á vegum safnsins og annast eftir ástæðum aðra myndatöku. Í myndastofu er góð aðstaða til hefðbundinnar ljósmyndunarvinnu og mjög fullkomin tæki til að taka myndir á hefðbundnar filmur eða örfilmu, framkalla og fjölfalda þær. Eftir að vinna hófst við þróunarverkefni safnsins sem byggjast á stafrænum myndum bar myndastofa ábyrgð á rekstri mjög fullkominnar stafrænnar myndavélar. Í hinu eldra Landsbókasafni var rekin myndastofa, og fluttist starfsmaður og starfsemi hennar í Þjóðarbókhlöðu en þó ekki fyrr en seinni hluta ársins 1995. Ný örfilmumyndavél var sett upp í myndastofu í apríl 1996.

Landsbókasafn gerði samning við Morgunblaðið 2. mars 1998 um að leggja því til póstífa örfilmu af blaðinu. Samningurinn gildir frá og með 1. febrúar 1998.

Fjölföldunarstofa

Við sameiningu safnanna í Þjóðarbókhlöðu var gert ráð fyrir miklum umbótum hvað varðar fjölföldun gagna og notkun afritaðra gagna. Sett var upp fjölföldunarstofa á þriðju hæð og aðstaða fyrir ljósritun og prentun gesta á öllum hæðum. Hlutverk fjölföldunarstofu er að annast ljósritun af safngögnum (ritum og örfilum) fyrir safngesti, sjá um sérhæfða eða umfangsmikla fjölföldun fyrir starfsmenn safnsins og annast rekstur fjölföldunartækja safnsins. Fjölföldunarstofa var í upphafi búin mjög góðum tækjakosti. Ber þar hæst mikilvirka ljósritunarvél með blaðamötun og raðara af gerðinni Konica 4155 sem Umfang hf. færði safninu að gjöf við opnun þess. Hún hefur verið mikið notuð og reynst afburða vel. Þar er einnig lesprentvél af gerðinni Canon 740 sem getur ljósritað örfilmur í stærð A3, og í maí 1995 var sett upp litljósritunarvél af gerðinni Nashuatec C406. Auk þessa eru tæki til að binda ljósrit. Þótt ráðgert hefði verið að hefja starfsemi fjölföldunarstofu fljótlega eftir opnun safnsins dróst það, og var stofan opnuð í desember 1996. Hefur þar yfirleitt verið einn starfsmaður í fullu starfi og stofan verið opin safngestum hálfan daginn.

Fyrir ljósritun safngesta voru settar upp átta ljósritunarvélar af gerðinni Nashuatec 3227, tvær á fjórðu hæð, fjórar á þriðju hæð og tvær á annarri hæð. Ljósritun gesta er gegn gjaldi, og er gjaldtöku stjórnað með segulkortalesurum á hverri vél, en kortin eru seld í fatageymslu.

Fyrir ljósritun starfsmanna voru settar upp fjórar ljósritunarvélar af gerðinni Infotech 9320 og fjórar af gerðinni Infotech 9322. Ein ljósritunarvél var flutt af Háskólabókasafni. Auk þessara véla á safnið eina ljósritunarvél sem staðsett er á Grensásvegi 12 og er til afnota fyrir stúdenta við líffræðiskor.

Almennt hafa ljósritunarvélar reynst vel, en ljósritun gesta er mjög mikil, sérstaklega á þriðju hæð, og því þörf á að endurnýja þær vélar sem mest eru notaðar. Í árslok 1999 höfðu verið endurnýjaðar tvær vélar á þriðju hæð, ásamt vélinni á Grensásvegi. Á árinu 1999 var vegna þjónustu við millisafnalán keypt stafræn ljósritunarvél með innbyggðu ISDN faxtæki.

Landsbókasafn og Háskólabókasafn áttu talsvert efni á örfilmum og fisjum, einkum afrit af dagblöðum og handritum, og áform voru um að bæta verulega við þann safnkost með tilkomu nýrrar örfilmumyndavélar. Búnaður til að vinna með örfilmur og fisjur var hinsvegar mjög ófullkominn. Úr því var bætt og keyptar fjórar lesvélar fyrir örfilmur af gerðinni Bibliographic Record, fimm lesprentvélar fyrir örfilmur, þar af ein af gerðinni Canon NP780, og fjórar af gerðinni Bell & Howell ABR2600, og þrjár lesprentvélar fyrir fisjur af gerðinni Bell & Howell ABR2000. Komið var upp séraðstöðu fyrir búnaðinn á þriðju hæð og í þjóðdeild á fyrstu hæð. Í handritadeild var komið fyrir einni lesprentvél fyrir örfilmur. Ein lesprentvél fyrir örfilmur var flutt úr Landsbókasafni. Þessi búnaður hefur reynst vel og ekki verið endurnýjaður.

REKSTUR HÚSS OG LÓÐAR

Hlutverk

Hlutverk deildarinnar er að sjá um viðhald og rekstur hússins, hafa umsjón með kerfum, annast samskipti við þjónustuverktaka, vöktun og ýmsa þjónustu við starfsmenn.

Almennt

Húsið er um þrettán þúsund fermetrar að gólfleti á fimm hæðum. Umhverfis húsið er grunn tjörn og lóð, trjágardur að austanverðu, bílastæði gesta að sunnan og bílastæði starfsmanna að vestan. Bílastæði sunnan við húsið er sameiginlegt með Hótel Sögu.

Í húsinu er tölvuvætt hússtjórnarkerfi sem er notað til að stýra ýmsum nauðsynlegum þáttum í húsinu svo sem aðgangi að og um húsið, loftræsingu og upphitun, ljósum, brunavörnum, öryggi og fleiru. Hússtjórnarkerfið gefur kost á að stjórna þessum þáttum frá hússtjórnartölvu sem er staðsett í vaktherbergi.

Í upphafi starfsseminnar var ákveðið að hafa vakt í húsinu allan sólarhringinn, ekki þótti ráðlegt að hafa húsið mannlaut meðan reynsla fengist af hinum ýmsu kerfum. Skiptu fjórir vaktmenn með sér vöktum, átta tíma hver allan sólarhringinn. 1. september 1998 var vaktmönnum fækkað um tvo. Tveir vaktmenn skiptast á um dagvakt frá kl. 8:00–16:00 og kvöldvakt frá kl. 16:00–24:00. Síðan sér öryggiskerfið um vöktun þegar safnið er lokað. Öryggiskerfið er tengt til Securitas og í boðtæki starfsmanna húsreksturs.

Starfsmenn við húsrekstur í lok tímabils eru fjórir, hússtjóri, aðstoðarmaður hússtjóra og tveir vaktmenn. Hússtjóri hefur yfirumsjón með rekstri og viðhaldi hússins. Aðstoðarmaður hússtjóra sinnir ýmsum minni háttar viðgerðum og þjónustu ásamt sendiferðum fyrir safnið og annað sem til fellur. Vaktmenn skipta með sér vöktum, eins og áður segir, dagvakt og kvöldvakt. Þeir annast símvörslu, vakta hússtjórnartölvu, afgreiða póst í og úr húsi, taka á móti vörum sem berast í hús, sinna einnig ýmsum störfum sem til falla eftir aðstæðum.

Fjölmörg tölvustýrð kerfi eru í húsinu, og verður gerð grein fyrir þeim hér á eftir.

Hússtjórnarkerfi

Hússtjórnarkerfið skiptist í sex kerfi: 1. Brunaviðvörunarkerfi vaktar slökkvikerfi ásamt því að birta mynd af því svæði sem eldboð koma frá. 2. Loftræsikerfi til upphitunar og rakastýringar í húsinu. Þessu kerfi fylgja einnig lagnakerfi hússins. 3. Aðgangskerfi til stjórnunar á aðgengi að hinum ýmsum rýmum hússins. 4. Öryggiskerfi er vaktkerfi hússins gagnvart innbrotum. 5. Ljósastýring sér um stýringu á ljósakerfi hússins. Lýsingu svæða er stýrt eftir ákveðnum tímatöflum. 6. Eftirlitskerfi til vöktunar á rafmagnstöflum, vatnsleka, neyðarrafgjöfum, kælum o. fl.

Hita-, loftræsi- og lagnakerfi

Grunnflötur hússins er um 2.500 fermetrar, nánast ferningur, um 50 m á kant. Þetta hefur það í för með sér að innstu rýmin eru langt frá útvegg. Það að vinnusvæði eru innarlega í húsinu og rými stór og opin ásamt ýmsum öðrum þáttum, svo sem trekk o.fl., olli því að loftræsing um glugga kom ekki til greina. Því er í húsinu vélræn loftræsing. Hverri hæð er skipt í sex loftræsisvæði að undanskildum kjallara sem er þrjú svæði. Innan hvers loftræsisvæðis er hægt að stjórna hitastigi, en rakastig er hins vegar það sama í öllu húsinu. Ekki er hægt að stjórna sérstaklega hita og raka í einstökum rýmum innan hvers loftræsisvæðis. Inn í húsið er blásið fersku útilofti sem endurnýjast 6,5 sinnum á klst. að undanskildum kjallara, þar eru loftskipti 2,5 sinnum á klst. Jafnmikið loft er sogað út. Æskilegt hitastig er 21°C og 18°C í kjallara og rétt rakastig er 45–50%. Við ákvörðunartöku um loftskipti, hita- og rakastig hafa hönnuðir farið eftir forsendum sem gefnar voru upp af Harry Faulkner-Brown, sem var ráðgjafi við byggingarundirbúninginn.

Aður en ferskloftið leikur um innirýmin er búið að sía frá útiryk, frjókorn og jafnvel sót og bæta í það raka. Þegar kalt er úti, t.d. -15°C, er tekinn hluti af útsogslofti (20%) og blandað við ferskloftið áður en því er blásið inn í húsið, en þegar útihiti er 0°C eða hærri er öllu útsogsloftinu hent. Þetta er gert til að lækka upphitunarkostnað.

Heildarloftmagn sem streymir inn í húsið er um 185.000 m³/klst. Fjórir stórir blásarar sjá um að blása þessu loftmagni inn í húsið og fjórir blásarar draga það út. Auk þess eru átta smærri blásarar sem þjóna t.d. snyrtingum, eldhúsi, forhýsi ásamt öryggis- og handrita-geymslu.

Viðhald loftræsikerfis og breytingar

Í loftræsikerfi hússins er skipt um loftsiur á um eins og hálfis árs fresti. Rakatæki eru þrífín einu sinni á ári, reimar á mótorum yfirfarnar og hertar ef með þarf. Byrjað var að endurnýja mótoraloka, en nokkuð snemma bar á að þeir biluðu, og er þeim skipt út eftir þörfum.

Í janúar 1997 var Innivist ehf. fengin til að gera mælingar á hita á nokkrum stöðum í húsinu. Mældar voru sveiflur á hita- og rakastigi og daggarmark. Komu í ljós sveiflur á tveim svæðum og var það mat Innivistar að yfirfæra mætti þessa niðurstöðu á önnur kerfi. Niðurstaða úttektarinnar var að mestu leyti sú að reglunargildi virðist ekki vinna rétt. Lýsir þetta sér þannig að mótoralokar, sem stjórna hitastigi, eru í sífelldri vinnslu og eru jafnvel að fara úr fullloppinni stöðu í fulllokaða á fárra mínútna fresti. Sannreynt var að með því að breyta gildum má fá kerfið til að virka eðlilega. Einnig kom í ljós að vatnslokar voru byrjaðir að leka. Í framhaldi var boðaður fundur með hönnuðum og eftirlitsaðila. RTS-menn, sem stilltu kerfið upphaflega, vildu ekki fallast á að um vanstillingu væri að ræða. Niðurstaða fékkst ekki á fundinum en þeir bentu á að setja mætti upp millihitara og hefðu þeir þá trú að ástandið myndi lagaðist við það. Mælingar voru endurteknar í september 1997 eftir að millihitari var settur í kerfið, en niðurstöður voru svipaðar og áður.

Eftir að millihitari var settur á heitavatnskerfið á sumarmánuðum 1997 hringrásar sama vatnið í lögnunum um húsið. Við þetta minnkar hætta vegna vatnstjóns verulega. Ýmsar endurbætur aðrar hafa verið gerðar í varúðarskyni vegna vatnsleka, t.d. hefur viðvörunarnem-

um og stoppkrönum að tækjum verið fjölgað. Ef um vatnsleka er að ræða berast boð í símboða til hússtjóra og vaktmanna sem ætíð hafa á sér símboða.

Í maí 1998 voru allir hitaskynjarar í húsinu samlesnir, þ.e.a.s. hitastig var mælt við hvern nema og lesið af tölvu hvað þeir sýndu. Ef um mismun var að ræða var það leiðrétt. Grunnvatnsdælur hafa verið endurnýjaðar og eru yfirfarnar reglulega. Árið 1999 var bætt við útsogi úr fjölföldunarherbergi vegna mengunar frá ljósritunarvélum, einnig var aukið útsog frá skrifstofu fjármálastjóra og settur stokkur út í gang framan við fundarherbergi. Óeðlilegur hiti var í herberginu miðað við nálæg svæði á sömu loftræsigreini og við þessar breytingar jafnaðist hitastigið á svæðinu.

Síur í loftræstikerfinu voru endurnýjaðar í lok árs 1998, og áætlað er að þær dugi út árið 2000. Framan við síurnar hafði verið sett filt til prufu, var það gert til að hlífa síunum við mestu óhreinindunum, t.d. tjöru og sóti. Sýnt þótti að filtið minnkaði loftstreymi inn í húsið og þyngdi á móturunum. Ákveðið var að setja filtið ekki á aftur.

Dælumótor fyrir rakatæki var tekinn úr og yfirfarinn, mótorinn var vafinn, og skipt um legur. Hraðabreytir í rakatækinu brann yfir, nýr settur í staðinn. Orsök ókunn. Ýmis búnaður í loftræsikerfunum var endurnýjaður, t.d. mótorklokar, hitaskynjarar, síur, pakkningar í lokum o.fl.

Slökkvikerfi og brunavarnir

Meðal þess alvarlegasta sem getur komið fyrir í safninu er bruni. Því er mjög mikilvægt að brunavarnir séu góðar og að starfsfólk bregðist rétt við ef elds verður vart. Húsinu er skipt í þrjár brunasamstæður, þ.e. kjallara, hæðir 1–4 og þakrými. Brunaskynjarar og hitaskynjarar af ýmsum gerðum eru um allt hús. Einnig eru reykskynjarar í loftstokkum. Við óeðlilegan hita eða reyk gefa skynjararnir frá sér viðvörðunarlok til brunaviðvörðunarkerfisins. Það sér um að koma boðum til slökkviliðs og að loka öllum brunalokum í loftræsikerfi og stöðva blásara.

Stjórnstöð brunaeftirlits er í tækjarými í stigahúsi I á 1. hæð. Þar birtist á skjá og prentast út á strimli hvaðan boð koma og einnig fer viðvörðunarbjalla í gang. Aðkoma slökkviliðs er við starfsmannainngang við Birkimel, þar er stjórnstöð slökkviliðs. Brunaboðar, brunaslöngur og slökkvitæki eru við hvert stigahús á hverri hæð. Í brunaslönguskápum er einnig vatnsslökkvitæki. Kolsýrutæki til að slökkva eld í rafmagnstækjum eru í öllum tækjarýmum og afgreiðsluborðum. Við bruna kviknar á neyðarlýsingu og á hún að gefa næga lýsingu í stigagöngum og á hæðum til þess að hægt sé að rata að útgöngudyrum. Við brunaviðvörðun slokknar á loftræsikerfum. Ef þörf er á reyklosun framkvæmir slökkvilið hana frá sérstakri stjórnstöð sem er við starfsmannainnganginn.

Slökkvikerfi hússins eru tvennskonar, vatnsúðunarkerfi („sprinklerkerfi“) og gasslökkvikerfi. Í öryggisgeymslu og tölvuherbergi í kjallara er Inergen-gasslökkvikerfi (kolsýra, argon og köfnunarefni) sem minnkar súrefni í rýminu niður fyrir 15% og við það slokknar allur eldur. Vatnsúðunarkerfi er um allt hús í loftum og víða á veggjum, lagnirnar eru þurrar og án þrýstings. Ekki er mikil hætta á vatnstjóni frá þessu kerfi. Til að vatn fari inn á lagnirnar þarf að koma eldboð frá tveim reykskynjurum af sama svæði. Vatnið fer síðan að úðast þegar lokur í vatnsúðurum bráðna en það gerist þegar hitinn er orðinn 74°C.

Viðhald og breytingar á brunavarnakerfi

Viðhalds- og eftirlitssamningur á vatnsúðunarkerfi var gerður strax við opnun safnsins. Fagmenn með sérþekkingu á kerfinu hafa hugsað um það frá byrjun, og er það yfirfarið mánaðarlega. Handslökkvitækjum var fjölgað árið 1999 þegar ákveðið var að setja kolsýrutæki og eldvarnarteppi í allar afgreiðslur. Í húsinu eru 49 handslökkvitæki, 24 vatnstæki, 23 kolsýrutæki og 2 léttvatnstæki, og eru þau yfirfarin árlega.

Á fyrsta starfsdegi ár hvert eru allir þættir brunakerfisins prófaðir. Tveir reykskynjarar á annarri hæð eru látnir gefa boð og eldvarnartjöld á 2. hæð fara sjálfkrafa niður, brunabjöllur

látar hringja og aðgætt hvort hringingin heyrir um allt hús. Dælur á vatnsúðunarkerfi eru prófaðar, einnig talstöðvar o.fl.

Vegna tilkomu Neyðarlínunnar hf. var samningi um tengingu við varðstofu slökkviliðs sagt upp af hálfu slökkviliðs þann 1. júlí 1996. Í kjölfar þess var gerður samningur við Securitas um fjargæslu eldbóða.

Kútar fyrir Inergen-gasslökkvikerfið voru endurnýjaðir 1999. Við skoðun hjá dönsku fyrirtæki sem hefur sams konar kerfi og hér er í húsi kom í ljós tæring í suðu á kútunum og var óttast að þeir kynnu að springa. Settir voru nýir þrýstikútar í kerfið sem gerðir eru fyrir meiri þrýsting og eru ekki nærri eins rúmfrekir og þeir fyrri. (Eftir þessa aðgerð var hægt að bæta við hillum (12 stafgölfum) í handritageymslu.) Securitas annaðist verkið en kerfið var upphaflega sett upp af þeim. Vegna þess hversu stutt var síðan kerfið var sett upp, þ.e. 5 ár, en líftími kútanna er talinn 10 ár, var talið sanngjarnt að Securitas bæri helming kostnaðar við verkið.

Lítið hefur verið um bilanir í kerfinu til þessa. Dálítið er um að gestir laumist til að reykja á snyrtingum, reyksynjari er á þeim öllum og nemur hann reykinn strax. Við það berast boð til brunastöðvar, og gefur hún forviðvörðunarkerki til vaktmanna.

Brunavarnanámskeið og æfing

6. nóvember 1997 var haldið námskeið um brunavarnir og meðferð slökkvitækja fyrir starfsmenn. 3. apríl 1998 var haldin brunaeðfing í húsinu. Æfingin var skipulögð af öryggisnefnd safnsins í samvinnu við Slökkvilið Reykjavíkur. Brunaboði var settur í gang og starfsmenn og gestir beðnir að rýma húsið. Slökkvilið kom á staðinn. Tilgangur æfingarinnar var að kanna viðbrögð starfsmanna, gesta, og slökkviliðs. Einnig að kanna hvort neyðaráætlun um rýmingu hússins væri í lagi. Þótti æfingin takast vel. Ýmsar spurningar vöknudu hjá starfsmönnum, og í framhaldinu voru gerðar breytingar á nokkrum atriðum.

Aðgangskerfi

Í Landsbókasafni eru mikil verðmæti og talsvert af safnkostinum er mjög viðkvæmur. Þess vegna er nauðsynlegt að takmarka aðgang um húsið við skilgreindar þarfir hvers einstaklings eða hóps. Landsbókavörður og aðstoðarlandsbókavörður ákveða í samráði við forstöðumenn deilda hvaða aðgang starfsmenn hafa. Safngestir hafa aðgang að afgreiðslu, bókum og tímaritum á sjálfbeina og almennum lessvæðum. Aðgangi þeirra að lestrarsal þjóðdeildar, lestrarsal handritadeildar og að sérsafnarými er stjórnað frá afgreiðslu þjóðdeildar. Aðgangur safngesta að lyftum og frá stigagangi að safnrými takmarkast við þær hæðir sem þeir hafa aðgang að og er með þessum hætti: Í stigahúsi I er aðgangur að 2.–4. hæð; í stigahúsi II er aðgangur að 1.–4. hæð; í stigahúsi III (aðalstigahúsi) er aðgangur að 2.–4. hæð; í stigahúsi IV er aðgangur að 3. og 4. hæð.

Allir starfsmenn fá aðgangskort og ýmsir aðrir, t.d. ræstingafólk og iðnaðarmenn, fá tímabundið aðgangskort. Aðgangskortin eru persónubundin og hvert kort hefur eingilt leyninúmer. Aðgangskort stjórna opnun þar sem segulkortalásar eru, t.d. í lyftum, stigagöngum, göngum í kjallara og ýmsum stöðum sem veita aðgang að ákveðnum svæðum, en leyniorð eru notuð til að stjórna aðgangi þar sem talnalásar eru, t.d. einstaklingsherbergjum starfsmanna. Aðgangskortin eru einnig notuð við stimpilklukku starfsmanna. Í hússtjórnarkerfi er skilgreint hvaða aðgang hver starfsmaður hefur og ennfremur hvenær segullásar eru virkir. Lásar sem stjórnast af strikamerki eru á lesherbergjum á 3. og 4. hæð. Afgreiðsla á 2. hæð sér um úthlutun lesherbergja og útgáfu strikamerkjakorts fyrir hvert herbergi. Dyrum að lestrarsölum þjóðdeildar og handritadeildar og dyrum að sérsafnarými er læst með segullás og er hægt að opna þær með takka í afgreiðsluborði þjóðdeildar. Að innanverðu er opnað með hurðarhúni. Á nokkrum stöðum er segullás sem stjórnað er í hússtjórnarkerfi. Yfirleitt er um að ræða tímastilla lása er

leyfa umferð um dyr á ákveðnum tíma dagsins. Dæmi um þetta eru lásar í stigahúsum og á vængjahurðum inn í forsal þjóðdeildar og frá aðalstigagangi inn á þriðju og fjórðu hæð.

Öryggiskerfi og öryggisvarsla

Meginhlutverk öryggiskerfisins er að vakta gegn innbrotum og að koma í veg fyrir skemmdarverk, einnig að vernda starfsmenn og gesti safnsins fyrir hvers konar árásum. Húsinu er skipt í öryggissvæði sem vöktuð eru á mismunandi hátt. Öryggiskerfið byggist á eftirfarandi þáttum:

1. Hreyfiskynjarar. Þeir eru á ýmsum stöðum og eru eingöngu virkir eftir lokun þegar engin umferð á að vera um húsið. Ef öryggiskerfið fer í gang þá kvikna öll ljós í húsinu og flautur fara í gang. Boð berast til Securitas og til þeirra aðila sem tengdir eru boðkerfinu.
2. Eftirlitsmyndavélar eru notaðar til að fylgjast með mannaferðum á nokkrum stöðum í eða við húsið. Hægt er að fylgjast með þessari umferð í afgreiðslu þjóðdeildar, við upplýsingaborð á 2. hæð og hjá vaktmanni á 1. hæð. Tilgangurinn er bæði að auðvelda starfsmönnum eftirlit og að sýna safngestum að öryggisvarsla sé í húsinu. Það er því mikilvægt að ávallt sé kveikt á þessum skjám. Við inngang starfsmanna er vél sem sýnir hverjir koma að þeim inngangi og geta vaktmenn þannig fylgst með því. Myndbandstæki tekur upp allar myndir, og eru þær geymdar í nokkra daga.
3. Öryggishlið er við inngang/útgang á 2. hæð til að tryggja að ekki sé farið með bækur úr safninu án þess að þær séu teknar að láni. Í öllum bókum, tímaritum og hljóðritum á sjálfbeyna er öryggisræma og ef bókin hefur ekki verið tekin að láni með réttum hætti og hún afsegulmögnuð, skynjar öryggishliðið það. Gefi hliðið frá sér merki (væl) skal kalla viðkomandi gest til baka og athuga hvað veldur.
4. Aðgangskort (sjá hér fyrir ofan).
5. Neyðarhnappar eru undir borðplötu afgreiðslu- og upplýsingaborða á 1., 2., 3., og 4. hæð. Þeir eru tveir saman og þarf að ýta á báða samtímis. Ef ýtt er á þá fer sírena í gang bæði á 2. hæð og hjá vaktmanni á fyrstu hæð. Vaktmaður fer á staðinn við annan mann (ef hægt er) og kannar ástandið. Neyðarhnapparnir eru til að auka öryggi starfsmanna og ber eingöngu að nota þá ef starfsmönnum er ógnað á einhvern hátt eða ef kalla þarf á aðstoð vegna skemmdarstarfsemi, þjófnaðar eða alvarlegra óláta gesta. Í útlánaborði á 2. hæð er sérstakur hnappur sem nota má til að loka aðaldyrum safnsins. Þetta er aðallega ætlað til að koma í veg fyrir hugsanlegan flóttu safngests(a) eftir að öryggishliðið hefur gefið viðvörun.
6. Upphringibúnaður hringir í boðtæki sem umsjónamenn hússins hafa á sér. Þegar hringir frá búnaðinum koma skilaboð sem segja til um hvað sé að gerast.
7. Brunastöð (sjá hér fyrir ofan).

Viðhald og bilanir í öryggiskerfi

Lítið er um bilanir í öryggiskerfinu sjálfu, nokkrum sinnum hafa komið boð frá skynjurum en alltaf er um feilboð að ræða og erfitt hefur verið að sjá hvað veldur. Eftirlitsmyndavélar eru stöðugt í gangi og hafa þær reynst ágætlega. Gera má ráð fyrir að þær þurfi að endurnýja innan tveggja ára að sögn framleiðenda. Öryggishlið hefur ekki verið nógu virkt frá upphafi. Strax komu gallar í ljós og hafa viðgerðarmenn ekki getað gert fullkomlega við það. Ýmist gefur hliðið engin boð eða pípir án ástæðu.

Ljósakerfi

Ljósum í húsinu er stjórnað með sérstakri ljósaþýringartölvu sem tengd er hússtjórnarkerfinu og handvirkt frá rofaborðum. Nokkur herbergi fylgja þó ekki þessari reglu. Sjálfvirkar stillingar byggjast annaðhvort á tímatöflum eða ljósnemum. Hverri hæð er skipt í nokkur svæði sem hægt er að stýra sjálfstætt. Á 1., 3., og 4. hæð er sérstakt svæði meðfram öllum hliðum og

eru þar lampar yfir öllum gluggum. Þar er alltaf haft ljós meðan dimmt er. Á 2. hæð er ávallt slökkt þegar engin starfsemi er í húsinu. Öryggiskerfið hefur einnig áhrif á þann veg að kveikja ljós í húsinu ef viðvörðun er gerð.

Í hússtjórnarkerfi er ljósum stýrt á tvennan hátt sem fyrir segir: 1. Sjálfvirkt með aðstoð ljósnema og tímataflna. 2. „Handvirkt“ með því að kveikja eða slökkva á hverju svæði fyrir sig, og er það réttþerra en sjálfvirka stjórnunin. Handvirk rofaborð eru á öllum hæðum nema í kjallara og er hægt að kveikja og slökkva ljós á þeim svæðum sem hvert rofaborð sýnir. Eftirfarandi er lýsing á rofaborði hverrar hæðar.

1. hæð: Við starfsmannainngang er rofaborð fyrir allar hæðir, þ.e. kjallara og 1., 2., 3., og 4. hæð, og má þaðan kveikja eða slökkva ljós á öllum hæðum.
2. hæð: Í tækjarými í stigahúsi I er rofaborð. Þar er hægt að kveikja eða slökkva ljós á einstökum svæðum.
3. og 4. hæð: Við lyftu í stigahúsi I er rofaborð. Þar er hægt að kveikja eða slökkva ljós á einstökum svæðum.

Töluverðar endurbætur hafa verið gerðar á ljósakerfi frá opnun safnsins. Fljótlega fóru ballestar í loftalýsingu að gefa sig og er skipt um þær ef þær bila. Upphaflega var gert ráð fyrir dimmanlegum ballestum á öllum hæðum. Ákveðið var að breyta yfir í venjulegar ballestar á 1., 3. og 4. hæð sem eru mun ódýrari, en hafa dimmanlegar áfram á 2. hæð. Á 2. hæð var gerð sú breyting að aðeins er hægt að dimma ljósin í veitingastofu og framan við fyrirlestrarsal og einnig að svæðisskipta kveikingu á hæðinni. Þéttar í loftalýsingu í kjallara fóru að bila eftir tvö ár. Í ljós kom að ekki voru settir réttir þéttar í lampana. Langt er komið að skipta þeim út. Söluaðili lampanna tók á sig hluta kosnaðar vegna þessa galla. Skipt var um allar ljósaperur í balalýsingu 1997. Líftími pera er um 8.000 klst. Næst þarf að skipta um perur í balalýsingu og kjallara árið 2001. Á öðrum stöðum er skipt um eftir þörfum.

Símkerfi

Símkerfi Landsbókasafns er hluti af símkerfi Háskóla Íslands, þ.e. símstöð safnsins er útstöð frá símstöð H.Í. Þess vegna eru öll samtöl innan háskólans án skrefagjalds. Safnið hefur 128 símanúmer til ráðstöfunar á bilinu 525 5600–525 5799, og má fjölga þeim upp í 200. Skiptiborðið er í vaktherbergi og varaborð í stjórnsýslu. Eftir lokun skrifstofu er það númer flutt í símsvara. Símsvarinn gefur upplýsingar um afgreiðslutíma safnsins og gefur þeim sem hringir kost á að velja með tónvali annaðhvort að fá samband við upplýsingadeild eða útlán. Ef númerin eru á tali eða svara ekki þá á sá sem hringir að fá möguleika á að velja aftur eða leggja á.

Ekki er ástæða til að fjölyrða um númerakerfið, en lægstu númerin eru fyrir tölvuvinnslu og bréfasíma. Símkerfið og skiptiborð eru frá Alcatel en flest símtæki eru af gerðinni Dana classic, og eru þau keypt hjá Landssímanum. Símkerfið býður upp á flesta algengustu möguleika nútíma símkerfa svo sem minni, skammval, endurval, flutning samtals eða hringingar, símafundi o.fl. Í bæklingum frá seljanda og frá háskólanum sem fylgja hverjum síma eru leiðbeiningar um hvernig nota á þessa möguleika. Flestir símar eru læstir þannig að ekki er hægt að hringja til útlanda. Nokkrir símar eru með lykilorði sem getur opnað þá hvað þetta varðar.

Töluverðar breytingar hafa verið gerðar á símkerfinu frá opnun safnsins. Mikið er um breytingar starfsstöðva, nýjar starfsstöðvar o.fl. Símsstöðin varð fljótlega of lítil en hefur verið stækkuð. Aðalskiptiborð safnsins var fært frá stjórnsýslu til vaktmanna á fyrstu hæð 1998. Gjaldsímar í safninu eru mikið notaðir og illa um þá gengið, bilanir hafa verið nokkuð tíðar.

Hljóðkerfi

Í fyrirlestrasal safnsins er hljóðkerfi fyrir tal. Í lofti salarins eru 9 hátalarar, og á það að tryggja að vel heyrast alls staðar í salnum. Í rýminu fyrir framan salinn og í veitingastofu eru

einnig nokkrir hátalarar í lofti til að hægt sé að flytja tal þangað þegar þörf krefur. Hljóðnemar eru eftirfarandi: Einn fyrir ræðupúlt, einn þráðlaus barmhljóðnemi, hljóðnemi á standi og einn sem festur er í loft við sýningartjald.

Þá er einnig hljóðkerfi fyrir tónlist, myndbönd og margmiðlun. Tveir stórir hátalarar eru á endavegg, og eru þeir tengdir hljóðmagnara/hljóðblandara fyrir myndbönd, geisladiska, segulband og tölvur.

Ýmis önnur tæki eru í fyrirlestrasal: Litamyndvarpi sem er fasttengdur í lofti og varpar hann myndum frá sjónvarpi, myndböndum, tölvum eða myndtökuvél á sýningartjald. Rafdrifið sýningartjald og hvít tússtafla eru á endavegg. Í gólfi eru fjórir tengibrunnar fyrir rafmagn, hljóðnema, tölvur og myndatökuvél. Lýsingu í salnum má stjórna á ýmsa vegu. Í tækjaklefa, inn af salnum, er stjórn- og tengistöð fyrir öll tækin. Þar er hljóðblandari, segulband til upptöku og afspilunar, geisladiskaspilarar, magnarar og tengibúnaður. Í tækjaklefa eru einnig sýningarvélar fyrir skyggjur.

Stimpilklukkukerfi

Til að skrá viðveru starfsmanna er tölvustýrt stimpilklukkukerfi við starfsmannainngang við Birkimel og virka aðgangskort starfsmanna á stimpilklukkuna. Þá birtist nafn starfsmanns á skjá sem er við hliðina á nemanum. Starfsmaður þarf annaðhvort að velja aðgerð (út, inn, hætta við) eða bera kortið aftur að nemanum og er þá viðeigandi aðgerð (út eða inn) framkvæmd. Ef starfsmaður gleymir kortinu getur hann stimplað inn kennitölu og aðgerð, en hafa ber í huga að umferð um húsið er mjög takmörkuð án aðgangskorts. Skráningarkerfið er notað við útreikning viðveru og yfirvinnu. Ef starfsmenn eru veikir, í frí, gleyma að skrá sig eða eru að vinna annars staðar færa þeir upplýsingar um það inn á vinnuyfirlit.

Sjúkragögn

Sjúkrabekk ásamt teppi og kotta var komið fyrir í litla fundarherberginu á 2. hæð. Tilgangur með því er að skapa aðstöðu fyrir starfsfólk eða gesti sem þyrftu af einhverjum ástæðum að leggjast fyrir og jafna sig. Sjúkragögn eru geymd hjá vaktmanni á 1. hæð og í stjórnsýslu.

Framkvæmdir og nýsmíði

Keyptir voru á árinu 1999 glerskápar frá fyrirtækinu Rothstein í Þýskalandi sem sérhæfa sig í smíði á sýningarbúnaði, undirstöður voru hannaðar á teiknistofu Manfreds Vilhjálmssonar og smíðaðar hjá Trésmiðjunni Grein sem einnig smíðaði lakkaða fleka til að hengja í loft á sýningasvæðum til sýninga á myndum, kortum o.fl. Sérhannaðar hillur voru settar á glervegg í sérsafnarými þjóðdeildar sem skilur það frá stigaráymi. Þar má sýna bækur, kort og ýmsa muni. Í nóvember 1999 var merki safnsins mótað í stálplötu og fest framan á ræðupúlt, tveir Sharp-myndvarpar voru settir upp og Barco-myndvarpi sem var í fyrirlestrasal var fjarlægður. Nýr gufuofn var tekinn í notkun í eldhúsi. Smíðaðar voru hillur í afgreiðslu útlána, ætlaðar til að auðvelda afgreiðslu og móttöku bóka og til að skerma útlánaborð frá stiga að þjóðdeild. Í þjóðdeild var smíðuð borðplata á kortaskápa í sérsöfnum, einnig hilluskápur með borðplötu í lessal. Hillur voru settar upp í handritageymslu þar sem Inergen-gasslökkvikerfi var áður. Gólf í turnherbergi í stigahúsi III var dúkklagt ásamt hringstiga að því. Bætt var við tveim ferhyrnum bæklingastöndum fyrir upplýsingadeild. Listaverk voru merkt með varanlegum merkingum. Gardínur voru settar upp á austur- og suðurhlið 2. hæðar. Miklu af viðkvæmu efni er stillt upp til sýningar á þessum svæðum, og var talið nauðsynlegt að draga úr birtunni sökum þess. Einnig var sól á vissum tímum til óþæginda fyrir starfsmenn og gesti.

Viðhald

Gluggar í stigagöngum hafa lekið frá opnun safnsins. Breyta þurfti hönnun á frágangi glerjunar. Ákveðið var að byrja viðgerð á suðurgluggum í stigagangi II og III. Þar var lekinn mestur, sérstaklega í suðaustan roki og rigningu. Samið var við Tréstoð um að vinna verkið.

Það tókst vel, og komist var fyrir lekann. Framkvæma þurfti þessa aðgerð á öllum gluggum í stigahúsum. Stýritölvur sem stjórna ýmsum búnaði víða um húsið þarf ekki að uppfæra eða skipta út vegna 2000 „vandans“. Rafmagnstöflur voru yfirfarnar af rafvirkja hússins og tengingar hertar eftir þörfum. Mörg dæmi eru um tjón vegna loss á tengingum í rafmagnstöflum. Ekki hefur það gerst hér í húsi. Til að fyrirbyggja það var ákveðið að yfirfara rafmagnstöflurnar.

Þrif

Ræsting í húsinu hefur gengið nokkuð vel. Securitas sem hefur verið verktaki ræstinga tilkynnti breytingu á rekstri fyrirtækisins. Það hefur annast bæði öryggisgæslu og ræstingu en var skipt upp í tvö fyrirtæki, þ.e. Securitas hf. og Ræstingu ehf. Ræsting sér sjá um rekstur ræstingamála frá 1. október 1999, en Securitas annast öryggisgæslu og sölu á tæknibúnaði. Samningur um þrif í húsinu var endurskoðaður og aðlagður breytingum á þrifum og reynslu undanfarina ára. Allt gler í húsinu var heilþrifið á tímabilinu og teppi þurrhreinsuð á álagssvæðum. Niðurlöng loft voru þrifið og verkið unnu Lionsfélagar í Garðabæ. Sorphirða er með tvenns konar hætti, hreinsunardeild Reykjavíkurborgar sér um að losa sorptunnur þrisvar í viku á annatíma en tvisvar á sumrin. Gerður var samningur við Gámaþjónustuna um leigu og losun á þrem 1.100 lítra kórum, einu fyrir dagblöð og tímarit, öðru fyrir gæðapappír og þriðja undir blandaðan úrgang. Körin eru losuð eftir þörfum. Á árinu 1999 nam heildarmagn úrgangs sem losaður var af Gámaþjónustunni 18.323 kg. Skipting: Skrifstofupappír 1.360 kg, dagblöð og tímarit 11.440 kg, bylgjupappír 1.630 kg, blandaður úrgangur 3.893 kg.

Ýmis mál

Í húsinu er fjöldi blóma sem þurfa mikla umhirðu. Blómaval hefur séð um að viðhalda þeim og endurnýja eftir þörfum samkvæmt samningi þar um. Plönturnar döfnuðu misjafnlega vel, ekki var sama hvar þær stóðu og talið var að blástur frá loftræsikerfi hefði slæm áhrif á þær. Kosnaður við að halda blómum við var töluverður og var því ákveðið að kanna hvort vænlegt væri að breyta yfir í gerviblóm. Fengnar voru gerviplöntur til prufu, valdnar voru nokkrar gerðir og þeim dreift um húsið. Ákveðið var að söðla alveg um í áföngum. Samningnum við Blómaval var breytt í samræmi við fækkun blóma, og er ætlunin að segja honum upp árið 2000, enda verði lifandi blóm þá orðin í lágmarki. Á vormánuðum 1998 sótti Landssími Íslands um að fá að setja upp möstur fyrir GSM-senda á stigahústurnana. Arkitektum hússins var send beiddin ásamt tölvumyndum af möstrunum á húsinu. Eftir smávægilegar athugasemdir veittu þeir samþykki sitt fyrir uppsetningu þriggja mastra, og var gerður um það leigusamningur til tíu ára 10. mars 1998.

Lóð

Samningur um umhirðu lóðar er við Háskóla Íslands, Páll Melsteð garðyrkjumaður sér um framkvæmd hans. Samningurinn hljóðar upp á klippingar á trjám og runnum, hreinsun trjábeða, áburðargjöf, slátt á grasfleti, endurgróðursetningu, grisjun og úðun vegna skordýra. Töluverður gróður myndast í tjörninni umhverfis húsið, sérstaklega yfir sumarmánuðina. Tvisvar á ári er tjörnin tæmd og háþrýstíþvegin af starfsmanni hússins. Hellurnar framan við aðaldyr hússins voru hreinsaðar, þær voru þaktar tyggjóklessum. Samið var við fyrirtæki sem hafði komið sér upp búnaði til að ná tyggjói af gangstéttum. Búast má við að endurtaka þurfi þessa aðgerð með vissu millibili nema landinn sjái að sér. Bílastæðamerkingar voru endurmálaðar um mitt sumar. Nauðsynlegt er að halda þeim vel við til að bílum verði haganlega lagt. Mikill skortur er á bílastæðum yfir vetrarmánuðina, og er orðið vandamál hversu bílum er oft lagt upp á grasfleti.

Hússkipan og húsbúnaður

Í kjallara eru að mestu almennar geymslur, þéttiskápar og öryggisgeymsla fyrir handrit. Þar er einnig aðstaða fyrir nokkra starfsmenn. Ljósmyndastofa, aðaltölvuherbergi og tækjasalur loft-ræsingarkerfis eru í kjallara.

Á 1. hæð er starfsmannainngangur og fataskápar fyrir starfsmenn. Við starfsmannainngang er aðsetur umsjónarmanna hússins, þar hefur vaktmaður aðsetur og allur póstur inn og út úr húsinu er þar flokkaður. Þjóðdeild og handritadeild eru á hæðinni ásamt sérsöfnum og lessölum. Bókband og viðgerðarstofa, skylduskil, aðföng, aðstaða fyrir sérvinnslu og mötuneyti starfsmanna eru á hæðinni.

Á 2. hæð er stjórnsýsla, skráningardeild, upplýsingadeild, útlánadeild, tölvurekstur og millisafnalán. Á hæðinni er handbókasafn með lesaðstöðu og tölvum sem veita aðgang að ýmsum gagnasöfnum bæði á Netinu og geisladiskum, fyrirlestrasalur sem er leigður út til ýmissa aðila til funda og ráðstefnuhalds, fundarherbergi, veitingastofa, fatahengi og aðstaða til sýningarhalds.

Á 3. hæð eru blöð, tímarit og námsritgerðir, fjölföldunarstofa, tölvuver búið 10 tölvum og hópvinnuherbergi. 11 lesherbergi eru á hæðinni, þar af er eitt útbúið fyrir hreyfihamlaða. Einnig töluvert af geymsluskápum til afnota fyrir gesti til að geyma vinnugögn. Þeir eru einnig á öðrum hæðum, samtals 150 á öllum hæðum.

Á 4. hæð eru bækur til útláns, námsbókasafn, Kvennasögusafn, tón- og mynddeild þar sem gestir geta hlustað á tónlist og skoðað myndbönd, herbergi fyrir bókasafns- og upplýsingafræði, hópvinnuherbergi og nestisstofa. 17 lesherbergi eru á hæðinni, þar af eitt útbúið tölvubúnaði fyrir sjónskerta.

Almenningssímar eru á 2. hæð í anddyri, framan við snyrtingu við aðalstiga við stigaghús III og sími ætlaður fólki í hjólastól er við stigahús II, á 3. og 4. hæð er sími framan við snyrtingar í aðalstiga stigahús II.

Um 100 skrifborð fyrir starfsmenn eru í húsinu. Samgönguæðar safnsins og snyrtingar eru í fjórum stigahúsum byggingarinnar. Þar eru einnig neyðarútgangar á 1. hæð. Aðalstigi safnsins er í stigahúsi III, í stigahúsum I, II, og IV eru lyftur, einnig í anddyri milli 1. og 2. hæðar forhýsis. 35 snyrtingarnar eru í húsinu. Snyrtingar fyrir fatlaða eru í forsal þjóðdeildar og á fjórðu hæð.

Þjónustusamningar

- Securitas hf. og Ræsting ehf.: Ræstingar, fjargæsla.
- Einar Guðmundsson pípulagningameistari: Eftirlit með vatnsúðunarkerfi og brunaslöngum.
- Blómaval: Umsjón og hirðing blóma.
- Háskóli Íslands: Umhirða lóðar.
- Eldverk: Eftirlit með slökkvitækjum.
- Gámaþjónustan: Losun á flokkuðu sorpi.

Listskreytingar

Í húsinu er fjöldi listverka. Grafíkmyndir voru hengdar upp víða um húsið, og á flestum snyrtingum eru slíkar myndir eftir íslenska listamenn. Listasafn Háskóla Íslands hefur lánað safninu myndir og skiptir þeim út við og við. Stærstu verkin og staðsetning þeirra:

1. hæð

Kajak, gjöf til Íslendinga frá heimastjórn Grænlandinga.

Málverk eftir Nínu Tryggvadóttur *Halldór Laxness skáld*.

Brjóstmynd gerð af Einari Jónssyni *Guðmundur Finnbogason, fyrrum landsbókavörður*.

Brjóstmynd gerð af B. Bergstien *Jón Sigurðsson forseti*.

Brjóstmynd gerð af Ríkarði Jónssyni *Benedikt S. Þórarinsson, fyrrum kaupmaður*.

Brjóstmynd gerð af Norðmanninum Nils Aas *Halldór Laxness skáld*.
Málverk eftir Eirik Smith *lýsir atburði sem sagt er frá í Prestssögu Guðmundar góða*.
Brjóstmynd gerð af Josheph Echterer *Prof. Dr. Konrad v. Maurer*.
Málverk á lestrarsal eftir Gunnlaug Scheving *Haustkvöld (Engjafólk)*.

2. hæð

Veggteppi eftir norsku listakonuna Synnöve Anker Aurdal *Orðin og víðáttan*.
Glermynd eftir Leif Breiðfjörð *Mannsandinn: Fortíð – nútíð – framtíð*.
Glermynd eftir Gunnlaug S.E. Briem, án titils.
Glermynd eftir Sigríði Ásgeirsdóttur *Nótt*.
Málverk eftir Kristján Davíðsson, án titils.
Höggmynd eftir Helga Gíslason *Silfra*.

Byggingarnefnd Þjóðarbókhlöðu

Byggingarnefnd Þjóðarbókhlöðu, sem upphaflega var stofnað til 15. júlí 1970, lauk störfum 15. mars 1996 og skilaði Framkvæmdasýslu ríkisins þrjátíu og átta blaðsíðna greinargerð. Þá lá fyrir í meginatriðum hvernig þeim 150 millj. kr. sem Endurbótasjóður menningarbygginga hafi úthlutað til framkvæmda við bókhlöðuna á árinu 1996 skyldi varið. Forræði málsins var hér eftir lagt í hendur stjórnenda Landsbókasafns.

Finnbogi Guðmundsson landsbókavörður var frá byrjun til loka formaður byggingarnefndar, og vísast um gang byggingarmálsins til greinar hans: Þjóðarbókhlaða, aðdragandi og framkvæmdir (*Árbók Landsbókasafns* 1993, s. 19–48). Framvindu málsins var einnig lýst í ársskýrslum Landsbókasafns Íslands og Háskólabókasafns.

FUNDIR OG NÁMSKEIÐ SEM MARGIR STARFSMENN SÓTTU

1995

Flestir starfsmenn safnsins fóru á námskeið sem EJS hélt fyrstu mánuði ársins. Námskeiðin miðuðu að því að kenna starfsmönnum að nýta Windows-umhverfi almennt, sérstaklega tölvupóst, dagbók og undirstöðuatriði í Word-ritvinnslu. Hluti starfsmanna fór einnig á námskeið í Excel. Í framhaldi af þessu héldu starfsmenn kerfisþjónustu námskeið, 27.-29. september og 18., 25.-27. október, fyrir nýja starfsmenn og aðra sem ekki höfðu komist á námskeiðin hjá EJS.

Námskeið fyrir allt starfsfólk safnsins um brunavarnir var haldið 6. nóvember, og var það í umsjá tveggja manna frá Landssambandi slökkviliðsmanna.

Nýskipan í ríkisrekstri. Hugmyndastefna fjármálaráðuneytis á Hótel Loftleiðum 7. nóvember. Safnið var kynnt með veggspjaldi og bæklingum.

Námskeið um þjónustu var haldið 14.-15. og 20.-21. nóvember. Kennari var Gunnbjörn Ingvarsson. Nær allir starfsmenn safnsins sóttu námskeiðið.

1996

María Karen Sigurðardóttir forvörður hélt fyrirlestur fyrir starfsmenn um varðveislumál í safninu 22. febrúar.

Tíu starfsmenn safnsins sóttu ráðstefnu á vegum Bókavarðafélags Íslands og Endurmenntunarstofnunar Háskóla Íslands 3. maí: Hvernig starfsmaður þjónar bókasafnsnotendum best.

Kent Jacobsson og Claes Hedman frá þjónustuskrifstofu SLS í Svíþjóð héldu fundi með starfsmönnum 7. maí um framtíðarþróun Libertas.

Jean Vaché frá Paul Valéry háskólanum í Montpellier kynnti háskólamönnum, bókavörðum og öðrum notkun margmiðlunartækni við tungumálakennslu 28.-30. maí.

„Accession i en forandret biblioteksverden.“ Sumarskóli Sambands norrænna rannsóknar-bókavarða (NVBF), haldinn í Landsbókasafni 10.-15. júní. Þátttakendur voru um 30 að Íslendingum meðtöldum. (Áslaug Agnarsdóttir var í undirbúningsnefnd, Einar Sigurðsson flutti ávarp við upphaf dagskrár, Þorleifur Jónsson flutti erindi og nokkrir starfsmenn safnsins stjórnðu einstökum dagskrárlíðum.)

Landsfundur BVFÍ í Munaðarnesi 21.-22. september. Halldóra Þórsteindóttir flutti erindi.

Dagur fjarvirkni og margmiðlunar haldinn á vegum KER – Kynningarmiðstöðvar Evrópu-rannsókna í fyrirlestrasal safnsins 13. desember.

1997

Haldnar voru kynningar á deildum safnsins sem öllum starfsmönnum þess var gefinn kostur á að sækja. Stóðu með hléum frá 14. janúar til 11. nóvember.

Rannsóknir í félagsvísindum. Ráðstefna haldin af viðskipta- og hagfræðideild og félagsvísindadeild 21.-22. febrúar.

Íslenska sögubíngið var haldið í húsakynnum Háskóla Íslands 28.-31. maí. (Erla Hulda Halldórsdóttir og Sigrún Pálsdóttir fluttu þar erindi. Landsbókasafn var með kynningarbás á þingstað.)

Danskt-íslenskt málþing um handrit á vegum Stofnunar Árna Magnússonar á Íslandi, haldið í hátíðasal Háskóla Íslands 19.-20. júní. (Einar Sigurðsson og Ögmundur Helgason fluttu þar erindi.)

Juha Hakala, starfsmaður háskólabókasafnsins í Helsingfors, flutti fyrirlestur í safninu um lýsigögn (metadata) 28. júní. Fyrirlesarinn er formaður norræns vinnuhóps um þetta verkefni (Nordic Metadata Project), en fulltrúi Íslands er Sigbergur Friðriksson.

NORDUnet '97, ráðstefna haldin í Háskólabíói 29. júní-1. júlí. Andrea Jóhannsdóttir var í undirbúningsnefnd og auk hennar tóku þau Sigbergur Friðriksson og Sigrún Hauksdóttir þátt í ráðstefnunni.

Mark Carden og Folke Anderson frá SLS (Information Systems) og Leslie Strauss frá Innovative Interfaces héldu kynningarfund í safninu 21. júlí í tilefni af kaupum síðarnefnda fyrirtækisins á SLS.

Upplýsingar á Interneti. Málþing á vegum Félags bókavarða í rannsóknarbókasöfnum og í samvinnu við Landsbókasafn, haldið 11. september í Borgartúni 6. Fundarstjóri var Andrea Jóhannsdóttir, en Þorsteinn I. Sigfússon stjórnaði pallborðsumræðum. Málþingið samþykkti ályktun sem beint var til forsætisráðuneytis, og stjórn safnsins sendi ráðuneytinu bréf sama efnis dags. 25. september.

Námskeið fyrir starfsmenn í lestri handrita frá síðari öldum hófust 20. október. Kennari var Ögmundur Helgason.

Bókís. 4. notendaráðstefna í Ráðhúsi Reykjavíkur, 21. október.

Kynning á málefnum Háskóla Íslands á vegum háskólarektors í hátíðasal Háskólans 14. nóvember.

Fyrirlestur Kenneth J. Frazier, yfirbókavarðar við háskólann í Wisconsin, Madison, 17. nóvember um fákeppni í útgáfu vísindarita. Haldinn á vegum Félags bókavarda í rannsóknar-bókasöfnum, í samvinnu við Landsbókasafn.

1998

Fræðslufundur Joke Dijkstra frá Ebsco um geisladiska og önnur rafræn gögn sem fyrirtækið hefur á boðstólum, haldinn í fyrirlestrasal 14. janúar.

Kynning Brunos Trembley frá Danmörku á rafrænum gögnum sem Ovid býður, haldinn í fyrirlestrasal 19. janúar.

Gerð starfsmannastefnu – skammtíma- og langtímaáhrif. Hádegisverðarfundur á vegum menntanefndar BHM, haldinn í Bankastræti 2, 29. janúar.

Kynning á bókasafnskerfinu INNOPAC frá Innovative Interfaces, í fyrirlestrasal safnsins, 17. febrúar. Um kynninguna sáu Folke Andersson frá SLS og Ken Chad frá Innovative.

Frammistöðumat/starfsmannasamtöl – tilgangur og aðferðir. Hádegisverðarfundur á vegum menntanefndar BHM, haldinn í Bankastræti 2, 19. febrúar.

Starfsframi – hvað ræður? Hádegisverðarfundur á vegum menntanefndar BHM, haldinn í Bankastræti 2, 12. mars.

Fundur haldinn með aðildarsöfnum Gegnis í fyrirlestrasal safnsins 20. mars, þar sem þau kynntu starfsemi sína.

Félag bókavarda í rannsóknarbókasöfnum hélt fund í fyrirlestrasal safnsins með norskum þjóð- og ríkisbókavörðum 17. apríl. Fundarstjóri var Andrea Jóhannsdóttir.

Fundur Félags bókavarda í rannsóknarbókasöfnum um höfundarréttarmál haldinn í Norræna húsinu 20. maí.

Tölvurekstur annaðist námskeið fyrir starfsmenn safnsins um Windows 95 17. og 21. september.

XIV. landsfundur Bókavaraðafélags Íslands, haldinn í Munaðarnesi 26.-27. september, ásamt ársþingi BVFÍ. (Hildur G. Eyþórsdóttir flutti þar erindi um staðlanotkun í bókasöfnum. Anna Jensdóttir flutti kynningu á upplýsingadeild Landsbókasafns í forföllum höfundar, Moniku Magnúsdóttur.)

Morgunverðarfundur haldinn í fyrirlestrasal safnsins 29. september, í samvinnu við Félag bókavara í rannsóknarbókasöfnum. Gestur fundarins var dr. Deanna B. Marcum, forseti Council on Library and Information Resources.

Námskeið um viðbrögð við þjófnaði haldið í fyrirlestrasalnum 2. október á vegum útlána-deildar. Lögreglumaður fræddi starfsmenn safnsins um þetta efni.

Opnun Vefbókasafns, samstarfsverkefnis 14 almenningsbókasafna, í Bókasafni Seltjarnarness, 13. nóvember. Landsbókavörður og fáeinir aðrir starfsmenn safnsins sóttu samkomuna.

Kynning var haldin á Sagnanetinu fyrir starfsmenn safnsins 17. og 18. nóvember.

1999

Kynningarfundur í Viðskiptaháskóla Íslands 5. febrúar á Britannica Online og Cambridge Scientific Abstracts í tengslum við starf nefndar menntamálaráðuneytisins um aðgengi að erlendum gagnagrunnum.

Námskeið um konur og stjórnun, haldið á vegum jafnréttisnefndar háskólaráðs og starfsmannasviðs Háskóla Íslands 5. febrúar. Nokkrir starfsmenn sóttu námskeiðið.

Nýtt póstkerfi sett upp í safninu 14. febrúar. Af því tilefni hélt tölvurekstur þrjú stutt námskeið fyrir starfsmenn 22. og 24. febrúar.

Háskólarektor hélt kynningarfundur í fyrirlestrasalnum fyrir starfsmenn safnsins, 12. mars.

Samráðsfundur um málefni almenningsbókasafna, haldinn í fyrirlestrasal safnsins á vegum menntamálaráðuneytis, Sambands íslenskra sveitarfélaga og ráðgjafarnefndar um málefni almenningsbókasafna 26. mars. Landsbókavörður var meðal þeirra sem fluttu erindi.

Fundur í Borgartúni 6, sem Fjölvis stóð fyrir, 24. júní. Landsbókavörður og forstöðumenn flestra deilda safnsins sóttu fundinn.

„Abonnementer på elektroniske midler.“ Ráðstefna NVBF, haldinn í Landsbókasafni 13.-15. október. Áslaug Agnarsdóttir var í undirbúningsnefnd.

Stjórna – hvernig? Námskeið á vegum Reynis – ráðgjafarstofu Kristjáns M. Magnússonar 20.-21. október. Námskeiðið sóttu allir þeir sem sæti eiga í safnráði.

Málþing Félags bókasafnsfræðinga og Félags bókavara í rannsóknarbókasöfnum um menntun og starfsvettvang bókasafnsfræðinga, 10. nóvember.

Á degi íslenskrar tungu, 16. nóvember, gekkst safnið fyrir málþingi í samvinnu við nokkrar aðrar safna- og menningarstofnanir: Menningararfurinn – varðveisla og aðgengi í ljósi nýrrar tækni. Málþingið sóttu um sjötíu manns, þar á meðal allmargir af starfsmönnum safnsins. Landsbókavörður flutti ávarp af hálfu safnsins og Þorsteinn Hallgrímsson erindi sem nefndist Stafræn endurgerð. Viðtal við Þorstein Hallgrímsson um málþingið birtist í *Morgunblaðinu* 13. nóvember 1999 og frásögn af málþinginu eftir Salvöru Nordal í *Morgunblaðinu* 18. nóvember 1999.

Árangurstjórnun og áætlanagerð. Námskeið á vegum fjármálaráðuneytisins, haldið í safninu 18. nóvember. Flestallir sem gegna einhvers konar stjórnunarstörfum í safninu tóku þátt, eða um þrjátíu manns.

FUNDIR, RÁÐSTEFNUR, NÁMSKEIÐ OG KYNNISFERÐIR

Ferðaskýrslur – viðmiðunarreglur

Landsbókavörður birti starfsmönnum eftirfarandi viðmiðunarreglur 9. júní 1998:

Starfsmönnum sem fara í rannsóknarleyfi, sækja fundi, námskeið, ráðstefnur eða fara í kynnisferðir á kostnað safnsins, með styrk frá því eða í vinnutíma sínum hjá safninu, ber að skila til landsbókavaráðar skriflegri greinagerð að verkefninu loknu. Greinagerðunum verður safnað saman í sérstaka möppu sem verður aðgengileg öllum starfsmönnum safnsins.

Lengd og efnistöð slíkra greinagerða eru vitaskuld mjög undir því komin hvert tilefnið er. Nefna má þó nokkur atriði sem að jafnaði ættu að koma með: Heiti verkefnis, staður, tími og á hvers vegum; dagskrá í meginatriðum; ágríp af erindum eða umræðum eftir því sem fært er og gagnlegt er talið fyrir starfsmenn safnsins, einhverja þeirra eða felstalla eftir atvikum; nöfn, pósthöfn og/eða tölvupóstur og vefsíður, þannig að þeir sem starfs síns vegna eða af áhuga á efninu geti aflað sér frekari upplýsinga.

Það fer eftir eðli máls hverju sinni, hvort greinargerðin er birt t.d. í *Húsgangi*, á tölvupóstinum eða henni dreift í ljósriti, svo og hvort henni er fylgt úr hlaði munnlega, t.d. á fundi forstöðumanna í safninu. Einnig ætti að hafa það í huga hvort rannsóknarefnið, ferðin eða fundurinn geti gefið tilefni til frásagnar í *Ritmennt*, t.d. Sópuði, eða sem efnismeiri grein í ritinu.

Andrea Jóhannsdóttir

1995

- Z39.50. Ráðstefnur á vegum EFILA (European Forum for Implementors of Library Automation) og EWOS, Brussel 16.–18. janúar 1995.
- Notendafundur Libertas-safna í Landsbókasafni 4.–5. maí 1995. (Annaðist skipulagningu fundarins með Sigrúnu Hauksdóttur.)
- „Organising the Electronic Library.“ Ráðstefna á vegum ELAG (European Library Automation Group), Þrándheimi 12.–16. júní 1995.
- Vinnufundur Nordisk forum for nettverkbasert informasjon (NFNI) í Landsbókasafni 25. ágúst 1995.
- „The National Library Homepage on World Wide Web.“ Ráðstefna á vegum NORDINFO, Osló 23.–24. nóvember 1995.

1996

- Dvaldist mánuðina janúar–apríl 1996 við bókasafn California State University í San Marcos sem styrkþegi „Library Fellows Program“ en Menningarstofnun Bandaríkjanna hafði meðalgöngu um styrkveitinguna. Kynnti sér einnig bókasafnsmál víðar í Bandaríkjunum.
- „ZIG/EFILA Z39.50 Tutorial and Character Set Tutorial“, Brussel 1.–2. september 1996.
- „Nordisk Web Index.“ Vinnufundur, Kaupmannahöfn 8. september 1996.
- Fundur í NordELIB-samráðshópnum, Kaupmannahöfn 8. september 1996.
- „Electronic Publishing.“ Ráðstefna á vegum NORDINFO, Lundi 10. september 1996.
- „State of the Art of the Z39.50 Standard or the Global OPAC.“ Ráðstefna á vegum ELAG haldin í Bibliothèque Royale, Brussel 30. september 1996.
- „Nordisk Web Index.“ og NFNI. Vinnufundir haldnir í Kaupmannahöfn 9. október 1996.
- „Electronic Publishing“ og „Metadata Information Day.“ Ráðstefna á vegum NORDINFO, Lundi 10.–11. október 1996.
- „Networking.“ Anglo-Nordic ráðstefna, Lundi 11.–13. október 1996.
- Fundur með aðildarsöfnum Gagnis, haldinn í fyrirlestrasal safnsins 18. nóvember 1996.

- Fundur um samninga við ISI (Institute for Scientific Information) og fleiri aðila um aðgang að gagnasöfnum, Stokkhólmi 16. desember 1996.
- Vinnufundur með fulltrúum frá hinum Norðurlöndunum vegna samnings við ISI, Stokkhólmi 16. desember 1996.

1997

- Hugbúnaðarstuldur. Námskeið hjá Skýrslutæknifélagi Íslands, 27. febrúar 1997.
- Fundur notendahóps Libertas-safna, haldinn í Málmei 24.–25. apríl 1997.
- Hugbúnaðarstefna ríkisstofnana, Hótel Loftleiðum 4. september 1997.
- Fundur notendahóps Libertas-safna, haldinn í Gautaborg 28.–29. október 1997.
- Heimsókn á bókamessuna í Gautaborg 30. október 1997.

1998

- „Object Oriented Approaches Library Systems Seminar.“ Ráðstefna á vegum ELAG, Haag í Hollandi 25.–27. mars 1998.
- Aðalfundur BHM, 25.–26. apríl 1998.
- Fundur notendahóps Libertas-safna, haldinn í Stokkhólmi 15. maí 1998.
- „Diplomseminaret 1998. Det digitale bibliotek – gjenfinningsproblemer i digitale bibliotek og/eller nettverk.“ Bibliotekshøgskolen í Osló 25.–26. maí 1998.
- Upplýsingatækni á tímamótum – höfum við gengið til góðs? Ráðstefna á vegum Skýrslutæknifélags Íslands, 11. september 1998.
- Norrænn fundur vegna tilrauna til að ná sameiginlegum samningum við ISI um aðgengi að gagnasöfnum fyrirtækisins, Kaupmannahöfn 18. september 1998.
- Fundir gagnagrunnhóps með fulltrúum frá OVID og ISI, Reykjavík 1. október 1998.
- Vígsla nýs húss Endurmenntunarstofnunar Háskóla Íslands, 2. október 1998.
- Fundir gagnagrunnhóps með fulltrúum frá Highwired og Silver Platter, Akureyri 6. október 1998.
- Aðalfundur BHM, 30. október 1998.
- Norrænn fundur hjá BIBSAM um sameiginlegt aðgengi að gagnagrunnum, Stokkhólmi 8. nóvember 1998.
- „Fjárlán í förändring.“ Þriðja norræna ráðstefna NVBF um millisafnalán, Stokkhólmi 8.–10. nóvember 1998. (Gerði grein fyrir stöðu Gagnis og vali á nýju kerfi og störfum gagnagrunnhóps.)
- Kynning Skýrr á tölvukerfinu AMICUS. Viðskiptaháskólanum í Reykjavík 27.–28. nóvember 1998.
- Tungutækni og íslenska. Ráðstefna á vegum Skýrslutæknifélagsins. Grand Hótel Reykjavík 4. desember 1998.

1999

- „Nordic Metadata II. Project Group Meeting 99/1.“ Lundí 29. janúar 1999.

Anna Jensdóttir

1995

- Kynnisferð í tónlistarsöfn í Helsinki og Stokkhólmi 24. apríl – 5. maí 1995.
- „Nordisk seminarium om NORDINFO-projekt med særskild tonvikt på kompetenscentrens verksamhet.“ Esbo 3.–4. maí 1995.
- „17th International Congress of International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres (IAML).“ Helsingør 18.–23. júní 1995.

1997

- „På vei til det digitale bibliotek.“ Námsstefna í Mo i Rana 21.–23. maí 1997.
- „Folkemusikk i Norden og i de nordiske bibliotek.“ Námskeið í Voss 26.–29. maí 1997.

1999

- „A Century of Sound Archiving.“ Ráðstefna IASA (International Association of Sound and Audiovisual Archives), Vínarborg 18.–22. september 1999.

Anna María Sverrisdóttir

1999

- Netkennsla á bókasöfnum. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands 1., 3. og 8. nóvember 1999.

Auður Gestsdóttir

1995

- „Seminar for bibliotekarer tilknyttet EU-retsinstutur ved forskningsinstitutioner i Norden.“ Kaupmannahöfn 3. mars 1995.

1996

- Námskeið á vegum Norfeir (Nordisk ráð for forskning i europeisk integrationsret), Stokkhólmi 29. mars 1996.
- „The Challenge of Change: Libraries and Economic Development.“ 62. ársfundur IFLA, haldinn í Peking 25.–31. ágúst 1996.

1997

- Um samstarf UNESCO og frjálsra félagasamtaka. Fundur í menntamálaráðuneytinu 22. apríl 1997.
- „4. Nordiska juridiska biblioteksmötet och Nordiska parlamentsbibliotekens jubileumsseminarium.“ Stokkhólmi 10.–13. september 1997.

1998

- Öflun upplýsinga um EES og önnur Evrópumál. Námskeið á vegum Endurmenntunarstofnunar Háskóla Íslands 5.–6. mars 1998.
- Íslenska upplýsingasamfélagið. Framkvæmd stefnu ríkisstjórnar Íslands. Ráðstefna á Hótel Sögu 20. maí 1998.
- Ráðstefna ARLIS/Norden haldin í fyrirlestrasal safnsins 12. júní 1998.
- Opnun „Goethe-Zentrums“, Lindargötu 46, 16. október 1998.

1999

- „Bibliography of Nordic Criminology.“ Vinnufundur í Stokkhólmi 25. janúar 1999.
- „5. Nordiske juridiske biblioteksmötet“, Osló 14.–16. júní 1999.
- „Bibliography of Nordic Criminology.“ Vinnufundur í Stokkhólmi 8. nóvember 1999.

Áslaug Agnarsdóttir

1995

- Stjórnarfundur NVBF (Nordisk videnskabeligt Bibliotekarforbund), Osló 13. mars 1995.
- „Hvad får Norden ud af EU's biblioteksprogram?“ NVBF-ráðstefna, Osló 14.–15. mars 1995.
- „Libraries of the Future“, 61. ársfundur IFLA, haldinn í Istanbul 20.–26. ágúst 1995.

1996

- Stjórnarfundur NVBF, Helsingfors 11. mars 1996.
- „Document Delivery and Interlibrary Lending, a Nordic-German Workshop“, haldin í Berlín með tilstyrk NORDINFO 9.–12. maí 1996.
- „The Challenge of Change: Libraries and Economic Development“, 62. ársfundur IFLA haldinn í Peking 25.–31. ágúst 1996.

1997

- Stjórnarfundur NVBF, Þrándheimi 3. október 1997.
- „Brugerundersøgelser som styringsredskab i nordiske fag- og forskningsbiblioteker.“ Ráðstefna haldin í Hindgavl Slot við Middelfart í Danmörku 27.–28. nóvember 1997.

1999

- „Litteraturkritik – nyheter eller kultur.“ Ráðstefna á vegum Nordisk Journalistcenter, Visby á Gotlandi 16.–19. september 1999.

Barbara B. Nelson

1995

- Ráðstefna NVBF um millisafnalán, Helsingør 29.–31. október 1995.

1996

- „Document Delivery and Interlibrary Lending, a Nordic-German Workshop“, haldin í Berlín með tilstyrk NORDINFO 9.–12. maí 1996.

1997

- „4th General Nordic Interlending Meeting“, Árósum 24. ágúst 1997.
- „Interlending and Document Supply. 5th International Conference: Resource Sharing Possibilities and Barriers“, Árósum 24.–29. ágúst 1997.

1998

- „Fjárlán í förändring.“ Þriðja norræna ráðstefna NVBF um millisafnalán, Stokkhólmi 8.–10. nóvember 1998. (Gerði á stjórnarfundum NVBF fyrir upphaf ráðstefnunnar grein fyrir stöðu mála hér á landi.)

Birna Jónsdóttir

1996

- Bókbandshönnun A. Námskeið Prenttæknistofnunar 6.–10. maí 1996.
- Bókbandshönnun B. Námskeið Prenttæknistofnunar 23.–28. september 1996.

1997

- Bókbandshönnun C. Námskeið Prenttæknistofnunar 16.–18. apríl 1997.
- Marmering. Námskeið Prenttæknistofnunar 29. september til 3. október 1997.

1999

- Rekspölur. Starfsmenntun fyrir SFR-félaga, 1.–12. nóvember 1999.

Björn L. Þórðarson

1997

- Viðræðufundur í Cornell-háskólanum í Íþöku vegna Sagnanetsins, 10.–13. júní 1997.
- „Digital Scriptorum, EAMMS, SagaNet.“ Sameiginlegur fundur þátttakenda í þremur verkefnum á sviði skráningar og yfirfærslu handrita á stafrænt form sem styrkt eru af Mellonsjóðnum, New York, 2.–4. nóvember 1997.

Edda G. Björgvinsdóttir

1999

- Bókhald í BÁR-ST tengt SKÝRR. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 25.–26. nóvember 1999.

Einar Þór Einarsson

1998

- Informix Web Datablade. Námskeið hjá Streng hf., 26. október 1998.

Einar Hrafnsson

1997

- „Interaktiv brugeruddannelse.“ Námskeið í Kaupmannahöfn á vegum Danmarks Forskningsbiblioteksforening, 7.–9. október 1997.
- Kynning á bókasafns- og upplýsingarmálum Stjórnarráðs Íslands, 7. nóvember 1997.

Einar Sigurðsson

1995

- „CENL – Conference of European National Librarians.“ Bern 14.–16. september 1995. Jafnframt var minnst 100 ára afmælis svissneska þjóðbókasafnsins.

- Opinn fundur Stúdentaráðs Háskóla Íslands í Odda 28. nóvember 1995 um málefni Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. (Hafði framsögu.)
- „Workshop on Issues in the Field of National Deposit Collections of Electronic Publications.“ Haldið á vegum Evrópusambandsins í Lúxemborg 18. desember 1995.

1996

- Fundur í menntamálaráðuneyti sem ráðherra boðaði til með forstöðumönnum menningarstofnana á stjórnsýslusviði ráðuneytisins, 9. september 1996.
- „CENL – Conference of European National Librarians.“ Lissabon 25.–27. september 1996. Jafnframt var minnst 200 ára afmælis portúgalska þjóðbókasafnsins.
- Fundur þjóð- og ríkisbókavarða Norðurlanda, Stokkhólmi 31. október – 1. nóvember 1996.
- Fundur menntamálanefndar Alþingis með forráðamönnum Háskóla Íslands, Árnastofnunar og Landsbókasafns, 18. nóvember 1996.
- Fundur með aðildarsöfnum Gagnis, haldinn í fyrirlestrasal safnsins 18. nóvember 1996.
- Nýskipan í ríkisrekstri. Árangur og markmið til aldamóta. Ráðstefna fjármálaráðherra á Hótel Sögu, 26. nóvember 1996.
- „Organize it? Research Libraries in the Future.“ Ráðstefna á vegum NORDINFO, Esbo, Finnlandi, 28.–29. nóvember 1996. Jafnframt var samkoma í tilefni af 20 ára afmæli NORDINFO.

1997

- „NVBF's 50-års jubileumskonference.“ Helsingør 23.–24. maí 1997. (Flutti erindi.)
- Heimsókn í þjóðbókasafnið í Vilnius og fleiri bókasöfn í Litháen, 26.–29. maí 1997.
- Enduropnun Konunglega bókasafnsins í Stokkhólmi, með námsstefnu og hátíðahöldum 31. maí – 2. júní 1997. Einnig voru heimsótt nokkur bókasöfn í Stokkhólmi og Uppsölum.
- Fundur í fulltrúaráði Listahátíðar í Reykjavík að Gerðubergi, 20. júní 1997, en safnið hafði gerst aðili að Listahátíð í maí sama ár.
- Dansk-íslenskt málþing um handrit, haldið í Háskóla Íslands í tilefni af lokaafhendingu íslenskra handrita frá Danmörku, 19.–20. júní 1997. (Flutti erindi.)
- „Libraries and Information for Human Development“, 63. ársfundur IFLA, haldinn í Kaupmannahöfn 31. ágúst – 5. september 1997.
- „CDNL – Conference of Directors of National Libraries.“ Kaupmannahöfn 3. september 1997.
- Tíu ára afmæli Háskólans á Akureyri 6.–7. september 1997. (Flutti ávarp.)
- „CENL – Conference of European National Librarians.“ Varsjá 2.–3. október 1997.
- Fundur þjóð- og ríkisbókavarða Norðurlanda, Osló 22.–23. október 1997.
- Fundur í fulltrúaráði Listahátíðar í Reykjavík að Höfða, 14. nóvember 1997.
- Ráðstefnudagurinn 1997 á vegum Ráðstefnuskrifstofu Íslands á Kjarvalsstöðum 26. nóvember 1997.

1998

- Hlutverk atvinnulífsins í menningu og listum. Morgunverðarfundur á vegum Verslunarráðs Íslands á Hótel Sögu 25. mars 1998.
- Fundur í fulltrúaráði Listahátíðar í Reykjavík að Höfða, 14. apríl 1998.
- Fundur þjóð- og ríkisbókavarða Norðurlanda, haldinn í Landsbókasafni 17.–18. apríl 1998.
- Stefnumótunarfundur á vegum háskólaráðs, haldinn að Laugarvatni 11. júní 1998.
- „On Crossroads of Information and Culture“, 64. ársfundur IFLA, haldinn í Amsterdam 16.–22. ágúst 1998.
- „CDNL – Conference of Directors of National Libraries.“ Amsterdam 19. ágúst 1998.
- Fundur í menntamálaráðuneytinu 15. september 1998 um ráðstefnuna „Management of Change“, sem haldin var í Graz í Austurríki 2.–4. júlí 1998.
- „US – Icelandic Science Days.“ Ráðstefna á vegum Rannsóknarráðs Íslands, haldin á Grand Hótel Reykjavík 28. september 1998.
- „CENL – Conference of European National Librarians.“ Prag 1.–2. október 1998.

- „Nordic Conference on Preservation and Access.“ Stokkhólmi 4.–6. október 1998.
- Reykjavík – menningarborg Evrópu árið 2000. Samráðsfundur haldinn í Höfða 12. október 1998.
- Opnun „Goethe-Zentrums“, Lindargötu 46, 16. október 1998.
- Fundur þjóð- og ríkisbókavarða Norðurlanda, haldinn í Helsingfors 29.–30. október 1998.
- Evrópudagar 1998. Kynningarráðstefna á vegum Rannsóknarráðs Íslands um 5. ramma-áætlun ESB á Hótel Loftleiðum 13. nóvember 1998.
- Opnun sýningar í Perlunni: Evrópa – markaðstorg þekkingar og sóknarfæra, 13. nóvember 1998.
- Dagur íslenskrar tungu. Athöfn í Hafnarborg á vegum menntamálaráðuneytis 16. nóvember 1998.
- Kynning Skýrr á tölvukerfinu AMICUS, haldin í Viðskiptaháskólanum í Reykjavík 27.–28. nóvember 1998.

1999

- Íslenskur menningararfur – auðlind í ferðaþjónustu. Málþing á vegum Reykjavíkúakademíunnar og Félags háskólamenntaðra ferðamálafræðinga, haldið í Strandbergi, Hafnarfirði, 12. febrúar 1999.
- Opnun vefsíðu Þjóðmenningarhúss við Hverfisgötu 29. mars 1999.
- Fundur þjóð- og ríkisbókavarða Norðurlanda, haldinn í Stokkhólmi 8.–9. apríl 1999.
- Árangurstjórnun og áætlanagerð, námskeið á vegum fjármálaráðuneytisins, 19.–20. apríl 1999.
- „Intranet Update“, fyrirlestur Mats Tallving og umræður um þróun innranets á Norðurlöndum, haldinn á vegum Félags bókavarða í rannsóknarbókasöfnum á Grand Hótel Reykjavík, 5. maí 1999.
- Breytt hlutverk stjórnenda. Fræðslu- og umræðufundur forstöðumanna menntamálaráðuneytisins, haldinn í Hótel Borgarnesi 19.–20. maí 1999.
- „Information Society Technologies at our Service.“ Erindi George Metakides frá ESB á vegum Rannís og KER, Hótel Sögu 6. ágúst 1999.
- Den sorte Diamant. Viðbygging Konunglega bókasafnsins í Kaupmannahöfn formlega opnuð af hennar hátign Margræti II., 7. september 1999.
- Fyrsti fundur háskólabókavarða á Íslandi, haldinn í Bókasafni Háskólans á Akureyri 10. september 1999.
- „CENL – Conference of European National Librarians.“ Tallinn 30. september – 1. október 1999.
- “Personal och kompetens i kunskapssamhället. Nordisk forum för forskningsbibliotekschefer“, Osló 18.–19. október 1999.
- Fundur þjóð- og ríkisbókavarða Norðurlanda, haldinn í Osló 19. október 1999.
- Fyrsti háskólafundur, haldinn í hátíðasal Háskóla Íslands, 4.–5. nóvember 1999.
- Fundur í fulltrúaráði Listahátíðar í Reykjavík í Ráðherrabústaðnum 5. nóvember 1999.
- Annar fundur háskólabókavarða á Íslandi, haldinn í Kennaraháskóla Íslands 17. nóvember 1999.

Eiríkur Þormóðsson

1996

- „Third International Seminar on the Care and Conservation of Manuscripts.“ Haldið í háskólanum í Kaupmannahöfn á vegum Stofnunar Árna Magnússonar í Kaupmannahöfn, 14.–15. október 1996.

1997

- Dansk-íslenskt málþing um handrit, haldið í Háskóla Íslands í tilefni af lokaafhendingu íslenskra handrita frá Danmörku, 19.–20. júní 1997.

Emilía Sigmarsdóttir

1996

- Verkstæði í viðtalstækni. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 27. mars 1996.
- Dvaldist í tvær vikur við Statsbiblioteket í Árósum og hálfra aðra viku við Konunglega bókasafnið í Kaupmannahöfn, febrúar og mars 1996.

1997

- British Library, skoðað 28. ágúst 1997.

1998

- Námskeið í notkun umbrotsforritsins Publisher, Tölvu- og verkfræðipjónustan, Grensásvegi 16, 16.–19. mars 1998.
- Fundur í fulltrúaráði Listahátíðar í Reykjavík að Höfða, 8. október 1998.

1999

- Íslenskur menningararfur – auðlind í ferðapjónustu. Málþing á vegum Reykjavíkur Akademiunnar og Félags háskólamenntaðra ferðamálafræðinga, haldið í Strandbergi, Hafnarfirði, 12. febrúar 1999.
- Fundur í fulltrúaráði Listahátíðar í Reykjavík að Borgartúni 6, 23. apríl 1999.
- Stefnumót við íslenska sagnahefð. Undirbúningsfundur vegna sýningar, haldinn í Library of Congress, Washington, 30. október – 2. nóvember 1999.
- Stefnumót við íslenska sagnahefð. Undirbúningsfundur vegna sýningar, haldinn í Library of Congress, Washington, 27. nóvember – 1. desember 1999.

Erla Hulda Halldórsdóttir

1997

- „Ett nordiskt virtuellt kvinno- och könsforskningsbibliotek (förprojekt).“ Kaupmannahöfn 20.–21. mars 1997.
- Fundur hjá Rótaryklúbbi Reykjavíkur 22. maí 1997. (Flutti erindið „Kvennasögusafn Íslands, fortíð, nútíð og framtíð.“)
- Skjalasöfn kvenna. Fundur á vegum Félags um skjalastjórn, 25. september 1997. (Flutti erindið „Að eiga sér sögu“.)

1999

- „Vestnordisk Råds kvindepolitiske værksted“. Ráðstefna haldin í Færeyjum 4.–7. júní 1999.
- „Køn, religion og kvinder i bevægelse“. Sjötta ráðstefna norrænna kvennasögufraeðinga haldin í Tisvildeleje í Danmörku 12.–15. ágúst 1999.

Erna Sverrisdóttir

1996

- „ISBN Advisory Panel Meeting“, Ljubljana 10.–12. október 1996.
- Þjóðbókasafn Slóvena, skoðað 11. október 1996.

1998

- „ISBN Advisory Panel Meeting“, Berlín 15.–16. október 1998.
- Um heilsufar kvenna. Ráðstefna sem heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið stóð fyrir 29. janúar 1998.

Grímhildur Bragadóttir

1999

- „International Conference on Cultural Work within the Information Society.“ Ráðstefna haldin í Róm á vegum Evrópuráðsins og borgarstjórnar Rómar 22.–23. október 1999.

Guðlaug Guðmundsdóttir

1999

- Rekspölur. Starfsmenntun fyrir SFR-félaga, 1.-12. nóvember 1999.

Guðmundur Erlingsson

1998

- Viðræðufundur í Madison í Bandaríkjunum vegna samvinnuverkefnis Landsbókasafns, Háskóla Íslands og Wisconsin-háskóla um íslenskukennslu á Netinu, 8.–12. nóvember 1998.

Guðríður Gísladóttir

1997

- Kynningarhátíð MIDAS-NETsins á Íslandi í Þjóðleikhúsinu, 23. apríl 1997.
- Kynning á bókasafns- og upplýsingarmálum Stjórnarráðs Íslands. 7. nóvember 1997.

Guðrún Eggertsdóttir

1995

- Bibliothèque nationale de France í París, skoðað 25.–26. ágúst 1995.

1999

- Námskeið í ritvinnslu. Menntaskólinn í Hamrahlið – Öldungadeild, september 1999.

Guðrún Dís Jónatansdóttir

1998

- „Ett nordiskt virtuellt kvinno- och könsforskningsbibliotek“, fundur KVINFO í Kaupmannahöfn, 30.–31. janúar 1998.

Guðrún Karlsdóttir

1995

- Kynnisferð í University College Library, Dublin, 30. nóvember 1995.

1996

- „Library Management and Information Technology“, Vilnius 27.–29. maí 1996. (Flutti erindi.)
- „ISIC '96 = Information Seeking in Context“, í Tampere 14.–16. ágúst 1996.

1997

- Kynningarfundur að Borgartúni 6 um Rannsóknargagnabanka Íslands, 23. apríl 1997.
- „Libraries and Information for Human Development“, 63. ársfundur IFLA, haldinn í Kaupmannahöfn 31. ágúst – 5. september 1997.

1999

- „Intranet Update“, fyrirlestur Mats Tallving og umræður um þróun innranets á Norðurlöndum, haldinn á vegum Félags bókavarda í rannsóknarbókasöfnum á Grand Hôtel Reykjavík, 5. maí 1999.

Halldóra Þorsteinsdóttir

1995

- „Libraries of the Future.“ 61. ársfundur IFLA, haldinn í Istanbul 20.–26. ágúst 1995.

1996

- Viðskiptavinurinn í fyrirrúmi. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 11.–12. mars 1996.
- Bókís. 3. notendaráðstefna í Gerðubergi, 24. apríl 1996.
- „The Challenge of Change: Libraries and Economic Development.“ 62. ársfundur IFLA, haldinn í Peking 25.–31. ágúst 1996.

- Gerð heimasíðna fyrir bókasöfn. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 24. nóvember 1996.

1997

- „Internet Course for Medical Librarians in Iceland.“ Námskeið á vegum Bókasafns Landspítalans, en leiðbeinendur voru frá Svíþjóð, 20.–21. janúar 1997.
- „Training for Change. New Skills for the Electronic Library.“ 11. bresk-norræna ráðstefnan, York 25.–28. september 1997.
- „Organisation du travail et conduite de projets en bibliothèques.“ Námskeið í Lyon og París 24. nóvember til 9. desember 1997.

1998

- „Networking and the Future of Libraries 3: Information Landscapes for a Learning Society.“ Ráðstefna haldin á vegum UKOLN í Bath 29. júní – 1. júlí 1998.
- „On Crossroads of Information and Culture.“ 64. ársfundur IFLA, haldinn í Amsterdam 16.–22. ágúst 1998.

1999

- Námskeið um konur og stjórnun, haldið á vegum jafnréttinefndar háskólaráðs og starfsmannasviðs Háskóla Íslands 5. febrúar 1999.
- Aðferðir og tæki í fjarkennslu. Námskeið á vegum Félags háskólakennara og Endurmenntunarstofnunar Háskóla Íslands, 23.–25. febrúar 1999.
- UT99. Ráðstefna um upplýsingatækni í skólum. Á vegum Skýrslutæknifélags Íslands og menntamálaráðuneytisins, 26.–27. febrúar 1999.
- UmbrellA. 5. Conference. Manchester, 1.–3. júlí 1999.
- „Libraries as Gateways to an Enlightened World.“ 65. ársfundur IFLA, haldinn í Bangkok, Thaílandi, 20.–28. ágúst 1999.

Hallfríður Baldursdóttir

1995

- „Libraries of the Future.“ 61. ársfundur IFLA, haldinn í Istanbul 20.–26. ágúst 1995.

Hallgrímur Óskarsson

1999

- „Accelerated Training MCSE Windows NT.“ Námskeið hjá EJS 22.–26. febrúar 1999.

Helga Kristín Gunnarsdóttir

1998

- „The Role and Future of NOSP in a Networked Society“, ráðstefna haldin í Osló 3.–4. september 1998. (Gerði grein fyrir stöðu samskrármála hér á landi.)

1999

- „5th Nordic Conference for Medical and Health Libraries.“ Reykjavík, 1.–4. júní 1999.
- National Library of Ireland, skoðað 27. júlí 1999.
- Trinity College Library Dublin, skoðað 29. júlí 1999.
- „Tenth International Congress on the Enlightenment“, University College, Dublin, 25.–31. júlí 1999.
- „6th Nordic/Baltic ISSN/union catalogue meeting.“ Osló, 11.–12. nóvember 1999.

Helmut Lugmayr

1997

- Access. Námskeið hjá Tölvu- og verkfræðiþjónustunni, 24. nóvember 1997.

Herdís Þorgrímsdóttir

1998

- Ársfundur Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins, haldinn á Grand Hótel Reykjavík 15. júní 1998.
- Stofnfundur faghóps um starfsþróunar- og fræðslumál innan Gæðastjórnunarfélags Íslands, 15. september 1998.
- Áætlanagerð og fjármál í fræðslustarfi. Fundur á vegum faghóps innan Gæðastjórnunarfélags Íslands um starfsþróunar- og fræðslumál, 13. október 1998.
- Skilgreining á starfsþróun. Fundur á vegum faghóps innan Gæðastjórnunarfélags Íslands um starfsþróun- og fræðslumál. Skilgreining á starfsþróun, 3. nóvember 1998.
- Bakvörður fyrir Windows. Grunnnámskeið hjá Hugl hf., 24.–25. nóvember 1998.
- Málþing um stjórnun opinberra stofnana við upphaf 21. aldar, haldið í Háskólabíói á vegum Íslandsdeildar Norræna stjórnsýslusambandsins (NAF-ÍS) 3. desember 1998.

1999

- Bakvörður fyrir Windows – Reiknireglunámskeið hjá Hugl hf., 13. janúar 1999.
- Starfsánægja og starfshvatning, á vegum Gæðastjórnunarfélags Íslands, 11. mars 1999.
- Starfsmannaval Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 3. og 4. nóvember 1999.
- Stjórnun fræðslu- og símenntunarstarfs. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 16. og 17. nóvember 1999.

Hildur G. Eyþórsdóttir

1995

- „Folkebibliotek som brukere av nasjonalbibliotek.“ Ráðstefna haldin í Mo i Rana, 8.–10. febrúar.
- „Libraries of the Future.“ 61. ársfundur IFLA haldinn í Istanbul 20.–26. ágúst 1995.
- Stjórnarfundur „National Focal Points“, þ.e. fulltrúa þeirra stofnana, sem fara með umboð viðkomandi lands gagnvart Telematics-áætlun Evrópusambandsins, Lissabon 16. október 1995.
- Vinnufundur í „Telematics Programme Committee, Sector 5“, sem er nefnd Evrópusambandsins á vettvangi bókasafna, Lúxemborg 24. nóvember 1995.

1996

- „The Challenge of Change: Libraries and Economic Development.“ 62. ársfundur IFLA haldinn í Peking 25.–31. ágúst 1996.
- INFO 2000 – Upplýsingadagur á Íslandi 1996, Grand Hótel, Reykjavík 24. september 1996.
- „Meeting of the National Focal Points for the Telematics for Libraries Programme.“ Vinnufundur hjá bókasafnahópi innan Telematics-áætlunar Evrópusambandsins, London 3.–4. október 1996.

1997

- „Telematics for Libraries Information Day.“ Lúxemborg 9. janúar 1997.
- „National Focal Points Meeting.“ Lúxemborg 10. janúar 1997.
- Kynning í safninu á fjarvirkniáætlun Evrópusambandsins, 18. mars 1997. Aðalfyrirlesari var Norma McDermott, bókafulltrúi frá Írlandi, og fjallaði hún um efnið: Hvernig á að gera velheppnaða umsókn? (Skipulagði og hafði umsjón með kynningunni.)
- „Working Party Telematics for Knowledge, Area B, Sector 5: Libraries.“ Lúxemborg 9. júní 1997.
- „Libraries and Information for Human Development.“ 63. ársfundur IFLA haldinn í Kaupmannahöfn 31. ágúst – 5. september 1997.
- „Presentation and Discussion on EXPLOIT“, Madrid 9. október 1997, og „Telematics for Libraries National Focal Points, Annual Meeting“, Madrid 10. október 1997.

1998

- „International Conference on National Bibliographies”, haldin í Kaupmannahöfn 25.–27. nóvember 1998.

1999

- Kynning Rannsóknarráðs Íslands á markáætlun um upplýsingatækni 17. febrúar 1999.
- „National Focal Points Meeting“, kynningarfundur í Dyflinni 1. mars 1999 vegna 5. rammaáætlunar Evrópusambandsins.

Hildur Gunnlaugsdóttir

1997

- Námskeið fyrir öryggistrúnaðarmenn og öryggisverði á vinnustöðum. Vinnueftirlit ríkisins, 15.–16. maí 1997.

1999

- Kynnisferð til Bandaríkjanna á vegum Sambands félaga norrænna rannsóknarbókavarda (NVBF) 28. janúar – 8. febrúar 1999.

Hólmfríður Tómasdóttir

1998

- Kynnisferð á vegum NVBF til Bretlands, 31. mars – 3. apríl 1998. British Library var heimsótt, bæði í Boston Spa og í London, svo og bókasöfn í Birmingham.

Hrafnhildur Á. Þorvaldsdóttir

1996

- Námskeið í árangursstjórnun, haldið á vegum fjármálaráðuneytis 21. maí 1996.
- Hugbúnaðarstefna ríkisstofnana, Hótel Loftleiðum 2. september 1996.
- Lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, nr. 70/1996. Námskeið í menntamálaráðuneyti 21. október 1996.
- Nýskipan í ríkisrekstri. Árangur og markmið til aldamóta. Ráðstefna fjármálaráðherra í Hótel Sögu, 26. nóvember 1996.

1997

- Notkun á Excel 5.0. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 2. janúar 1997.
- Upplýsingalög. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 8. janúar 1997.
- Skattamál og nýlegar breytingar. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 23. janúar og 13. febrúar 1997.
- Lestur og greining ársreikninga. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 2. maí 1997.
- Hugbúnaðarstefna ríkisstofnana, haldin á Hótel Loftleiðum á vegum Ráðgjafarnefndar um upplýsinga- og tölvumál, 4. september 1997.

1998

- Innkauparáðstefnan 1998, haldin á vegum Ríkiskaupa á Hótel Loftleiðum 5. maí 1998.
- Ný stefna í bókhaldsmálum ríkisins – Staðan í úrlausnum 2000 vandans. Ráðstefna haldin á Grand Hótel Reykjavík 1. desember 1998.
- Málþing um stjórnun opinberra stofnana við upphaf 21. aldar, haldið í Háskólabíói á vegum Íslandsdeildar Norræna stjórnsýslusambandsins (NAF-ÍS) 3. desember 1998.
- Íslenska upplýsingasamfélagið. Framkvæmd stefnu ríkisstjórnar Íslands. Ráðstefna á Hótel Sögu 20. maí 1998.

1999

- Hið rétta andlit verðbréfa. Útreikningar á verði og kennitölum. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands 15.–16. mars 1999.
- Mat á verðmæti fyrirtækja og rekstrareininga. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 24. mars 1999.

- Árangurstjórnun og áætlanagerð, námskeið á vegum fjármálaráðuneytisins, 19.–20. apríl 1999.

Hörður Valdimarsson

1997

- ANUGA, alþjóðleg matvælakynning. Köln, 11.–16. október 1997.

1999

- TEMA 1999, alþjóðleg matvælakynning. Kaupmannahöfn, 21.–24. febrúar 1999.

Ingibjörg Árnadóttir

1995

- „Den 9. nordiske konferansen for informasjon og dokumentasjon“, Osló 6.–8. september 1995.

1996

- Gerð heimasíðna fyrir bókasöfn. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 24. nóvember 1996.

1997

- „Internet Course for Medical Librarians in Iceland.“ Námskeið á vegum Bókasafns Landspítalans, en leiðbeinendur voru frá Svíþjóð, 20.–21. janúar 1997.
- „Libraries and Information for Human Development.“ 63. ársfundur IFLA haldinn í Kaupmannahöfn 31. ágúst – 5. september 1997.

1998

- Öflun upplýsinga um EES og önnur Evrópumál. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 5.–6. mars 1998.

- Front Page námskeið í vefsíðugerð hjá Tölvu- og verkfræðiþjónustunni, 3.–5. júní 1998.

1999

- Netkennsla á bókasöfnum. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 28. október 1999.

Ingibjörg Gísladóttir

1998

- Kynnisferð á vegum NVBF til Bretlands, 31. mars – 3. apríl 1998. British Library var heimsótt, bæði í Boston Spa og í London, svo og bókasöfn í Birmingham.
- Verkstæði í viðtalstækni. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands í samstarfi við Félag bókasafnsfræðinga, 20. nóvember 1998.

Jón Ágúst Sigurðsson

1997

- Access. Námskeið hjá Tölvu- og verkfræðiþjónustunni, 17. febrúar 1997.
- UNIX-2. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 18. febrúar 1997.
- Hugbúnaðarstuldur. Námskeið hjá Skýrslutæknifélagi Íslands, 27. febrúar 1997.
- UNIX-3. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 14. mars 1997.
- Microsoft 1997. Námskeið hjá EJS, 16. október 1997.

Jökull Sævarsson

1996

- Landmælingar Íslands heimsóttar, 25. janúar 1996.

1999

- Vefsmíðar I. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 8.–12. febrúar 1999.
- British Library, skoðað 23. júlí 1999.
- National Library of Ireland, skoðað 27. júlí 1999.
- Trinity College Library Dublin, skoðað 29. júlí 1999.

- „Tenth International Congress on the Enlightenment“, University College, Dublin, 25.–31. júlí 1999.

Karl Ágúst Ólafsson

1998

- Reksþölur. Starfsmenntun fyrir SFR-félaga, 12.–23. janúar 1998.

Kári Bjarnason

1995

- Vann á eigin vegum að rannsóknum á íslenskum miðaldakvæðum í Árnastofnun og Konunglega bókasafninu í Kaupmannahöfn í júní 1995.

1996

- „Third International Seminar on the Care and Conservation of Manuscripts.“ Haldið á vegum Stofnunar Árna Magnússonar í Kaupmannahöfn, 14.–15. október 1996.
- Dönskunámskeið á vegum Dönskuskólans veturinn 1996–97, haustönn 1997 og 1998.

1997

- Sumartónleikar í Skálholtskirkju 5. og 6. júlí 1997. (Flutti erindi um sr. Einar Sigurðsson í Eyðolum.)
- „Fourth International Seminar on the Care and Conservation of Manuscripts.“ Haldið á vegum Stofnunar Árna Magnússonar í Kaupmannahöfn, 13.–14. október 1997.
- Málþing Kristnihátíðarnefndar í Ráðhúsi Reykjavíkur 22. nóvember 1997.

1998

- Málþing um stöðu og framtíð íslenska þjóðlagsins, haldið á Akureyri 27.–28. júní 1998. (Flutti erindi.)
- Sumartónleikar í Skálholti 8. ágúst 1998. (Hélt erindi um skráningu á nótnahandritum í Landsbókasafni og rannsóknir á íslenskum tónlistarafi.)

Kristín Bragadóttir

1995

- Heimsókn í háskólabókasafnið í Helsinki 3.–4. maí 1995.
- Kynnisferð í Konunglega bókasafnið í Stokkhólmi og til BIBSAM 19.–20. júní 1995.
- Stjórnarfundur NORDINFO, Osló 5. september 1995.
- Kynnisferð í háskólabókasafnið í Osló 6. september 1995.
- Heimsókn í gríska þjóðbókasafnið 8. nóvember 1995.
- Stjórnarfundur NORDINFO, Helsingfors 27. nóvember 1995.

1996

- Stjórnarfundur NORDINFO, Kaupmannahöfn 4. mars 1996.
- Heimsókn í Kort- og billedafdelingen í Konunglega bókasafninu í Kaupmannahöfn 5. mars 1996.
- Heimsókn í þjóðbókasafnsdeildina í Mo i Rana 6.–7. mars 1996 vegna undirbúnings skönnunar Íslandskorta fyrir gjöf NORDINFO 1. desember 1994.
- Viðskiptavinurinn í fyrirrúmi, námskeið á vegum Endurmenntunarstofnunar Háskóla Íslands 11.–12. mars 1996.
- Stjórnarfundur NORDINFO, Stokkhólmi 3. júní 1996.
- Heimsókn í Cornell-háskólann í Íþöku til undirbúnings umsóknar til Mellon-sjóðsins, 17.–23. ágúst 1996.
- Stjórnarfundur NORDINFO, Bergen 13. september 1996.
- Stjórnarfundur NORDINFO, Esbo, Finnlandi, 27. nóvember 1996.
- „Organize it? Research Libraries in the Future.“ Ráðstefna haldin á vegum NORDINFO á Hanaholmen í Esbo, Finnlandi, 28.–29. nóvember 1996. Jafnframt var samkoma í tilefni af 20 ára afmæli NORDINFO.

1997

- Stjórnarfundur NORDINFO, Kaupmannahöfn 7. febrúar 1997.
- Stjórnarfundur NORDINFO, Maríehamni á Álandseyjum 22.–23. september 1997.

1998

- „Elektronisk publisering ved universiteter og høyskoler.“ Norræn ráðstefna, haldin í Bergen 17.–18. febrúar 1998.
- Stjórnarfundur NORDINFO, haldinn í Landsbókasafni 2. júní 1998.
- Ráðstefna ARLIS/Norden, haldin í fyrirlestrasal safnsins 12. júní 1998. (Var fundarstjóri.)

1999

- Opnun sýningar á vegum Landsbókasafns og Norræna hússins í Nuuk á Grænlandi og fyrirlestur um Grænlandinga sögu og Eiríks sögu rauða, 4.–11. maí 1999.
- „Det digitale bibliotek.“ Norræni sumarskólinn, haldinn 28. júní – 9. júlí 1999, við Danmarks Biblioteksskole.
- Vestur um haf. Ráðstefna um heimildir fyrir landafundum og landnámi norrænna manna og íslensk fræði í hinum enskumælandi heimi. Norræna húsinu, 9.–10. ágúst 1999.
- Stjórnarfundur NORDINFO, haldin í Landsbókasafni 26. nóvember 1999.
- Ritstjórnarfundur *Islandica*, Cornell 20.–24. september 1999.

Kristín Indriðadóttir

1995

- „Leadership Management Programmes – the 9th Anglo-Nordic Seminar“, Esbo, Finnlandi, 29. september – 1. október 1995. (Hélt erindi.)

Kristrún Gunnarsdóttir

1999

- Sagnanetið. Vinnufundur í Cornell, 17.–21. maí 1999.
- Sagnanetið. Vinnufundur í Cornell, 29. ágúst – 1. september 1999.

Manfreð Vilhjálmsson

1995

- „NVBF-konferens om forskningsbiblioteksbyggeri“, Árósum 9.–10. nóvember 1995.

María Huld Jónsdóttir

1997

- Rekspölur. Starfsmenntun fyrir SFR-félaga, 24. nóvember – 5. desember 1997.

Már Guðlaugsson

1999

- Dvaldist í London og skoðaði þessi söfn: Science Museum, British Library, V&A, 100% Design og British Museum, 23.–27. september 1999.
- Stefnumót við íslenska sagnahefð. Undirbúningsfundur vegna sýningar, haldinn í Library of Congress, Washington, 30. október – 2. nóvember 1999.
- Stefnumót við íslenska sagnahefð. Undirbúningsfundur vegna sýningar, haldinn í Library of Congress, Washington 27. nóvember – 1. desember 1999.

Monika Magnúsdóttir

1999

- Access-gagnavinnsla. RAM. Námskeið hjá Tölvu- og verkfræðiþjónustunni, 22.–26. febrúar 1999.

Nanna Bjarnadóttir

1998

- Að skrifa bók, frá hugmynd til bókar. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 3.–11. nóvember 1998.

Ólafur Guðnason

1997

- Námskeið fyrir öryggistrúnaðarmenn og öryggisverði á vinnustöðum. Vinnueftirlit ríkisins, 15.–16. maí 1997.

Ragnhildur Bragadóttir

1999

- National Library of Ireland, skoðað 27. júlí 1999.
- Trinity College Library, skoðað 29. júlí 1999.
- „Tenth International Congress on the Enlightenment“, University College, Dublin, 25.–31. júlí 1999.

Rannver Hólmsteinn Hannesson

1998

- „Conservation during the Past 25 Years and its Advancement in the 25 Years to Come.“ Ráðstefna haldin í Kaupmannahöfn 17.–20. maí 1998.
- „Nordisk Konservatorforbunds forbundsrådsmøte.“ Haldið í Róm 8.–9. október 1998.

1999

- „Konservatorns roll – ett seminar om konserveringsplanering.“ Haldið í Nordiska akvarellmuseet, Skärhamn, Svíþjóð, 22.–23. apríl 1999.
- „The Broad Spectrum. The Art and Science of Conserving Colored Media on Paper.“ Ráðstefna haldin í Chicago 5.–9. október 1999.

Regína Eiríksdóttir

1995

- „Folkebibliotek som brukere av nasjonalbibliotek.“ Ráðstefna haldin í Mo i Rana, 8.–10. febrúar.

Sigbergur Friðriksson

1996

- „Metadata Information Day“ og fundur í starfshópi um sama efni, Lundi 10.–11. október 1996.

1997

- „5th Dublin Core Metadata Workshop“, Helsinki í Finnlandi, 6–8. október 1997.
- „Fourth International Seminar on the Care and Conservation of Manuscripts.“ Haldið á vegum Stofnunar Árna Magnússonar í Kaupmannahöfn 13.–14. október 1997.
- Fundur um reglur vegna tölvuskráningar handrita, haldinn í Stofnun Árna Magnússonar í Kaupmannahöfn 15.–16. og 21. október 1997.
- „Digital Scriptorum, EAMMS, SagaNet.“ Sameiginlegur fundur þátttakenda í þremur verkefnum á sviði skráningar og yfirfærslu handrita á stafrænt form sem styrkt eru af Mellonsjóðnum, New York, 2.–4. nóvember 1997.

1998

- Málstofa á vegum Árnastofnananna í Reykjavík og Kaupmannahöfn um notkun SGML-staðals (Standard Generalised Mark-up Language) og sérstakrar viðbótar við hann TEI (Text Encoding Initiative) við uppskriftir texta úr handritum, haldin í Tæknigarði 19.–20. september 1998.

1999

- „Understanding and Using Metadata.“ Ráðstefnur og fundir ehf., 1.–2. júní 1999.

Sigfús Jóhannsson

1995

- Unix kerfisstjórn og netumsjón. Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 6.–9. mars 1995.
- Um nýjungar í samskiptatækni. Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 7.–8. nóvember 1995.

Sigríður L. Guðmundsdóttir

1997

- Heimsókn í Þjóðbókasafnið í Búdapest, 12. júní 1997.

1999

- „5th Nordic Conference for Medical and Health Libraries.“ Reykjavík, 1.–4. júní 1999.
- „Det digitale bibliotek“. Norræni sumarskólinn, haldinn við Danmarks Biblioteksskole, 28. júní – 9. júlí 1999.
- „Solving Collection Problems Through Repository Strategies.“ Alþjóðaráðstefna í Kuopio í Finnlandi, 9.–11. nóvember 1999.

Sigrún Guðjónsdóttir

1999

- „5th Nordic Conference for Medical and Health Libraries.“ Reykjavík, 1.–4. júní 1999.

Sigrún Hauksdóttir

1995

- Unix fyrir almenna notendur. Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 6.–7. og 13.–14. febrúar 1995.
- Vorfundur notendahóps Libertas-safna í Landsbókasafni, 4.–5. maí 1995. (Annaðist skipulagningu fundarins með Andreu Jóhannsdóttur.)
- Ráðstefna NVBF um millisafnalán í Helsingør í Danmörku 29.–31. október 1995.
- Námskeið um gerð heimasíðu og notkun HTML, sem samskiptasvið Háskóla Íslands stóð fyrir 7.–8. nóvember 1995.
- NORDINFO-ráðstefnan „The National Library Homepage on World Wide Web“, Osló 23.–24. nóvember 1995.

1996

- Vorfundur notendahóps Libertas-safna í Bristol í Englandi 9.–10. maí 1996.
- Hugbúnaðarstefna ríkisstofnana, Hótel Loftleiðum, 2. september 1996.
- Framtíðarsýn skjalastjórnar. Varðveisla og miðlun upplýsinga í tölvutæku formi. Námsstefna á vegum Félags um skjalastjórn, haldin á Grand Hótel, Reykjavík, 24.–25. október 1996.
- Fundur með aðildarsöfnum Gagnis, haldinn í fyrirlestrasal safnsins 18. nóvember 1996.

1997

- Framtíðarsýn skjalastjórnunar. Námskeið hjá Félagi um skjalastjórn, 6. janúar 1997.
- UNIX-2. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 18. febrúar 1997.
- Námskeið hjá SLS í Stokkhólmi og heimsókn í Nobelbiblioteket, einnig í borgarbókasafnið í Lundi, 21.–23. apríl 1997.
- Fundur notendahóps Libertas-safna, haldinn í Málmey 24.–25. apríl 1997.
- „Libraries and Information for Human Development.“ 63. ársfundur IFLA haldinn í Kaupmannahöfn 31. ágúst – 5. september 1997.

1998

- Aðalfundur BHM, 25.–26. apríl 1998.

- Íslenska upplýsingasamfélagið. Framkvæmd stefnu ríkisstjórnar Íslands. Ráðstefna á Hótel Sögu 20. maí 1998.
- Fundur í ritstjórn NORDGUIDE, haldinn í Åbo 1. september 1998.
- „NORDINFO workshop: EXPLOIT.“ Haldinn í Åbo 2. september 1998.
- Upplýsingatækni á tímamótum – höfum við gengið til góðs? Ráðstefna á vegum Skýrslutæknifélags Íslands, haldin 11. september 1998.
- Framhaldsaðalfundur BHM, 30. október 1998.
- Námsstefna Félags um skjalastjórn um rafræna gagnastýringu, haldin í samvinnu við Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 19. nóvember 1998.
- Kynning Skýrr hf. á tölvukerfinu AMICUS, haldin í Viðskiptaháskólanum í Reykjavík 27.–28. nóvember 1998.
- Tungutækni og íslenska. Ráðstefna á vegum Skýrslutæknifélagsins, haldin á Grand Hótel Reykjavík, 4. desember 1998.

1999

- Kynnisferð til Bandaríkjanna á vegum Sambands norrænna rannsóknarbókavarda (NVBF) 28. janúar – 8. febrúar 1999.
- „Intranet Update“, fyrirlestur Mats Tallving og umræður um þróun innranets á Norður-löndum, haldinn á vegum Félags bókavarda í rannsóknarbókasöfnum á Grand Hótel Reykjavík, 5. maí 1999.
- „5th Nordic Conference for Medical and Health Libraries.“ Reykjavík, 1.–4. júní 1999.
- Fundur notendahóps Libertas-safna, haldinn í Malmö 21.–22. október 1999.

Silja Gunnarsdóttir

1997

- Bókhald í BÁR-EF til stjórnunar og eftirlits. Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 14.–15. maí 1997.

1998

- Námskeið í notkun umbrotsforritsins Publisher, 16.–19. mars 1998.
- Bakvörður fyrir Windows. Grunnnámskeið, 1. apríl 1998.
- Samstíga til framtíðar, trúnaðarmannafræðsla á vegum SFR, 7.–9. október 1998.
- Bakvörður fyrir Windows. Grunnnámskeið, 19.–20. október 1998.

1999

- Bakvörður fyrir Windows. Námskeið, mars 1999.
- „Komandi kjarasamningar.“ Launamálaráðstefna SFR, 26.–28. nóvember 1999.

Sjöfn Kristjánsdóttir

1995

- „2nd International Seminar on the Care and Conservation of Manuscripts.“ Kaupmannahöfn 16.–17. október 1995.
- Dvaldist í Kaupmannahöfn í september – desember 1995. Var styrkþegi hjá Árnastofnun og vann einnig í handritadeild Konunglega bókasafnsins.
- Kynnisferð til Bergen í september 1995, þar sem heimsótt var m.a. handritadeild háskólabókasafnsins í Bergen, handritadeild Stadsbiblioteket og Statsarkivet í Bergen.
- Íslensk málsaga og textafræði, ráðstefna haldin í tilefni af 10 ára afmæli Stofnunar Sigurðar Nordals í Norræna húsinu, 14.–15. september 1996.
- Kynnisferð í Statsbiblioteket í Árósum í desember 1995.

1997

- Dansk-íslenskt málþing um handrit, haldið í Háskóla Íslands í tilefni af lokaafhengingu íslenskra handrita frá Danmörku, 19.–20. júní 1997.
- „10th International Saga Conference“, Trondheim, 3.–9. ágúst 1997.

- „Fourth International Seminar on the Care and Conservation of Manuscripts.“ Haldið á vegum Stofnunar Árna Magnússonar í Kaupmannahöfn, 13.–14. október 1997. (Flutti erindi.)
- Fundur um reglur vegna tölvuskráningar handrita, haldinn í Stofnun Árna Magnússonar í Kaupmannahöfn 15.–16. og 21. október 1997.

1998

- „1st Arnamagnæan Workshop on Digitisation“, málstofa haldin í Oxford 29.–31. mars 1998.
- „The Second International Climate and History Conference“, haldin við háskólann í East Anglia 7.–11. september 1998. (Hélt erindi.)
- Málstofa á vegum Árnastofnananna í Reykjavík og Kaupmannahöfn, um notkun SGML-staðals (Standard Generalised Mark-up Language) og sérstakrar viðbótar við hann TEI (Text Encoding Initiative) við uppskriftir texta úr handritum, haldin í Tæknigarði 19.–20. september 1998.

1999

- „Historical Dimensions of Human Adaptability and Environmental Changes in North Atlantic Regions. An International Workshop Sponsored by the Stefansson Arctic Institute and the North Atlantic Biocultural Organization.“ Háskólinn á Akureyri, 16.–21. júlí 1999. (Hélt erindi.)
- Vestur um haf. Ráðstefna um heimildir fyrir landafundum og landnámi norrænna manna og íslensk fræði í hinum enskumælandi heimi. Norræna húsinu, 9.–10. ágúst 1999.

Sólveig Lind Ásgeirsdóttir

1999

- Rekspölur. Starfsmenntun fyrir SFR-félaga, 11.–29. október 1999.

Steinunn Sigurðardóttir

1999

- Rekspölur. Starfsmenntun fyrir SFR-félaga, 1.–12. nóvember 1999.

Vala Nönn Gautsdóttir

1999

- Vefsmíðar I. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands 8.–12. febrúar 1999.

Þorleifur Jónsson

1995

- Norræn samskrá um tímarit (NOSP – Nordisk samkatalog for periodika). Fundur í Osló 28.–29. september 1995.

1996

- Fundur Norðurlanda og Eystrasaltsríkja um alþjóðleg tímaritsnúmer og norræna samskrá tímarita (Nordic-Baltic ISSN/NOSP Meeting), haldinn í Stokkhólmi 24.–25. október 1996.

1998

- Kynningarfundur um Unesco í menntamálaráðuneytinu, 9. janúar 1998.

Þorsteinn Hallgrímsson

1995

- „The National Library Homepage on World Wide Web.“ NORDINFO-ráðstefna, Osló 23.–24. nóvember 1995.

1996

- Heimsókn í Kort- og billedafdelingen í Konunglega bókasafninu í Kaupmannahöfn 5. mars 1996.

- Heimsókn í Þjóðbókasafnsdeildina í Mo i Rana vegna undirbúnings skönnunar Íslandskorta fyrir gjöf NORDINFO 1. desember 1994, 6.–7. mars 1996,
- Heimsókn í Cornell-háskólann í Íþöku til undirbúnings umsóknar til Mellon-sjóðsins, 17.–23. ágúst 1996.
- „Anglo-Nordic Seminar on Networking.“ Lundi 11.–13. október 1996.

1997

- Hugbúnaðarráðstefna. Skýrslutæknifélag Íslands, 15. janúar 1997.
- Þing um tölvumálrækt. Staðlaráð Íslands, 12. mars 1997.
- Kynnisferð til Zeutzel-verksmiðjunnar og IBM vegna undirbúnings fyrir Sagnanets-verkefnið, 1.–7. maí 1997.
- Viðræðufundur í Cornell-háskólanum í Íþöku vegna Sagnanetsins, 10.–13. júní 1997.
- „Digital Scriptorum, EAMMS, SagaNet.“ Sameiginlegur fundur þátttakenda í þremur verkefnum á sviði skráningar og yfirfærslu handrita á stafrænt form sem styrkt eru af Mellonsjóðnum, New York, 2.–4. nóvember 1997.

1998

- Ráðstefna um ártalið 2000 og vandamál tengd því í tölvum og tölvubúnaði, haldin á Grand Hótel Reykjavík, 17. mars 1998.
- Fundur þjóð- og ríkisbókavarða Norðurlanda, haldinn í Landsbókasafni 17.–18. apríl 1998. (Var fundarritari.)
- „På väg mot det elektroniska biblioteket.“ Ráðstefna á vegum NVBF, haldin í Helsingfors, 23.–24. apríl 1998. (Flutti erindi um gömul íslensk kort á Netinu. Hafði í framhaldi af ráðstefnunni eins dags viðdvöl í Stokkhólmi til viðræðu við þá sem vinna að tæknilegum undirbúningi skylduskila á rafrænum gögnum.)
- „Tema-dag i Kulturnet Danmarks regi om billeddigitalisering.“ Kaupmannahöfn 29. apríl 1998. (Sótti fundinn í boði heimamanna og sagði þar frá Sagnanetinu.)
- Innkauparáðstefnan 1998, haldin á vegum Ríkiskaupa á Hótel Loftleiðum 5. maí 1998.
- Viðræðufundur í Cornell-háskólanum í Íþöku vegna Sagnanetsins og sýningarinnar Stefnumót við íslenska sagnahefð, 9.–12. júlí 1998.
- „US – Icelandic Science Days.“ Ráðstefna á vegum Rannsóknarráðs Íslands, haldin á Grand Hótel Reykjavík, 28. september 1998. (Flutti erindi.)
- „Nordic Conference on Preservation and Access.“ Stokkhólmi, 4.–6. október 1998. (Kynnti Sagnanetið.)
- Viðræðufundur í Madison í Bandaríkjunum vegna samvinnuverkefnis Landsbókasafns, Háskóla Íslands og Wisconsin-háskóla um íslenskukennslu á Netinu, 8.–12. nóvember 1998.
- „Third Arnamagnæan Workshop on Digitisation“, málstofa haldin í Kaupmannahöfn 17.–19. desember 1998. (Hélt erindi.)

1999

- Kulturarw³. Fundur um söfnun vefsíðna, varðveislu þeirra og aðgengi. Helsinki, 3.–5. febrúar 1999.
- Kulturarw³. Fundur um söfnun vefsíðna, varðveislu þeirra og aðgengi. Stokkhólmi, 12. apríl 1999.
- Kynnir Sagnanetið í Lundi í boði heimamanna, 13. apríl 1999.
- Námskeið í árangurstjórnun og áætlanagerð, haldið á vegum fjármálaráðuneytisins 19.–20. apríl 1999.
- Verkefnisstjórnun. Ráðstefna á vegum Skýrslutæknifélags Íslands, 6. maí 1999.
- „Seminar on User Interfaces of Heterogeneous Information Resources in Electronic Libraries.“ Kaupmannahöfn, 3.–4. júní 1999.
- „Det digitale bibliotek.“ Norræni sumarskólinn, haldinn 28. júní – 9. júlí 1999, við Danmarks Biblioteksskole. (Kynnti Sagnanetið 30. júní.)

- Kulturarw³. Fundur um söfnun vefsíðna, varðveislu þeirra og aðgengi. Reykjavík, 19.–20. ágúst 1999.
- Sagnanetið. Vinnufundur í Cornell og fyrirlestur um verkefnið í Pittsburg, 25. ágúst – 2. september 1999.
- Stefnumót við íslenska sagnahefð. Undirbúningsfundur vegna sýningar, haldinn í Library of Congress, Washington, 30. október – 2. nóvember 1999.
- Stefnumót við íslenska sagnahefð. Undirbúningsfundur vegna sýningar, haldinn í Library of Congress, Washington, 27. nóvember – 1. desember 1999.
- Kulturarw³. Fundur um söfnun vefsíðna, varðveislu þeirra og aðgengi. Helsinki, 17. desember 1999.

Þórir Ragnarsson

1995

- „Leadership Management Programmes – the 9th Anglo-Nordic Seminar.“ Esbo, Finnlandi, 29. september – 1. október 1995. (Hélt erindi.)

1996

- Lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, nr. 70/1996. Námskeið í menntamála-ráðuneyti 21. október 1996.
- Málþing um UNESCO-skýrsluna „Our Creative Diversity“, haldið í Norræna húsinu 31. október 1996.
- Fundur með aðildarsöfnum Gegnis, haldinn í fyrirlestrasal safnsins 18. nóvember 1996.
- Nýskipan í ríkisrekstri. Árangur og markmið til aldamóta. Ráðstefna fjármálaráðherra í Súlnasal Hótel Sögu, 26. nóvember 1996.

1997

- Excel töflureiknir I. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 1. apríl 1997.
- Námskeið fyrir öryggistrúnaðarmenn og öryggisverði á vinnustöðum. Vinnueftirlit ríkisins, 15.–16. maí 1997.
- Upplýsingalög. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands, 29. maí 1997.

1998

- Kynning Skýrr hf á tölvukerfinu AMICUS, haldin í Viðskiptaháskólanum í Reykjavík 27.–28. nóvember 1998.

Þórný Hlynsdóttir

1998

- „Fjárrlán í förändring.“ Þriðja norræna ráðstefna NVBF um millisafnalán, haldin í Stokk-hólmi, 8.–10. nóvember 1998.

1999

- „Det digitale bibliotek.“ Norræni sumarskólinn við Danmarks Biblioteksskole í Kaupmannahöfn, haldinn 28. júní – 9. júlí 1999.
- „27th International ISBN Advisory Board Meeting.“ Haldinn í London, 20.–22. október 1999.

Þröstur Jónsson

1997

- Heimsótt bókbandsfyrirtækið Riley, Dunn & Wilson í Skotlandi, 16.–23. nóvember 1997.

Ögmundur Helgason

1995

- „Second International Seminar on the Care and Conservation of Manuscripts.“ Haldið á vegum Stofnunar Árna Magnússonar í Kaupmannahöfn, 16.–17. október 1995.

1996

- Íslensk fræði í fortíð, nútíð og framtíð. Afmælistálfing Mímis í Háskólabíói, 12.–13. október 1996. (Flutti erindi.)
- „Third International Seminar on the Care and Conservation of Manuscripts.“ Haldið á vegum Stofnunar Árna Magnússonar í Kaupmannahöfn, 14.–15. október 1996.

1997

- Dansk-íslenskt málþing um handrit, haldið í Háskóla Íslands í tilefni af lokaafhendingu íslenskra handrita frá Danmörku, 19.–20. júní 1997. (Flutti erindi.)
- Grettluþing. Sauðárkróki 23.–24. ágúst 1997. (Flutti erindið „Grettir í þjóðsögum og sögnum“.)
- Málþing Kristnihátíðarnefndar í Ráðhúsi Reykjavíkur 22. nóvember 1997.
- Jóláhádegisverður Bókavarðafélagsins á Kornhlöðuloftinu 16. desember 1997. (Flutti þar „Rabb á aðventu“.)

1998

- Frændafundur 3. Íslensk-færeysk ráðstefna, Reykjavík 24.–25. júní 1998.
- Málstofa á vegum Árnastofnananna í Reykjavík og Kaupmannahöfn um notkun SGML-staðals (Standard Generalised Mark-up Language) og sérstakrar viðbótar við hann TEI (Text Encoding Initiative) við uppskriftir texta úr handritum, haldin í Tæknigarði 19.–20. september 1998.
- Kvöldvaka Ferðafélags Íslands, 9. desember 1998. (Sagði frá Færeyingasögu og sögu slóðum hennar í Færeyjum.)

1999

- „Fifth International Seminar on the Care and Conservation of Manuscripts.“ Haldið í háskólanum í Kaupmannahöfn á vegum Stofnunar Árna Magnússonar í Kaupmannahöfn, 19.–20. apríl 1999.
- Safnamál og fræði. Ráðstefna á vegum Sagnfræðingafélags Íslands og Félags þjóðfræðinga, haldin í Viðey, 2. október 1999.
- Rannsóknir í félagsvísindadeild III, 29. október 1999.

Örn Hrafnkelsson

1997

- Námskeið fyrir öryggistrúnaðarmenn og öryggisverði á vinnustöðum. Vinnueftirlit ríkisins, 15.–16. maí 1997.
- „På vei til det digitale bibliotek.“ Námsstefna í Mo i Rana 21.–23. maí 1997.

1998

- „Aviser i det digitale bibliotek.“ Námsstefna í Mo i Rana, Noregi, 10.–11. nóvember 1998.

1999

- Vefsmíðar I. Námskeið hjá Endurmenntunarstofnun Háskóla Íslands 8.–12. febrúar 1999.
- TIDEN. Vinnufundur haldinn í Mikkelí, Finnlandi, 8.–9. mars 1999.
- Konunglega bókasafnið í Stokkhólmi, skoðað 10. mars 1999.
- British Library, skoðað 23. júlí 1999.
- National Library of Ireland, skoðað 27. júlí 1999.
- Trinity College Library, skoðað 29. júlí 1999.
- „Tenth International Congress on the Enlightenment“, University College, Dublin, 25.–31. júlí 1999
- TIDEN. Vinnufundur haldinn í Árósum, 2.–3. september 1999.

FÉLAGS- OG NEFNDASTÖRF

Andrea Jóhannsdóttir

- Í stjórn Félags háskólakennara 1993–96.
- Trúnaðarmaður starfsmanna í Félagi háskólakennara 1994–1995
- Tengiliður Íslands við NFNI (Nordisk forum for nettverkbasert informasjon) frá 1995.
- Tók þátt í fimm manna starfshópi um upplýsinga- og tæknimál skrifstofu Alþingis frá nóvember 1996 til apríl 1997.
- Skoðunarmaður reikninga Félags háskólakennara 1996–99.
- Í stjórn BHM frá apríl 1996 til september 1998.
- Í stjórn Endurmenntunarstofnunar Háskóla Íslands frá 1996.
- Formaður menntanefndar BHM 1996–98.
- Í undirbúningsnefnd fyrir NORDU-net ráðstefnu sem haldin var í júní 1997 í Reykjavík.
- Tilnefnd af hálfu safnsins 23. mars 1998 í nefnd á vegum menntamálaráðuneytis um aðgang bókasafna, stofnana og einstaklinga að erlendum og innlendum gagnasöfnum og skipuð af ráðherra 12. maí 1998. Nefndin skilaði skýrslu sinni í apríl 1999.
- Tilnefnd af hálfu safnsins 25. febrúar 1998 í nefnd sem menntamálaráðherra skipaði 4. mars 1998 um val á bókasafnskerfi fyrir bókasöfn landsins. Lét af störfum í nefndinni um leið og hún fór í leyfi frá og með 1. mars 1999.
- Tilnefnd af hálfu Landsbókasafns sem fulltrúi Íslands í Nordic Metadata II verkefninu frá því í september 1998.

Anna Jensdóttir

- Fulltrúi safnsins í stjórn Tónlistarráðs Íslands frá því í október 1998.

Arnaldur Sigurðsson

- Trúnaðarmaður starfsmanna í SFR 1995–97.

Auður Gestsdóttir

- Tilnefnd af hálfu safnsins í þriggja manna ráðgjafarnefnd um almenningubókasöfn 10. júlí 1997.
- Í vinnuhópi á vegum Fagráðs í upplýsingatækni (FUT) frá 1997.
- Tilnefnd af hálfu safnsins til að taka sæti sem varamaður í nefnd um val á bókasafnskerfi fyrir bókasöfn í landinu, 8. nóvember 1999.

Áslaug Agnarsdóttir

- Í stjórn Bókavarðafélags Íslands 1994–96.
- Í stjórn Félags bókavarða í rannsóknarbókasöfnum 1993–96.
- Fulltrúi Félags bókavarða í rannsóknarbókasöfnum í NVBF (Nordisk videnskabeligt Bibliotekarforbund) 1994–97.

Borghildur Stephensen

- Í fræðslu- og skemmtinefnd Bókavarðafélags Íslands 1995–96.
- Í vinnuhópi á vegum Fagráðs í upplýsingatækni (FUT) frá 1997.

Bryndís Ísaksdóttir

- Fulltrúi Félags bókavarða í rannsóknarbókasöfnum á Ársþingi BVFÍ, Munaðarnesi 21.–22. september 1996.

- Fulltrúi Félags bókavarða í rannsóknarbókasöfnum á Ársþingi BVFÍ, Munaðarnesi 26.–27. september 1998.

Edda G. Björgvinsdóttir

- Í öryggisnefnd safnsins frá 1999, tilnefnd af stofnuninni.

Einar Sigurðsson

- Formaður í starfshópi um íslenska þjóðbókaskráningu sem stofnað var til 1996. Fyrsti fundur var 14. febrúar.
- Varamaður í aðlögunarnefnd f.h. safnsins vegna kjarasamnings Félags háskólakennara 1997 og í aðlögunarnefnd f.h. safnsins vegna kjarasamnings Starfsmannafélags ríkisstofnana 1997–98.
- Skipaður 1. ágúst 1997 formaður nefndar til að endurskoða lög nr. 43/1977 um skylduskil til safna. Nefndin skilaði tillögum að frumvarpi til nýrra laga 7. desember 1999.
- Skipaður 2. september 1997 í nefnd á vegum menntamálaráðuneytisins til að gera tillögur um útvegum húsnæðis fyrir geymslusafn og varaeintakasafn.

Eiríkur Þormóðsson

- Í stjórn Ferðafélags Íslands 1995–99.
- Í ritnefnd Árbókar Ferðafélags Íslands 1995–99.
- Í ritnefnd Fréttabréfs Ferðafélags Íslands 1995–97.
- Í útgáfunefnd Ferðafélags Íslands 1995–99, formaður 1995–97.

Emilía Sigmarsdóttir

- Varafulltrúi safnsins í stjórn Kvennasögusafns Íslands 1996–99.
- Tilnefnd í starfshóp vegna forsagnargerðar um sýningarbúnað 1. desember 1997. Skýrslu skilað 5. mars 1998.
- Tilnefnd 1997 af hálfu safnsins í samráðshóp vegna verkefnisins Reykjavík – menningarborg Evrópu árið 2000.
- Varafulltrúi safnsins í fulltrúaráði Listahátíðar í Reykjavík frá 1998.
- Aðalfulltrúi safnsins í stjórn Kvennasögusafns Íslands frá 1999.
- Formaður undirbúningsnefndar vegna ráðstefnu alþjóðafélags kortasafnara (IMCoS) frá febrúar 1999 – október 2000.

Erla Hulda Halldórsdóttir

- Formaður Sagnfræðingafélags Íslands 1996–98.

Erna Sverrisdóttir

- Fulltrúi safnsins í stjórn Kvennasögusafns Íslands 1996–99.

Guðrún Örk Guðmundsdóttir

- Varatrúnaðarmaður starfsmanna í SFR 1999.
- Aðaltrúnaðarmaður starfsmanna í SFR frá miðju ári 1999–2001.

Guðrún Karlsdóttir

- Í starfshópi um íslenska þjóðbókaskráningu sem stofnað var til 1996.
- Í nefnd á vegum háskólaráðs sem skal gera tillögur um að gera rit og rannsóknir háskólakennara aðgengileg á Internetinu 1995–96.
- Í stjórn Félags háskólakennara 1996–98.

- Í samninganefnd Félags háskólakennara 1996–99.
- Skoðunarmaður reikninga Félags háskólakennara frá 1998.

Halldóra Þorsteinsdóttir

- Endurskoðandi Félags bókavarða í rannsóknarbókasöfnum frá 1995.
- Formaður starfshóps um notendafræðslu í háskólabókasöfnum frá 1999.

Hallfríður Baldursdóttir

- Í stjórn Félags bókavarða í rannsóknarbókasöfnum 1996–99.
- Í skemmtinefnd Félags háskólakennara 1996.
- Í stjórn Bókavarðafélags Íslands 1998–99.

Helga K. Gunnarsdóttir

- Í stjórn Félags um 18. aldar fræði frá 1998.

Helgi Bragason

- Varatrúnaðarmaður fyrir starfsmenn SFR 1998–99.

Herdís Þorgrímsdóttir

- Í starfsþróunar- og fræðsluhópi Gæðastjórnunarfélags Íslands frá 15. september 1998.

Hildur G. Eyþórsdóttir

- Fulltrúi safnsins í Telematics Application Programme, fjarvirkniáætlun Evrópusambandsins, sem National Focal Point frá 1995.
- Í starfshópi um íslenska þjóðbókaskráningu sem stofnað var til 1996.
- Í vinnuhópi á vegum Fagráðs í upplýsingatækni (FUT) frá 1997.
- Í stjórn Félags um 18. aldar fræði frá 1999.

Hildur Gunnlaugsdóttir

- Í öryggisnefnd safnsins frá ársbyrjun 1996, tilnefnd af starfsmönnum.
- Í aðlögunarnefnd f.h. Félags háskólakennara vegna kjarasamnings félagsins 1997.
- Fulltrúi Félags háskólakennara í samstarfsnefnd Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns og Félags háskólakennara frá 1997.
- Í vinnuhópi á vegum Fagráðs í upplýsingatækni (FUT) frá 1997.
- Fulltrúi Félags bókavarða í rannsóknarbókasöfnum á ársþingi BVFÍ 1998–99.
- Fulltrúi Félags bókasafnsfræðinga í ritnefnd Bókasafnsins 1998–99.
- Trúnaðarmaður, til vara, fyrir starfsmenn í Félagi háskólakennara 1999–2001.

Hrafnhildur Heba Wilde

- Í fræðslunefnd Bókavarðafélags Íslands 1995.

Hrafnhildur Á. Þorvaldsdóttir

- Í aðlögunarnefnd f.h. safnsins vegna kjarasamnings Félags háskólakennara 1997 og í aðlögunarnefnd f.h. safnsins vegna kjarasamnings Starfsmannafélags ríkisstofnana 1997–98.

Ingibjörg Árnadóttir

- Í nefnd til að vinna að siðareglum fyrir Félag bókasafnsfræðinga 1995–96.
- Í siðanefnd Félags bókasafnsfræðinga frá 1996.

Jón Ágúst Sigurðsson

- Tunaðarmaður starfsmanna í SFR 1997–98.
- Í aðlögunarnefnd f.h. SFR vegna kjarasamnings félagsins 1997–98.

Jökull Sævarsson

- Í undirbúningsnefnd vegna ráðstefnu alþjóðafélags kortasafnara (IMCoS) frá febrúar 1999 – október 2000.

Karl Ágúst Ólafsson

- Varatrúnaðarmaður starfsmanna í SFR 1995–97.

Kári Bjarnason

- Gjaldkeri í Félagi um 18. aldar fræði 1994–98.
- Varamaður í stjórn Menningarsjóðs frá 1995.
- Varamaður í skólaráðum Kvennaskólans og Menntaskólans í Reykjavík frá 1996.
- Í stjórn Félags bókavarda í rannsóknarbókasöfnum 1996–98.
- Í framkvæmdanefnd Dags dagbókarinnar 1998.
- Tilnefndur, til vara, af hálfu safnsins árið 1997 í samráðshóp vegna verkefnisins Reykjavík – menningarborg Evrópu árið 2000.
- Formaður Collegium Musicum frá 1997.
- Varamaður í stjórn Nordisk hymnologisk selskap 1999–2000.

Kolbrún Andrédóttir

- Í vinnuhópi á vegum Fagráðs í upplýsingatækni (FUT) 1997–99.

Kristín Bragadóttir

- Í Viðurkenningarráði Hagþenkis 1995–99.
- Fulltrúi Íslands í NORDINFO 1995–2000. Gegndi formennsku í NORDINFO árið 1999.
- Í stjórn IBBY (íslenska barnabókaráðsins) 1994–95.
- Í starfshópi um íslenska þjóðbókaskráningu sem stofnað var til 1996.
- Í stjórnunarhópi Félags bókavarda í rannsóknarbókasöfnum og Félags um almenningsbókasöfn og skólasöfn 1997.
- Tilnefnd 8. mars af hálfu safnsins í nefnd á vegum Listahátíðar sem undirbúa á sýningu sem ráðgerð er í Þjóðmenningarhúsinu við Hverfisgötu vorið 2000. Sýningin fjallar um íslensk ljóð.

Kristín Indriðadóttir

- Tilnefnd formaður starfshóps vegna forsagnargerðar um sýningarbúnað 1. desember 1997. Skýrslu skilað 5. mars 1998.

Nanna Bjarnadóttir

- Formaður stjórnar Þjónustumiðstöðvar bókasafna 1997–99.

Ólafur Guðnason

- Í öryggisnefnd safnsins frá ársbyrjun 1996, tilnefndur af stofnuninni.

Ragnar Ágústsson

- Trúnaðarmaður starfsmanna í SFR 1994–95.

Ragnhildur Bragadóttir

- Í stjórn Félags um skjalastjórn frá 1996.
- Í stjórn Félags um 18. aldar fræði frá 1994.

Rannver H. Hannesson

- Formaður Félags norrænna forvarða – Íslandsdeildar (Nordisk Konservatorforbund, NKF) 1998–99.

Sigbergur Friðriksson

- Fulltrúi Íslands í Nordic Metadata II verkefninu 1996–98.
- Í vinnuhópi á vegum Fagráðs í upplýsingatækni (FUT) frá 1997.

Sigrún Hauksdóttir

- Trúnaðarmaður starfsmanna sem eru í Félagi háskólakennara frá 1995.
- Í aðlögunarnefnd f.h. Félags háskólakennara vegna kjarasamnings félagsins 1997.
- Tilnefnd af hálfu safnsins sem varamaður í þriggja manna ráðgjafarnefnd um almenningsbókasöfn 10. júlí 1997.
- Fulltrúi Félags háskólakennara í samstarfsnefnd Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns og Félags háskólakennara frá 1997.
- Tilnefnd 28. febrúar 1998 sem varamaður f.h. safnsins í nefnd á vegum menntamálaráðuneytis um val á bókasafnskerfi fyrir bókasöfn landsins. Tekur sæti Andreu Jóhannsdóttur í nefndinni frá 1. mars 1999.
- Í stjórn Félags háskólakennara frá 22. apríl 1998.
- Í stjórn Félags um skjalastjórn frá 1998.
- Formaður fræðsluhóps Félags um skjalastjórn 1998.
- Í júní 1998 tilnefnd sem fulltrúi Félags háskólakennara í miðstjórn BHM (annar af tveim fulltrúum) og í nóvember sama ár í skipulagsnefnd sömu samtaka.
- Endurkjörin trúnaðarmaður starfsmanna í Félagi háskólakennara á félagsfundi í Starfsmannafélaginu 29. mars 1999 til tveggja ára.

Silja Gunnarsdóttir

- Varatrúnaðarmaður starfsmanna í SFR 1997–98.
- Trúnaðarmaður starfsmanna í SFR 1998–99.
- Í aðlögunarnefnd f.h. SFR vegna kjarasamnings félagsins 1997–98.

Sjöfn Kristjánsdóttir

- Í starfshópi Landsbókasafns og Stofnunar Árna Magnússonar um reglur fyrir handritaskráningu 1997–98.
- Í vinnuhópi Fagráðs í upplýsingatækni (FUT) um staðlaða skráningu handrita 1998–99.

Þorsteinn Hallgrímsson

- Skipaður í verkefnisstjórn Menningarnetsins í apríl 1998.
- Formaður nefndar til að vinna að undirbúningi sýningar á árinu 2000 í samvinnu við Cornell-háskóla, Library of Congress og Manitoba-háskóla.
- Tilnefndur af safninu 25. júní 1998 sem tengiliður við nefnd á vegum umhverfisráðuneytis sem ætlað er að gera tillögur um umhverfisstefnu í ríkisrekstri.

Bórir Ragnarsson

- Í öryggisnefnd safnsins 1996–98, tilnefndur af stofnuninni.
- Í nefnd á vegum menntamálaráðuneytis til að gera tillögu um tengingu íslenskra bókasafna í stafrænt upplýsinganet, september 1995 – janúar 1996.
- Í aðlögunarnefnd f.h. safnsins vegna kjarasamnings Félags háskólakennara 1997 og í aðlögunarnefnd f.h. safnsins vegna kjarasamnings Starfsmannafélags ríkisstofnana 1997–98.

Ögmundur Helgason

- Í nefnd á vegum menntamálaráðuneytis um farandsýningu erlendis á verkum Halldórs Laxness 1998–99.

Örn Hrafnkelsson

- Fulltrúi nemenda í stjórn Sagnfræðistofnunar Háskóla Íslands starfsárið 1994–95.
- Í öryggisnefnd safnsins frá ársbyrjun 1996, tilnefndur af starfsmönnum.
- Tilnefndur í starfshóp vegna forsagnargerðar um sýningarbúnað 1. desember 1997. Skýrslu skilað 5. mars 1998.
- Í aðlögunarnefnd f.h. Félags háskólakennara vegna kjarasamnings félagsins 1997.
- Fulltrúi Félags háskólakennara í samstarfsnefnd Landsbókasafns Íslands – Háskóla-bókasafns og Félags háskólakennara frá 1997.
- Í stjórn Félags um 18. aldar fræði 1995–99.
- Í stjórn Félags íslenskra fræða frá 1998, gjaldkeri.
- Trúnaðarmaður starfsmanna í Félagi háskólakennara 1999–2001.

RITVERK OG ERINDI

Andrea Jóhannsdóttir

1995

- [erindi] The virtual library. Þing Rithöfundasambands Íslands 21. apríl 1995.
- [erindi] Vefurinn og Landsbókasafnið. Málstofa Reiknistofnunar, kennslusviðs og kennslumálanefndar Háskóla Íslands í Norræna húsinu 10. maí 1995.

1997

- *Stefnumótun í upplýsinga- og tæknimálum. Greinargerð starfshóps um upplýsinga- og tæknimál skrifstofu Alþingis*. Rv., Upplýsinga- og tæknisvið skrifstofu Alþingis, 1997. 53 s. [Meðhöfundar: Hallur Hallsson, Haukur Arnþórsson, Páll Jensson og Solveig K. Jónsdóttir.]

1998

- [erindi] Um stöðu Gegnis og val á nýju kerfi og störf gagnagrunnshóps. „Fjarrlån í för-áandring.“ Þriðja norræna ráðstefna NVBF um millisafnalán, Stokkhólmi 8.–10. nóvember 1998.

1999

- Lýsigögn. *Bókasafnið* 23 (1999), s. 25–27.
- Nasjonale avtaler/Nordiske avtaler. *DF-Revy* 22:2 (1999), s. 37.
- *Um aðgang bókasafna, stofnana og einstaklinga að erlendum og innlendum gagnasöfnum. Skýrsla nefndar á vegum menntamálaráðuneytisins*. Rv., Menntamálaráðuneytið, 1999. 37 s. [Meðhöfundar: Jón Þór Þórhallsson, Sigrún Magnúsdóttir og Sólveig Þorsteinsdóttir.]

Anna Jensdóttir

1997

- Joikað á þojkann! Um námskeið fyrir bókaverði í tónlistardeildum sl. vor í Voss í Noregi. *Fregnir* 22:3 (1997), s. 7–9. [Meðhöfundur Ásta Valdimarsdóttir.]

- Skrá um íslenskar bækur á sviði tónlistar 1986–1997. *Fontes artes musicae (Recent publications in music)* 44:4 (1997), s. 361–62.

1998

- Rapport frá en vistelse vid Statsbiblioteket i Århus. *NORDINFO-nytt* 3–4 (1998), s. 40–44.
- Tón- og mynddeild í Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni. *Bókasafnið* 22 (1998), s. 48–55.

1999

- Skrá um íslenskar bækur á sviði tónlistar 1998. *Fontes artes musicae (Recent publications in music)* 46:3–4 (1999), s. 304–05.
- [viðtal] Sagði stuttlega frá starfsemi tón- og mynddeildar í viðtali við Hönnu G. Sigurðardóttur í Víðsjárþætti í Ríkisútvarpinu 8. nóvember 1999.

Auður Gestsdóttir

1997

- 21. útgáfa Dewey-kerfisins. Breytingar frá 20. útgáfunni. Dewey for Windows. *Bókasafnið* 21 (1997), s. 63–67.
- Iceland. *Guide to official publications of foreign countries*. 2. ed. Carlton, Vic. CIS Educational, 1997, s. 183–87. [Meðhöfundur: Sigbergur Friðriksson.]

1999

- Efnisorð í lögfræði. *Bókasafnið* 23 (1999), s. 48–50.
- [ritstj.] *Bibliography of Nordic Criminology*. Scandinavian Research Council for Criminology. Í ritstjórn bókfræðigrunns frá 1999 (crim.epm.se/index.html).

Áslaug Agnarsdóttir

1995

- Hún var bókasafnsfræðingur en hann var vefari. Bókasöfn og bókaverðir í bókmenntum. *Bókasafnið* 19 (1995), s. 10–14.
- Islands nye National- og Universitetsbibliotek. *DF-Revy* 18:3 (1995), s. 63–64.
- [þýð.] Anton Tsjechov. Eftir leikhúsferðina. *Tímarit Máls og menningar* 56:4 (1995), s. 54–57.
- [þýð.] Grace Paley. Langanir. *Bókasafnið* 19 (1995), s. 13.
- [erindi] Með hnút í hnakkanum eða hettur yfir höfði sér. Um bókasöfn og bókaverði í bókmenntum. Tveir úttvarpsþættir fluttir í Ríkisútvarpinu í júní 1995.

1997

- Ástamál Púshkíns. *Bókahnútur*, brugðinn Ólöfu Benediktsdóttur fimmtugri, 4. febrúar 1997. Rv., 1997, s. 12–14.
- Lærum meðan lifum. Útlánadeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. *Bókasafnið* 21 (1997), s. 29–32.
- Millisafnalán, þjónusta við deildir og námsbókasafn. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 19:2 (1997), s. 16–17. (Viðtal Magnúsar Guðmundssonar við Áslaugu Agnarsdóttur.)
- [ritstj.] *Bókasafnið* 21. árg. 1997. 82 s.

1998

- Eru dagar bókarinnar taldir? Hugleiðingar um bókina. *Bókasafnið* 22 (1998), s. 27–31.
- [ritstj.] *Bókasafnið*. 22. árg. 1998. 82 s.

1999

- Lengdur opnunartími Þjóðarbókhöfu og aukin tengsl deilda Háskóla Íslands við bókasafnið. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 21:1 (1999), s. 4. [Viðtal Heiðu Bjarkar Sturludóttur við Áslaugu Agnarsdóttur, Halldóru Þorsteinsdóttur og Þorleif Jónsson.]
- Opnunartími Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. *Fregnir* 24:1 (1999), s. 26–27.

- Rússneska þjóðskáldið Alexander Púshkín. *Lesbók Morgunblaðsins* 29. maí 1999.
- [ritstj.] *Bókasafnið*. 23. árg. 1999. 96 s.

Barbara B. Nelson

1998

- [erindi] Vad har hänt i de olika nordiska länder sedan sist? „Fjärrlån i förändring.“ Þriðja norræna ráðstefna NVBF um millisafnalán, Stokkhólmi 8.–10. nóvember 1998.

Berglind Gunnarsdóttir

1995

- [þýð.] Isabel Allende. *Ást og skuggar* (3. pr.). Rv., Mál og menning, 1995.
- [þýð.] *Bragð af eilífð. Ljóðabýðingar*. [Kópavogur], Örlagið, 1995.

1998

- Brot úr bókmenntasögu Spánar, 1–4. *Lesbók Morgunblaðsins* 7., 14. og 28. febrúar og 21. mars 1998.
- Arthur Rimbaud; gullgerðarmaður orðsins. *Lesbók Morgunblaðsins*. 7. nóvember 1998.
- Þeir komu með eldi og sverði. Um landvinninga Spánverja í Rómönsku Ameríku, 1–4. *Lesbók Morgunblaðsins* 5., 12., 19. og 26. september 1998.

1999

- *Ljóðvissa*. Rv., BG, 1999. 44 s.
- Salurinn. *Lesbók Morgunblaðsins* 20. mars 1999, s. 19. [Um lestrarsal Landsbókasafns Íslands í Safnahúsinu við Hverfisgötu.]
- [viðtal] Ljóðið nærast á óvissunni. *Lesbók Morgunblaðsins* 22. maí 1999. [Viðtal Þorvarðar Hjálmarssonar við Berglindi Gunnarsdóttur.]

Einar Sigurðsson

1994

- [viðtal] Gott vísindabókasafn er mikilvægt. *Morgunblaðið* 1. desember 1994. [Viðtal eftir Guðrúnu Guðlaugsdóttur.]

1995

- Ávarp frá Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni. *Afmælimót Skáksambands Íslands og Friðriks Ólafssonar, haldið í Þjóðarbókhöðunni 2.–16. september 1995*. [Rv. 1995], s. 7–8.
- Bókasafnsmál. *Ársskýrsla Háskóla Íslands 1995*. [Rv. 1995.] S. 25.
- Bókmenntaskrá Skírnis í aldarfjórðung og ári betur. *Skírnir* 170 (1995), s. 520–25.
- Eitt nytt Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn. Förenat nationalbibliotek och universitetsbibliotek. *Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen* 82 (1995), s. 127–35. [Kom út í október 1996.]
- Formáli. *Finnland á Evrópukorti í 500 ár*. Sýning í Þjóðarbókhöðu 26.9.–26.10.1995. [Rv. 1995], s. 2.
- Miðsvetrarævintýri. Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn tekur til starfa. *Bókasafnið* 19 (1995), s. 44–48.
- National and University Library of Iceland. Annual Report 1994/95. [Vefsíða samtaka evrópskra þjóðbókavarda: www.konbib.nl/gabriel.]
- [viðtal] Allir eru velkomnir í Þjóðarbókhöðu. Gils Guðmundsson ræðir við Einar Sigurðsson landsbókavörð. *Efri árin* 8:1 (1995), s. 4–6.
- [ávarp] Afhending 12 Íslandskorta úr eigu Kjartans Gunnarssonar og opnun sýningar á þeim 9. júní 1995. Gjöf Sambands íslenskra sveitarfélaga.
- [ávarp] Afhending Íslandskorta úr eigu Kjartans Gunnarssonar og opnun sýningar á þeim 1. desember 1995. Gjöf banka og greiðslukortafyrirtækja.

- [ávarp] Finnisk kortasýning opnuð í Þjóðarbókhöllu 26. september 1995.
- [ávarp] Friðriksmót í Þjóðarbókhöllu. Setning 1. september 1995.
- 1996**
- Finnland á Evrópukorti í 500 ár. Sýning í Þjóðarbókhöllu 26. september – 26. október 1995. *Ritmennt* 1 (1996), s. 153–56.
- Friðriksmót. *Ritmennt* 1 (1996), s. 139–45.
- Hallgrímur Pétursson. *Passíusálmar*. Formáli: Einar Sigurðsson. Umsjón með texta: Ögmundur Helgason, Skúli Björn Gunnarsson og Eiríkur Þormóðsson. Bókfræði Passíusálmanna: Ólafur Pálmason. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1996. 240 s.
- Haraldur Sigurðsson. Fæddur 4. maí 1908 – dáinn 20. desember 1995. *Ritmennt* 1 (1996), s. 86–89.
- Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn eignast kortasafn Kjartans Gunnarssonar í heild sinni. *Sveitarstjórnarmál* 56:1 (1996), s. 40–41.
- Lög um Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn. Aðdragandi lagasetningar og umfjöllun Alþingis. *Ritmennt* 1 (1996), s. 100–124.
- National and University Library of Iceland. Annual Report 1995. *The Liber Quarterly* 6:3 (1996), s. 272–76.
- National and University Library of Iceland. Annual Report 1995/96. [Vefsíða samtaka evrópskra þjóðbókavarda: www.konbib.nl/gabriel.]
- National and University Library of Iceland. *The Nordic Book*. Hong Kong 1996, s. 143.
- Ritmennt. Nýtt rit á gömlum grunni. *Ritmennt* 1 (1996), s. 7–9.
- Veitustofnun þekkingar. *Ritmennt* 1 (1996), s. 20–21. [Ávarp flutt við opnun Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns 1. desember 1994.]
- Verðmætt safn Íslandskorta gefið Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni. *Ritmennt* 1 (1996), s. 53–57.
- Þjóðaráttak stúdenta 1994–1995. *Ritmennt* 1 (1996), s. 151–53.
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 1. Rv. 1996. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Bragadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]
- [ávarp] Flutt við afhendingu á handritum Halldórs Laxness á degi íslenskrar tungu, 16. nóvember 1996.
- [ávarp] Flutt við opnun Kvennasögusafns Íslands, 5. desember 1996.
- 1997**
- Afhending handrita Halldórs Laxness á degi íslenskrar tungu, 16. nóvember 1996. *Ritmennt* 2 (1997), s. 127–40.
- Bókasafnsmál. *Ársskýrsla Háskóla Íslands* 1995 og 1996. [Rv. 1997.] S. 48–49.
- Gjafir Austurríkismanna. *Ritmennt* 2 (1997), s. 141–45.
- Háskólabókasafn 1940–1994. *Sál aldanna. Íslensk bókasöfn í fortíð og nútíð*. Rv., 1997, s. 99–109.
- Inngangsorð. *Ritmennt* 2 (1997), s. 7–8.
- Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn. *Sál aldanna*. Rv. 1997, s. 111–29.
- National and University Library of Iceland. Annual Report 1996/97. [Vefsíða samtaka evrópskra þjóðbókavarda: www.konbib.nl/gabriel.]
- Passíusálmar Hallgríms Péturssonar – frá handriti til samtíðar. Ný útgáfa á vegum Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. *Ritmennt* 2 (1997), s. 154–57.
- Rýrnandi ritaöflun Háskóla Íslands. *Morgunblaðið* 27. nóvember 1997.
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 2. Rv. 1997. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Indriðadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]

- [viðtal] Ævarandi eign. Viðtal Orra Páls Ormarssonar við Einar Sigurðsson um nýja útgáfu Passíusálmanna. *Morgunblaðið* 24. desember 1997.
- [ávarp] Tíu ára afmæli Háskólans á Akureyri 6.–7. september 1997.
- [erindi] National- og Universitetsbibliotekets håndskriftafdeling og Saganet projektet. Haldið á dansk-íslensku málþingi um handrit í Reykjavík 20. júní 1997.
- [ræða] Nýársræða, haldin á samkomu stjórnar og starfsmanna 2. janúar 1997.

1998

- Bókasafnsmál. *Ársskýrsla Háskóla Íslands* 1997. [Rv. 1998.] S. 50–51.
- Inngangsorð. *Ritmennt* 3 (1998), s. 7–8.
- The National and University Library of Iceland. *Alexandria* 10:2 (1998), s. 143–57.
- National and University Library of Iceland. Annual Report 1997/98. [Vefsíða samtaka evrópskra þjóðbókavarda: www.konbib.nl/gabriel.]
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 3. Rv. 1998. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Indriðadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]
- [ræða] Nýársræða, haldin á samkomu stjórnar og starfsmanna 2. janúar 1998.

1999

- Inngangsorð. *Ritmennt* 4 (1999), s. 7–8.
- Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn. *Árbók Háskóla Íslands* 1998. Rv. 1999, s. 117–19.
- Minnst tveggja Norðmanna. *Fregnir* 24:1 (1999), s. 30–31. [Um Harald L. Tvetterås og Gerhard Munthe.]
- Myndir Tryggva Magnússonar af íslenska jólasveininum – gefnar út á jólakortum Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. *Söng hann til frelsis sína þjóð*. Jóhannes úr Kötlum 100 ára. Sýning í Þjóðarbókhlöðu 4. nóvember – 31. desember 1999, s. 17–20.
- National and University Library of Iceland. Annual Report 1998/99. [Vefsíða samtaka evrópskra þjóðbókavarda: www.konbib.nl/gabriel.]
- Rausnarleg gjöf til Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 21:1 (1999), s. 16. [Um gjöf Kristínar Þorlákadóttur.]
- [ritstj.] *Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn fyrstu fimm árin, 1. desember 1994 – 1. desember 1999*. Einar Sigurðsson og Þórir Ragnarsson tóku saman. Rv. 1999. 29 s.
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 4. Rv. 1999. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Bragadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]
- [ávarp] Einar Ól. Sveinsson. *Á Njálsbúð*. Aldarminning Einars Ól. Sveinssonar. Ávarp við opnun sýningar 12. desember 1999.
- [ávarp] Flutt við opnun sýningar um Eggert Ólafsson í safninu 5. júní 1999.
- [ávarp] Haldið á samkomu í safninu í tilefni af aldarafmæli Einars Ól. Sveinssonar 12. desember 1999.
- [ávarp] Menningararfurinn – varðveisla í ljósi nýrrar tækni. Málþing Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns og fleiri stofnana, haldið í Þjóðarbókhlöðunni, 16. nóvember 1999.
- [erindi] Samráðsfundur um málefni almenningsbókasafna, haldinn í fyrirlestrasal safnsins á vegum menntamálaráðuneytis, Sambands íslenskra sveitarfélaga og ráðgjafarnefndar um málefni almenningsbókasafna 26. mars 1999.
- [ræða] Nýársræða, haldin á samkomu stjórnar og starfsmanna 4. janúar 1999.
- [ræða] Flutt á samkomu í tilefni af fimm ára afmæli Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns 1. desember 1999.

Eiríkur Þormóðsson

1996

- Hallgrímur Pétursson. *Passíusálmur*. Formáli: Einar Sigurðsson. Umsjón með texta: Ögmundur Helgason, Skúli Björn Gunnarsson og Eiríkur Þormóðsson. Bókfræði Passíusálmanna: Ólafur Pálmason. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1996. 240 s.
- [ritstj.] Sigurður Kristinsson og Kristján Sæmundsson. *Hengilssvæðið*. Rv., Ferðafélag Íslands, 1996. 93 s. [Ritstjórar: Eiríkur Þormóðsson og Eysteinn Sigurðsson.]

1997

- [ritstj.] Eysteinn Sigurðsson. *Þórisdalur og ferð prestanna 1664*. Rv., Ferðafélag Íslands, 1997. 40 s. [Ritstjórar: Eiríkur Þormóðsson og Eysteinn Sigurðsson.]

1998

- Jónatan á Þórðarstöðum. *Ritmennt* 3 (1998), s. 9–41. [Meðhöfundur: Guðsteinn Þengils-son.]
- Leiðarvísir handa Guðrúnu. *Guðrúnarhvöt*, kveðin Guðrúnu Ásu Grímsdóttur fimmtugri 23. september 1998. Rv., Menningar- og minningarsjóður Mette Magnussen, 1998, s. 30–31.
- [ritstj.] Arnór Karlsson. *Fótgangandi um fjallasali*. Rv. 1998. 32 s.

1999

- Athugasemd. *Ritmennt* 4 (1999), s. 157.

Emilía Sigmarsdóttir

1998

- [erindi] Vesturheimsprent í Þjóðarbókhöfðu. Flutt á fundi Vináttufélags Íslands og Kanada, 21. janúar 1998.

1999

- Sýningarhald í Þjóðarbókhöfðu. *Fregnir* 24:1 (1999), s. 11–13.

Erla Hulda Halldórsdóttir

1996

- [viðtal] Kvennasögusafnið í Þjóðarbókhöfðu: Verði lifandi safn. *Morgunblaðið* 3. desember 1996.

1997

- Að vera sjálfstæð. Ímyndir, veruleiki og frelsishugmyndir kvenna á 19. öld. *Saga* 35 (1997), s. 57–94.
- Anna Sigurðardóttir og Kvennasögusafn Íslands. *Ritmennt* 2 (1997), s. 81–106.
- „Det er ille å være født kvinne.“ Kvinnenenes oppfatning af seg selv i det 19. århundres islandske bygdesamfunn. *Kjønn, makt, samfunn i Norden i et historisk perspektiv*. Konferanserapport fra det 5. nordiske kvinnehistorikermøte, Klækken 8.–11. ágúst 1996. Trondheim 1997, s. 334–47.
- „Illt er að vera fæddur kona.“ Um sjálfsmýnd kvenna í sveitasamfélagi 19. aldar. *Íslenskar kvennarannsóknir*. Erindi flutt á ráðstefnu um íslenskar kvennarannsóknir sem haldin var á vegum Rannsóknastofu í kvennafræðum við Háskóla Íslands, Odda, dagana 20.–22. október 1995. Rv., Háskóli Íslands og Rannsóknastofa í kvennafræðum 1997, s. 33–40.
- Kvennasögusafn í Þjóðarbókhöfðunni. *Bókasafnið* 21 (1997), s. 36–37.
- Kvennasögusafn Íslands. *Sál aldanna*. Rv. 1997, s. 131–38. (Meðhöfundar: Kristín Björgvinsdóttir og Marta Hildur Richter.)
- [ritd.] „Konur og kristmenn. Þættir úr kristnisögu Íslands.“ *Fréttabréf Rannsóknastofu í kvennafræðum*, haust 1997, s. 20–26.
- [viðtal] Hann fékk bók en hún fékk nál og tvinna. *Morgunblaðið* 3. janúar 1997. [Viðtal Gunnars Hersveins við Erlu Huldu Halldórsdóttur og Ernu Sverrisdóttur.]
- [viðtal] Sérstakt safn um sögu kvenna. *Dagur–Tíminn* 14. janúar 1997.

– [erindi] Að eiga sér sögu. Erindi flutt á fundi á vegum Félags um skjalastjórn, 25. september 1997.

– [erindi] Kvennasögusafn Íslands, fortíð, nútíð og framtíð. Erindi flutt á fundi hjá Rótaryklúbbsi Reykjavíkur 22. maí 1997.

1998

– „Hver veit nema þessar gömlu, gleymdu konur hafi átt sjer sögu?“ Bréf, æviminningar og saga kvenna á 19. öld. *Íslenska sögubingið 28.–31. maí 1997. Ráðstefnurit II*. Rv., Sagnfræðistofnun Háskóla Íslands, 1998, s. 38–46.

– [ritstj.] *Ártöl og áfangar í sögu íslenskra kvenna*. Ritstj. Erla Hulda Halldórsdóttir, Guðrún Dís Jónatansdóttir. Ný og endurbætt útg. Rv., Kvennasögusafn Íslands, 1998. 210 s.

– [ritstj.] *Einsagan – ólíkar leiðir*. Átta ritgerðir og eitt myndlistarverk. Ritstjórar: Erla Hulda Halldórsdóttir og Sigurður Gylfi Magnússon. Rv., Háskólaútgáfan, 1998. 247 s.

– [erindi] Kvenréttindi í fortíð og nútíð. Erindi flutt á kvenréttindadeginum 19. júní 1998 við Þvottalaugarnar í Reykjavík þar sem konur minntust þess að þann dag árið 1915 fengu íslenskar konur kosningarétt og kjörgengi til alþingis.

1999

– Snæfellska saga í glatkistuna? Um gildi skjalasafna heima í héraði. *Snæfellingur* 3 (1999), s. 23–25.

– [erindi] Anna Sigurðardóttir og Kvennasögusafn Íslands. Erindi flutt við heimsókn og kynningu fyrir deild úr Félagi kvenna í fræðslustörfum, 9. nóvember 1999.

– [erindi] Hugleiðing um ævisögur og sagnfræði. Erindi flutt á jólabókafundi Sagnfræðingafélags Íslands á Sólun Islandus, 16. desember 1999.

– [erindi] Um kvenréttindi um aldamótin 1900. Gestafyrirlesari í námskeiðinu „Inngangur að kynjafræðum“ við Háskóla Íslands á haustmisseri 1997, 1998, 1999 og 2000.

Erna Sverrisdóttir

1996

– Iceland. *ISBN review* 17 (1996), s. 31.

1997

– Iceland. *ISBN review* 18 (1997), s. 28–29.

– [viðtal] Hann fékk bók en hún fékk nál og tvinna. *Morgunblaðið* 3. janúar 1997. [Viðtal Gunnars Hersveins við Erlu Huldu Halldórsdóttur og Ernu Sverrisdóttur.]

1998

– Iceland Progress Report 1998. [Vefsíða ISBN: www.isbn.spk-berlin.de/html/progress/1998/iceland.htm]

– Bibliographies. Select bibliography of books published in 1997. *Scandinavica* 37:2 (1998), s. 261–62.

Guðrún Eggertsdóttir

1999

– [ritd.] Hörður Ágústsson, Íslensk byggingararfleifi I. Ágrip af húsagerðarsögu 1750–1940. Bókasafnið 23 (1999), s. 79–80

Guðrún Ingólfssdóttir

1997

– [ritstj.] *Lykilbók að fjórum skáldsögum eftir Halldór Laxness: Brekkukotsannáll, Íslandsklukkan, Salka Valka, Vefarinn mikli frá Kasmír*. Guðrún Ingólfssdóttir og Margrét Guðmundsdóttir tóku saman. Rv., Vaka-Helgafell, 1997. 152, [7] s.

1999

- [ritstj.] „*Vitjun sína vakta ber*“ Safn greina eftir Jón Ólafsson úr Grunnavík. Ritstjórar: Guðrún Ingólfssdóttir, Svavar Sigmundsson. Rv., Góðvinir Grunnavíkur-Jóns og Háskólaútgáfan, 1999. 153 s.
- [erindi] „*Vitjun sína vakta ber*“. Flutt á kvöldvöku Félags um átjándu aldar fræði 23. nóvember 1999.

Guðrún Dís Jónatansdóttir

1997

- [ritstj.] *Jón á Bægisá*. Tímarit þýðenda. 3. 1997. 120 s. [Ritnefnd: Franz Gíslason, Guðrún Dís Jónatansdóttir, Sigurður A. Magnússon.]

1998

- [ritstj.] *Ártöl og áfangar í sögu íslenskra kvenna*. Ritstj. Erla Hulda Halldórsdóttir, Guðrún Dís Jónatansdóttir. Ný og endurbætt útg. Rv., Kvennasögusafn Íslands, 1998. 210 s.
- [viðtal] Frumherjar í myndlist kvenna. *Vera* 17:3 (1998), s. 42–43.
- [viðtal] Konan í allri sinni dýrð! *Vera* 17:6 (1998), s. 38–40.

Guðrún Karlsdóttir

1994

- *Starfshandbók skráningardeildar Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns*. [Rv.] desember 1994. 11 s. ásamt fylgiefni. [Fjölrít.]

1995

- Samskrá Gegnis. *Fregnir* 20:3–4 (1995), s. 6–8.

1996

- Automation and Retrospective Conversion/Cataloguing at The National and University Library of Iceland. *Library Management and Information Technology*. Proceedings of the seminar held in Vilnius, Lithuania, May 27–29, 1996, s. 67–73.
- Úr eikarskúffum á alheimsnet. Skráningardeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. *Bókasafnið* 20 (1996), s. 46–49.

1997

- Af rannsóknarritvellingnum. *Bókasafnið* 21 (1997), s. 77–78. [Guðrún Karlsdóttir, Ögmundur Helgason og Ingibjörg Árnadóttir lýsa verkefnum sem unnin eru fyrir styrk úr Rannsóknasjóði Háskóla Íslands.]
- Flokkun í Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni. *Bókasafnið* 21 (1997), s. 58–61.

1999

- Leitið og þér munuð finna... Þjóðbókasöfn og lykklun á Norðurlöndum. *Bókasafnið* 23 (1999), s. 58–64.

Halldóra Þorsteinsdóttir

1996

- Aðgangur að upplýsingum í Landsbókasafni – Háskólabókasafni. *Morgunblaðið* 14. desember 1996.
- [erindi] Aðgangur almennings að margmiðlun. Flutt á Landsfundi BVFÍ, september 1996.

1997

- Upplýsingar og almannatengsl. Upplýsingadeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. *Bókasafnið* 21 (1997), s. 33–35.
- [viðtal] Að skara fram úr í rannsóknum. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 19:2 (1997), s. 17–18. [Viðtal Magnúsar Guðmundssonar við Halldóru Þorsteinsdóttur.]

1998

- Ellefta ensk-norræna ráðstefnan. York 25.–26. september 1997. Training for change – New skills for the Electronic Library. *Fregnir* 23:1 (1998), s. 22–24.
- Safnkynningar og kennsla í heimildaleit. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 20:2 (1998), s. 17.

1999

- Aðgangur að gagnabanka til febrúarloka. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 21:1 (1999), s. 25.
- Lengdur opnunartími Þjóðarbókhöðu og aukin tengsl deilda Háskóla Íslands við bókasafnið. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 21:1 (1999), s. 4. [Viðtal Heiðu Bjarkar Sturludóttur við Áslaugu Agnarsdóttur, Halldóru Þorsteinsdóttur og Þorleif Jónsson.]

Hildur G. Eyþórsdóttir

1995

- Fréttir af Evrópusamstarfinu – bókasafnsmál. *Fregnir* 20:3–4 (1995), s. 4–5.
- [ritstj.] *Íslensk bókaskrá* 1992. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1995. 223 s.
- [ritstj.] *Íslensk hljóðritaskrá* 1992. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1995. 53 s.
- [ritstj.] *Íslensk bókaskrá* 1993. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1995. 186 s.
- [ritstj.] *Íslensk hljóðritaskrá* 1993. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1995. 63 s.
- [ritstj.] *Íslensk bókaskrá* 1994. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1995. 190 s.
- [ritstj.] *Íslensk hljóðritaskrá* 1994. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1995. 72 s.

1996

- [ritstj.] *Íslensk bókaskrá* 1995. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1996. 216 s.
- [ritstj.] *Íslensk hljóðritaskrá* 1995. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1996. 83 s.

1997

- [ritstj.] *Íslensk bókaskrá* 1996. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1997. 206 s.
- [ritstj.] *Íslensk hljóðritaskrá* 1996. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1997. 91 s.

1998

- Glögg er gests augað: Landinn í Lundi. *Íslandspóstur* 19:4 (desember 1998), s. 54–56.
- *Iceland*. Skýrsla um stöðu bókasafna, minjasafna og skjalasafna, tekin saman í júlí 1998 fyrir vefsíðu Evrópusambandsins.
- Landinn í Lundi I–III. *Vikudagur* 3., 10. og 24. september 1998.
- [ritstj.] *Íslensk bókaskrá* 1997. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1998. 230 s.
- [ritstj.] *Íslensk hljóðritaskrá* 1997. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1998. 89 s.

1999

- [ritstj.] *Íslensk bókaskrá* 1998. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1999. 266 s.
- [ritstj.] *Íslensk hljóðritaskrá* 1998. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1999. 91 s.

Hildur Gunnlaugsdóttir

1995

- Alþýðufræðsla á Íslandi. Þáttur bókasafna í sjálfsnámi og starfsemi alþýðuskólanna. Rv. 1995. 58 s. [B.A. ritgerð við Háskóla Íslands.]

1999

- Sagnanet. *Bókasafnið* 23 (1999), s. 41–42.

Hólmfríður Tómasdóttir

1998

- Námsferð til Bretlands 31. mars til 3. apríl. *Fregnir* 23:2 (1998), s. 5–10. [Meðhöfundur: Ingibjörg Gísladóttir.]

Ingibjörg Árnadóttir

1995

- Rannsóknir í bókasafns- og upplýsingafræði. *Rannsóknir í félagsvísindum. Erindi flutt á ráðstefnu í september 1994*. Rv., Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands, 1995, s. 49–63. [Meðhöfundar: Guðrún Pálsdóttir, Ingibjörg Sverrisdóttir og Ragnhildur Blöndal.]

1997

- Af rannsóknarritvellingum. *Bókasafnið* 21 (1997), s. 77–78. [Guðrún Karlsdóttir, Ögmundur Helgason og Ingibjörg Árnadóttir lýsa verkefnum sem unnin eru fyrir styrk úr Rannsóknasjóði Háskóla Íslands.]
- Published Research about Library and Information Science in or Related to Iceland. *Nordic Yearbook of Library, Information and Documentation Research 1997*. Oslo, Novus, 1997, s. 85–108. [Meðhöfundar: Guðrún Pálsdóttir, Ingibjörg Sverrisdóttir, Ragnhildur Blöndal og Laurel A. Clyde.]
- [ritd.] Íslendinga sögur. Orðstöðulykill og texti. *Bókasafnið* 21 (1997), s. 81–82.

Ingibjörg Gísladóttir

1998

- Námsferð til Bretlands 31. mars til 3. apríl. *Fregnir* 23:2 (1998), s. 5–10. [Meðhöfundur: Hólmfríður Tómasdóttir.]

Jökull Sævarsson

1996

- Skrá um Íslandskort Kjartans Gunnarssonar. *Ritmennt* 1 (1996), s. 58–67.

1997

- Íslandskort á Netinu. *Ritmennt* 2 (1997), s. 148–52.

Kári Bjarnason

1995

- Katólsk trú á lútherskri tíð. *Kapólska kirkjublaðið* 5:4 (1995).
- Um mannsnafnið *Jóhannes* í íslensku máli. Tekið saman í tilefni af komu nýs biskups katólskra manna á Íslandi. *Kapólska kirkjublaðið* 5:6 (1995).
- [viðtal] Nonnasafn í Þjóðarbókhöfðu. *Kapólska kirkjublaðið* 5:1 (1995). [Kári Bjarnason ræðir við Kristínu Bragadóttur, forstöðumann þjóðdeildar.]
- [viðtal] Ættlaus maður – enginn maður. *Morgunblaðið* 27. janúar 1995.
- [erindi] Um handritadeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. Flutt á vegum Lionsklúbbsins Þórs, febrúar 1995.

1996

- Ómetanleg heimild um líðandi stund. *Lesbók Morgunblaðsins* 27. janúar 1996.
- Skálholtskirkja og g(l)eymdur tónlistararfur. *Lesbók Morgunblaðsins* 10. ágúst 1996.
- [viðtal] Best varðveitta leyndarmál íslenskrar menningarsögu. 150 ára afmæli Handrita-deildar Landsbókasafns. *Krónika. Menningarhandbók* 1:1 (1996), s. 19–21.
- [viðtal] Íslenskur tónlistararfur fram í dagsljósið. *Morgunblaðið* 24. júlí 1996. [Viðtal Örlygs Sigurjónssonar við Kára Bjarnason og Bjarka Sveinbjörnsson.]

- [erindi] Fjár sjóður fyrri alda. Flutt í Skálholti 24. apríl 1996 á ráðstefnu um skáldskap og tónlist á 17. öld.
- [erindi] Handritasafn séra Jakobs Jónssonar. Flutt í Hallgrímskirkju 28. janúar 1996.
- [erindi] Hugmyndaheimur Ólafs Jónssonar á Söndum. Flutt við upphaf Sumartónleika í Skálholti 6. júlí 1996.
- [erindi] Kvæðabók Ólafs Jónssonar á Söndum. Flutt í Skálholti 25. apríl 1996 á ráðstefnu um skáldskap og tónlist á 17. öld.
- [erindi] María Guðsmóðir og menningararfurinn. Erindi flutt í boði Ættfræðifélagsins 28. október 1996.

1997

- Kjarasamningur nýrrar aldar. *Morgunblaðið* 4. janúar 1997.
- Kvæðabók séra Ólafs Jónssonar á Söndum. *Collegium Musicum*. Á tólfta starfsári 1997, s. 18–26.
- María guðsmóðir og menningararfurinn. *Fréttabréf Ættfræðifélagsins* 1 (febrúar 1997).
- Orðræðan um Maríu guðsmóður. Rannsókn á Maríumynd íslenskra skálda 1400–1800. Rv. 1997. 200 s. [M.A. ritgerð við Háskóla Íslands.]
- [ritstj.] *Collegium Musicum, samtök um tónlistarstarf í Skálholti*. Á tólfta starfsári. Fréttabréf í júní 1997. 26 s.
- [ritstj.] *Vefnir*, rafrít Félags um 18. aldar fræði 1997–2001. [Ritstjórar: Kári Bjarnason og Sveinn Yngvi Egilsson.]
- [ritstj.] Sigurður Gylfi Magnússon. *Bræður af Ströndum*. Ritstjórar: Kári Bjarnason og Sigurður Gylfi Magnússon. Rv., Háskólaútgáfan, 1997. (Sýnisbók íslenskrar alþýðumeningar, 1.)
- [erindi] De islandske håndskrifter. Kynning á íslenskum handritum haldin í Kaupmannahöfn á vegum Ælnoth, samtaka katólskra sagnfræðinga í Danmörku í júní 1997.
- [erindi] Gleymd menning. Erindi um óþekktu tónlist og kveðskap fyrri alda. Flutt í Vídalínskirkju 27. apríl 1997.
- [erindi] Hvers konar efni á heima í handritadeild Landsbókasafns? Flutt á vegum Rótaryklúbbs Reykjavíkur 3. mars 1997.
- [erindi] Skáldið Einar Sigurðsson í Eydölum. Fyrirlestur fluttur við upphaf Sumartónleika í Skálholti 5. júlí 1997.

1998

- Að safna saman sögunni. *DV* 17. október 1998.
- Fimmtán þúsund handritsnúmer. Um handritadeild Landsbókasafns og sögu söfnunar íslenskra handrita. *Lesbók Morgunblaðsins* 10. október 1998.
- Fáorður minningarsöngur. *Frumkvöðull vísinda og mennta*. Þórður Þorláksson biskup í Skálholti. Rv., Háskólaútgáfan 1998, s. 295–312. [Meðhöfundur: Sigurður Pétursson lektor.]
- Íslensk bókmenning og María guðsmóðir. *Merki krossins* 1. hefti (1998), s. 17–21.
- Trú og tónlist í handritunum. *Lesbók Morgunblaðsins* 30. maí 1998.
- Trú og tónlist í íslenskum handritum fyrri alda. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 20:5 (1998), s. 14.
- Um dag dagbókarinnar. *Bændablaðið* 14. október 1998.
- Um verndardýrlinga bókavarða. *Bókasafnið* 22 (1998), s. 56–61.
- Úr bókmenntaarfi íslenskrar kristni. *Merki krossins* 2. hefti (1998), s. 35.
- [ritstj.] *Merki krossins*. Ritstjóri frá 1997.
- [ritstj.] Sigurður Gylfi Magnússon. *Kraftbirtingarhlómur guðdómsins*. Ritstjórar: Kári Bjarnason og Sigurður Gylfi Magnússon. Rv., Háskólaútgáfan, 1998. (Sýnisbók íslenskrar alþýðumeningar, 2.)
- [viðtal] Dagur dagbókarinnar. *Dagur* 29. september 1998.

- [viðtal] Dagur dagbókarinnar. *Morgunblaðið* 15. október 1998.
- [viðtal] Dagbók í einn dag. *Stúdentblaðið* október 1998.
- [viðtal] Rýmið takmarkast aðeins af þolinmæði lesandans. *Morgunblaðið* 30. apríl 1998. [Viðtal við Kára Bjarnason og Svein Yngva Egilsson.]
- [viðtal] Samtímaspegill landsins. *DV* 14. október 1998.
- [erindi] Rannsókn á íslenskum tónlistararfi. Flutt á málþingi í tengslum við Þjóðlagadaga á Akureyri 26. júní 1998.
- [erindi] Dagur dagbókarinnar. Flutt í Þjóðarbókhöðunni í tilfelli af degi dagbókarinnar 15. október 1998.
- [erindi] Rannsóknir Collegium Musicum. Flutt á Sumartónleikum í Skálholti 8. ágúst 1998.
- [erindi] Trú og tónlist. Flutt við upphaf kynningar Collegium Musicum á Rannsókn á íslenskum söngarfi. Landsbókasafni 30. maí 1998.
- [erindi] Um katólskan arf í íslenskum handritasöfnum. Fyrirlestur fluttur á Þorlákshátið í Aratungu 18. júlí 1998.

1999

- Að hreinsa burt súrdeig katólskunnar. *Merki krossins* 2. hefti (1999), s. 14–18.
- Gleymd bókmenning. *Lesbók Morgunblaðsins* 27. mars 1999.
- Um skálda hendur. *Lesbók Morgunblaðsins* 4. desember 1999.
- [ritstj.] Sigrún Sigurðardóttir. *Elskulega móðir mín, systir, bróðir, faðir og sonur*. Fjölskyldubréf frá 19. öld. Ritstjórar: Kári Bjarnason og Sigurður Gylfi Magnússon. Rv., Háskólaútgáfan, 1999. (Sýnisbók íslenskrar alþýðumenningar, 3.)
- [erindi] Hymnologisk undersøgelse i Island. Flutt á stjórnarfundum Nordisk hymnologisk selskap í Lundi 28. febrúar 1999.
- [erindi] Island og religionen. Flutt í boði Nordisk hymnologisk selskap í Þórshöfn í Færeyjum 8. júní 1999.
- [erindi] Íslensk musíkarv. Flutt í boði Nordisk hymnologisk selskab í Þórshöfn í Færeyjum 7. júní 1999.
- [erindi] Kynning á íslenskum tónlistararfi. Flutt í ReykjavíkurAkademíunni á fullveldishátið 1. desember 1999.
- [erindi] Trú og tónlist liðinna alda. Flutt á prófastastefnu í Dómkirkjunni 5. febrúar 1999.

Kristín Bragadóttir

1994

- Skalden och redaktören Jón Þorkelsson. *Scripta Islandica* 45 (1994), s. 3–20.

1995

- Fortress surrounded by a sparkling moat by Alda Sigmundsdóttir. *The Iceland Reporter*. Nóvember 21:237 (1995), s. 11.
- Fréttir frá NORDINFO. *Fregnir* 20:2 (1995), s. 14–16.
- Fréttir frá stjórnarfundum NORDINFO. *Fregnir* 20:3–4 (1995), s. 16–18.
- Íslensk rit þjóðbókasafnsins. Vandmeðfarinn menningararfur. *Morgunblaðið* 3. maí 1995.
- Millisafnalán á Íslandi 1976–1993. *Bókasafnið* 19 (1995), s. 37–41. [Ásamt Þóru Gylfadóttur og Ernu Árnadóttur.]
- Willard Fiske og skákáhugi hans. *Afmælimót Skáksambands Íslands og Friðriks Ólafssonar, haldið í Þjóðarbókhöðunni 2.–16. september 1995*. [Rv., 1995], s. 31–35.
- Þekkingarmiðstöðvar. *Fregnir* 20:2 (1995), s. 18–19.
- [viðtal] Nonnasafn í Þjóðarbókhöðu. *Kaþólska kirkjublaðið* 5:1 (1995). [Kári Bjarnason ræðir við Kristínu Bragadóttur, forstöðumann þjóðdeildar.]

1996

- Eimreiðin. Útgáfa menningartímarits fyrir 100 árum. *Ritmennt* 1 (1996), s. 68–85.
- Gullkista. Þjóðdeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. *Bókasafnið* 20 (1996), s. 42–45.

- Íslandskartor på Internet. *Arlis Norden INFO* 1996 (4), s. 3–6.
- Jón sænski Matthíasson. Fyrsti prentari á Íslandi. *Bókasafnið* 20 (1996), s. 38–41.
- Orðin og víðáttan. *Ritmennt* 1 (1996), s. 125–38.
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 1. 1996. Rv. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Bragadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]

1997

- Eru stafræn bókasöfn það sem koma skal? *Morgunblaðið* 22. ágúst 1997.
- Um meðferð bókar. *Bókahnútur*, brugðinn Ólöfu Benediktsdóttur fimmtugri, 4. febrúar 1997. Rv. 1997, s. 52–54.

1998

- NORDINFO á árinu 1997. *Fegnir* 23:1 (1998), s. 18–20.
- Saga skriflistarinnar. *Bókasafnið* 22 (1998), s. 32–36.
- Útgáfustarfsemi í rafrænu formi. *Fegnir* 23:1 (1998), s. 8–10.
- [ritstj.] *Islandica*, frá 1998. Ritróðin er gefin út af Cornell University Press, og var stofnað til hennar 1908 undir ritstjórn Halldórs Hermannssonar.
- [ritd.] Fræðibækur um prentun á Íslandi: Böðvar Kvaran. *Auðlegð Íslendinga*. Rv., Hið íslenska bókmenntafélag, 1995. Ingi Rúnar Eðvarðsson. *Prent eftir mennt*. Safn til iðnsögu Íslands 8. Rv., Hið íslenska bókmenntafélag, 1994. *Skírnir* 172 (vor 1998), s. 209–18.
- [erindi] Christian Voices, Pagan Protagonists : a Dilemma of Saga Authorship in the 13th Century Iceland. Flutt í Cornell-háskóla í nóvember 1998.

1999

- NORDINFO á árinu 1998. *Fregnir* 24:1 (1999), s. 8–10.
- Íslenskir menningardagar í Nuuk. *Ritmennt* 4 (1999), s. 152–57.
- [ritstj.] *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift* 2:2 (1999). Borås. 154 s.
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 4. 1999. Rv. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Bragadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]
- [erindi] Grönland i isländsk mellemtids litteratur. Erindi flutt á íslenskum menningardögum í Nuuk 8. maí 1999. Setti jafnframt upp sýningu í Norræna menningarhúsinu katuaq á íslenskum handritum og fornum kortum sem snerta Ísland og Grænland.

Kristín Helga Gunnarsdóttir

1999

- [erindi] Eggert Ólafsson skáld og upplýsingarmaður. Flutt 5. júní 1999, við opnun á sameiginlegri sýningu Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns og Þjóðminjasafns Íslands um Eggert Ólafsson í Þjóðarbókhöðunni er bar yfirskriftina „Undir bláum sólarali“.

Kristín Indriðadóttir

1997

- Bókasafn Kennaraháskóla Íslands. *Sál aldanna*. Rv. 1997, s. 139–54.
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 2. Rv. 1997. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Indriðadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]

1998

- Dagbókarbrot úr Húnaþingi. *Baldursbrár*, lesnar Baldri Hafstað fimmtugum 18. maí 1998. Rv. 1998, s. 55–58.
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 3. Rv. 1998. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Indriðadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]

- [viðtal] „Fólk heldur gjarnan að bókaverðir lesi mikið.“ Kristín Indriðadóttir forstöðumaður Þjóðdeildar í Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni. *Vikuna* 4.-8. maí 1998. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 20:6 (1998), s. 10–11.

Monika Magnúsdóttir

1996

- Hver skrifar söguna? Skrá um efni Sögu 1983–1995, Nýrrar sögu 1987–1995 og Sagna 1980–1995. Rv., 1996. 173 s. [B.A. ritgerð við Háskóla Íslands.]

1997

- Hnípin kona í vanda. Hugleiðingar um mæður átjándu aldar. *Sagnir* 18 (1997), s. 67–72.

1998

- Það var fæddur krakki í koti. Um fósturbörn og ómaga á síðari hluta nítjándu aldar. *Einsagan – ólíkar leiðir*. Rv., Háskólaútgáfan, 1998, s. 113–44.
- [erindi] Kynning á upplýsingadeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. Erindi flutt af Önnu Jensdóttur (í veikindaforföllum höfundar) á fundi FAS í tengslum við landsfund BVFÍ í Munaðarnesi 27. september 1998.
- *Handbókasafn. Ný rit í janúar–apríl 1998*. Efnisflokkur og stafrófsröðuð skrá. [Júní 1998. 22 s.]

1999

- *Handbókasafn. Ný rit í maí–desember 1998*. Efnisflokkur og stafrófsröðuð skrá. Janúar 1999. 47 s.

Nanna Bjarnadóttir

1996

- Ritaskrá Haralds Sigurðssonar. *Ritmennt* 1 (1996), s. 90–99.

Óskar Árni Óskarsson

1995

- Útjaðrar – tólf dagbókarbrot. *Bjartur og frú Emilía* 3 (1995), s. 7–18.
- [þýð.] Matsuo Basho. *Fjögra mottu herbergið. 150 hækur*. Óskar Árni Óskarsson íslenskaði og ritaði inngang. Rv., Bjartur, 1995. 68 s.
- [viðtal] Frjálslega þýddar hækur. *Helgarpósturinn* 9. nóvember 1995. [Viðtal Stefáns Hrafns Hagalíns við Óskar Árna Óskarsson.]

1996

- [þýð.] Matsuo Buson. Tíu hækur um haustið. *Lesbók Morgunblaðsins* 10 ágúst 1996.
- [þýð.] Kenneth Patchen. Skóli götunnar. Galdramúsinn. *Tímarit Máls og menningar* 57:2 (1996), s. 71–72
- Tveir hvítir kettir í snjó. *Andblær* nr. 5 (1996), s. 13

1997

- Ljóð án orða. *Bjartur og frú Emilía* nr. 25, 2. tbl. (1997), s. 5–52
- *Vegurinn til Hólmavíkur*. Rv., Bjartur, 1997. 77 s.
- Quer über die Nacht tausend Zeichen = Þvert yfir nóttina þúsund tákn. Die lyrische Grammatik. Experimentelle Poesie, deutsch-isländisch & isländisch-deutsch. Berlin, Nordeuropa-Institutes, Humboldt-Universität zu Berlin, 1997. (Kleine Schriften des Nordeuropa-Institutes, 9) [Þýð. Kathrin Przybyla.] S. 75–76.
- [þýð.] Yosa Buson. *Leðurblakan og perutréd. 120 hækur*. Óskar Árni Óskarsson íslenskaði og ritaði inngang. Rv., Bjartur, 1997. 64 s.
- [þýð.] Olav H. Hauge. Ég á mér þann draum. Gamla skáldið hefur ort vísu. Þegar til kastanna kemur. *Tímarit Máls og menningar* 58:1 (1997), s. 68–70.
- [viðtal] Birkihríslurnar ilma af London Docks. *Morgunblaðið* 18. nóvember 1997. [Viðtal við Óskar Árna Óskarsson.]

1998

- Minning. Skuggi af snúrustaur. *Skjöldur*, nr. 22, 7:4 (1998), s. 11

1999

- Á tröppum bókasafnsins. Dagbókarbrot. *Bókasafnið* 23 (1999), s. 65.
- Drög að götumynd. Lárviðarlauf. Naglaklippurnar. Endastöðin. *Skírnir* 173 (1999), s. 252–253, 420, 448. (Greinaflokkur: Skáld Skírnis.)
- Hvaðan sem vindurinn blæs. *Morgunblaðið* 9. apríl 1999. [Viðtal Þorvarðar Hjálmarssonar við Óskar Árna Óskarsson.]
- Í öruggri fjarlægð. Óvæntar dyr. Síðsumarkvöld undir lok tuttugustu aldar. *Tímarit Máls og menningar* 60:3 (1999), s. 2–4
- *Myrkrið kringum ljósastaurana*. Rv., Bjartur, 1999. 78 s.
- [Þýð.] William Saroyan: *Kæra Greta Garbo og aðrar sögur*. Rv., Bjartur, 1999. 124 s.

Pétur Jónsson

1999

- Sýning um galdra og galdramenn. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 21:1 (1999), s. 7. [Viðtal Heiðu Bjarkar Sturludóttur við Pétur Jónsson.]

Regína Eiríksdóttir

1995

- Iceland. *ISBN review* 16 (1995), s. 38–41.

Rósfríður Sigvaldadóttir

1999

- Tímaritið Uppeldi. Efnisorðalykill 1988–1997. Rv. 1999. iv, 75 s. [B.A. ritgerð við Háskóla Íslands.]

Sigbergur Friðriksson

1997

- Iceland. *Guide to official publications of foreign countries*. 2. ed. Carlton, Vic. CIS Educational, 1997, s. 183–187. [Meðhöfundur: Auður Gestsdóttir.]

Sigrún Hauksdóttir

1995

- [erindi] Gegnir. Ráðstefna NVBF um millisafnalán í Helsingør í Danmörku 29.–31. október 1995.
- [erindi] Heimasiða Landsbókasafns Íslands og hlutverk hennar. Ráðstefnan „The National Library Homepage on World Wide Web“ haldin á vegum NORDINFO í Osló 23.–24. nóvember 1995.

1996

- Gegnir. *Bókasafnið* 20 (1996), s. 64–67.

Sigrún Pálsdóttir

1997

- Íslensk menning og breskir menntamenn. *Íslenska sögubíngið 28.–31. maí 1997*. *Ráðstefnurit* I. Rv., Sagnfræðistofnun Háskóla Íslands, 1998, s. 189–94.

Sjöfn Kristjánsdóttir

1997

- Skaftafellssýsla. Sýslu- og sóknalýsingar Hins íslenska bókmenntafélags 1839–1873. Rv., Sögufélag, 1997. [Aðild að útgáfu með handritalestri frumheimilda.]

- Út vil ek. *Bókahnútur*, brugðinn Ólöfu Benediktsdóttur fimmtugri, 4. febrúar 1997. Rv. 1997, s. 82–87.

1998

- [erindi] Sources of climatic information in the manuscript collection of the National and University Library of Iceland. The earliest Icelandic meteorological observations and measurements. The Second International Climate and History Conference. University of East Anglia Norwich, 9. september 1998.

1999

- How to reach an acceptable compromise between the user and the conservator? *Care and Conservation of Manuscripts 4*. Proceedings of the fourth international seminar held at the University of Copenhagen 13th–14th October 1997. Edited by Gillian Fellows-Jensen, Peter Springborg. Cph., The Royal Library, 1999, s. 45–53.
- [erindi] Icelandic climate diaries and the Jón Jónssons in Eyjafjörður. An International Workshop Sponsored by the Stefansson Arctic Institute and the North Atlantic Biocultural Organization. Hosted by the University of Akureyri. Solborg Akureyri. 9.–14. júlí 1999.

Skúli Björn Gunnarsson

1996

- Hallgrímur Pétursson. *Passíusálmar*. Formáli: Einar Sigurðsson. Umsjón með texta: Ögmundur Helgason, Skúli Björn Gunnarsson og Eiríkur Þormóðsson. Bókfræði Passíusálmanna: Ólafur Pálmason. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1996. 240 s.

Vala Nönn Gautsdóttir

1999

- [ritstj.] *Tón- og mynddeild: Kvikmyndir á myndböndum*. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1999. 95 s.

Þorleifur Jónsson

1995

- [ritstj.] *Gegnismál 3 – 1995*. Ritstjóri Þorleifur Jónsson.

1996

- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 1. Rv. 1996. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Bragadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]

1997

- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 2. Rv. 1997. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Indriðadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]

1998

- Dagbók Atkinsons úr Íslandsferð 1833. *Ritmennt 3* (1998), s. 149–56.
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 3. Rv. 1998. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Indriðadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]

1999

- Lengdur opnunartími Þjóðarbókhöfu og aukin tengsl deilda Háskóla Íslands við bókasafnið. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 21:1 (1999), s. 4. [Viðtal Heiðu Bjarkar Sturludóttur við Áslaugu Agnarsdóttur, Halldóru Þorsteinsdóttur og Þorleif Jónsson.]
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 4. Rv. 1999. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Bragadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]

Þorsteinn Hallgrímsson

1996

- Upplýsingakerfi Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. *Tölvumál* 21:1 (1996), s. 12–16.

1998

- The National Electronic Library: Iceland. *Liber Quarterly* 8:1 (1998), s. 38–48, leiðr. í 8:3 (1998), s. 231.
- [viðtal] Sagan skráð á Netið. *RHÍ–Fréttir* 34 (maí 1998), s. 1–2. [Viðtal Þorkels Hreiðarsonar við Þorstein Hallgrímsson.]
- [erindi] The Saganet project. „Third Arnamagnæan Workshop on Digitisation“, málstofa haldin í Kaupmannahöfn 17.–19. desember 1998.

1999

- [erindi] Stafræn endurgerð. Málþing Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns og fleiri stofnana um menningararfinn, varðveislu og aðgengi í ljósi nýrrar tækni, haldið í Landsbókasafni, 16. nóvember 1999.

Þórir Ragnarsson

1996

- Leadership management programmes. *Anglo-Nordic Seminar on Leadership Management Programmes*. Proceedings of a seminar organised by NORDINFO and the British Library. (NORDINFO publikation 34.) Esbo 1996, s. 132–33.

1999

- [ritstj.] Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn fyrstu fimm árin, 1. desember 1994 – 1. desember 1999. Einar Sigurðsson og Þórir Ragnarsson tóku saman. Rv. 1999. 29 s.

Þórný Hlynisdóttir

1999

- ISBN publishers' prefixes assigned from March 1990 to September 15th 1999. [Vefsíða ISBN: www.isbn.spk-berlin.de/html/progress/1999/iceland.htm]

Ögmundur Helgason

1995

- A brief account of the conservation of manuscripts and old printed books in the National Library of Iceland. *Care and Conservation of Manuscripts* 1. Proceedings of the first international seminar on the care and conservation of manuscripts held at the University of Copenhagen 25th–26th April 1994. Kbh., 1995, s. 70–74 og 81–84.
- Athugasemdir vegna greinar „–LÓA“, „Hvenær stelur maður bók og hvenær stelur maður ekki bók?“ í Tímanum 4. nóvember. *Tíminn* 15. nóvember 1995.
- *Carl Christian Rafn (1795–1995). Tveggja alda minning*. Afmælisýning í Þjóðarbókhöllu opnuð 1. desember 1995. [Texti í sýningarskrá.]
- [erindi] Ættfræðiheimildir í Handritadeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. Erindi á vegum Félags um 18. aldar fræði, haldið í Odda 7. október 1995.

1996

- Af sjónum séra Páls Erlendssonar. Ögmundur Helgason bjó til prentunar. *Skagfirðingabók* 24 (1996), s. 181–91.
- Hallgrímur Pétursson. *Passíusálmar*. Formáli: Einar Sigurðsson. Umsjón með texta: Ögmundur Helgason, Skúli Björn Gunnarsson og Eiríkur Þormóðsson. Bókfræði Passíusálmanna: Ólafur Pálmason. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1996. 240 s.
- Handritadeild Landsbókasafns 150 ára. *Lesbók Morgunblaðsins* 1. júní 1996.

- Handritasafn Landsbókasafns 150 ára, 1846–1996. Afmællissýning, 5. júní – 15. ágúst 1996. [Texti í sýningarskrá.]
- Handritasafn Landsbókasafns 150 ára, 1846–1996. Handrit Halldórs Laxness. Sýning í tilefni þess að handrit Halldórs Laxness hafa verið afhent til varðveislu í handritadeild 16.–30. október 1996. [Texti í sýningarskrá.]
- Handritasafn Landsbókasafns 150 ára, 1846–1996. Sýning á frumstofni handritadeildar 15. mars – 18. maí 1996. [Texti í sýningarskrá.]
- Listævintýrið Selið í upphaflegri gerð eftir Jón Þórðarson. *Slæðingur*, rit félags þjóðfræðinema við Háskóla Íslands 1 (1996), s. 27–33.
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 1. Rv. 1996. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Bragadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]
- [erindi] Geymd handrita Halldórs Laxness. Flutt við afhendingu á handritum Halldórs Laxness á degi íslenskrar tungu, 16. nóvember 1996.
- [erindi] Handritaförur Hannesar Finnssonar biskups. Flutt á Hannesarþingi, á vegum Félags um 18. aldar fræði, 20. apríl 1996.
- [viðtal] Eyðingin hljóða. *Morgunblaðið* 15. desember 1996. [Viðtal Guðrúnar Guðlaugsdóttur við Ögmund Helgason.]

1997

- Af rannsóknarritvellingum. *Bókasafnið* 21 (1997), s. 77–78. [Guðrún Karlsdóttir, Ögmundur Helgason og Ingibjörg Árnadóttir lýsa verkefnum sem unnin eru fyrir styrk úr Rannsóknasjóði Háskóla Íslands.]
- Af skagfirzjum ákvæðaskáldskap á síðustu tímum. *Skæðagrös*. Skrif til heiðurs Sigurjóni Björnssyni sjötugum 25. nóvember 1996. Rv. 1997, s. 283–91.
- [Geymd handrita Halldórs Laxness. Ávarp á degi íslenskrar tungu, 16. nóvember 1996, vegna formlegrar afhendingar handritanna til varðveislu í handritadeild Landsbókasafns.] *Ritmennt* 2 (1997), s. 135–39.
- Grýlukvæði úr Borgarfjarðarhéraði. *Slæðingur*, rit félags þjóðfræðinema við Háskóla Íslands 2 (1997), s. 69–74. [Ásamt Kristínu Einarsdóttur.]
- Handritasafn Landsbókasafns 150 ára, 1846–1996. *Ritmennt* 2 (1997), s. 9–34.
- Handritadeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. *Sál aldanna*. Rv. 1997, s. 61–68.
- Landsbókasafn og íslensk fræði. Íslensk fræði í fortíð, nútíð og framtíð. Afmælistálfing Mímis í Háskólabíói, 12.–13. október 1996. *Mímir* 44 (1997), s. 41–44.
- Sendibréf og blaðkrot í bókarspjöldum. *Frejas psalter*. *En psalter i 40 afdelinger til brug for Jonna Louis-Jensen*. Kbh., Arnarnagmænske Institut, 1997. S. 202–07.
- Sýn Kristínar Kristjánsson miðils í Siglufjarðarskarði. *Bókahnútur*, brugðinn Ólöfu Benediktsdóttur fimmtugri, 4. febrúar 1997. Rv. 1997, s. 116–18.
- Sögur afdalakarlsins – Mórauði hundurinn, útilegumannasaga – eftir Gísla Brynjúlfsson. *Slæðingur*, rit félags þjóðfræðinema við Háskóla Íslands 2 (1997), s. 23–30.
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 2. Rv. 1997. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Indriðadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]
- [ávarp] Ávarp vegna 150 ára afmælis Prestaskólans 4. október 1997 á hátíðarsamkomu í Þjóðarbókhöðu.
- [erindi] Håndskrifterne herhjemme. Haldið á dansk-íslensku málþingi um handrit í Reykjavík 20. júní 1997.
- [erindi] Grettir sterki í þjóðtrúarsögnum síðari alda. Haldið á Grettluþingi 23.–24. ágúst 1997 á Sauðárkróki á vegum Stofnunar Sigurðar Nordals.

1998

- Erfingjar passíusálmahandrits Hallgríms Péturssonar. *Morgunblaðið* 16. janúar 1998. [Svar vegna skrifa um þetta efni í tengslum við formála Passíusálmaútgáfunnar 1996.]
- Þjóðsagnasmásögur. *Þjóðlíf og þjóðtrú*. Ritgerðir helgaðar Jóni Hnefli Aðalsteinssyni. Rv., Þjóðsaga, 1998, s. 401–11.
- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 3. Rv. 1998. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Indriðadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]
- [ritstj.] *Þjóðlíf og þjóðtrú*. Ritgerðasafn helgað Jóni Hnefli Aðalsteinssyni. Rv. 1998. [Í ritnefnd.]
- [ávarp] Ávarp við opnun sýningar og vefsíðu Passíusálma Hallgríms Péturssonar 9. febrúar 1998. *Fréttabréf Háskóla Íslands* 2 (1998).
- [ávarp] Flutt við opnun sýningar um Sigurð Breiðfjörð í Þjóðarbókhöfðu, 7. mars 1998.
- [erindi] Fornar alfaraleiðir um Gönguskörð. Flutt á kirkjukvöldi Sauðárkrókskirkju, 27. apríl 1998.

1999

- [ritstj.] *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 4. Rv. 1999. 160 s. [Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Bragadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason.]
- [erindi] Tanker om katalogisering af håndskrifter. Seminar om norrøn filologi i anledning af Stefán Karlssons promovering som æresdoktor. Københavns Universitet og Det arnamagnæanske Institut, 19. nóvember 1999.
- [erindi] Þjóðsagnafræði sem tengist Reykjavík. Flutt á ráðstefnunni Rannsóknir í félagsvísindadeild III, 29. október 1999.

Örn Hrafinkelsson

1996

- *Drög að skrá yfir íslenskar og erlendar bækur sem tengjast Íslandi prentaðar fyrir seytjánhundrað og eru varðveittar í Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni*. 250 s. [Handrit 1996.]
- Marta María Stephensen. *Einfaldt Matreiðslu Vasa-Över fyrir heldri manna Húss-freyjur*. Þorfinnur Skúlason og Örn Hrafinkelsson bjuggu til prentunar. 2. útg. Hafnarfirði, Söguspekingastifti, 1996. iv, 43 s.
- *Fyrst skal maður byrja að telja tungl*. Skrá um lækningahandrit á handritadeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. Jón Ólafur Ísberg og Örn Hrafinkelsson. Kópavogi, Læknafélag Íslands, 1996. 61 s. [Gefið út sem handrit.]
- [erindi] Veraldarsýn íslensks embættismanns í upphafi 19. aldar. Flutt laugardaginn 9. nóvember 1996 í Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni, á ráðstefnu Félags um átjándu aldar fræði sem bar yfirskriftina Íslenskt bændasamfélag á upplýsingaröld.

1997

- [erindi] Hugleiðingar um bók Inga Sigurðssonar, Hugmyndaheimur Magnúsar Stephensen. Flutt laugardaginn 18. janúar 1997, á bóka fundi Sagnfræðingafélagsins.

1998

- Jón Þorláksson og hulinn velgjörari í Kaupmannahöfn. *Ritmennt* 3 (1998), s. 146–48.
- Magnús Stephensen og Rædur Hjálmars á Bjargi. Stafrétt textaútgáfa, með skýringum og inngangi. Rv. 1998. xlii, 142 s. [M.A. ritgerð við Háskóla Íslands.]
- Marta María Stephensen. *Einfalt matreiðsluvasakver fyrir heldri manna húsfreyjur*. Þorfinnur Skúlason og Örn Hrafinkelsson bjuggu til prentunar. 3. útg. Hafnarfirði, Söguspekingastifti, 1998. viii, 62 s. (Heimildarit Söguspekingastiftis, 1.)
- [erindi] Magnús Stephensen og Rædur Hjálmars á Bjargi. – Hugmyndir og viðhorf. Flutt fimmtudaginn 8. nóvember 1998, á málstofu við sagnfræðiskor Háskóla Íslands.

1999

- Eggert Ólafsson. *Uppkast til forsagna um brúðkaupssiðu hér á landi*. Þorfinnur Skúlason og Örn Hrafnkelsson bjuggu til prentunar. Hafnarfirði, Söguspekingastifti, 1999. xiii, 144 s. (Heimildarit Söguspekingastiftis, 2.)
- Magnús Stephensen. *Ræður Hjálmars á Bjargi fyrir börnum sínum um fremd, kosti og annmarka allra stétta, og um þeirra almennustu gjöld og tekjur*. Örn Hrafnkelsson bjó til prentunar. 2. útg. Rv., Sagnfræðistofnun Háskóla Íslands; Háskólaútgáfan, 1999. xlviii, 117 s. (Heimildasafn Sagnfræðistofnunar, 1.)
- [erindi] Eggert Ólafsson og Uppkast til forsagna um brúðkaupssiðu hér á landi. Flutt 5. júní 1999, við opnun á sameiginlegri sýningu Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns og Þjóðminjasafns Íslands um Eggert Ólafsson í Þjóðarbókhöðunni er bar yfirskriftina „Undir bláum sólarali“.
- [erindi] Magnús Stephensen og Ræður Hjálmars á Bjargi. Umdeild bók sem vakti viðbrögð. Flutt á kvöldvöku Félags um átjándu aldar fræði 23. nóvember 1999.
- [viðtal] Brúðkaup heldri manna á Íslandi. *Morgunblaðið* 25. júní 1999. [Viðtal við Þorfinn Skúlason og Örn Hrafnkelsson.]
- [viðtal] Brúðkaupssiðir. *Stöð 2*. 20. ágúst 1999. [Sjónvarpsviðtal við Örn Hrafnkelsson.]
- [viðtal] Matreiðslukver heldri manna. *Dagur* 10. apríl 1999. [Viðtal við Þorfinn Skúlason og Örn Hrafnkelsson.]
- [viðtal] Söguspekingastiftið og bækur þess. *Morgunþáttur Rásar II*, 29. júní 1999. [Útvarpsviðtal Margrétar Marteinsdóttur við Þorfinn Skúlason og Örn Hrafnkelsson.]

ÚTGÁFURIT SAFNSINS

1994

- *Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn*. Tekið saman í tilefni af opnun safnsins 1. desember 1994. 8 s. Upplag 15.000. – Nóvember.
- Kort með mynd af Þjóðarbókhöðu, gefið út í samvinnu við Háskóla Íslands. 4 s. Upplag 2.000. – Nóvember.
- Kort með mynd Leifs Breiðfjörðs, Mannsandinn. 4 s. Upplag 2.000, þar af 250 með sérstakri kveðju frá landsbókaverði og formanni stjórnar. – Desember.

1995

- *Íslensk bókaskrá* 1992. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. 223 s. Upplag 700 – Maí.
- *Íslensk hljóðritaskrá* 1992. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. 53 s. Upplag 700 – Maí.
- *Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn: Jón Steffensen prófessor*. 8 s. Upplag 1.000 – Júní.
- *The National and University Library of Iceland: Jón Steffensen professor*. 8 s. Upplag 500. – Júní.
- *Íslensk bókaskrá* 1993. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. 186 s. Upplag 700 – Júlí.
- *Íslensk hljóðritaskrá* 1993. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. 63 s. Upplag 700. – Júlí.
- Safnið gaf út í nóvember á jafnmörgum jólakortum fjórar af fimmtán frumteikningum Tryggva Magnússonar af íslensku jólasveinunum. (*Jólasveinar á leið til byggða; Stekkjarstaur; Giljagaur; Stúfur*.) Myndirnar birtust upphaflega í bók Jóhannesar úr Kötlum, *Jólin koma*, en eru nú í eigu handritadeildar. – Upplag hvers korts er 1000.
- *Íslensk bókaskrá* 1994. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. 190 s. Upplag 700. – Desember.
- *Íslensk hljóðritaskrá* 1994. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. 72 s. Upplag 700. – Desember.
- *Gegnismál* 3. Ritstjóri Þorleifur Jónsson. – Upplag 1.500. – 5. desember.

1996

- *Handritasafn Landsbókasafns*. IV. viðaukabindi. Samið hafa Grímur M. Helgason og Ögmundur Helgason. 416 bls. Upplag 500. – 5. júní.
- Bæklingur um safnið á íslensku og annar á ensku. Upplag 5.000 af hvorum. – 5. júní.
- Átta póstkort með myndum af bókhöðunni og gögnum í eigu safnsins. Númeruð 1–8. Upplag 1500 af hverju. – 5. júní.
- *Íslensk bókaskrá* 1995. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. 216 s. Upplag 700. – Ágúst.
- *Íslensk hljóðritaskrá* 1995. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. 83 s. Upplag 700. – Ágúst.
- Kvennasögusafn Íslands lét prenta og gaf út fjögur póstkort. Þrjú þeirra sýna flokk stúlkna sýna fimleika á Melavelli 17. júní 1911 en það fjórða er forsíða fyrirlesturs Bríetar Bjarnhédinsdóttur „Um hagi og rjettindi kvenna“ sem hún hélt árið 1887 og var gefinn út 1888.
- *Icelandic Bibliography*. A List of Books Published and Distributed by the National and University Library of Iceland. Október 1996. Tvíblöðungur, prentaður í 2000 eintökum.
- *Ritmennt*. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 1. árgangur 1996. Rv. 1996. 160 s. Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Bragadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason. Um er að ræða nýtt ársrit, 160 blaðsíður að stærð, sem leysir af hólmi Árbók Landsbókasafns sem komið hafði út í 50 ár. Upplag 1000. – 18. mars 1997.

1997

- *Húsgangur* [1. tbl.]. Umsjón: Halldóra Þorsteinsdóttir og Þorleifur Jónsson. Upplag 200. – Mars. [Innanhússblað.]
- *Húsgangur* [2. tbl.]. Umsjón: Halldóra Þorsteinsdóttir og Þorleifur Jónsson. Upplag 200. – Maí.
- Bæklingur um safnið á ensku í lítt breyttri endurútgáfu. Upplag 10.000. – 11. júní.
- Fjögur póstkort með myndum af gögnum í eigu safnsins. Nr. 9–12. Upplag 1000 af hverju. – Júní.
- Póstkort með mynd af veggteppinu Orðin og víðáttan eftir Synnøve Anker Aurdal. Upplag 1000. Einnig plakat af hinu sama. Upplag 150. – Júní.
- Tvö bókmerki með myndum úr gögnum safnsins. Upplag 500 af hvoru. – Júní.
- *Húsgangur* 3. tbl. Umsjón: Halldóra Þorsteinsdóttir og Þorleifur Jónsson. Upplag 200. – Júlí.
- *Ísland – himnaríki eða helvíti?* Tvö plaköt. Upplag 150 af hvoru. – Júlí.
- Hallgrímur Pétursson. *Passíusálmur*. Formáli: Einar Sigurðsson. Umsjón með texta: Ögmundur Helgason, Skúli Björn Gunnarsson og Eiríkur Þormóðsson. Bókfræði Passíusálmanna: Ólafur Pálmason. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1996. 240 s. Brot 30x28 sm. Band: Alskinn. Upplag 1000. – Auk Menningarsjóðs styrkti Hallgrímskirkja í Reykjavík og fleiri aðilar innan þjóðkirkjunnar útgáfuna. Við messu á Hallgrímsdegi, á 323. ártíð Hallgríms Péturssonar 27. október 1997, afhenti landsbóka-vörður biskupi Íslands, herra Ólafi Skúlasyni, f.h. Biskupsstofu, og sr. Karli Sigurbjörnssyni, f.h. Hallgrímskirkju, árituð eintök af Passíusálmunum. Sama dag hófst almenn kynning og sala á bókinni.
- *Passíusálmur – frá handriti til samtíðar*. Fjögurra síðna kynningarbæklingur. Upplag 4000. – 13. október.
- *Íslensk bókaskrá* 1996. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. 206 s. Upplag 700. – Ágúst.
- *Íslensk hljóðritaskrá* 1996. Ritstjóri Hildur G. Eyþórsdóttir. 91 s. Upplag 700. – Ágúst.
- *Húsgangur* 4. tbl. Umsjón: Halldóra Þorsteinsdóttir og Þorleifur Jónsson. Upplag 200. – Október.
- Safnið gaf út sem jólakort í nóvember 1995 fjórar af fimmtán frumteikningum Tryggva Magnússonar af íslensku jólasveinunum, en þær eru varðveittar í handritadeild. Safnið bætti við fimmta kortinu, *Þvörusleiki*, í desember 1997, og var það prentað í 5000

eintökum. Einnig lét það endurprenta fyrsta kortið í sama upplagi og seldi hluta af því nokkrum fyrirtækjum og stofnunum.

- *Húsgangur* 5. tbl. Umsjón: Halldóra Þorsteinsdóttir og Þorleifur Jónsson. Upplag 200. – Desember.
- *Ritmennt.* Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 2. Rv. 1997. 160 s. Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Indriðadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason. Upplag 700. – 8. apríl 1998.

1998

- *Húsgangur* 6. tbl. Umsjón: Halldóra Þorsteinsdóttir, Þorleifur Jónsson og Guðrún Karlsdóttir. Upplag 200. – Mars.
- *Handbókasafn. Ný rit í janúar – apríl 1998.* Efnisflokkur og stafrófsröðuð skrá. [22] s. [Monika Magnúsdóttir.] – Júní.
- *Húsgangur* 7. tbl. Umsjón: Guðrún Karlsdóttir, Halldóra Þorsteinsdóttir, Silja Gunnarsdóttir og Þorleifur Jónsson. Upplag 200. – Júní.
- *Íslensk bókaskrá* 1997. Ritstjóri Hildur G. Eypórsdóttir. 230 s. Upplag 700. – 29. júlí.
- *Íslensk hljóðritaskrá* 1997. Ritstjóri Hildur G. Eypórsdóttir. 89 s. Upplag 700. – 29. júlí.
- *Ártöl og áfangar í sögu íslenskra kvenna.* Ritstjórar: Erla Hulda Halldórsdóttir og Guðrún Dís Jónatansdóttir. Rv., Kvennasögusafn Íslands, 1998. 210 s. Upplag 1000. – Ágúst.
- *Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn: Séröfn.* 24 s. Upplag 1.000. – 31. október.
- *National and University Library of Iceland: Special Collections.* 24 s. Upplag 500. – 31. október.
- Safnið gaf í nóvember út sjötta jólakortið af fimmtán þar sem birtar eru frumteikningar Tryggva Magnússonar af íslensku jólasveinunum. Í þetta sinn var það *Pottaskefill*. Upplag var 3000, og keyptu stofnanir hluta af því.
- Kynningarbæklingur um framrymi safnsins: *Fundir – Ráðstefnur – Sýningarhald – Veitingar.* Upplag 1000. – 28. júlí.
- *Húsgangur* 8. tbl. Umsjón: Guðrún Karlsdóttir, Halldóra Þorsteinsdóttir og Þorleifur Jónsson. Upplag 200. – Október.
- *Húsgangur* 9. tbl. Umsjón: Guðrún Karlsdóttir, Halldóra Þorsteinsdóttir og Þorleifur Jónsson. Upplag 200. – Desember.
- *Ritmennt.* Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns. 3. Rv. 1998. 160 s. Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Bragadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason. Upplag 750. – 20. apríl 1999.

1999

- *Handbókasafn. Ný rit í maí – desember 1998.* Efnisflokkur og stafrófsröðuð skrá. 47 s. [Monika Magnúsdóttir.] – Janúar.
- *Húsgangur* 10. tbl. Umsjón: Guðrún Karlsdóttir, Kristín Bragadóttir og Silja Gunnarsdóttir. Upplag 200. – Mars.
- *Húsgangur* 11. tbl. Umsjón: Guðrún Karlsdóttir, Kristín Bragadóttir og Silja Gunnarsdóttir. Upplag 200. – Júní.
- Tón- og mynddeild: Kvikmyndir á myndböndum. Rv., Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn, 1999. 95 s. – Júlí.
- *Íslensk bókaskrá* 1998. Ritstjóri Hildur G. Eypórsdóttir. 266 s. Upplag 700. – 30. ágúst.
- *Íslensk hljóðritaskrá* 1998. Ritstjóri Hildur G. Eypórsdóttir. 91 s. Upplag 700. – 30. ágúst.
- *Húsgangur* 12. tbl. Umsjón: Guðrún Karlsdóttir, Kristín Bragadóttir og Silja Gunnarsdóttir. Upplag 200. – Október.
- *Húsgangur* 13. tbl. Umsjón: Guðrún Karlsdóttir, Kristín Bragadóttir og Silja Gunnarsdóttir. Upplag 200. – Desember.

- Safnið gaf út í nóvember sjöunda jólakortið af fimmtán þar sem birtar eru frumteikningar Tryggva Magnússonar af íslenskum jólasveinunum. Í þetta sinn var það *Askasleikir*. Upplag var 3000, og keyptu stofnanir hluta af því.
- *Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn fyrstu fimm árin, 1. desember 1994 – 1. desember 1999*. Einar Sigurðsson og Þórir Ragnarsson tóku saman. Upplag 1.800. – Nóvember. 300 eintök af heildarupplagi voru tekin frá og átta síðna blaðauki með útdrætti á ensku heftur inn í miðopnu þeirra eintaka. – Önnur 300 eintök blaðaukans gefin út sér.
- *Stefnumótun fyrir Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn*. 40 s. Upplag 150. – Nóvember.
- *Þekking, vísindi og menning við aldaskil. Stefnumótun fyrir Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn*. 12 s. Upplag 700. – Nóvember.
- *Ritmennt. Ársrit Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns*. 4. Rv. 1999. 160 s. Ritstjóri: Einar Sigurðsson. Ritnefnd: Kristín Indriðadóttir, Þorleifur Jónsson, Ögmundur Helgason. Upplag 750. – 28. janúar 2000.

GJAFIR

Upptalning á gjöfum til safnsins sem hér fer á eftir er engan veginn tæmandi. Til frekari upplýsingar vísast í kaflana um aðfangadeild og handritadeild.

1994

Bókasafninu bárust fjölmargar gjafir í tilefni af opnun þess, 1. desember. Stúdentar við Háskóla Íslands höfðu staðið fyrir söfnun sem þeir nefndu þjóðaráttak vegna nýs þjóðbókasafns. Framkvæmdastjóri söfnunarinnar gerði grein fyrir henni á hátíðarsamkomunni þann dag, en formlega lauk söfnuninni ekki fyrr en 1. desember 1995 (sbr. *Ritmennt* 1 (1996), s. 151–53).

Landsbókavörður flutti á hátíðarsamkomunni 1. desember þakkarávarp vegna gjafa sem þá þegar hafði verið tilkynnt um. Hann fór í upphafi viðurkenningarorðum um framtak stúdenta en vék síðan að öðrum gjöfum:

Sendiráð Bandaríkjanna og Menningarstofnun Bandaríkjanna afhenti okkur formlega fyrir nokkrum dögum öll rit Ameríska bókasafnsins sem lagt var niður í fyrra, svo og nokkur hundruð ný rit til viðbótar.

Okkur hafa einnig borist bóka gjafir frá stjórnvöldum í Noregi, Frakklandi, Þýskalandi og Mexíkó, svo og frá Ítalíu.

Sýnishorn af mörgum þessara bóka gjafa eru á sýningu hér í safninu yfir gjafir sem borist hafa. Ég færi fyrir hönd safnsins öllum þessum gefendum bestu þakkir.

Peningagjafir frá innlendum aðilum hafa einnig borist beint til safnsins. Þar má sérstaklega nefna Eimskipafélag Íslands, sem í fyrradag færði safninu 1 millj. kr. til ritakaupa.

Þá hafa menningarstofnanir Reykjavíkur, að tilhlutan menningarmálanefndar borgarinnar, gefið safninu öll útgáfurit sín, og einnig hefur borist ágæt gjöf frá Borgarbókasafni Reykjavíkur sérstaklega, sem er keramikskál gerð af Guðnýju Magnúsdóttur.

NORDINFO, norræna samstarfsnefndin um vísindalegar upplýsingar, hefur fært safninu gjöf að andvirði 730.000 ísl. kr., sem verja skal til að auka þekkingu innan safnsins á að færa efni yfir á segulmiðla, þannig að verðmætt íslenskt efni komist í tölvutækt form og verði aðgengilegt á Norðurlöndunum og alþjóðlega.

Menntamálaráðuneyti Austurríkis hefur fyrir forgöngu Austurrísk-íslenska félagsins í Vínarborg ákveðið að veita upphæð að jafnvirði rúml. 600 þús. ísl. kr. til að efla safn okkar að efni sem tengist menningarsamskiptum landanna. Gjöf þessi tengist eitt þúsund ára afmæli Austurríkis, sem minnst verður árið 1996.

Í tilefni af heimsókn forseta Íslands til Oxford fyrir rúmum áratug sýndi þáverandi forstjóri Blackwells-forlagsins, Per Saugman, Íslendingum það drengskaparbragð að færa Háskólabókasafni um árabíl útgáfurit fyrirtækisins, samtals um þrjú þús. bindi. Í tilefni af atburði dagsins í dag hefur fyrirtækið bætt við gjöfina nokkrum tugum bóka, auk ríflegs afsláttar af útgáfurítum næsta árs.

Góður Íslandsvinur, Carl-Otto von Sydow, hefur í dag fært safninu bókagjafir, bæði frá honum persónulega og frá háskólabókasafninu í Uppsölum.

Sigurður Helgason stærðfræðiprófessor í Boston hefur sýnt í verki vilja sinn til að styrkja íslenska menningu og vísindaiðkanir, en á árinu 1987 hratt hann af stað fjársöfnun meðal Íslendinga og Íslandsvina erlendis til styrktar ritakaupum fyrir væntanlegt bókasafn í Þjóðarbókhöfðu. Söfnunarféð var lagt inn á sérstakan reikning í Landsbanka Íslands. Það nemur nú rúmlega hálfri milljón íslenskra króna og verður á næstunni nýtt í samræmi við upphaflegan tilgang. Ég fagna því sérstaklega að prófessor Sigurður skuli hafa brugðið sér yfir hafið til að vera hér með okkur í dag.

Árið 1987 afhenti Haraldur Hannesson hagfræðingur Landsbókasafni fyrir sína hönd og Jesúítareglunnar eftirlátin handrit, skjöl og bækur Jóns Sveinssonar – Nonna, en Haraldur hafði þá varðveitt safnið um 40 ára skeið, aukið það og bætt. Safninu hefur nú verið veitt viðtaka og því komið fyrir á sersafnarými hér í bókhöfðunni, svo sem áskilið var í gjafabréfi.

Dr. Jón Steffensen prófessor, sem lést 1991, ánafnaði Háskólabókasafni bókasafn sitt ásamt húseigninni Aragötu 3. Í safninu eru um 5.500 bindi bóka og tímarita auk fjölda smárita. Kjarni safnsins lýtur að sögu heilbrigðismála. Safninu verður komið fyrir í sersafnarými bókhöfðunnar.

Lárus Sigurbjörnsson skjala- og minjavörður, sem lést 1974, lét eftir sig einstakt safn leikhúsbókmennta. Börn Lárusar ákváðu með gjafabréfi á síðasta ári að færa hinu nýja safni í Þjóðarbókhöfðu allt safn föður síns og fylgir með skrá um safnið.

Handritadeild Landsbókasafns hafa fyrr og síðar borist margvísleg menningarsöguleg gögn.

Erfingjar Jóhannesar skálds úr Kötlum afhentu deildinni t.d. nýlega skjalasafn Jóhannesar til eignar.

Einnig hafa deildinni á undanförmum árum borist handrit og bréf frá Halldóri Laxness, og nú hefur þessu viðfrægasta skáldi okkar verið helgaður sérstakur staður hér í safninu.

Ragnar Þorsteinsson kennari hefur á þessum degi gefið safninu biblíusafn sitt. Í safninu eru biblíur eða einstakir hlutar biblíunnar á um 1.200 tungumálum. Söfnun þessara rita hefur staðið óslitið í fimmtíu ár, eða allan lýðveldistímamann.

Haraldur Sigurðsson, fyrrum bókavörður í Landsbókasafni, og kona hans Sigrún Á. Sigurðardóttir, hafa í dag gefið þessari stofnun safn sitt af landakortum og bókum sem fjalla um sögu þeirra, u.þ.b. 500 bindi, en Haraldur er eins og kunnugt er best að sér allra núlifandi Íslendinga um sögu Íslandskorta.

Af allt öðru tagi er gjöf sem fyrirtækið Umfang hf. hefur fært safninu, ásamt Konica fyrirtækinu í Japan, þ.e. ljósritunarvél að verðmæti 1.4 millj. kr. Hér er um að ræða einn mesta gæðing í flokki ljósritunarvéla. Nytsamleg og óvænt gjöf sem mun koma sér mjög vel.

Safninu hafa fyrr og síðar borist góðir listgripir.

Fyrsta listaverkið sem ætlað var framtíðarstaður í Þjóðarbókhöfðu var veggteppi eftir norsku listakonuna Sunnøve Anker Aurdal, um 12 fermetrar að stærð. Það var þjóðargjöf Norðmanna í tilefni af 1100 ára byggðar-afmælinu fyrir 20 árum. Það barst því fjórum árum áður en framkvæmdir hófust við bygginguna, hún var því reist utan um teppið eins og stundum heyrast sagt. Að tillögu listakonunnar er heiti teppisins Orðin og víðáttan. Hún hefur í huga hafið og leiðir skáldskaparins milli Noregs og Íslands, en tilvitnanir í bókmenntir beggja þjóða eru ofnar í teppisrendurnar. Nú er teppið loks komið á sinn stað og blasir við hédan úr þessum ræðustól.

Háskóli Íslands hefur í tilefni opunar safnsins fært því að gjöf höggmynd eftir Helga Gíslason, Silfru, sem stendur hér við innganginn í safnið.

Þá hafa safninu borist myndverk frá frú Önnu Maack og Skúla Árnasyni, svo og frá Arnheiði Sigurðardóttur mag. art.

Ég vil að endingu færa öllum gefendum innilegar þakkir forráðamanna safnsins fyrir framlög þeirra.

Hér verða taldar upp aðrar gjafir sem bárust safninu í tengslum við opnun þess:

Bókavaráðafélag Íslands og Félag bókasafnsfræðinga gáfu geisladisk (CD-ROM): Choice – Current Reviews for Academic Libraries (skrá um ritfregnir), ásamt blómaskreytingu.

Danska menntamálaráðuneytið og Konunglega bókasafnið gáfu 100.000 kr. danskar (1.100.000 kr. íslenskar) til kaupa á dönskum ritum. Auk þess gaf Konunglega bókasafnið eintak af öllum útgáfuritum sínum, og danska sendiráðið færði safninu Den store danske encyklopædi, en fyrsta bindi þess rits er nýkomið út (A–Arnøy).

Norska menntamálaráðuneytið gaf safninu myndarlega bókagjöf, með fyrirheit um viðbót á næsta ári. Einnig færði háskólabókasafnið í Osló safninu geisladiska (CD-ROM), sem innihalda norsku þjóðbókaskrána og samskrá yfir norskar og erlendar bækur í bókasöfnum í Noregi.

Háskólabókasafnið í Helsingfors, sem jafnframt er þjóðbókasafn Finna, færði safninu, með fulltingi finnska menntamálaráðuneytisins, 10.000 finnsk mörk (140.000 kr. íslenskar) til kaupa á ritum útgefnum í Finnlandi.

Sendiráð Svíþjóðar á Íslandi tilkynnti um sænska bókagjöf að upphæð 15.000 sænskar krónur (135.000 kr. íslenskar).

Færeyski landsbókavörðurinn Martin Næs færði safninu gestabók sem er fagurlega innbundin í sauðskinn af bókbindara færeyska landsbókasafnsins, Hans Jákup af Skarði, og myndskreytt af færeyska listamanninum Bárði Jákupsson.

Sendiherra Mexikó á Íslandi, með aðsetur í Osló, færði safninu bókaþjóf, um 350 bindi.

Þýska rannsóknarráðið og Goethe-stofnunin gáfu þýsk rit að upphæð 10.000 þýsk mörk (435.000 kr. íslenskar).

Norræna húsið færði safninu mikið ritverk þar sem lýst er gripum í Hallwylska safninu í Stokkhólmi. Um er að ræða 79 binda verk, gefið út 1939 í einungis 110 eintökum.

Bókaútgáfan Vaka-Helgafell, sem gefið hafði hálfu aðra milljón króna í söfnunaráttak stúdenta, ákvað því til viðbótar að gefa safninu allan ágóða af sölu bókarinnar Þjóð á Þingvöllum eftir Ingólf Margeirsson.

Þjóðskjalasafn Íslands færði safninu til varðveislu ýmis skjöl Hins íslenska bókmenntafélags.

Stofnun Árna Magnússonar á Íslandi hefur gefið safninu kost á að þiggja öll útgáfurit stofnunarinnar að gjöf.

Blómaskreytingar og kveðjur bárust frá fjölmörgum aðiljum, þ. á m. Amtsbókasafninu á Akureyri, Seðla-banka Íslands, Ármannsfelli, Árvík, Húsnæðisstofnun, Bókasafni Landspítala og Riksbibliotektjenesten í Noregi.

1995

- Carl-Otto von Sydow, fyrrverandi bókavörður við háskólabókasafnið í Uppsölum, færði safninu á vordögum um 30 bindi, en hann hefur oft áður gengist fyrir bókaþjófum til Háskólabókasafns.
- Samband íslenskra sveitarfélaga færði bókasafninu að gjöf 9. júní tólf Íslandskort úr safni Kjartans Gunnarssonar lyfsala.
- Félag frönskukennara á Íslandi afhenti safninu orðabækur o.fl. 30. júní.
- Japansk-íslenska vináttufélagið gekkst fyrir bókaþjóf til safnsins fyrir hvatningu frá þjóðaráttaki stúdenta. Ritin voru afhent forseta Íslands á Bessastöðum 9. júlí.
- Fyrsti hluti austurrískrar bókaþjafar var afhentur í safninu 10. júlí, en þá voru hér á ferð tveir embættismenn frá ráðuneyti menningarmála í Víðarborg.
- Rit Haralds Sigurðssonar um kortasögu, sem formlega voru afhent 1. desember 1994, voru flutt í safnið 15. ágúst.
- Erfingjar Þóris Kr. Þórðarsonar prófessors færðu Guðfræðistofnun H.Í. bókasafn hans. Formleg afhending fór fram í safninu 17. ágúst, en mörg ritanna vistast þar.
- Sendiherra Austurríkis, Franz Schmid, afhenti bókaþjóf frá menningardeild austurríska utanríkisráðuneytisins 21. nóvember Einnig var viðstaddur Árni Siemsen ræðismaður. Bækurnar, um 130 talsins, voru valdar í samráði við kennarana í þýsku við H.Í.
- Sendiherra Ítalíu, Antonio Badini, og Pétur Björnsson ræðismaður afhentu safninu veglega bók 21. nóvember.
- Við sérstaka athöfn í safninu 1. desember voru því færð að gjöf öll þau Íslandskort sem Kjartan Gunnarsson lyfsali hafði safnað, önnur en þau tólf sem bókasafnið hafði þegið að gjöf frá Sambandi íslenskra sveitarfélaga 9. júní. Alls eru í safni Kjartans um 80 kort. Gefendur eru sjö bankar og greiðslukortafyrirtæki.
- Mörg fyrirtæki veittu safninu framlög til ritakaupa á árinu fyrir atbeina átaks stúdenta sem nefndist Þjóðaráttak til styrktar þjóðbókasafninu. Þessu átaki lauk formlega 1. desember. Var þá afhjúpaður veggskjöldur í safninu með nöfnum þeirra 25 fyrirtækja og stofnana sem lögðu fram hálfu milljón eða meira til styrktar ritakaupum.
- Með gjafabréfi dags. 5. desember færði Kristín Þorláksdóttir (f. 1908) safninu að gjöf tvær milljónir króna „til kaupa á ritum sem styðja rannsóknir við Háskóla Íslands á náttúru Íslands“.

1996

- Iðjubjálfafélag Íslands afhenti safninu bókasafn sitt til eignar 15. mars.
- Níu vinkonur Aðalheiðar Friðþjófsdóttur bókavardar, þ. á m. Vigdís Finnbogadóttir forseti Íslands, afhentu safninu eftirlátin gögn hennar við stutta athöfn 17. maí, en það er afmælisdagur Aðalheiðar.

- Kurt Loge frá Rostock færði safninu gögn um þátttöku íslenskra kvenna á Eystrasaltsvikum árin 1963–74, 23. maí.
- Menntamálaráðherra Austurríkis, Elisabeth Gehrler, afhenti austurríska bókagjöf við athöfn í safninu 31. maí, að viðstöddum u.þ.b. fjörutíu gestum. Gjöfin er til komin að frumkvæði Austurrísk-íslenska félagsins í Vínarborg í tilefni af opnun safnsins 1. desember 1994 og 1000 ára afmæli Austurríkis 1996.
- Frú Þorbjörg Leifs afhenti handrit að tónverkum eiginmanns síns, Jón Leifs, til varðveislu í handritadeild Landsbókasafns, 5. júní.
- Erhard Meier frá Bad Aussee í Austurríki, þingmaður á Evrópuþinginu, færði safninu ljósrit af dagbókum J.C. Poestions úr Íslandsferð 1906, 1. júlí.
- Dr. Hermes Massimo frá Vínarborg afhenti safninu formlega að gjöf bókasafn sitt, um 350 bindi, 27. ágúst. Menntamálaráðuneyti Austurríkis kostaði flutninginn.
- Dr. Theodore R. Beck frá Seattle afhenti safninu formlega að gjöf um 1000 bindi bóka og tímarita 15. október, að viðstöddum um 15 gestum. Ísal hf. og Jöklar hf. kostuðu flutninginn.
- Frú Auður Laxness afhenti fyrir hönd eiginmanns síns, Halldórs Laxness, handrit að ritverkum hans, sem og bréfasafn og fleiri gögn er tengjast honum, til varðveislu í handrita-deild Landsbókasafns, 16. nóvember.

1997

- Matvæla- og næringarfræðingafélagið afhenti bókasafninu 5. mars gjöf að upphæð 400 þúsund krónur til eflingar bókakosts safnsins á sviði matvælaíðnaðar og menneldismála.
- Á degi bókarinnar, 23. apríl, afhenti Sigrún Steingrímsdóttir bókasafninu úrklippusafn eiginmanns síns, Ólafs Jónssonar gagnrýnanda, en hann lést 1984.
- Sendiherra Austurríkis, dr. Robert Marschik, afhenti safninu 16. júní bókagjöf frá menningardeild austurríska utanríkisráðuneytisins. Um var að ræða bækur, myndbönd og hljóðrit, alls um 120 talsins.
- Í september var formlega gengið frá afhendingu til safnsins á myndböndum og bókum úr eigu Menningarstofnunar Bandaríkjanna. Stofnunin hætti þar með að starfrækja bókasafn, en hún hafði áður fært safninu að gjöf verulegan hluta bóka sinna.
- Formleg afhending á bókum frá Beatrice Bixon fór fram 26. ágúst, en hún hefur á undanförunum árum margsinnis fært safninu rit að gjöf, einkum um gyðingleg fræði.
- Vala Kristjánsson gaf úrklippusafn um föður sinn Einar Kristjánsson óperusöngvara, 5. ágúst.
- Afhending á tónlistarhandritum Árna Björnssonar tónskálds, 7. ágúst.
- Ragnheiður Thorsteinsson færði safninu í ágúst dálítið af tónlistarefni, bæði nótur og gamlar hljómplötur.
- Erfingjar dr. Jóns Dúasonar afhentu gögn úr forum hans, aðallega handrit, 3. nóvember.
- Hildur G. Eyþórsdóttir, formaður Hvítabandsins, afhenti Kvennasögusafninu gögn og muni úr eigu hinna rúmlega hundrað ára gömlu samtaka, 13. nóvember .
- Afhending gagna úr forum bræðranna Halldórs og Níelsar Jónssona, Kirkjubólshreppi í Strandasýslu, að viðstöddum ættingum þeirra, um tuttugu manns, 27. nóvember.

1998

- Lúðvík Kristjánsson lauk afhendingu handrita sinna til safnsins 12. janúar.
- Forráðamenn Landsvirkjunar tilkynntu 20. janúar að fyrirtækið greiddi næstu fimm ár allt að 1,8 milljón krónur árlega fyrir aðgang Háskóla Íslands að eftirtöldum gagnagrunnum: Science Citation Index, Social Sciences Citation Index og ABI/INFORM.
- Vésteinn Ólason færði safninu í janúar á annað hundrað bækur um bókmenntafræðileg efni.

- Tom Söderman sendiherra færði safninu 4. febrúar um tug handbóka um finnsk málefni.
- Anna Snorradóttir og Birgir Þórhallsson afhentu safninu gögn úr fórum Marks Watson 9. mars.
- Sigurður Helgason, starfsmaður á skrifstofu Ríkisspítala, afhenti safninu 11. mars bréf sem Halldór Laxness skrifaði Kristínu Guðmundsdóttur, móðursystur Sigurðar, 1. október 1959, þá staddur í Salt Lake City. Bréfið er tólf vélritaðar síður.
- Gögn úr fórum Haralds Björnssonar leikara voru afhent safninu 22. apríl.
- Erla Gunnarsdóttir gaf tónlistarsmáprent úr fórum föður síns, Gunnars Sigurgeirssonar píanóleikara, 28. apríl.
- Carl-Otto von Sydow, fyrrverandi bókavörður við háskólabókasafnið í Uppsölum, færði safninu 9. júlí Portfölgjen eftir Olof Rudbeck, möppu í stórfólíóbroti með fuglamyndum, og er það framhald gjafar frá sama 1. desember 1994.
- Beatrice Bixon bætti um 30 bindum við fyrri bókagjafir sínar 14. júlí.
- Oddný Thorsteinsson, ekkja Péturs Thorsteinssonar sendiherra, afhenti safninu í október 1998 á þriðja hundrað bindi úr eigu þeirra hjóna. Sömu aðilar höfðu tvívegis áður afhent Háskólabókasafni bókagjafir.
- Tónlistarfélagið í Reykjavík afhenti handrit og prentuð gögn úr fórum félagsins 28. nóvember.
- Danskur maður, Georg Risgaard, sendi safninu í september eintak af Hávamálum. Textann hafði hann sjálfur handskrifað og fjölfaldað í litlu upplagi.
- Böðvar Kvaran afhenti safninu í nóvember handrit að Sýslumannaævum eftir Boga Benediktsson, uppskrift Péturs Eggerz frá 1836. Tvö bindi bundin í eitt.

1999

- Á samkomu starfsmanna og stjórnar safnsins 4. janúar var Finnbogi Guðmundsson, fyrrverandi landsbókavörður, sérstakur gestur, og færði hann bókasafninu tuttugu binda ljósprentun Munksgaards af íslenskum fornritum. Gjöfin er færð safninu í minningu nær hálftrar aldar ferils þeirra feðganna í embætti landsbókavardar, Guðmundar Finnbogasonar 1924–43 og Finnboga 1964–94. Landsbókavörður þakkaði gjöfina. Hann minntist þess um leið að Finnbogi yrði 75 ára laugardaginn 8. janúar og færði honum gjöf frá safninu og starfsmönnum þess í tilefni af þeim tímamótum.
- Gjafabréf um afhendingu safns Gunnars Gunnarssonar til Landsbókasafns var undirritað 20. janúar og staðfest af menntamálaráðherra 9. febrúar. Safninu hafði með gjafabréfi dagsettu 25. apríl 1979 verið ráðstafað til Stofnunar Árna Magnússonar á Íslandi, en erfingjar skáldsins og forráðamenn stofnunarinnar komu sér nú saman um að safnið mundi njóta sín betur í Landsbókasafni.
- Dr. Vittorio Marchitto frá San Severo á Ítalíu gaf safninu 23 rit um fornleifarannsóknir, jarðvísindi o.fl. Ragnar Borg, fyrrum aðalræðismaður Ítala á Íslandi, og Thor Vilhjálmsson rithöfundur afhentu bækurnar 8. febrúar.
- Dr. Hermes Massimo, sem færði safninu bækur sínar að gjöf 1996, lést 7. maí 1999 og hafði áður ákveðið að færa safninu mikinn fjölda litskyggna sem hann hafði tekið á gönguferðum sínum um Ísland. Þær bárust safninu skömmu eftir lát hans, ásamt ríflegri peningagjöf.
- Gögn þingflokks Kvinnalistsins voru afhent Kvinnasögusafni Íslands á samkomu sem haldin var í fyrirlestrasal safnsins 31. maí.
- Söngkonan Hertha Töpper-Mixa afhenti safninu 23. júní hluta af tónverkasafni eiginmanns síns, tónskáldsins dr. Franz Mixa, en hann lést 1994. Í ágúst afhenti fyrri eiginkona Franz Mixa, Katrín Ó. Hjaltested, sönglög eftir hann.
- Þorvarður Magnússon, Bjarnarstíg 5, Reykjavík, gaf einkabókasafn sitt, aðallega íslensk rit, um tíu þúsund bindi. Afhent Landsbókasafni í september.

- Sigurður Gylfi Magnússon og Kári Bjarnason afhentu landsbókaverði í lok júní möppu með gögnum um dag dagbókarinnar 15. október 1998, en þar eru m.a. ýmsar hugmyndir um framtíðaraðgerðir á vettvangi handritadeildar.
- Handrit tónverka Leifs Þórarinssonar (1934-1998) afhent handritadeild til varðveislu 13. ágúst í tilefni þess að 65 ár voru liðin frá fæðingu tónskáldsins.
- Gamalt Íslandskort, sem rakið verður til kortabókar Mercators. Gefandi er aldraður maður, A.P. Whitehead, en hann dvaldist hér á landi með herliði Breta á stríðsárunum.
- Erfingjar Hallgríms Helgasonar tónskálds afhentu handrit hans 3. nóvember, en Hallgrímur hefði orðið 85 ára þann dag. Einnig var safninu afhent langspil úr eigu Hallgríms.
- Handrit úr eigu Jóhannesar úr Kötlum bærust safninu í nokkrum mæli fyrir um tuttugu árum, en í tilefni þess að 3. nóvember 1999 hefði skáldið orðið hundrað ára var haldin fjölsótt kvöldsamkoma í safninu þar sem erfingjar Jóhannesar luku afhendingu á handritum hans.
- Erfingjar Einars Ól. Sveinssonar afhentu bréf og handrit úr eigu hans á samkomu sem haldin var í safninu í tilefni af aldarafmæli Einars Ólafs 12. desember.
- Sigurður Helgason prófessor við MIT afhenti safninu 17. desember sjötíu rit um stærðfræði að gjöf, einnig fimm þúsund Bandaríkjadali sem varið skal til kaupa á stærðfræðiritum.

SÝNINGAR

1994

- Sýning á gjöfum sem safninu bærust í tilefni af opnun þess, haldin í fyrirlestrasalnum 1.–31. desember.

1995

- Kortagjöf Sambands íslenskra sveitarfélaga: 12 Íslandskort úr safni Kjartans Gunnarssonar, afhent 9. júní, til sýnis í forsal þjóðdeildar.
- Kynning á náttúrufræðahúsi Háskóla Íslands, frá miðjum júní, í einn mánuð.
- Sýning helguð Jóni Steffensen, í tilefni af 15. norræna þingi áhugamanna um sögu læknisfræðinnar í Reykjavík 21.–24. júní. Sýningin stóð út ágúst.
- Sýning um skákferil Friðriks Ólafssonar og rit úr skákjöf Willards Fiske til Landsbókafafns, í tengslum við afmælistót Skáksambands Íslands (svokallað Friðriksmót) sem stóð 1.–16. september.
- Finnland á Evrópukorti í 500 ár. Sýning á vegum Safns Mið-Finnlands og Fredriksonkortasafnsins í Jyväskylä. Finnlandsforseti, Martti Ahtisaari, sem hér var í opinberri heimsókn, opnaði sýninguna við hátíðlega athöfn í safninu þriðjudaginn 26. september að viðstöddum forseta Íslands og um hundrað öðrum gestum. Sýningin stóð til 26. október. Sendiráð Finnlands kostaði þýðingu og útgáfu á sýningarskrá. Í tengslum við heimsóknina var einnig sett upp dálítill sýning um Kalevala.
- Sýning 6.–25. nóvember á bókagjöfum bandarískra stjórnvalda og Japansk-íslenska félagsins, sem bærust í tengslum við opnun safnsins.
- Sýning um Carl Christian Rafn, frumkvöðul að stofnun Landsbókafafns, en á árinu 1995 voru liðin 200 ár frá fæðingu hans, var opnuð 1. desember og stóð til 2. mars 1996.
- Sýning á Íslandskortum sem sjö bankar og greiðslukortafyrirtæki gáfu safninu var opnuð 1. desember og stóð til 2. mars 1996.

1996

- Framadagar AIESEC, á vegum viðskiptafræðinema. Yfir 40 fyrirtæki voru með kynningarbása 8. mars á öllu framrými hússins.

- Sýning á frumstofni handritadeildar, haldin í forsal á þjóðdeildar 15. mars – 18. maí. Fyrsta sýning af þremur í tilefni af 150 ára afmæli deildarinnar.
- Sýningin Mannlíf í Kalaharí sem mannfræðinemar settu upp var opnuð 29. mars og stóð hún til 11. maí.
- Lítil sýning helguð Halldóri Laxness á degi bókarinnar, 23. apríl, en hann varð 94 ára þennan dag. Sýningin stóð til 2. maí.
- JAM bókbandsklúbburinn setti upp sýningu á listbandi eftir félagi í klúbbnum á degi bókarinnar, 23. apríl. Sýningin stóð til 2. maí.
- Framkvæmdasýsla ríkisins, fyrir hönd utanríkisráðuneytisins, stóð fyrir sýningu í safninu á tillögum að íslenskri sendiráðsbyggingu í Berlín, 7.–21. júní.
- Sýning á ýmsum kjörgrípum handritadeildar, haldin í forsal þjóðdeildar 5. júní – 15. ágúst. Önnur sýning af þremur í tilefni af 150 ára afmæli deildarinnar.
- Sýning opnuð um William Morris 8. júní. Síðan málþing um hann í safninu sama dag á vegum stofnunar Sigurðar Nordals. Sýningin stóð til 24. september.
- Lítil sýning í tilefni af 200 ára afmæli Bólu-Hjálmars, haldin í forsal á þjóðdeildar 18. ágúst – 15. október.
- Menntaþing: Til móts við nýja tíma, 5. október.
- Farandsýning ljósmynda og texta sem bosnískir stúdentar í Austurríki útbjuggu, haldin í safninu í tengslum við söfnun sem Stúdentaráð gekkst fyrir vegna stúdenta í Sarajevó undir kjörorðinu „Stúdentar hjálpa stúdentum“, 10.–21. október.
- Ísland árið 2018. Sýning á vegum umhverfisráðuneytisins og Skipulags ríkisins, 24. október – 1. nóvember.
- Lánasjóður íslenskra námsmanna. Sýning á vegum Stúdentaráðs H.Í. fyrstu vikuna í nóvember.
- Handrit Halldórs Laxness, 16.–30. nóvember. Þriðja og síðasta sýningin í tilefni af 150 ára afmæli handritadeildar.
- Sýning á gögnum og munum úr fórum Kvennasögusafns Íslands í tilefni af opnun safnsins, 5. desember 1996 – 16. janúar 1997.

1997

- Framadagar AIESEC, á vegum viðskiptafræðinema. Um 40 fyrirtæki voru með kynningarbása 7. mars á öllu framrými hússins.
- Sýningin Tarzan á Íslandi í 75 ár var opnuð 21. janúar, en þá voru liðnir nákvæmlega þrjár aldarfjórðungar frá því að saga af Tarzan birtist fyrst á íslensku. Sýningarefnið var nær allt eign tónlistarmannsins Richards Korn, og sá hann að mestu leyti um uppsetningu sýningarinnar. Hún stóð til 12. apríl.
- Átræðisafmælis Jóns úr Vör 21. janúar var minnst með því að setja upp ljóðsýningu í forsal þjóðdeildar. Sýnt var úrval ljóða eftir skáldið og fylgdi hverju ljóði myndskreyting eftir Kjartan Guðjónsson listmálara. Sýningin stóð til 17. apríl.
- Skáldkonan Halldóra B. Björnsson (19. apríl 1907 – 28. september 1968), í forsal þjóðdeildar 19. apríl – 23. maí.
- Sýningin Ásjónur skáldsins – málverk, teikningar og höggmyndir af Halldóri Laxness, var opnuð í safninu á degi bókarinnar 23. apríl, en Halldór varð 95 ára þann dag. Sýningin stóð til 23. maí. Hún var haldin að tilstuðlan eiginkonu skáldsins og í samvinnu við Aðalstein Ingólfsson listfræðing, sem sá um alla texta, og Vöku-Helgafell, sem kostaði útgáfu á sýningarskrá, svo og plakati með mynd Nínu Tryggvadóttur af skáldinu, en hún er í eigu safnsins.
- Sýning á greinum eftir Ólaf Jónsson gagnrýnanda um Halldór Laxness, 23. apríl – 6. júní.
- Ísland – himnaríki eða helvíti? Skrif erlendra manna um Ísland og Íslendinga fyrir á öldum, 2. júní – 30. ágúst. Gefnar voru út sýningarskrár á fjórum tungumálum og þrjú plaköt.

- Samhengi og samtíð. Dagskrá 14. september um Sigurð Nordal og verk hans, á vegum Stofnunar Sigurðar Nordals og opnun sýningar á handritum hans, undir heitinu *Áfangar*, sem stóð til 30. september. Á samkomunni var tilkynnt um afhendingu til safnsins á handritum í eigu Sigurðar.
- Prestaskólinn í Reykjavík 150 ára, 1847–1997, sýning á ritum og munum sem tengjast Prestaskólanum, haldin í samstarfi við guðfræðideild háskólans, 4. október – 29. nóvember. Ögmundur Helgason flutti ávarp við opnun sýningarinnar, á samkomu sem guðfræðideild gekkst fyrir. Gefin var út sýningarskrá, með efni sem dr. Arngrímur Jónsson tók saman að meginhluta til.
- Efni sem tengist Egils sögu. Lítil sýning í tilefni af norrænni bókasafnavíku, 10.–15. nóvember.
- Í tengslum við opnun á vefsíðu um Jónas Hallgrímsson 16. nóvember var sett upp lítil sýning í minningu skáldsins. Hún stóð til 21. nóvember.
- „Verð ég þá gleymd – og búin saga.“ Frumkvöðlar í ljóðagerð kvenna. Ljóð, handrit, bréf og munir. Sýning Kvennasögusafns Íslands 5. desember 1997 – 31. janúar 1998.
- Bræður af Ströndum. Sýning á handritum Halldórs, Nielsar og Ísleifs Jónssona frá Tindi í Kirkjubólshreppi í Strandasýslu, 11.–31. desember.

1998

- Myndlistarsýning japanskra barna frá borginni Mitsukaido, haldin að tilhlutan Íslensk-japanska félagsins, 4.–14. janúar.
- Mánudaginn 9. febrúar var opnaður í fyrirlestrasal safnsins vefur á Netinu um Passíusálma Hallgríms Péturssonar. Vefurinn er settur upp af Ríkisútvarpinu, í samvinnu við Landsbókasafn og Árnastofnun. Jafnframt var opnuð í safninu sýning um Passíusálmana sem stóð til 18. apríl.
- Vegna útfarar Halldórs Laxness laugardaginn 14. febrúar var bókasafnið lokað þann dag. Aðstandendum skáldsins var sendur blómakrans frá safninu, og sett var upp lítil minningarsýning um Halldór í forsal þjóðdeildar.
- Framadagar AIESEC, á vegum viðskiptafræðinema, fjórða árið í röð. Um 40 fyrirtæki voru með kynningarbása 6. mars á öllu framrymi safnsins.
- Í tilefni þess að 4. mars voru liðin 200 ár frá fæðingu Sigurðar Breiðfjörðs efndi Félag íslenskra fræða til málþings um skáldið í fyrirlestrasal safnsins laugardaginn 7. mars. Jafnframt opnaði safnið sýningu um Sigurð og verk hans, og stóð hún til 15. maí.
- Mánudaginn 4. maí var opnuð í forsal þjóðdeildar minningarsýning um Harald Sigurðsson sem hefði orðið níraður þann dag. Við það tækifæri færði ekkja Haralds, Sigrún A. Sigurðardóttir, safninu einkaeintak Haralds af Kortasögu hans, fagurlega inn bundið. Venslamönnum Haralds, svo og nokkrum starfsfélögum hans við hið fyrra Landsbókasafn, var boðið til opunar sýningarinnar og kaffisamsætis í safninu. Sýningin stóð til 31. ágúst.
- Sýningin Ungt fólk í vísindum og tækni á vegum Rannís, 7.–23. maí.
- Sýningin Trú og tónlist í íslenskum handritum fyrri alda var opnuð 30. maí með samkomu í safninu. Um er að ræða sumarsýningu safnsins sem stóð til 31. ágúst og var haldin í samvinnu við Collegium Musicum. – Landsbókasafn gerðist aðili að Listahátíð í Reykjavík 2. maí 1997 og hefur síðan greitt aðildargjald sem nemur 25.000 kr. á ári. Vissir atburðir í safninu munu tengjast Listahátíð. Svo er um þessa sýningu, en Listahátíð styrkti hana með 50.000 kr. framlagi.
- Bókverk listamanna. Sýning í tengslum við ráðstefnu ARLIS/Norden, 12.–25. júní.
- 350 ára ártíð lærdómsmanns – Arngrímur lærði Jónsson 1648–1998. Sýning á bókum eftir Arngrím lærða, 1. júlí – 31. ágúst.
- Kvennasögusafn Íslands setti upp þrjár myndlistarsýningar í húsakynnum Kvennasögusafnsins sem stóðu einn mánuð hver. Hin fyrsta, í mars, var helguð Rúnu (Sigrúnu

- Guðjónsdóttur), myndlistarkona aprílmánaðar var Auður Ólafsdóttir, og í júní voru sýnd verk Ragnheiðar Jónsdóttur.
- Þeirra mál ei talar tunga – Íslandsdætur í myndlist. Sýning helguð kvenkyns frumkvöðlum í íslenskri myndlist, opnuð í Norræna húsinu 4. júlí, samstarfsverkefni þess og Kvennasögusafns Íslands. Sýningunni lauk 23. ágúst.
 - Nouvelles Alexandries. Frönsk sýning með myndum af bókasafnsbyggingum víðs vegar að úr heiminum, 7.–22. september. Franska sendiráðið stóð að sýningunni ásamt safninu.
 - Dagur hafsins 12. september. Sett var upp af því tilefni lítil sýning sem stóð nokkrar vikur.
 - Sýning á þýðingum á íslenskum bókmenntum á önnur mál, opnuð 14. september, en þá var fluttur í safninu fyrirlestur á vegum Stofnunar Sigurðar Nordals. Sýningin stóð út október.
 - Sýning í tilefni þess að 40 ár eru liðin frá stofnun rannsóknadeildar við Landspítalann og 100 ár frá því að Holdsveikraspítalinn í Laugarnesi tók til starfa var opnuð með sérstakri hátíðardagskrá 10. október. Sýningin stóð til 28. febrúar 1999.
 - Efnt til sýningar í tilefni af degi dagbókarinnar 15. október, og stóð hún til 4. nóvember.
 - Þjóðólfur 150 ára, 1848–1998. Sýningin stóð frá 5. nóvember til 31. desember.
 - Dagur íslenskrar tungu 16. nóvember. Brugðið upp lítilli sýningu á verkum Snorra Sturlusonar, ásamt veggspjaldi dagsins.
 - Í tilefni af því að 5. desember voru 90 ár liðin frá fæðingu Önnu Sigurðardóttur var sett upp sýning með brotum úr gögnum hennar er varða kvenréttindi og kvennasögu. Var sýningin opnuð í tengslum við árlega kvöldvöku Kvennasögusafns Íslands sem haldin var í veitingastofu á 2. hæð 3. desember. Sýningin stóð til áramóta.

1999

- Farandsýning helguð Halldóri Laxness var opnuð í Varsjá 8. febrúar. Landsbókasafn tók þátt í undirbúningi hennar ásamt menntamálaráðuneytinu, Bókmenntakynningarsjóði og Vöku-Helgafelli.
- Bríet Bjarnhéðinsdóttir (1854–1940). Örsýning í forsal þjóðdeildar 3. febrúar – 31. mars. Kvennasögusafn Íslands fékk að gjöf málverk Gunnlaugs Blöndal af Bríeti frá árinu 1934. Gefandi var Guðrún Pálsdóttir, tengdadóttir Bríetar. Málverkið, skrifborð Bríetar og gögn úr fórum hennar voru til sýnis.
- María mey – augu guðs. Sýning á málverki eftir Lárus H. List, 14.–26. mars.
- Gríla/Venus: líkamleg ofskynjun. Sýning Steingríms Eyfjörð Kristmundssonar 27. mars – 14. apríl.
- Veggspjaldasýning Rannís til að kynna þá fjölmörgu möguleika sem Evrópusamstarfið býður upp á og þann árangur sem náðst hefur með því. Stóð 1.–30. apríl.
- Sýning á handritum úr fórum Jóns Leifs, 1. maí – 16. ágúst. Sýningin var opnuð á samkomu sem haldin var í safninu í tilefni af aldarafmæli tónskáldsins, en þá var jafnframt opnuð vefsíða um Jón, sem Ríkisútvarpið og Íslensk tónverkamiðstöð standa að. – Í júní færði Þorbjörg Leifs, ekkja Jóns, safninu 300 þús. kr. til að greiða fyrir úrvinnslu gagna hans.
- Áhugaljósmyndarar í Reykjavík 1950–1970. Sýning á vegum Þjóðminjasafns, 7.–28. maí.
- Alexander Sergejevítj Púshkín 1799–1999. Sýning í samvinnu við MIR, Menningarsamband Íslands og Rússlands, 26. maí – 6. ágúst. Sýningin var opnuð með kvöldsamkomu í safninu. Meðal fyrirlesara var Áslaug Agnarsdóttir.
- Undir bláum sólarali. Eggert Ólafsson skáld og náttúrufræðingur 1726–1768. Sumarsýning 5. júní – 25. september, í samvinnu við Þjóðminjasafn Íslands og stóðu stofnanirnar sameiginlega að samkomu af því tilefni. Meðal þeirra sem fluttu erindi voru Helga Kristín Gunnarsdóttir og Örn Hrafnkelsson, en landsbókavörður flutti ávarp.
- Safnið lánaði efni á Titanic-sýningu á vegum Expo-Islandia sem opnuð var í Hafnarfirði 16. júlí og stóð í nokkrar vikur.

- Sýning á list Inúíta í Kanada, Qamanittuag. Teikningar eftir listamenn frá Baker vatni, 12. ágúst – 4. nóvember.
- Sýning í forsal Þjóðdeildar á handritum tónverka Leifs Þórarinssonar tónskálds (1934–1998), 13. ágúst – 1. október. Sýningin var opnuð á samkomu sem haldin var í tilefni af afhendingu á handritum tónskáldsins. Hjálmar H. Ragnarsson flutti ávarp við það tækifæri.
- Ljósmyndasýning í tilefni af fimmtíu ára afmæli Kínverska alþýðulýðveldisins, 1.–5. október. Sýningin var opnuð á hátíðarsamkomu sem sendiráð Kína hélt í safninu.
- Jólasveinarnir þrettán. Sýning í nóvember og desember í forsal Þjóðdeildar á útsaumuðum jólamyndum og vísum eftir Elsu E. Guðjónsson.
- Söng hann til frelsis sína Þjóð. Jóhannes úr Kötlum 100 ára. Sýning 4. nóvember – 31. desember. Að sýningunni stóðu ásamt safninu Þjóðminjasafn Íslands, Mál og menning og Félag íslenskra fræða, og var sýningin opnuð með fjölsóttri kvöldsamkomu í safninu þar sem erfingjar Jóhannesar luku afhendingu til safnins á handritum hans, en hin fyrstu bárust safninu fyrir um tuttugu árum.
- Á Njálsbúð. Aldarminning Einars Ól. Sveinssonar. Sýning 12. desember 1999 – 7. febrúar 2000. Að sýningunni stóð ásamt safninu Stofnun Árna Magnússonar, en hún naut stuðnings Félags íslenskra fræða og Vísindafélags Íslendinga. Sýningin var opnuð með fjölsóttri samkomu þar sem erfingjar Einars Ólafs afhentu safninu bréf og handrit sem hann lét eftir sig. Kristín Bragadóttir stjórnaði samkomunni, en meðal dagskráratríða var ávarp landsbókavarðar og erindi Vésteins Ólasonar, forstöðumanns Árnastofnunar.

GESTAKOMUR

Listinn er ekki tæmandi.

1994

- Félagar í Bókavarðafélagi Íslands í kynnisferð í safninu í boði þess, 2. desember.
- Opíð hús helgina 3.–4. desember. Fjöldi fólks sótti safnið heim.
- Stofnanakynning Félags forstöðumanna ríkisstofnana, 7. desember.
- Félag eldri borgara í Nessókn, 10. desember, 85 manns.
- Félag háskólakennara, 15. desember, um 100 manns.

1995

- Vida Macevicienė og Daiva Petkelytė frá Vilnius í Litháen dvöldust í safninu sem styrkþegar NORDINFO og kynntu sér starfsemi safnsins, 27.–31. mars.
- Birute Raišienė, bókavörður frá vísindaakademíunni í Vilnius í Litháen, dvaldist í safninu sem styrkþegi NORDINFO, 9.–19. júní.
- Þátttakendur á 15. norræna þingi áhugamanna um sögu læknisfræðinnar, 22. júní, um 90 manns.
- Norrænir bókaverðir við landbúnaðarbókasöfn, 26. júní, 15 manns.
- Rektor háskólans í Oradea í Rúmeníu og föruneyti, 18. júlí.
- Svein Arne Solbakk, deildarstjóri tölvustarfsemi í Þjóðbókasafnsdeildinni í Mo i Rana í Noregi, heimsótti safnið ásamt konu sinni, 28. ágúst.
- Martti Ahtisaari, Finnlandsforseti, opnaði kortasýningu í safninu 26. september, en hún kom frá Jvaskylä.
- Þátttakendur í norrænu höfuðborgarmóti, „Reykjavík – litteraturens by“, 9. september, 20 manns.
- Sænskir nemendur í bókasafnsfræði 11. september, fjórir talsins.
- Um fimmtán Soroptimistakonur 14. september.

- Samvinnunefnd rannsóknarráða á Norðurlöndum, 22. september, um 15 manns.
- Kennarar og nemendur frá Íþróttaskóla Íslands á Laugarvatni 22. september, um 20 manns.
- Finniskir mannfræðinemar 27. september, 7 talsins.
- Þátttakendur í svokölluðu ARION-verkefni Evrópusambandsins komu í formlega heimsókn í safnið 29. september, en þeir voru hér í forsjá menntamálaráðuneytisins. Um var að ræða 12 skólastjórnendur, sem kynntu sér tölvunotkun í skólastarfi.
- Skoskir bókaverðir og fylgdarlið 29. september, sex talsins.
- Bókaverðir frá háskólabókasafninu í Umeå 2. október, 20 talsins.
- „Folkbiblioteken i de nordiska huvudstäderna.“ Ráðstefna í Norræna húsinu á vegum Borgarbókasafns 3.–7. október. Um 30 þátttakendur komu að utan, og heimsóttu þeir safnið 4. október.
- Háskólaútgáfan og fleiri af skrifstofu H.Í. 4. október, 10 manns.
- Rótaryklúbbur Austurbæjar 12. október, 40–50 manns.
- Bandarískir háskólanemar af Keflavíkurflugvelli 14. október, um 10 manns.
- Eldri borgarar úr Mosfellsbæ 17. október, um 40 talsins.
- Kennarar og nemendur frá Íþróttaskóla Íslands á Laugarvatni 20. október, 25 talsins (aðrir en þeir sem komu 22. september).
- Bókasafnsfræðinemar frá Norðurlöndum 20. október, um 35 talsins.
- Skólameistarar og skólasafnverðir frá öllum framhaldsskólum landsins voru boðnir á umræðu- og kynningarfund í safninu 26. október. Þátttakendur um 40.
- Grunnskólinn í Hveragerði 3. nóvember, um 80 manns (í tveimur hópum).
- Þrír embættismenn frá norska menntamálaráðuneytinu í fylgd norska sendiherrans og fulltrúa íslenska menntamálaráðuneytisins, 22. nóvember.
- Bókavörður frá háskóla- og landsbókasafninu í Strasbourg, 8. desember.

1996

- Konur úr erlendum sendiráðum og af Keflavíkurflugvelli 25. janúar, um 25 talsins.
- Hr. Mathur, sendiherra Indlands á Íslandi með aðsetur í Osló, 29. janúar.
- Sheila M. Corral yfirbókavörður í Reading og maður hennar dr. Ray Lester, 9. mars.
- Félag eldri borgara 13. mars, um 40 manns.
- Matsnefnd um háskóla Sameinuðu þjóðanna í sjávarútvegsfræðum, þriggja manna sendinefnd ásamt rektor og fleirum frá Háskóla Íslands, 21. mars.
- Halldór Árnason, skrifstofustjóri fjárlagaskrifstofu fjármálaráðuneytisins, og Leifur Eysteinnsson, deildarstjóri í sama ráðuneyti, 22. mars.
- Mario Quagliotti, sendiherra Ítala á Íslandi með aðsetur í Osló, 27. mars. Hann fékk útskrift úr *Gegni* yfir ítalskar bækur í safninu, rúmlega 1400 talsins.
- Kiwanisklúbbur 3. apríl, um 25 manns.
- Federico Mayor, aðalframkvæmdastjóri Unesco, ásamt fylgdarliði og frú, 12. apríl. Háskólarektor hélt honum síðan boð í safninu ásamt háskólaráði og fleiri gestum.
- Ole Vig Jensen, menntamálaráðherra Dana og fylgdarlið, ásamt Birni Bjarnasyni, menntamálaráðherra, 21. apríl.
- Sænskir skólastjórnendur og háskólamenn 22. apríl, um 15 manns.
- Eldri borgarar frá Selfossi 24. apríl, um 50 manns.
- Bidy Fisher, forstöðumaður Academic Services and Development í bókasafni Sheffield Hallam University, 2. maí.
- Fimmtán manna hópur þýskra áhugamanna um Íslandskort, undir forystu Oswald Dreyer-Eimbcke frá Hamborg, 8. maí.
- Dr. Robert Marschik, sendiherra Austurríkis ásamt Árna Siemsen ræðismanni, 22. maí.
- Starfsmenn Borgarbókasafns Reykjavíkur, 31. maí.
- Fjögurra manna sendinefnd frá Háskólanum á Akureyri í fylgd rektors H.Í., 5. júní.

- Stjórn Norræna menningarsjóðsins, í fylgd Valgerðar Sverrisdóttur alþingismanns, 12. júní.
- Eftirlitsnefnd Norðurlandaráðs, í fylgd Sigríðar A. Þórðardóttur alþingismanns, 13. júní.
- Lars Huldén, nýkjörinn heiðursdoktor við H.Í., ásamt frú, 20. júní.
- Bókafulltrúar Norðurlanda, í fylgd Þóru Óskarsdóttur bókafulltrúa ríkisins, 21. júní.
- Gestir frá Kålundborg, 14 talsins, 24. júní.
- Mr. Jim McCulloch, nýr sendiherra Breta á Íslandi, ásamt frú, 26. júní.
- Göran Gellerstam, yfirbókavörður við háskólabókasafnið í Lundi, 27. júní.
- Erlendir stúdentar á sumarnámskeiði á vegum Sjávarútvegsstofnunar Háskólans, 27. júní.
- Rektorar norrænu bókavarðaskólanna, 27. júní.
- Harry Faulker-Brown, á sínum tíma ráðunautur við byggingu Þjóðarbókhöfuðs, ásamt konu sinni og tveimur dætrum, 1. júlí.
- Erlendir stúdentar á íslenskunámskeiði á vegum Stofnunar Sigurðar Nordals, 1. júlí.
- Sendinefnd frá Plekhanov Russian Academy of Economics, sex manns, í fylgd rektors H.Í., 8. júlí.
- Fimm manna sendinefnd frá Caen í Normandí, undir forystu Steinunnar Filippusdóttur le Breton, 12. júlí. Heimsóknin hingað til lands er til undirbúnings íslenskrar menningarhátíðar í Caen um haustið.
- Svein Arne Brygfeld og Solveig Seine frá Þjóðbókasafnsdeildinni í Mo i Rana í Noregi, 18.–19. júlí. Ferðin tengdist aðild safnsins í Mo i Rana að færslu Íslandskorta í tölvutækt form.
- Patrick J. Stevens, bókavörður við Fiske Icelandic Collection í Cornell-háskóla, 30. júlí – 2. ágúst. Ferðin tengdist að nokkru undirbúningi umsóknar til Mellon-sjóðsins.
- Anders Huldén, fyrrverandi sendiherra Finnlands á Íslandi, 31. júlí.
- Ami E. Levin frá Smithsonian stofnuninni í Washington, 15. ágúst.
- Marianne Dalemar frá háskólabókasafninu í Gautaborg, 12. ágúst.
- Martin Knakkegaard frá háskólanum í Álaborg og Gisela Attinger frá háskólanum í Osló, 26.–27. ágúst, en þau eru hér í tengslum við styrkveitingu úr Norræna menningarsjóðnum til rannsókna og tæknilegrar úrvinnslu á íslenskum tónlistararfi í handritadeild. Umsækjandi Bjarki Sveinbjörnsson tónfræðingur ásamt Kára Bjarnasyni.
- Fjórir gestir frá Katholische Akademie í Hamborg, í fylgd Sigrúnar Valbergisdóttur, 5. september. Menntamálaráðuneytið skipuleggur heimsókn Þjóðverjanna hingað til lands, en hún er til undirbúnings íslenskrar barna- og unglíngahátíð í Hamborg haustið 1997.
- Vinnumálasamband Íslands, 25 manns, 14. september.
- Níu konur frá Scandinavia Japan Sasakawa Foundation, 20. september.
- H. Thomas Hickerson, Anne R. Kenney og Patrick J. Stevens frá Cornell-háskólanum, til undirbúnings umsókn til Mellon-sjóðsins, 18.–24. september.
- Mr. Day Olin Mount, nýr sendiherra Bandaríkjanna á Íslandi, og aðstoðarmaður hans (Deputy Chief of Mission) Mark Tokola, 24. september.
- Hópur 27 bókasafnsmanna og arkitekta frá Japan, 30. september.
- Félag um skjalastjórn, um 30 manns, 11. október.

1997

- John Maddison, sendiherra Evrópusambandsins í Noregi og á Íslandi, með aðsetur í Osló, 17. febrúar og 16. júní, í þeim erindum að fá komið hér upp upplýsingamiðstöð fyrir ESB (EDC – European Documentation Centre).
- Stjórn NVBF – Nordisk videnskabeligt bibliotekarforbund, 7. mars.
- Mario Quagliotti, sendiherra Ítalíu á Íslandi, með aðsetur í Osló, ásamt Pétri Björnssyni ræðismanni, 24. mars.

- Um fimmtíu manna hópur Bandaríkjamanna, þátttakendur í ferð sem tímaritið *Romantic Times Magazine* efndi til, 10. apríl.
- Jaak Allik, menningarmálaráðherra Eistlands og stjórn eistlenska menningarsjóðsins, 23. maí, um tugur manna.
- Hópur Dana sem tók þátt í málþingi um handrit á vegum Stofnunar Árna Magnússonar, 19. júní.
- Forystumenn sveitarstjórna í Svíþjóð, 26. júní, um 20 manns.
- Svein Arne Brygfeld og Solveig Seines frá Þjóðbókasafnsdeildinni í Mo i Rana í Noregi, 26. júní.
- Frans Lettenström frá BIBSAM við Konunglega bókasafnið í Stokkhólmi, 30. júní.
- Richard N. Ringler, prófessor við Wisconsin-háskóla í Madison, og Peter C. Gorman, yfirmaður tölvumála við sama skóla, í júlí.
- Kerstin Riman, forstöðumaður byggingarmála hjá Konunglega bókasafninu í Stokkhólmi, 9. júlí.
- Patrick J. Stevens, bókavörður við Fiske Icelandic Collection í Cornell-háskóla, 14.–18. júlí.
- Mark Carden og Folke Andersson frá SLS og Leslie Strauss frá Innovative Interfaces héldu kynningarfund í safninu 21. júlí.
- Martin Næs, landsbókavörður Færeyja, 8. september.
- Lárus H. Blöndal og Halldór Blöndal, 16. september.
- Régis Boyer, prófessor við Université Paris IV-Sorbonne, 19. september.
- Walter Douglas, nýr forstöðumaður Menningarstofnunar Bandaríkjana, 24. september.
- Prófessor Frederic Amory, fyrrum kennari í almennum málvísindum við ríkisháskólann í San Francisco, 10. október.
- Dr. Vera L. Gancheva, fyrrverandi þjóðbókavörður Búlgaríu, 24. október.
- Richard N. Ringler, prófessor við Wisconsin-háskóla í Madison, og Kenneth J. Frazier, yfirbókavörður við sama skóla, 17. nóvember.
- Christoph Werr frá Goethe Institut í Stokkhólmi, 11. nóvember.
- Judy M. Foot, iðnaðar- og viðskiptaráðherra Nýfundnaland, 25. nóvember.
- Dr. Charles F. Scott, fyrrum bókavörður við háskólann í Exeter og víðar, 27. nóvember.
- Victor Cherner, menningarfulltrúi franska sendiráðsins, 4. desember.

1998

- Dr. Vera L. Gancheva, fyrrverandi þjóðbókavörður Búlgaríu, 8. janúar.
- John Maddison, sendiherra Evrópusambandsins, með aðsetur í Osló, 16. janúar.
- Isabelle de Bisschop, starfsmaður Alliance française, var í starfsnámi í safninu 28. janúar – 10. febrúar. Hún kynnti sér einkum störf í skráningardeild og upplýsingadeild.
- Timothy Mellon og frú, 2. febrúar.
- Grethe Jørgensen og Knud Bo Botfeldt frá Det Kongelige danske Kunstakademi – Konservatorskolen, 17. febrúar.
- Shi Qiné, kona fráfarandi sendiherra Kína á Íslandi og prófessor í norrænum bókmenntum, 19. febrúar.
- Sex starfsmenn skrifstofu menningarmála í menntamálaráðuneytinu, undir forystu Árna Gunnarssonar skrifstofustjóra, 20. febrúar.
- Dr. Hans-Bodo Bertram og fylgdarlið, ásamt þýskukennurum við H.Í., vegna fyrirhugaðrar lokunar Goethe-stofnunar og Þýska bókasafnsins, 24. febrúar.
- Pétur M. Jónasson, prófessor í Kaupmannahöfn, og Sigríður Stefánsdóttir framkvæmdastjóri Hollvinasamtaka H.Í., 25. febrúar.
- Þrír gestir frá National Institute of Polar Research í Tokyo: Natsuo Sato, Keiko Hasegawa og Kikuchi Masayuki, í fylgd Þorsteins Sæmundssonar, 11. mars.

- Sigrid Johnson, bókavörður við Elizabeth Dafoe Library (Icelandic Collection) í Winnipeg, 16. mars.
- Jan Timman stórmeistari í skák ásamt fylgdarliði, 17. mars.
- Tore Myhre frá sendiráði Evrópusambandsins í Osló, 19. mars.
- Patrick J. Stevens, bókavörður við Fiske Icelandic Collection í Cornell-háskóla, 1.–8. apríl.
- Anne-Charlotte Leveau, bókavörður við háskólabókasafnið í Lundi, starfaði í bókasafninu 2. apríl til 23. maí. Hún naut styrks frá NORDINFO til starfsmannaskipta og vann hér að skráningu Sænska safnsins svokallaða. (Sjá Anne-Charlotte Leveau: „Ett ísländskt äventyr“, *NORDINFO-nytt* 1998:3–4, s. 54–61.)
- H. Thomas Hickerson, umsjónarmaður fágætissafna í Cornell-háskóla, 5.–9. apríl.
- Þátttakendur í svokölluðu ARION-verkefni Evrópusambandsins, 3. apríl, en þeir voru hér í forsjá menntamálaráðuneytis. Um er að ræða 15 skólastjórnendur sem kynntu sér tölvu-notkun í skólastarfi. Sambærilegur hópur kom í safnið 29. september 1995.
- Paviaraq Heilman, sjávarútvegsráðherra Grænlands, og Peder Munk Pedersen, ráðuneytisstjóri, 16. apríl.
- Signe Pärt, bókavörður hjá Estonian Academic Library í Tallinn, dvaldist í safninu 28. apríl – 26. maí. Um var að ræða starfsþjálfun á vegum samnorræns verkefnis sem nefnist NORDPRAKTIK.
- Benedikt S. Benedikz, fyrrum bókavörður við háskólabókasafnið í Birmingham, og kona hans Phyllis Benedikz, 18. maí.
- Peter Delbeke frá þingbókasafninu í Brussel til að kynna sér Sagnanetið, 18. maí.
- Lena Hjelm-Wallén, utanríkisráðherra Svíþjóðar og föruneyti, 20. maí.
- Um tuttugu manna hópur á vegum Listahátíðar í Reykjavík, 2. júní.
- Fimm Bandaríkjamenn úr jafnmörgum starfsgreinum, undir leiðsögn Samtaka iðnaðarins, en kostaðir af Rótaryhreyfingunni, 16. júní.
- Prófessor Helmut Neumann frá Vínarborg, 1. júlí.
- Þátttakendur í Ólympíuleikum í eðlisfræði, fimm talsins, 8. júlí.
- Svein Arne Brygfjeld frá norsku þjóðbókasafnsdeildinni í Mo i Rana – vegna Sagnanets, 10. ágúst.
- Signar á Brúnni, menntamálaráðherra Færeyja, og Petur Petersen ráðuneytisstjóri, 24. ágúst.
- Christine Knüppel, bókavörður í háskólabókasafninu í Kiel, 24. ágúst.
- Bjørg Simonsen, forstöðumaður þjóðbókasafnsdeildarinnar í Mo i Rana, og Sissel Nielsen, forstöðumaður þjóðbókasafnsdeildarinnar í Osló, 10.–11. september.
- Philip N. Cronenwett, umsjónarmaður bókasafns Vilhjálms Stefánssonar í Dartmouth College, 18. september.
- Móttaka í safninu fyrir þátttakendur í „24th Conference of the International Association of Aquatic and Marine Science Libraries and Information Centers (IAMSLIC) and the 17th Polar Libraries Colloquy (PLC)“, 20. september.
- Fimmtán starfsmenn háskólabókasafnsins í Umeå komu í kynningarheimsókn í safnið, 29. september.
- Linda Rehakova, sem er forvörður að mennt, var í starfsþjálfun í safninu og vann á viðgerðarstofu þess allan októbermánuð.
- Jesse Byock, prófessor í íslenskum fræðum við UCLA, 14. október.
- Richard Ekman og Dick Quandt frá Andrew W. Mellon Foundation, 18.–20. október.
- Sendinefnd frá háskólabókasafninu í Kraká í Póllandi, til að kynna sér ákveðna byggingarhluta bókhöðunnar vegna undirbúnings stórrar bókasafnsbyggingar á heimaslóð, 23. október.
- Hallberg Hallmundsson, skáld og þýðandi í New York, 3. nóvember.

- Brian Dodsworth, starfsmaður háskólabókasafnsins í Cambridge, og kona hans, Guðrún Dodsworth, 6. nóvember.
- Rótaryklúbburinn Reykjavík – Breiðholt, um 30 manns, 23. nóvember.

1999

- Christopher Skelton-Foord og Dorothea Mieke, starfsmenn British Library, 25. febrúar.
- Carolynne Presser, háskólabókavörður við University of Manitoba, ásamt Reymond F. Currie og T. Kenneth Thorlakson, einnig frá Winnipeg, 29. mars.
- Kynnisdvöl Siri Haugsnes, bókavarðar í Mo i Rana, 11.–28. apríl.
- Fimm stjórnendur menningarmála í Norður-Þrændalögum í kynningarheimsókn, 26. apríl.
- Þrír gestir á vegum La Grande bibliothèque, Quebec, 29. apríl.
- Tveir gestir frá landsbókasafninu í Færeyjum, 4. maí.
- Íslenska UNESCO-nefndin útvegaði styrk frá móðurstofnuninni til að bjóða lykilstarfsmönnum bókasafna í Eustrasaltsríkjunum til kynningarheimsóknar og starfsþjálfunar í Landsbókasafni. Boðið var hingað tveimur starfsmönnum frá hverju landi, og dvöldust þeir hér tvær vikur hver. Frá Eistlandi komu Mari Kanussaar og Triin Soone, 3.–14. maí; frá Lettlandi Dzintra Mukane og Inta Brikse, 17.–28. maí; frá Litháen Sandra Šešekaite og Jurate Stukiene, 31. maí – 11. júní.
- Martin Næs, landsbókavörður Færeyja, 26. maí.
- Þrjátíu finnlands-sænskir bókaverðir í almenningsbókasöfnum, 27. maí.
- Móttaka í safninu fyrir allt að hundrað þátttakendur í „5th Nordic Conference for Medical and Health Libraries“, 2. júní.
- Per Olav Kaldestad frá „Rådet for skriftkultur i Norge“, 7. júní.
- Þrír þátttakendur á rektorafundi norrænna tækniháskóla, 15. júní.
- Helmut Neumann, Hertha Töpper-Mixa og Kristín Þorsteinsdóttir Mixa, 21. júní.
- Henri Dupont frá Konunglega bókasafninu í Kaupmannahöfn, 1. júlí.
- Friederike Koch frá Hamborg, 29. júlí.
- Richard N. Ringler, prófessor við Wisconsin-háskóla í Madison, 29. júlí.
- Anatoly S. Zaytsev, sendiherra Rússlands og föruneysi, 29. júlí.
- Kynningarheimsókn um 45 þátttakenda í „Det Nordiska Universitets-administratörs-samarbetet“, á vegum Háskóla Íslands, 9. ágúst.
- Jiri Vnoucek, forvörður í þjóðbókasafninu í Prag, 10. ágúst.
- Ingalill Halvarsson frá háskólabókasafninu í Uppsölum starfaði í bókasafninu allan ágúst-mánuð. Hún naut styrks frá NORDINFO til starfsmannaskipta.
- Dr. Gisela Clajus frá háskólabókasafninu í Köln, 6.–16. september.
- Susan Gole, frá International Map Collectors' Society, 20. september.
- Beate Detlefs frá Goethe Institut í Kaupmannahöfn, ásamt forráðamönnum Goethe Zentrum í Reykjavík, 24. september.
- Esko Häkli, þjóðbókavörður Finnlands, 8. október.
- Marja Widenius, yfirbókavörður við tækniháskólann í Kemi í Finnlandi, starfaði í bókasafninu 12. október – 4. nóvember. Hún naut styrks frá NORDINFO til starfsmannaskipta.
- Cecilia Åström, bókbandsnemi frá Svíþjóð, í námsvinnu við bókband í safninu, 1.–12. nóvember.
- Dr. Charles F. Scott, fyrrum bókavörður við háskólann í Exeter og víðar, 27. nóvember.

STARFSMANNAFÉLAGIÐ

Starfsmannafélag Þjóðarbókhlöðu var stofnað í 25. apríl 1995. Tilgangur félagsins er m.a. að hyggja að ýmsum hagsmunamálum starfsmanna, stuðla að viðhaldi faglegrar menntunar þeirra, gæta að öryggismálum á vinnustaðnum og halda uppi almennri félagsstarfsemi. Félagið hefur m.a. staðið fyrir samkomum, ferðalögum og leikhúsferðum, að ógleymdum gjöfum til félagsmanna á sérstökum tímamótum. Aðalfundur er haldinn í apríl ár hvert og þá fara stjórnarskipti fram. Á þeim fundi er einnig kjörinn áheyrnarfulltrúi starfsmanna í stjórn stofnunarinnar ásamt varamanni. Eftirtaldir einstaklingar hafa gegnt trúnaðarstörfum á vegum félagsins:

1995–96

Stjórn

Áslaug Agnarsdóttir, formaður

Ingibjörg Árnadóttir, varaformaður

Hallfríður Baldursdóttir, ritari

María Huld Jónsdóttir, gjaldkeri

Kolbrún Andrésdóttir, meðstjórnandi

Varamenn

Guðrún Eggertsdóttir

Monika Magnúsdóttir

Áheyrnarfulltrúi starfsmanna í stjórn stofnunar (til tveggja ára)

Auður Gestsdóttir

Bryndís Ísaksdóttir, varamaður

1996–97

Stjórn

Þórný Hlynsdóttir, formaður (til 13. desember 1996)

Eiríkur Þormóðsson, varaformaður (formaður frá 13. desember 1996)

Sigríður Konráðsdóttir, ritari

Bryndís Ísaksdóttir, gjaldkeri

Berglind Gunnarsdóttir, meðstjórnandi

Varamenn

Ingibjörg Gísladóttir

Einar Hrafnsson

Endurskoðandi

Monika Magnúsdóttir

1997–98

Stjórn

Eiríkur Þormóðsson, formaður

Borghildur Stephensen, ritari

Karl Ágúst Ólafsson, gjaldkeri

Guðrún Eggertsdóttir, meðstjórnandi

Silja Gunnarsdóttir, meðstjórnandi

Varamenn
Guðríður Gísladóttir
Ingibjörg Gísladóttir

Endurskoðendur
Einar Hrafnsson
Monika Magnúsdóttir

Áheyrnarfulltrúi starfsmanna í stjórn stofnunar (til tveggja ára)
Ingibjörg Gísladóttir
Guðríður Gísladóttir, varamaður

1998–99
Stjórn
Karl Ágúst Ólafsson, formaður
Sólveig Lind Ásgeirsdóttir, ritari
Elfa Kristinsdóttir, gjaldkeri
Rósfríður Sigvaldadóttir, meðstjórnandi
Jóel Jónsson, meðstjórnandi

Varamenn
Einar Hrafnsson
Hildur Gunnlaugsdóttir

Endurskoðendur
Einar Hrafnsson (til 31. ágúst 1998)
Monika Magnúsdóttir
Vala Nönn Gautsdóttir (frá 31. ágúst 1998)

1999–2000
Stjórn
Þröstur Jónsson, formaður
Sólveig Lind Ásgeirsdóttir, ritari
Sólveig Jónsdóttir, gjaldkeri
Helga Kristín Gunnarsdóttir, meðstjórnandi

Varamaður
Arnþrúður Sigurðardóttir

Endurskoðendur
Ingibjörg Árnadóttir
Monika Magnúsdóttir

Áheyrnarfulltrúi starfsmanna í stjórn stofnunar (til tveggja ára)
Sjöfn Kristjánsdóttir
Ragnhildur Bragadóttir, varamaður (til 5. sept. 1999)
Elfa Kristinsdóttir, varamaður (frá 5. apríl 2000)

Þann 10.maí 1999 barst beiðni frá Einari Sigurðssyni, landsbókaverði, þess efnis að tilgreina fulltrúa starfsmanna í nefnd um starfsþjálfun og endurmenntun, en undirbúningur að stofnun hennar var í fullum gangi. Í þessari nefnd sátu fimm manns, þrír úr röðum safnráðsmanna og tveir úr hópi starfsmanna. Starfsmannafélagið valdi tvo fulltrúa: Þórný Hlynsdóttir fyrir hönd Fh og Helgi Bragason fyrir hönd SFR.

TÖFLUR

Tafla 1: Aðföng 1995–1999

Skylduskil (fjöldi titla)*	1995	1996	1997	1998	1999
Bækur og bæklingar	1.601	1.671	1.852	1.796	1.950
Blöð og tímarit	1.083	1.117	1.096	951	950
Ársskýrslur og fleira	460	460	460	460	300
Kort	12	10	10	20	35
Smælki (einingar)	um 4.000	um 4.000	um 4.000	um 4.000	um 4.000
Hljóðrit†	198	218	218	198	251

Önnur aðföng	1995	1996	1997	1998	1999
Tímarit, keypt	1.953	1.749	1.675	1.712	1.703
Tímarit, gjafir	1.555	1.615	1.665	1.770	1.560
Tímarit samtals	3.508	3.364	3.340	3.482	3.263
Eldri árgangar tímarita	750	353	320	401	420
Geisladiskar (CD-ROM), titlar í áskrift	12	11	12	14	15
Beinlínuaðgangur að gagnagrunnum			2	5	7
Bækur, keyptar	3.303	2.649	2.066	3.344	3.957
Bækur, gjafir / ritaskipti	3.050	5.480	4.513	6.450	4.011
Bækur samtals	6.353	8.129	6.579	9.794	7.968
Smáprent, smælki, keypt / gjafir (einingar)		160	200	405	360
Myndbönd, keypt / gjafir	118	34	191	82	—
Geisladiskar (CD-ROM), stakir, keypt / gjafir	45	13	18	15	20
Hljóðrit, keypt / gjafir	356	309	385	122	—

* Þrjú eintök hvers rits sem berst í skylduskilum eru tekin inn í safnið. Því má margfalda þessar tölur með þremur til að fá magn skylduskilanna.

† Skylduskilaeintök Landsbókasafns af hljóðritum eru tvö af hverri útgáfu. Því má margfalda þessar tölur með tveimur til að fá fjölda hljóðrita.

Tafla 2: Skráning í tölvukerfi 1995–1999

Greinir	1995	1996	1997	1998	1999
Fjöldi greina	33.776	43.718	53.090	60.968	66.200
Árleg skráning alls ár fyrir ár	7.616	9.942	9.372	7.878	5.232
Árleg skráning í Landsbókasafni	5.621	9.077	9.126	7.690	4.014
Árleg skráning annarra safna	1.658	865	246	188	218

Gelmir	1995	1996	1997	1998	1999
Fjöldi handrita			200	790	1.507
Árleg skráning alls ár fyrir ár			200	590	717
Árleg skráning í Landsbókasafni			200	492	590
Árleg skráning í Árnastofnun				98	127

Gegnir	1995	1996	1997	1998	1999
Eintök samtals í Gegni	496.924	532.136	581.494	628.316	692.907
Nýjar eintaksfærslur	54.391	35.212	49.358	46.822	64.591
Bókfræðifærslur í Gegni	342.646	356.630	378.116	408.063	477.519
Nýja bókfræðifærslur	35.567	13.984	21.486	29.947	69.456
Eintök umfram bókfræðifærslur	154.278	175.506	203.378	220.253	215.388
Landsbókasafn – eintaksfærslur	413.399	433.149	460.986	483.386	523.434
Nýjar eintaksfærslur ár fyrir ár	35.190	19.750	27.837	22.400	40.048
Aðildasöfn	83.725	98.987	121.508	144.930	169.473
Nýjar eintaksfærslur aðildasafna	19.401	15.262	22.521	23.422	24.543

Heildaryfirlit	1995	1996	1997	1998	1999
Bókfræðifærslur í Greini	33.776	43.718	53.090	60.968	66.200
Bókfræðifærslur í Gegni	342.646	356.630	378.116	408.063	477.519
Bókfræðifærslur – Gelmir			200	790	1.507
Eintaksfærslur – Gegnir	496.924	532.136	581.494	628.316	692.907
Eintök umfram bókfræðifærslur	154.278	175.506	203.378	220.253	215.388
Samskráning Lbs. fyrir önnur söfn	1.695	6.155	9.760	910	10.082

Heildarfjöldi (titlar, eintök, samskrá)	543.645	594.954	663.444	719.054	798.959
Heildarfjöldi – aukning ár frá ári	64.702	51.309	68.490	55.610	79.905

Tafla 3: Fjöldi lánþega 1994–1999

	1994*	1995	1996	1997	1998	1999
Stúdentar H.Í.	1.512	2.442	3.226	2.954	2.233	2.201
Kennarar H.Í.	535	633	698	670	647	650
Nemar utan H.Í.			632	682	758	712
Aðrir lánþegar	1.024	1.821	2.282	1.911	1.677	1.615
Samtals	3.071	4.896	6.838	6.217	5.315	5.178
Vísitala		100,0	139,7	127,0	108,6	105,8

Tafla 4: Fjöldi útlána 1994–1999

	1994*	1995	1996	1997	1998	1999
Stúdentar H.Í.	30.890	42.042	51.129	49.559	44.355	40.822
Kennarar H.Í.	6.282	6.898	8.667	7.917	8.469	9.151
Nemar utan H.Í.			3.479	4.769	5.238	6.258
Aðrir lánþegar	8.532	21.439	18.410	15.714	14.253	15.828
Samtals	45.695	70.379	81.685	77.959	72.315	72.059
Vísitala		100	116,1	110,8	102,8	102,4

Tafla 5: Millisafnalán 1995–1999

<i>Til bókasafnsins</i>	1995	1996	1997	1998	1999
Bækur, filmur o.fl.	1.077	1.209	1.262	1.561	1.367
Ljósrit	3.316	3.389	2.838	3.232	3.391
<i>Frá bókasafninu</i>					
Bækur, filmur o.fl.	467	252	275	368	298
Ljósrit	1.659	1.956	1.874	1.845	1.931
Samtals	6.519	6.806	6.249	7.006	6.987
Vísitala	100	104,4	95,9	107,5	107,2

<i>Frá hvaða löndum berast lánin?</i>	1995	1996	1997	1998	1999
Bretland	15,6%	14,4%	13,3%	13,9%	14,5%
Danmörk	17,0%	16,4%	17,9%	32,8%	39,5%
Finland	7,2%	5,0%	6,7%	6,5%	5,5%
Ísland	10,9%	10,6%	13,1%	10,6%	8,6%
Noregur	32,8%	36,9%	27,3%	16,5%	13,4%
Svíþjóð	10,9%	8,0%	16,5%	14,6%	14,0%
Önnur lönd	5,5%	8,7%	5,2%	5,1%	4,5%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

* Tölur Landsbókasafns Íslands og Háskólabókasafns í janúar – nóvember að viðbættum tölum Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns.

Tafla 6: Útgáfa bóka og hljóðrita 1994–1999

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
<i>Bækur</i>						
Heildarútgáfa	1550	1601	1671	1852	1970	1953
Bækur	1045	1046	1094	1139	1193	1232
Bæklingar	505	555	577	713	777	721
Frumútgáfur	1198	1271	1311	1449	1540	1506
Bækur	815	822	861	894	934	947
Bæklingar	383	449	450	555	606	559
Barnabækur	119	130	137	149	154	165
Bækur	53	60	55	52	73	74
Bæklingar	66	70	82	97	81	91
Kennslubækur	287	222	283	319	270	298
Bækur	164	107	155	172	141	160
Bæklingar	123	115	128	147	129	138
Þýðingar	373	363	325	393	393	412
<i>Hljóðrit</i>						
Heildarútgáfa	185	200	222	214	222	207
á plötu eingöngu	3	6	10	8	1	3
á plötu og margmiðlunardiski					2	
á snældu eingöngu	14	16	6	5	4	1
á snældu og geisladiski	21	17	14	10	4	2
á geisladiski eingöngu	147	161	192	191	211	201

Tafla 7: Þjóðdeild 1995–1999

	1995	1996	1997	1998	1999
Fjöldi lána (þjóðdeild)	14.900	15.380	12.810	10.610	10.730
<i>Vísitala</i>	100	103	86	71	72
Fjöldi gesta (þjóðdeild og handritadeild)	11.624	10.318	8.050	8.316	7.430
<i>Vísitala</i>	100	89	69	72	64

Tafla 8: Handritadeild 1994–1999

	1994*	1995	1996	1997	1998	1999
Fjöldi skráðra aðfanga	7	65	48	55	106	76
Handritalán á lestrarsal	211	2.285	3.793	3.159	4.076	3.544
Lánuð handrit		84	65	23	14	75
Samtals	211	2.369	3.858	3.182	4.090	3.619
<i>Vísitala</i>		<i>100</i>	<i>163</i>	<i>134</i>	<i>173</i>	<i>153</i>

Tafla 9: Upplýsingaþjónusta 1995–1999*Fjöldi gesta sem upplýsingadeild hefur tekið á móti*

	1995	1996	1997	1998	1999
Frumkynning H.Í.	1.092	820	1.250	1.225	1.220
Framhaldskynning H.Í.	206	275	276	190	505
Aðrir skólar	365	463	153	186	45
Aðrir gestir	1.145	664	398	250	150
Samtals	2.808	2.222	2.077	1.851	1.920

Fjöldi hópa sem upplýsingadeild hefur tekið á móti

	1995	1996	1997	1998	1999
Frumkynning H.Í.	32	30	35	38	33
Framhaldskynning H.Í.	17	14	19	11	19
Aðrir skólar	15	22	8	15	3
Aðrir hópar	64	36	20	15	11
Samtals	128	102	82	79	66

Bæklingar á vegum upplýsingaeildar

	1995	1996	1997	1998	1999
Fjöldi nýrra titla	13	15	25	24	14
Endurútgáfa	1	8	8	28	31
Samtals	14	23	33	52	45

Þjónusta í tón- og mynddeild

Þjónusta í tón- og mynddeild	1997	1998	1999
Fyrirspurnir			28
Hljóðrit – hlustun	1298	1162	1380
Hljóðsnældur – útlán			734
Myndbönd – áhorf	462	1046	1080
Myndbönd – útlán	5745	1587	1976
Nótur – útlán	602	536	566
	8107	4331	5764

* Frá 1. desember 1994.

Tafla 10: Bókbandsverk 1995–1999

	1995	1996	1997	1998	1999
Bundin rit	1.276	2.280	2.336	2.126	1.504
Önnur bókbandsverk	1.287	1.220	1.675	1.243	3.357

Tafla 11: Yfirlit yfir stöðugildi árána 1995–1999

Deildir	1995	1996	1997	1998	1999
Skrifstofa Landsbókavarðar	7,25	7,25	7,40	6,75	7,00
Sýningarhald					1,80
Fatahengi	1,00	1,34	1,34	1,24	2,10
Kerfisþjónusta	3,00	3,00	3,00	2,00	1,00
Tölvuþjónusta				1,10	2,00
Þjóðdeild	6,47	7,12	6,80	7,60	6,50
Handritadeild	4,00	4,50	4,00	4,00	5,00
Aðfangadeild	11,37	13,25	11,92	13,05	13,20
Skráningardeild	17,00	16,60	15,85	15,60	15,82
Útlánadeild	9,55	10,37	10,00	11,05	14,63
Upplýsingadeild	5,10	5,32	5,82	5,12	5,39
Kvennasögusafn Íslands			0,75	0,75	0,80
Bókband	1,75	2,75	2,75	2,75	3,00
Myndastofa	1,00	1,20	1,20	2,00	1,50
Viðgerðastofa				1,00	1,00
Fjölföldun		0,50	0,50	0,70	1,00
Útibú	4,18	4,68	4,78	5,03	4,58
Mötuneyti	2,75	2,50	2,50	3,00	0,00
Veitingarekstur	4,75	5,00	6,10	4,90	0,00
Húsrekstur	6,00	6,00	6,00	4,42	4,42
Sagnanetið			5,20	7,25	6,25
Íslensk blöð og tímarit á vefnum					1,50
Samtals stöðugildi	85,17	91,38	95,91	99,31	98,49
<i>Vísitala</i>	<i>100</i>	<i>107,3</i>	<i>112,6</i>	<i>116,6</i>	<i>115,6</i>

Tegund rekstrar	1995	1996	1997	1998	1999
Almennur rekstur	71,67	77,88	76,11	79,74	86,32
Mötuneyti	2,75	2,50	2,50	3,00	0,00
Veitingarekstur	4,75	5,00	6,10	4,90	0,00
Húsrekstur	6,00	6,00	6,00	4,42	4,42
Sagnanetið	0,00	0,00	5,20	7,25	6,25
Tímarit og blöð	0,00	0,00	0,00	0,00	1,50
Samtals stöðugildi	85,17	91,38	95,91	99,31	98,49
<i>Vísitala</i>	<i>100</i>	<i>107,3</i>	<i>112,6</i>	<i>116,6</i>	<i>115,6</i>

Flokkun starfsmanna	1995		1996		1997		1998		1999	
Bókasafnsfræðingar	33,42	39%	32,57	36%	36,17	38%	34,92	35%	34,04	35%
Aðrir háskólamenntaðir	19,88	23%	21,12	23%	21,55	22%	24,58	25%	39,13	40%
Aðstoðarfólk	25,87	30%	31,19	34%	31,69	33%	33,11	33%	29,32	30%
Tæknifólk	6	7%	6,5	7%	6,5	7%	6,7	7%	6	6%
Samtals stöðugildi	85,17	100%	91,38	100%	95,91	100%	99,31	100%	98,49	100%

Tafla 12: Rekstrargjöld 1994–1999 (í þús. króna)

	des. 1994	1995	1996	1997	1998	1999
Laun	12.183	139.630	154.652	169.417	203.229	214.719
Ritakaup		77.588	47.752	44.295	62.609	58.964
Önnur gjöld	3.771	68.192	85.098	113.973	121.815	119.735
Samtals	15.954	285.410	287.502	327.685	387.653	393.418
Vísitala		100	101	115	136	138

Tafla 13: Framboð lessæta fyrir notendur í árslok 1999

Þjóðarbókhlaða	1. hæð	2. hæð	3. hæð	4. hæð	Samtals	
1 Sæti við borð (með skermi)				157	117	274
2 Sæti við borð án skerms			22	36	44	102 Liður 1–2=376
3 Sæti á lestrarsölum þjódd. og hdr. (þar af 8 með tölvu)		44				44
4 Sæti (hægindi), lágborð við sum þeirra		6	8	46	29	89 Liður 1–4=509
5 Sæti í hópvinnuherbergjum				6	28	34
6 Sæti við borð með tölvu				16	18	34
7 Sæti í lesherbergjum (með tölvu)				10	10	20
8 Sæti í lesherbergjum (án tölvu)					6	6 Liður 1–8=603
9 Sæti við Gegni, CD-ROM, Internet		2	17	4	4	27
10 Sæti við les- og lesprentvélar		5	1	10		16
11 Sæti við myndbandsskjá (TM)					10	10
12 Sæti með heyrnartólum (TM)					10	10
13 Sæti í tölvuveri				10		10
14 Sæti í lesherbergi f. hreyfihamlaða					1	1
15 Sæti í lesherbergi f. sjónskerta				1		1
Samtals		57	48	296	277	678
16 Sæti í kennslustofu					30	30 Getur tekið 40
17 Sæti í fyrirlestrasal			40			40 Getur tekið 80

Tafla 14: Lesstofur á vegum Háskóla Íslands

Aragata 14 (enskunemar)	10 sæti
Árnagarður (íslensku- og sagnfræðinemar)	18 sæti
Bjarkargata 6 (viðskiptafræðinemar)	31 sæti
Eiríksgata 34 (læknisfræði- og hjúkrunarnemar)	94 sæti
Grensásvegur 12 (líffræðinemar)	37 sæti
Jarðfræðahús (jarðfræði- og landafræðinemar)	28 sæti
Lögberg (laganemar)	108 sæti
Vatnsmýrarvegur 16 (lækna- og tannlæknarnemar)	80 sæti
Skógarhlíð 10 (nemar í sjúkraþjálfun)	16 sæti
VR-II (nemar í verkfræði- og raunvísindadeildum)	109 sæti
Samtals	531 sæti